

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ
REFLECTION OF THAI SOCIETY IN LITERATURES WRITTEN
BY NGARMPUN VEJAJIVA

SHI WEIHONG

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
พ.ศ. 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

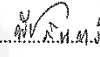
ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ
REFLECTION OF THAI SOCIETY IN LITERATURES WRITTEN BY NGARMPUN VEJAJIVA

SHI WEIHONG

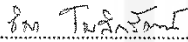
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตรวจสอบและอนุมัติให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2558

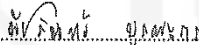
รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม
ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

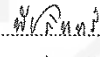
อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บูรณะกร
อาจารย์ที่ปรึกษา

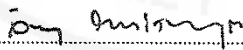
รองศาสตราจารย์ธิดา โมลิรัตน์
กรรมการ

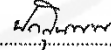
อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บูรณะกร
กรรมการ

อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บูรณะกร
ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

รองศาสตราจารย์อิสยา จันทรวินยานุชิต
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิก สุนทรชัย
คณบดีคณะศิลปศาสตร์

ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ

SHI WEIHONG 576016

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: พชรินทร์ บุรณะกร, Ph.D.

บทคัดย่อ

งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ และเพื่อวิเคราะห์อิทธิพลในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ที่มีต่อผู้อ่าน ใช้วิธีวิจัยเอกสาร โดยศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ จำนวน 11 เล่ม และนำเสนอผลการศึกษาแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ สะท้อนภาพสังคมไทยในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) ด้านชีวิตความเป็นอยู่ คนไทยอาศัยในชนบท นิยมสร้างบ้านเรือนที่กลมกลืนกับธรรมชาติ คนไทยอาศัยอยู่ในเมืองหลวง นิยมแต่งบ้านเรือนโดยใช้สิ่งในธรรมชาติ และประกอบอาชีพที่หลากหลาย 2) ด้านวัฒนธรรมไทย คนไทยมีรับประทานทั้งอาหารคาวและอาหารหวาน ด้านมารยาท คนไทยมีการไหว้และพูดจาสุภาพ นอกจากนี้ มีการผสมผสานและรับวัฒนธรรมของจีน คือ การตั้งศาลเจ้าและการไหว้เจ้า 3) ด้านความเชื่อ ความเชื่อดั้งเดิม และความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา 4) ด้านครอบครัวไทยมีผู้ชายเป็นผู้นำครอบครัวและนิยมมีลูกมากกว่าหนึ่งคน สมาชิกในครอบครัวมีความรักและผูกพันต่อกัน แต่หากสมาชิกในครอบครัวมีความคิดที่แตกต่างกันก็อาจเกิดปัญหาในครอบครัวได้ 5) ด้านค่านิยม คนไทยมีค่านิยมด้านการส่งเสริมให้ลูกหลานรักการเรียน และค่านิยมความประหยัด เป็นสิ่งที่ได้รับการปลูกฝังจากผู้ใหญ่ในครอบครัว 6) ด้านปัญหาสังคมไทย มีปัญหาครอบครัว ปัญหาการพนัน ปัญหายาเสพติด ปัญหาความไม่ยุติธรรมในสังคม และปัญหาละเลยหน้าที่

ด้านอิทธิพลในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ที่มีต่อผู้อ่าน พบว่า ผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่ผู้อ่านในด้านคุณธรรม ความกตัญญู กตเวทิตะ ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความเมตตา ความรับผิดชอบ ความเสียสละ และความเอื้อเฟื้อ มีการกระตุ้นให้ผู้อ่านมีความเข้มแข็งและอดทนเพื่อต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต สั่งสอนให้รักธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ สัตว์ และสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ นอกจากนี้แล้ว ผู้เขียนยังเตือนให้ผู้อ่านห่างไกลจากยาเสพติดและสิ่งที่มีพิษภัย

คำสำคัญ: ภาพสะท้อน สังคมไทย วรรณกรรม งามพรรณ เวชชาชีวะ

REFLECTION OF THAI SOCIETY IN LITERATURES WRITTEN BY NGAMPUN VEJJAJIVA

SHI WEIHONG 576016

MASTER OF ARTS (COMMUNICATIVE THAI AS A SECOND LANGUAGE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: PATCHARIN BURANAKORN, Ph.D.

ABSTRACT

This research aims to analyze the Thai Social Reflection from 11 stories of Ngampun Vejjajiva's literature and their influence on readers. The findings are presented as descriptive analysis.

The study shows that literatures of Ngampun Vejjajiva reflect the social aspects as follows: 1) ways of life; people live in both countries and cities, building the houses close to nature, and earning their living by doing diverse career, 2) Thai culture; Thai people consume a wide range of savory and sweet dishes, have proper manners; paying respect by wai and speak politely, and integrate Chinese culture in worshipping god with different kinds of food, 3) belief; Thai people have traditional belief in what they don't know and what they are fear of, including belief religion and they follow its teachings really well, 4) families; Thai men pay the roles as the family leaders, tend to have many children, and family members love and bind to each other, but different ideas may occasionally cause conflict among members, 5) values; promoting the children to love learning and economizing have been cultivated by the adults, 6) social problems; Thai social problems including; family issues, gambling, drug problems, patronage system, and neglect of duty.

The influence of Ngampun Vejjajiva's literature has instilled the readers with ethics which make readers realize the virtue of gratitude, honesty, perseverance, responsibility, sacrifice, and generosity. The readers have been encouraged to have the strength and endurance to fight for their life. The readers have also been taught to love nature; trees, animals and another natural environment. In addition, the authors also persuade them to be way from drugs or anything illegal.

Keywords : Reflection, Thai Society, Literatures, Ngarmphun Vejjajiva

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี โดยได้รับความกรุณาให้คำปรึกษาและความช่วยเหลือจากอาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร ประธานหลักสูตรและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้ความรู้ คำปรึกษา และข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ไขข้อบกพร่องของวิทยานิพนธ์ด้วยความเมตตา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร และรองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์ ที่ได้สละเวลาในการสอบเค้าโครงและสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้แนวคิดและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่านในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านการเรียนและการดำรงชีวิตอยู่ในประเทศไทย

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาที่ให้ความรัก ความห่วงใย และกำลังใจแก่ผู้วิจัยในการมาศึกษาเล่าเรียนในประเทศไทย

สุดท้ายขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ทุก ๆ คนที่คอยให้ความช่วยเหลือ โดยเฉพาะนางสาว Zhao Xiangxiang ที่คอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

SHI WEIHONG

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานของการวิจัย	4
1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.7 วิธีดำเนินการวิจัย	5
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม	7
2.1.1 ภาพสะท้อนสังคมในวรรณกรรม	7
2.1.2 อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรม	9
2.1.3 อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคม	10
2.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนวนิยายและบทละคร	12
2.2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนวนิยาย	12
2.2.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทละครพูด	19
2.3 ความรู้เกี่ยวกับงามพรรณ เวชชาชีวะ	22
2.3.1 ประวัติของ งามพรรณ เวชชาชีวะ	22
2.3.2 ผลงานของ งามพรรณ เวชชาชีวะ	23
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	25
2.4.1 งานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมไทย	25
2.4.2 งานวิจัยเกี่ยวกับวรรณกรรมประเภทบทละคร	28
2.4.3 งานวิจัยเกี่ยวกับวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ	32

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ภาพสะท้อนคนไทยในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ	
3.1 ด้านชีวิตความเป็นอยู่	37
3.1.1 ที่อยู่อาศัย	37
3.1.2 การประกอบอาชีพ	43
3.2 ด้านวัฒนธรรม	50
3.2.1 อาหารไทย	51
3.2.2 มารยาทไทย	54
3.2.3 การรับวัฒนธรรมจีน	57
3.3 ความเชื่อ	59
3.3.1 ความเชื่อดั้งเดิม	59
3.3.2 ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา	68
3.4 ลักษณะครอบครัวไทย	72
3.4.1 โครงสร้างครอบครัวไทย	72
3.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว	74
3.4.3 ความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัว	81
3.5 ค่านิยม	83
3.5.1 ด้านการศึกษา	83
3.5.2 การประหยัด	85
3.6 ปัญหาสังคม	86
3.6.1 ปัญหาครอบครัว	87
3.6.2 ปัญหายาเสพติด	90
3.6.3 ปัญหาการเล่นพนัน	91
3.6.4 ปัญหาความไม่ยุติธรรม	93
3.6.5 ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ	94
บทที่ 4 อิทธิพลในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ที่มีต่อผู้อ่าน	
4.1 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม	96
4.1.1 ความกตัญญูกตเวทิต	97
4.1.2 ความซื่อสัตย์สุจริต	99

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.1.3 ความขยันหมั่นเพียร	101
4.1.4 ความเมตตา	104
4.1.5 ความรับผิดชอบ	106
4.1.6 ความเสียสละ	109
4.1.7 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	111
4.2 การกระตุ้นให้มีความเข้มแข็งและอดทนเพื่อต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต	114
4.2.1 ความอดทนในชีวิต	115
4.2.2 ความเข้มแข็งต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต	117
4.3 การตระหนักคุณค่าของธรรมชาติ	119
4.4 การดักเตือนให้ห่างไกลจากยาเสพติดและสิ่งที่มีผิดกฎหมาย	123
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการวิจัย	127
5.2 อภิปรายผล	129
5.3 ข้อเสนอแนะ	130
บรรณานุกรม	131
ภาคผนวก	135
เอกสารรับรองคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย	136
ประวัติผู้เขียน	137

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วรรณกรรมเป็นงานเขียนของมนุษย์ที่สร้างขึ้นตามยุคสมัย ซึ่งไม่จำกัดรูปแบบและเนื้อหา วรรณกรรมมีความเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย โดยที่วรรณกรรมสะท้อนให้เห็นความเป็นจริงของสังคม อย่างชัดเจน พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556 : 1100) อธิบายความหมายของ วรรณกรรม ว่า “งานหนังสือ งานประพันธ์ บทประพันธ์ทุกชนิดทั้งที่เป็นร้อยแก้วและร้อยกรอง” วรรณกรรมสามารถแบ่งเป็นหลายประเภท ดังที่ สิทธา พิณีภูวดล และคณะ (2515 : 35) กล่าวว่า “วรรณกรรม งานเขียนในรูปบทกวีนิพนธ์ ร้อยกรอง และข้อเขียนทั้งหมดที่ใช้ภาษาร้อยแก้ว ได้แก่ บทความ สารคดี นวนิยาย เรื่องสั้น เรียงความ บทละคร บทภาพยนตร์ บทโทรทัศน์” นอกจากนี้ เนื้อหาของวรรณกรรมยังมีจุดเด่นทำให้ผู้อ่านน่าสนใจ เพราะวรรณกรรมเป็นสื่อกลางสะท้อนให้เห็น สังคมในยุคนั้นได้อย่างชัดเจน ดังที่ ตรีศิลป์ บุญขจร (2542 : 5) กล่าวว่า “วรรณกรรมย่อมสัมพันธ์ กับสังคม วรรณกรรมสะท้อนประสบการณ์ชีวิตในยุคสมัย ไม่ว่านักเขียนจะตั้งใจสะท้อนหรือไม่ก็ตาม”

จึงกล่าวได้ว่า วรรณกรรมกับสังคมอยู่คู่กันอย่างแยกไม่ออก สังคมสอดแทรกในวรรณกรรม วรรณกรรมสะท้อนเห็นภาพสังคม ดังที่ จิตรลดา สุวดีถิกุล (2526 : 3) กล่าวว่า “วรรณกรรมกับสังคม นั้นมีส่วนสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก ไม่ว่าจะโดยเจตนา หรือไม่เจตนาของผู้แต่ง ทั้งนี้เพราะผู้สร้าง วรรณกรรมคือ หน่วยหนึ่งของสังคมจึงเป็นธรรมดาที่จะสะท้อนภาพสังคม ออกมาจะโดยไม่รู้ตัว หรือไม่ก็ตาม เพราะสังคมมีอิทธิพลซึ่งต่อมนุษย์” ฉะนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม จึงมีความใกล้ชิดกัน โดยที่วรรณกรรมเป็นสื่อกลางสะท้อนให้เห็นสังคม การศึกษาวรรณกรรมในยุคใด ยุคหนึ่งจึงเหมือนศึกษาประวัติของยุคนั้น ๆ เพราะนักเขียนอาศัยอยู่ในสังคม ถ่ายทอดความรู้ ความคิด และประสบการณ์ออกมาทางวรรณกรรม

ดวงมน จิตรจำนง (2523 : 56) กล่าวว่า “วรรณกรรมย่อมสะท้อนให้เห็นภาพของสังคม เพราะว่า สังคมมีส่วนสร้างจินตนาการ และความรู้สึกของนักประพันธ์ วรรณกรรม และสังคมย่อมมี อิทธิพลต่อกัน ความคิดเห็นของกวีอาจเป็นตัวแทนความคิดของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือของสังคม ทั้งหมด อาจเป็นความคิดที่คล้อยตามหรือรักษาความคิดของสังคมหรือเป็นความคิดที่คัดค้านสังคม ของเขาเองก็ได้ ในลักษณะเหล่านี้ อาจสร้างสรรค์ความคิดใหม่ขึ้นจากแนวคิด และประสบการณ์ของ เขาเอง หรือได้รับกระแสความคิดจากสังคม หรือวัฒนธรรมอื่น ๆ นอกจากแนวคิดข้างต้น ทั้งนี้เพราะ วรรณกรรมเป็นผลงานการสร้างสรรค์ของผู้แต่ง ซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม สังคมย่อมมีอิทธิพลต่อ ผู้แต่ง และในทางกลับวรรณกรรมก็ย่อมมีอิทธิพลต่อสังคมเช่นกัน ผู้แต่งจึงเป็นทั้งผู้ได้รับอิทธิพลทาง

ความคิดจากสังคม และเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการทำให้วรรณกรรมสะท้อน หรือแสดงภาพอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับสังคม ผู้แต่งที่มีภูมิหลังและสภาพแวดล้อมแตกต่างกันก็มักแสดงภาพสังคมออกมาแตกต่างกัน ดังนั้น การศึกษาวรรณกรรมเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แม้วามุ่งพิจารณาไปที่วรรณกรรมเป็นหลัก แต่การศึกษาริบทของวรรณกรรมประกอบด้วย ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลเกี่ยวกับสังคมในสมัยที่แต่งวรรณกรรม เช่น การเมือง การปกครอง เป็นต้น และข้อมูลเกี่ยวกับผู้แต่ง เช่น ประวัติและประสบการณ์ของผู้แต่ง สิ่งแวดล้อมของผู้แต่ง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะช่วยเสริมการเข้าถึงและความเข้าใจวรรณกรรมเรื่องนั้นมากยิ่งขึ้น ความรู้เกี่ยวกับสังคมและภูมิหลังของผู้แต่งอันเป็นที่เกิดของวรรณกรรมจึงเป็นสิ่งจำเป็นในการศึกษาวรรณกรรม”

ปัจจุบันสังคมให้ความสำคัญกับงานเขียนวรรณกรรมอย่างมากขึ้น เพราะเนื้อหาของวรรณกรรมสะท้อนสังคมและชีวิตความเป็นจริงได้อย่างชัดเจน ให้ผู้อ่านรับรู้และเข้าใจสังคมได้ดีขึ้น ดังที่ สมพร มั่นตะสูตร (2523 : 236) กล่าวว่า “วรรณกรรมมีความสัมพันธ์กับสังคม ในฐานะที่สังคมเป็นผู้ผลิต วรรณกรรมซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงโครงสร้างของสังคม เช่น การเมือง การปกครอง กฎหมาย ประเพณี วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และการศึกษา วรรณกรรมจึงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอทั้งรูปแบบเนื้อหา เพราะจิตใจ ความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนถูกกำหนดโดยสังคมขณะนั้น”

ดังนั้น วรรณกรรม สังคมและผู้เขียนมีความสัมพันธ์กันจึงมีผู้ศึกษาวรรณกรรมประเภทต่าง ๆ ว่าผู้เขียนได้สะท้อนภาพสังคมอย่างชัดเจน ตัวอย่างเช่น Chen Chunxiao (2557) ได้ศึกษา เรื่อง ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. 2553-2555 พบว่า นวนิยายเยาวชนสะท้อนให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย มีความอดทนและขยันสู้กับชีวิต เผชิญภัย ในด้านครอบครัว สะท้อนให้เห็นว่าบทบาทของผู้นำของครอบครัวและสังคมนิยมมีลูกหลายคน สมาชิกในครอบครัวรักกันและมีความขัดแย้งเมื่อมีความคิดต่างกัน ในด้านวัฒนธรรม สะท้อนให้เห็นถึงเทศกาลสำคัญของคนไทย ผู้อ่านยังสามารถเห็นถึงมารยาทของคนไทย นอกจากนี้ ยังสะท้อนให้เห็นถึงศิลปะเพลงพื้นบ้านกับชนมไทย ซึ่งมีลักษณะหลากหลาย และภาพสะท้อนปัญหาของเยาวชนไทย และดังที่ ขนิษฐา ทินวัฒน์ (2549) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาพสะท้อนของสังคมด้านการศึกษาและวัฒนธรรมในนวนิยายของดอกไม้สด พบว่า นวนิยายของดอกไม้สดสะท้อนให้เห็น ด้านวัฒนธรรม สะท้อนให้เห็นว่านวนิยายของดอกไม้สดสะท้อนภาพการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในสังคมขณะนั้นอย่างต่อเนื่อง โดยเสนอทรรศนะว่าแม้อารยธรรมตะวันตกเข้ามามีบทบาทในสังคมไทย แต่ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยยังคงอยู่ และผสมผสานกันอย่างกลมกลืน ผู้แต่งได้สะท้อนภาพการศึกษาและวัฒนธรรมในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของสังคมไทยไว้ใน นวนิยายของตน พร้อมทั้งเสนอแนวคิดอันทรงคุณค่าในการปรับเปลี่ยนค่านิยมดังกล่าวให้กลมกลืนกับวิถีชีวิต

ในปัจจุบันงามพรรณ เวชชาชีวะ เป็นนักเขียนไทยที่มีชื่อเสียง ผลงานของ งามพรรณ เวชชาชีวะ มีคุณภาพต่อผู้อ่าน มีผลงานแปลมากกว่า 20 เรื่อง และผลงานเขียน เรื่อง “ความสุขของกะทิ” ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี พ.ศ. 2549 (“เกียรติยศประวัติ” 2558 : ออนไลน์) และผลงานของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ที่มีชื่อเสียงคือ เรื่อง “ความสุขของกะทิ” ได้รับรางวัลซีไรต์ ดังคำประกาศของคณะกรรมการตัดสินรางวัลซีไรต์ พ.ศ. 2549 “ความสุขของกะทิ” เป็นงานศิลปะที่สร้างสรรค์องค์ประกอบอย่างหมดจดงดงามสื่อแนวคิดซึ่งเป็นที่เข้าใจได้สำหรับคนอ่าน หลากหลายไม่ว่าอยู่ในวัยและวัฒนธรรมใด นวนิยายเรื่อง “ความสุขของกะทิ” ผ่านมุมมองของตัวละครเอก ด้วยภาษารื่นรมย์แฝงอารมณ์ขันสอดแทรกความเข้าใจชีวิตที่ตัวละครได้เรียนรู้ไปตามประสบการณ์ ความสะท้อนอารมณ์จะค่อย ๆ พัฒนาและดิ่งลึกในหัวนึกคิดของผู้อ่านนำพาให้ผู้อ่านอิมเมจกับรสแห่งความโศกอันเกษมที่ได้สัมผัสประสบการณ์ของชีวิตเล็ก ๆ ของเพื่อนมนุษย์คนหนึ่ง” (งามพรรณ เวชชาชีวะ. 2557 : 3)

วรรณกรรม เป็นผลงานยกย่องว่าเป็นสะท้อนเรื่องราวทางสังคมได้อย่างชัดเจนในมุมมองความเป็นจริงที่เกิดขึ้นและมีอยู่ในสังคม อันมาจากการถ่ายทอดทางตัวละคร ฉาก บทสนทนา และทัศนคติของผู้เขียน ต้องการสะท้อนสังคมแล้วยังสะท้อนภาพชีวิตของคนในสังคม การเผชิญปัญหา ค่านิยมทางสังคม และยังมีโดดเด่นในด้านศิลปะการประพันธ์ ดังที่ Jiang Nannan (2555) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง กลวิธีการแต่งและแนวคิดในนวนิยายชุดความสุขของกะทิ โดย งามพรรณ เวชชาชีวะ พบว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดที่เป็นแง่มุมเกี่ยวกับชีวิตและสังคม ทำให้ผู้อ่านตระหนักถึงความจริงของชีวิต

นอกจากนี้ งามพรรณ เวชชาชีวะ ยังสร้างสรรค์วรรณกรรมอีกหลายเรื่องสะท้อนภาพชีวิตคนไทยในแง่มุมต่าง ๆ จนเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป ผู้วิจัยในฐานะชาวต่างชาติจึงสนใจศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ เนื่องจากวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับสังคม ความเชื่อ วิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมของสังคมไทยมากมาย วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ มีข้อมูลเพียงพอแก่ผู้วิจัยที่จะนำมาศึกษาวิเคราะห์ ซึ่งการศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ จะเป็นความรู้ที่มีประโยชน์แก่ผู้สนใจเรื่องสังคมไทย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวินิจฉัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรม ของ งามพรรณ เวชชาชีวะ
2. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลในวรรณกรรม ของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ที่มีต่อผู้อ่าน

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีสมมติฐานดังนี้

1. ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ สะท้อนภาพสังคมไทยในด้านสภาพความเป็นอยู่ ในด้านที่อยู่อาศัย วัฒนธรรมการบริโภคอาหาร การดำรงชีวิต และความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา

2. วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ มีอิทธิพลต่อผู้อ่านในด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การกระตุ้นให้มีความเข้มแข็งในการดำเนินชีวิต ความรักธรรมชาติ และการตัดเตือนให้ห่างไกลจากยาเสพติดและสิ่งที่มีผิดกฎหมาย

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับภาพสะท้อนสังคมจากวรรณกรรม และแนวคิดเกี่ยวกับวรรณกรรมมีอิทธิพลต่อสังคมหรือผู้อ่าน

1.4.1 แนวคิดเกี่ยวกับภาพสะท้อนสังคมจากวรรณกรรม

วรรณกรรมสะท้อนสังคมในลักษณะรูปธรรม คือการหยิบยกเหตุการณ์เกิดขึ้นในสังคมมามีส่วนสำคัญในการผูกเรื่อง ส่วนนามธรรมคือ ค่านิยมที่มีต่อชีวิตจิตใจของคนในสังคมรวมทั้งความรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนที่มีต่อสังคม ทั้งนี้เพราะนักเขียนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมการสะท้อนเรื่องราวในสังคมจึงจำเป็นต้องอาศัยสังคมเป็นวัตถุดิบสำคัญในการศึกษาเรื่องราวเพื่อถ่ายทอดให้เกิดความสมจริงรวมเข้ากับการใช้จินตนาการ (ตรีศิลป์ บุญขจร. 2542 : 5)

1.4.2 แนวคิดเกี่ยวกับวรรณกรรมมีอิทธิพลต่อสังคมหรือผู้อ่าน

วรรณกรรมหรือนักเขียนมีอิทธิพลต่อสังคม ผู้มีทัศนะกว้างไกลกว่าคนธรรมดา อาจเพราะมีความเข้าใจและเข้าถึงสภาพของมนุษย์และสังคม นักเขียนสามารถเข้าใจโลกและมองสภาพความเป็นจริงได้ลึกกว่าคนทั่วไปมองเห็นด้วยทัศนะที่กว้างไกลและลุ่มลึก อิทธิพลของวรรณกรรมต่อสังคมอาจเป็นไปได้ทั้งด้านอิทธิพลภายในทางความคิด การสร้างค่านิยมรวมทั้งความรู้สึกนึกคิด นักเขียนจึงมีบทบาทในฐานะผู้นำ แนวความคิดของสังคมและผู้นำทางวัฒนธรรมที่สำคัญยิ่ง (ตรีศิลป์ บุญขจร. 2542 : 7)

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมที่เขียนของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ประเภทนวนิยายประเภทนวนิยายเยาวชน และประเภทบทละคร จำนวน 11 เรื่อง เรียงลำดับตามประเภทและปีที่พิมพ์มีรายละเอียดต่อไปนี้

1. นวนิยาย จำนวน 7 เรื่อง
 1. โมงยามกับความรัก (พ.ศ. 2548)
 2. นิยายความรัก (พ.ศ. 2548)
 3. ใส่สี่ชีวิต (พ.ศ. 2550)
 4. แปรสองสี่ (พ.ศ. 2552)
 5. เดี่ยว (พ.ศ. 2552)
 6. เพลงนก (พ.ศ. 2554)
 7. ฟ้ายี่ทอง (พ.ศ. 2556)
2. นวนิยายเยาวชน จำนวน 3 เรื่อง
 1. ความสุขของกะทิ (พ.ศ. 2549)
 2. ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ (พ.ศ. 2550)
 3. ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก (พ.ศ. 2553)
3. บทละครพูด จำนวน 1 เรื่อง
 1. เมื่อเธอกลับมา (พ.ศ. 2553)

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ภาพสะท้อน หมายถึง สภาพของสังคมที่นักเขียนได้ถ่ายทอดไว้ในวรรณกรรมต่าง ๆ โดยใช้ศิลปะการแต่งเรื่องเพื่อให้ผู้อ่านรับรู้และเข้าใจสังคมได้มากขึ้น เช่น เหตุการณ์ลักษณะโดยสร้างสังคม ความเชื่อ วัฒนธรรม เป็นต้น
2. สังคมไทย หมายถึง กลุ่มชนชาติที่อาศัยอยู่ร่วมกันในประเทศไทย มีขนบธรรมเนียมประเพณีแบบไทย มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นต่างจากสังคมอื่น ได้แก่ ภาษาพูด ภาษาเขียนการแต่งกาย ความเชื่อ ความคิด ศาสนา อาหาร มารยาท และการดำเนินชีวิต เป็นต้น
3. อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อผู้อ่าน หมายถึง เนื้อหาในวรรณกรรมมีอิทธิพลต่อผู้อ่านที่อาศัยอยู่ในสังคม วรรณกรรมสามารถโน้มน้าวจิตใจผู้อ่านได้ มีอิทธิพลต่อผู้อ่านด้านความคิด ค่านิยม รวมถึงความรู้สึกตามอุดมคติของผู้เขียน วรรณกรรมของผู้เขียนจึงมีบทบาทต่อผู้อ่านที่อาศัยอยู่ในสังคม

1.7 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม เพื่อนำมาป็นใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย
2. ศึกษาผลงานวรรณกรรมของนักเขียนไทยที่มีชื่อเสียงและคัดเลือกนักเขียนไทยที่มีชื่อเสียง และได้รับรางวัล 1 คน ได้แก่ งามพรรณ เวชชาชีวะ
3. ศึกษาผลงานทั้งหมดของ งามพรรณ เวชชาชีวะ จำนวน 11 เล่ม
4. วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ
5. วิเคราะห์อิทธิพลในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ที่มีต่อผู้อ่าน
6. นำเสนอผลการศึกษาวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้เข้าใจสังคมไทยในด้านวิถีชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรมของสังคมไทยในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ
2. ทำให้เข้าใจอิทธิพลในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ที่มีต่อผู้อ่าน
3. ทำให้เข้าใจเอกลักษณ์ของสังคมและคนไทยที่สะท้อนผ่านวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบแนวคิดและแนวทางในการศึกษาวิจัย ดังหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม
 - 2.1.1 ภาพสะท้อนสังคมในวรรณกรรม
 - 2.1.2 อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรม
 - 2.1.3 อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคม
 - 2.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนวนิยายและบทละคร
 - 2.2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนวนิยาย
 - 2.2.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทละครพูด
 - 2.3 ความรู้เกี่ยวกับงามพรรณ เวชชาชีวะ
 - 2.3.1 ประวัติของ งามพรรณ เวชชาชีวะ
 - 2.3.2 ผลงานของ งามพรรณ เวชชาชีวะ
 - 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 2.4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมไทย
 - 2.4.2 งานวิจัยเกี่ยวกับวรรณกรรมประเภทบทละคร
 - 2.4.3 งานวิจัยเกี่ยวกับวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ
- ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม

การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม จึงได้ศึกษาภาพสะท้อนสังคมในวรรณกรรม อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรม และอิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคม ผู้วิจัยได้ค้นคว้ารวบรวมแนวคิด ทฤษฎีของนักวิชาการหลายท่าน มีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 ภาพสะท้อนสังคมในวรรณกรรม

วรรณกรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกัน เนื้อหาวรรณกรรมมาจากสังคม มาจากความจริงของโลก วรรณกรรมสะท้อนให้เห็นสังคมในยุคสมัยอย่างชัดเจน นักวิจัยได้อธิบายไว้ดังต่อไปนี้

ตรีศิลป์ บุญขจร (2542 : 5) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม การสะท้อนสังคมของวรรณกรรมมิใช่เป็นภาพสะท้อนอย่างบันทึกเหตุการณ์ทำนองเอกสารประวัติศาสตร์ แต่เป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียนและเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมจึงมีความเป็นจริงทางสังคมสอดแทรกอยู่ วรรณกรรมอาจสะท้อนสังคมทั้งในด้านรูปธรรมและนามธรรม ด้านรูปธรรมหมายถึงเหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นในสังคม ด้านนามธรรม หมายถึงทั้งค่านิยมในชีวิตจิตใจของคนในสังคม

รัฐจวน อินทรกำแหง (2539 : 28-33) กล่าวว่า วรรณคดีเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมสะท้อนถึงชีวิตมนุษย์ในสังคม วรรณคดีจึงไม่ใช่สิ่งที่สูงส่งลอยอยู่กลางเวหา แต่เป็นสิ่งที่ต้องสัมผัสกับชีวิต สะท้อนชีวิตและสรุปบทเรียนให้กับชีวิตที่มีส่วนหนุนช่วยเปลี่ยนแปลง เพื่อสิ่งที่ดียิ่งขึ้นไปของชีวิตมนุษย์ วรรณคดีเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงสังคมตามความเป็นจริง สำแดงออกซึ่งความเป็นจริงและบันทึกความเป็นจริง

บรรจง บรรเจิดศิลป์ (2527 : 81-85) กล่าวว่า การเขียนหนังสือเป็นการแสดงบทบาทสังคมอย่างหนึ่ง ซึ่งนักเขียนมีความตั้งใจที่จะสื่อสารกับคนอื่น ๆ และมีความมุ่งหมายที่จะเปลี่ยนแปลงโลกไปสู่สิ่งที่ดีกว่าเดิม ดังนั้น วรรณกรรมคือ ผลของท่าทีต่อโลกของนักเขียน นักเขียนจึงต้องเป็นกระชกที่แท้จริงให้แก่สังคม โดยสะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งและปัญหาที่มีอยู่ในสังคม ทั้งที่นักเขียนต้องเป็นทั้งผู้ถ่ายทอดเรื่องราวและแสดงทรรศนะอย่างมีจิตสำนึก

สมพร มั่นตะสูตร (2524 : คำนำ) กล่าวว่าวรรณกรรมเป็นสิ่งสะท้อนภาพชีวิตและสังคมเพราะในวรรณกรรมล้วนแต่ชี้ให้เห็นความเป็นไปต่าง ๆ ของคนในสังคมในแต่ละยุค ที่นักเขียนได้สรรคสร้างงานเขียนของตนไว้ให้ปรากฏ การศึกษาวรรณกรรมจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะได้ศึกษาสภาพชีวิตและสังคมทั้งที่ปรากฏอยู่ในพงศาวดารแบบประวัติศาสตร์ และอาจจะมีบางแง่มุมที่ปรากฏอยู่เฉพาะในวรรณกรรม ความรู้ที่ได้ศึกษาจากวรรณกรรมผสมผสานกับความรู้จากการศึกษาประวัติศาสตร์ จะทำให้ผู้อ่านได้เห็นแง่มุมต่าง ๆ ของสภาพสังคมและวัฒนธรรมดียิ่งขึ้น

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2514 : 61) กล่าวถึงลักษณะของเรื่องราวที่ปรากฏในวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ดังต่อไปนี้

1. เรื่องที่ว่าด้านพฤติกรรมของบุคคล หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตส่วนตัว การดำเนินชีวิต และเหตุการณ์ภายนอกที่มากกระทบกระทั่งบุคคลนั้น
2. เรื่องราวที่ว่าด้านความชัดเจนของชีวิต (Experience) มนุษย์ในฐานะที่เป็นมนุษย์ ได้แก่ ปัญหาธรรมดาของชีวิต เช่น ปัญหาเรื่องความตาย โชคชะตา บุญบาป พระเจ้า หรืออำนาจสูงสุดในโลก และสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ เป็นต้น
3. เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสังคม
4. เรื่องธรรมชาติภายนอก เช่น สัตว์ พืชพันธุ์ และสิ่งที่ปราศจากชีวิต อันเป็นเวทีสำหรับการแสดงบทบาทต่าง ๆ ของมนุษย์

5. เรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ศิลปะ วรรณคดี อุตสาหกรรม เป็นต้น

สรุปได้ว่า สังคมกับวรรณกรรมมีความสัมพันธ์กัน สังคมสอดแทรกอยู่ในวรรณกรรมทุกชนิด วรรณกรรมเป็นกระจกสามารถมองให้สภาพจริงของสังคมในยุคสมัยนั้นได้อย่างชัดเจน เช่น ความสุข ความรัก กิเลสตัณหา ความงาม ความเปลี่ยนแปลงของสังคม เป็นต้น การศึกษาวรรณกรรมจึงทำให้ผู้อ่านรับรู้สังคมในแง่มองต่าง ๆ เข้าในสังคมในยุคนั้นได้หลากหลายมากขึ้น

2.1.2 อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรม

นักเขียนอยู่ในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคม ฉะนั้น นักเขียนสร้างวรรณกรรมขึ้นมา วรรณกรรมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคมในยุคนั้น นักวิจัยได้อธิบายไว้ดังต่อไปนี้

อิงอร สุพันธุ์วิช (2547 : คำนำ) กล่าวว่า วรรณกรรมกับสังคมมีความเกี่ยวข้องกับหลายลักษณะ คือ วรรณกรรมจะสะท้อนสังคมให้เราทราบว่าเกิดสิ่งใด ๆ ขึ้นในสังคมขณะนั้น ในขณะที่สังคมอาจมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมได้ และวรรณกรรมก็อาจส่งอิทธิพลต่อสังคมได้เช่นกัน แต่ส่วนใหญ่แล้ววรรณกรรมจะเป็นเครื่องสะท้อนสังคมได้ดี

ศุภมาจารย์คณะอักษรศาสตร์ (2544 : 54-65) กล่าวว่า วรรณคดีนั้นไม่อาจหลีกเลี่ยงอิทธิพลทางสังคมได้ เพราะวรรณคดีกำเนิดจากสังคมและความรู้สึกของนักประพันธ์ ความคิดเห็นของกวีอาจเป็นตัวแทนความคิดของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือของสังคมทั้งหมด อาจเป็นความคิดที่คล้อยตามหรือรักษาความคิดของสังคมหรือเป็นความคิดที่คัดค้านสังคมของเราเองก็ได้ ในลักษณะนี้กวีอาจสร้างสรรค์ความคิดใหม่ขึ้นจากการคิดค้นและประสบการณ์ของเขาเองหรือได้รับกระแสความคิดจากสังคมหรือวัฒนธรรมอื่น แต่บางครั้งกวีก็ไม่ได้ยึดถืออิทธิพลของสังคมทุกสิ่งทุกอย่าง ในบางสิ่งบางอย่างสังคมมีอำนาจเหนือกวีเลย กวีมีอิทธิพลต่อสังคมเสียอีก ดังที่กล่าวมาแล้ว ทั้งนี้ เนื่องจากวรรณกรรมเป็นเครื่องสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์อย่างหนึ่ง และจะโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม กวีย่อมแสดงทัศนะของเขาผ่านทางวรรณกรรม การศึกษาวรรณกรรมจึงเป็นหนทางหนึ่งที่จะศึกษาประวัติความคิดและพัฒนาการทางสังคม และในเมื่อวรรณคดีกับสังคมที่อิทธิพลต่อกันและกันเช่นนี้ ไม่ว่าจะศึกษาสังคมโดยผ่านทางวรรณกรรม หรือศึกษาวรรณกรรมโดยอาศัยข้อมูลด้านสังคมประกอบก็ดี ย่อมจะทำให้เราเข้าใจในวรรณกรรมและสังคมได้ลึกซึ้งทั้งสองประการ

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543 : 4) กล่าวว่า สังคมมีอิทธิพลต่อนักเขียนหรือวรรณกรรมมาก ทั้งนี้เพราะนักเขียนคนเดียวเปรียบเสมือนคนสามคน คือ เป็นนักประพันธ์ เป็นหน่วยหนึ่งของรุ่นนั้น และเป็นพลเมืองของสังคม นักเขียนจึงยากที่จะหลีกเลี่ยงอิทธิพลของสังคมในยุคสมัยของตนได้ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งได้ว่า เมื่อนักเขียนอยู่ในสังคมนักเขียนก็ย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคมทั้งในด้านวัฒนธรรมขนบประเพณี ศาสนา ปรัชญาและการเมือง และสภาพการณ์ของปัจจัยทางสังคมเหล่านี้ย่อมเป็นเครื่องกำหนดโลกทัศน์และชีวทัศน์ให้แก่กวีด้วย

ตรีศิลป์ บุญขจร (2542 : 6) กล่าวว่า สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือต่อนักเขียน นักเขียนอยู่ในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคมทั้งด้านวัฒนธรรม ขนบประเพณี ศาสนา ปรัชญาและการเมือง สภาพการณ์ของปัจจุบันเหล่านี้ย่อมเป็นสิ่งกำหนดโลกทัศน์และชีวทัศน์ของเขา การพิจารณาอิทธิพลของสังคมต่อนักเขียนควรให้ความสนใจว่านักเขียนได้รับอิทธิพลจากสังคมมาอย่างไร และเขามีท่าทีสนองตอบต่ออิทธิพลเหล่านั้นอย่างไร

อิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรมยังเป็นไปได้อีกลักษณะหนึ่งคือ สภาพเศรษฐกิจ การเมืองกำหนดแนวโน้มของวรรณกรรม ปัจจัยทางเศรษฐกิจอาจทำให้นักเขียนต้องเขียนตามใจผู้อ่านหรือตามใจเจ้าของสำนักพิมพ์ ส่วนด้านการเมือง การจำกัดขอบเขตในการแสดงความคิดเห็นก็เป็นการบั่นทอนเสรีภาพของนักเขียน ฐานะของนักเขียนในสังคมจึงเป็นสิ่งที่ควรสนใจ นักเขียนที่ดีจะปลดปล่อยตนเองให้เป็นอิสระจากการบีบบังคับทางเศรษฐกิจและการเมือง

วิภา กงกะนันทน์ (2533 : 72) กล่าวว่า สังคมและวัฒนธรรมเป็นวัตถุดิบประการหนึ่งที่กวีหรือนักประพันธ์เลือกมาปรุงแต่งให้เป็นวรรณคดีว่า สังคมและวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อวรรณคดีมาก ประการแรกคือ ผู้สร้างวรรณคดีเป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม ประการที่สองผู้อ่านก็เป็นผลผลิตอย่างหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรมเช่นกัน ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณคดีกับสังคมจึงมีความใกล้ชิดราวจะแยกออกไม่ได้และเป็นเรื่องของแหล่งวัตถุดิบ แล้วเราจะพบว่านักเขียนบันเทิงคดีสมัยใหม่ โดยเฉพาะนักเขียนเรื่องสั้น และนวนิยาย มักนำวัตถุดิบมาจากวัฒนธรรมที่มีต่อนักเขียน

สรุปได้ว่า นักเขียนอาศัยอยู่ในสังคม ได้รับอิทธิพลจากสังคม เช่น ขนบประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา ปรัชญา การเมือง และสภาพการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น และสังคมกับวรรณกรรม การเชื่อมโยงกันอย่างลึกซึ้ง จึงทำให้วรรณกรรมได้รับอิทธิพลต่อสังคมและนักเขียน การศึกษาอิทธิพลของสังคมที่มีต่อวรรณกรรมทำให้ผู้อ่านรับรู้สังคมโดยผ่านวรรณกรรม และสนใจศึกษาวรรณกรรมอีกต่อไป

2.1.3 อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคม

วรรณกรรมสะท้อนภาพสังคม ในขณะเดียวกันก็ย่อมได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรม นักวิจัยได้อธิบายไว้ดังต่อไปนี้

พิชัย ศรีภูไท (2542 : 57-58) กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคม มนุษย์เป็นสัตว์สังคมและเป็นผู้สร้างวรรณกรรมมนุษย์ ในสังคมหนึ่ง ๆ จะบันทึกเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละยุคแต่ละสมัยเอาไว้อย่างละเอียด ดังนั้นวรรณกรรมจึงมีความสัมพันธ์กับสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หนังสือมีอิทธิพลในการเสริมสร้างทัศนคติต่อบุคคลในสังคม ซึ่งมีผลในการเปลี่ยนแปลงลักษณะสังคมได้ ในทางกลับกันสังคมก็มีอิทธิพลต่อหนังสือเพราะนักเขียนซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม ต้องใส่ใจเหตุการณ์บ้านเมือง ดังนั้น ความคิดเห็น ความรู้สึก ที่นักเขียนมีส่วนร่วมสมัยก็แสดงออกในเนื้อหาของหนังสือ หนังสือกับสังคมจึงมีบทบาทและอิทธิพลต่อกัน

ตรีศิลป์ บุญขจร (2542 : 7) กล่าวว่า วรรณกรรมหรือนักเขียนมีอิทธิพลต่อสังคม นักเขียนที่ยิ่งใหญ่ นอกจากจะเป็นผู้มีพรสวรรค์ในการสร้างสรรค์วรรณกรรมในชีวิต โนมิน่าวจิตใจ ผู้อ่านแล้วยังเป็นผู้มีทัศนะกว้างไกลกว่าคนธรรมดา ทั้งนี้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะเขามีความเข้าใจและเข้าใจถึงสภาพของมนุษย์และสังคม Leo Lowenthal นักสังคมวิทยา กล่าวว่า “ศิลปินวาดภาพที่เป็นจริง เสียยิ่งกว่าตัวความจริงเอง” ซึ่งหมายถึงนักเขียนสามารถเข้าใจโลกและมองสภาพความเป็นจริงได้ลึกกว่าคนทั่วไป มองเห็นด้วยทัศนะที่กว้างไกลและมองลุ่มลึก ภาพที่เขาให้จึงเป็นยิ่งกว่าความเป็นอมตะ เพราะไม่เพียงแต่จะเสนอภาพปัจจุบันอย่างถึงแก่นของความเป็นจริงเท่านั้น แต่ยังสามารถคาดคะเนความเป็นไปได้ในอนาคตได้อีกด้วย

ยุรฉัตร บุญสนิท (2530 : 144) กล่าวว่า วรรณกรรมหรือนักเขียนมีอิทธิพลทางความคิด ค่านิยม รวมถึงความรู้สึกตามอุดมคติของนักเขียน วรรณกรรมของนักเขียนผู้นั้นก็จะมีบทบาทในสังคมมากขึ้น นักเขียนเองก็มีโอกาสที่จะแสดงความคิดของตนเองมากขึ้นเช่นกัน และสิ่งนี้เองคือ อิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคม

เจตนา นาควัชระ (2521 : 13-17) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นสิ่งที่ผูกพันกับสังคม และเป็นสมบัติร่วมของทุกยุคสมัยทุกถิ่น ฉะนั้น การศึกษาวรรณกรรมจึงต้องควบคู่กับสังคม ซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดของวรรณกรรม ผู้ประพันธ์ได้แสดงความคิด ปรัชญา ตลอดจนความจริงในสังคมด้วยความสนใจและความรับผิดชอบ วรรณกรรมจึงมีอิทธิพลต่อสังคมรวมทั้งพลังในสังคมมนุษย์ด้วย

สิทธา พินิจภูวดล และนิตยา กาญจนะวรรณ (2520 : 48-49) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นผลงานของมนุษย์ ดังนั้นจึงเป็นที่เก็บรวบรวมความคิด ความเป็นอยู่ และลักษณะสภาพต่าง ๆ ของมนุษย์ ที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมไว้ด้วยกัน วรรณกรรมจึงกลายเป็นหนังสือที่สามารถสะท้อนสภาพสังคมได้ สังคมของผู้แต่งหนังสือมีธรรมชาติเช่นไร วรรณกรรมก็มีธรรมชาติเช่นนั้น สังคมนั้นเปลี่ยนแปลงและวิวัฒนาการไปตามเหตุการณ์อย่างไร วรรณกรรมก็กล่าวถึงเหตุการณ์อย่างนั้น เช่น เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ มีผลทำให้มนุษย์แต่ละสังคมประพฤติปฏิบัติตนต่าง ๆ กัน ผู้แต่งหนังสือที่ช่างสังเกตก็จะเลือกหาเหตุการณ์เรื่องราวจากความเป็นไปในสังคมมาผูกเป็นเรื่องขึ้น โดยตั้งจุดประสงค์ไว้ต่าง ๆ กัน บางคนผูกเรื่องขึ้นเพื่อรายงานเหตุการณ์แต่เพียงอย่างเดียว บางคนก็ชี้ให้เห็นลักษณะที่ขัดแย้งต่าง ๆ เพื่อเตือนสติคนในสังคม

สรุปได้ว่า วรรณกรรมกับสังคมมีความสัมพันธ์กัน วรรณกรรมสะท้อนให้เห็นภาพสังคม ขณะเดียวกัน สังคมก็ได้รับอิทธิพลจากวรรณกรรม เช่น ความคิดเห็น ความรู้สึก ค่านิยม เป็นต้น การศึกษาอิทธิพลวรรณกรรมต่อสังคม ทำให้ผู้อ่านเข้าใจสังคมได้ดีขึ้น และทำให้ผู้อ่านได้นำแนวคิดที่ดีจากวรรณกรรมไปใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติที่ดีในชีวิตประจำวัน

2.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนวนิยายและบทละคร

2.2.1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนวนิยาย

ปัจจุบันคนในสังคมเห็นความสำคัญของนิยายมากขึ้น นวนิยายเป็นงานเขียนประเภทหนึ่งของวรรณกรรม และนวนิยายมีบทบาทหน้าที่ต่อสังคมหรือผู้อ่าน

1) ความหมายและลักษณะของนวนิยาย

นักวิชาการหลายท่าน ได้อธิบายความหมายและลักษณะของนวนิยายเป็นหลายแนวหลายแบบ จึงได้ค้นหาข้อมูลดังต่อไปนี้

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556 : 608) กล่าวว่า นวนิยาย หมายถึง บันเทิงคดีร้อยแก้วขนาดยาวรูปแบบหนึ่ง มีตัวละคร โครงเรื่อง เหตุการณ์ในเรื่อง และสถานที่ที่ทำให้เนื้อเรื่องมีความสมจริง เช่น เรื่องหญิงคนชั่ว ของ ก. สุรางคนางค์ เรื่องมนุษย์ ของ กฤษณา อโศกสิน ถ้ามีขนาดสั้น เรียกว่า นวนิยายขนาดสั้น เช่น เรื่องดรรรชนีนางของอิงอร เรื่องสร้อยทองของนิมิต ภูมิถาวร

อิงอร สุพันธ์วิช (2547 : 3) ให้ความหมายของนวนิยายว่า นวนิยายเป็นงานเขียนที่มีข้อจำกัดที่แน่นอนในการแต่งเป็นร้อยแก้ว มีวิธีการดำเนินเรื่องหลายรูปแบบที่ผู้แต่งสามารถพลิกแพลงได้ตามความพอใจและความถนัด จึงไม่จำเป็นต้องเรียบเรียงเรื่องราวตามลำดับเหตุการณ์ แต่มีการแบ่งแยกกันอย่างเด่นชัดระหว่างสำนวนการบรรยายเรื่องหรือการพรรณนาสิ่งต่าง ๆ กับสำนวนการสนทนาตามความเป็นจริง จะเห็นได้ว่านวนิยายเป็นเรื่องเล่าที่มีความจริงสอดแทรกอยู่ตามจินตนาการอย่างมีศิลปะของผู้เขียน ที่ถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ นำเสนอมาสู่กลุ่มผู้อ่านในสังคม

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543 : 34) กล่าวว่า นวนิยายเป็นรูปแบบการเขียนบันเทิงคดีอย่างใหม่เช่นเดียวกับเรื่องสั้น แต่ที่ขนาดยาวกว่าเพราะผู้แต่งสามารถกำหนดตัวบุคคล เหตุการณ์และสถานที่ในเรื่องได้โดยไม่จำกัดสุดแต่ผู้แต่งจะเห็นว่าเหมาะสม

สรุปได้ว่า นวนิยายเป็นงานเขียนประเภทหนึ่งของวรรณกรรม ปัจจุบันนวนิยายได้รับความนิยมมากขึ้น โดยที่ นวนิยายมีเนื้อเรื่องที่เพลิดเพลีน ขนาดเรื่องราวที่พอเหมาะ และจินตนาการอย่างมีศิลปะ จึงทำให้อ่านสนใจ

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543 : 178-182) ได้อธิบายลักษณะของนวนิยาย สรุปได้ดังต่อไปนี้

(1) ขนาดเรื่อง นวนิยายมักมีขนาดยาวกว่าเรื่องสั้น แต่จะมีขนาดยาวเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความพอใจของผู้เขียนเป็นสำคัญ นักเขียนบางคนกล่าวว่า นวนิยายที่มีขนาดพอเหมาะควรมีจำนวนคำประมาณ 65,000-75,000 คำ แต่ก็ไม่ถึงเป็นกฎตายตัวเสียทีเดียว

(2) แนวคิดของเรื่อง นวนิยายจะมุ่งแสดงแนวคิดของเรื่องไว้หลายแนว เพราะผู้แต่งต้องการให้อ่านมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของชีวิต ของโลก และมีประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ อย่าง

กว้างขวาง แนวคิดในนวนิยายแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ความคิดหลักของเรื่องทั้งเรื่อง เรียกว่าแนวคิดเอก (Major theme) และความคิดที่ปรากฏในแต่ละตอนของเรื่อง เรียกว่าแนวคิดรอง (Minor theme)

(3) โครงเรื่อง ย่อมมีโครงเรื่องกว้างขวางและซับซ้อนกว่าเรื่องสั้น เพราะนวนิยายมุ่งแสดงเหตุการณ์เรื่องราวที่เกิดกับตัวละครทุกตัวในสถานที่ทุกแห่งโดยละเอียด จึงมีผลทำให้ผู้อ่านได้แนวคิดหลายแง่มุมตามมาด้วย แต่การที่ผู้แต่งจะเสนอเรื่องราวดังกล่าวนี้ได้ทั้งหมด ผู้แต่งจำเป็นต้องอาศัยวิธีการสร้างโครงเรื่องย่อย ๆ ให้แทรกซ้อนอยู่ในโครงเรื่องใหญ่ และมีวิธีเชื่อมโครงเรื่องย่อยให้สัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับโครงเรื่องใหญ่ด้วย จึงกล่าวว่านวนิยายส่วนใหญ่มักมีโครงเรื่อง 2 ประเภท คือโครงเรื่องใหญ่ (Main Plot) กับโครงเรื่องย่อย (Sub Plot)

(4) ตัวละคร ตัวละครในนวนิยายไม่จำกัดจำนวน ทั้งในส่วนที่เป็นตัวละครเอกและตัวละครประกอบ สุดแต่ผู้แต่งจะเห็นว่าเหมาะสม แต่ตัวละครจะต้องมีบทบาทสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง และมีลักษณะสมจริงเสมอ

(5) บทสนทนา บทสนทนาในนวนิยายขนาดยาวกว่าเรื่องสั้น และเนื้อหาของบทสนทนามีขอบเขตกว้างขวางกว่า เพราะว่าการที่หนึ่ง นวนิยายไม่มีขีดจำกัดเรื่องความยาว ประการที่สอง การทำบทสนทนาในนวนิยายไม่ได้มีประโยชน์ต่อเนื้อเรื่องและผู้อ่าน

(6) ฉาก ฉากในนวนิยายมีลักษณะแตกต่างจากฉากในเรื่องสั้นทั้งในด้านปริมาณขนาด บทบาท และหน้าที่ เพราะว่าการแรก นวนิยายไม่ได้จำกัดความยาวของเรื่อง ฉากในนวนิยายจึงมีปริมาณได้มากกว่าฉากในเรื่องสั้น ประการที่สอง ผู้แต่งนวนิยายต้องการจะให้ผู้อ่านมีความรู้ความเข้าใจในเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และรู้จักสถานที่ต่าง ๆ อย่างละเอียดทุกแง่มุมไปพร้อมกันด้วย

(7) บรรยากาศ การสร้างบรรยากาศในนวนิยาย ควรคำนึงถึงความเหมาะสม ความสัมพันธ์และความสอดคล้องกันของสถานที่ เวลา ตัวละคร อารมณ์

สรุปได้ว่า นวนิยายเป็นส่วนหนึ่งของวรรณกรรม นวนิยายมีลักษณะที่แตกต่างกับวรรณกรรมประเภทอื่น เช่น ขนาดเรื่องมีจำนวนคำประมาณ 65,000-75,000 คำ ตัวละครไม่จำกัดจำนวน เป็นต้น ลักษณะของนวนิยายทำให้ผู้อ่านแยกประเภทของวรรณกรรมถูกต้อง และเข้าใจโครงสร้างของนวนิยายได้มากขึ้น

2) ประเภทของนวนิยาย

นักวิชาการนอกจากอธิบายความหมายของนวนิยายแล้วยังแบ่งประเภทของนวนิยายตามแนวต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543 : 187-193) กล่าวว่า การแบ่งประเภทนวนิยายเป็น 3 ลักษณะ คือ การแบ่งตามแนวคิดในการเขียน แบ่งตามเนื้อหาของเรื่อง และแบ่งตามแนวการเขียน ดังนี้

(1) การแบ่งประเภทนวนิยายตามแนวคิดในการเขียน ได้แก่ การพิจารณาจัดประเภทนวนิยายตามแนวคิดของเรื่อง 5 ประเภท ได้แก่

(1.1) นวนิยายแนวจินตนิยม (Romanticism) คือ นวนิยายที่มุ่งแสดงให้เห็นความสำคัญของอารมณ์ ความรู้สึก และญาณสังหรณ์ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความตื่นเต้นประทับใจ สยดสยอง หรือเกิดความสะเทือนอารมณ์อย่างรุนแรง ทั้งนี้เพราะนักเขียนกลุ่มนี้มีความคิดว่า วรรณกรรมที่ดีจะต้องให้คุณค่าทางอารมณ์มากกว่าเหตุผล ดังนั้น นวนิยายประเภทนี้จึงมุ่งที่จะประเทืองอารมณ์เป็นหลักสำคัญ โดยมิได้คำนึงถึงเรื่องประเทืองปัญญาเท่าไรนัก หากแต่มุ่งจะแสดงความเป็นไปของความรู้สึกที่เกิดขึ้นในใจและผลสุดท้ายของความรู้สึกนั้น ๆ ด้วยเหตุนี้นักเขียนกลุ่มนี้จึงเน้นเรื่องเสรีภาพทั้งในการคิด การเขียน และการแสดงออกมา

(1.2) นวนิยายแนวสัจนิยม (Realism) คือ นวนิยายที่ผู้แต่ง พยายามจะสะท้อนพฤติกรรมและนิสัยใจคอของมนุษย์ตลอดจนเรื่องราวความเป็นไปในสังคมมนุษย์ไว้ในงานเขียนตนอย่างสมจริงและมีศิลปะ โดยยึดหลักแห่งความเป็นจริงตามธรรมชาติมากที่สุด

(1.3) นวนิยายแนวสัจนิยมใหม่ (New-Realism) เป็นนวนิยายที่พัฒนาแนวคิดอย่างต่อเนื่องกับนวนิยายแนวสัจนิยม แต่พยายามหาทางแก้ไขจุดอ่อนในการมองสังคมแบบสมจริงที่ค่อนข้างจะหยุดนิ่งของนวนิยายแนวสัจนิยมด้วยการมองสภาพชีวิตและสังคมแบบสมจริง

(1.4) นวนิยายแนวธรรมชาตินิยม (Naturalism Novel) คือ นวนิยายที่แตกแขนงแนวคิดออกมาจากนวนิยายแนวสัจนิยม นวนิยายแขนงนี้จะต่างจากนวนิยายแนวสัจนิยมตรงที่ผู้แต่งจะมุ่งสะท้อนเฉพาะความเศร้า ความทุกข์ยากของชีวิตคนไว้เท่านั้น

(1.5) นวนิยายแนวสัญลักษณ์นิยม (Symbolism) คือ นวนิยายที่แตกแขนงแนวคิดออกมาจากนวนิยายแนวสัจนิยมเช่นกัน แต่แทนที่ผู้แต่งจะเขียนถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างตรงไปตรงมา ผู้แต่งกลับใช้สัญลักษณ์แทนบางสิ่งบางอย่างที่ต้องการจะกล่าวถึง อาจจะใช้แทนบางส่วนหรือใช้เรื่องทั้งเรื่องเป็นสิ่งแทนก็ได้

(2) การแบ่งประเภทนวนิยายตามเนื้อหา 15 ประเภท ได้แก่

(2.1) นวนิยายเชิงชีวประวัติ (Biographical Novel) ได้แก่ นวนิยายที่กล่าวถึงเรื่องราวของตัวละครเอก ซึ่งมักได้เค้าโครงเรื่องมาจากเรื่องราวในชีวิตจริงของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

(2.2) นวนิยายสะท้อนสังคม (Social Novel) ได้แก่ นวนิยายที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวพันกับสังคมส่วนใดส่วนหนึ่งในสมัยหนึ่ง

(2.3) นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ (Historical Novel) ได้แก่ นวนิยายที่มีเนื้อเรื่องกล่าวถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอดีต

(2.4) นวนิยายแสดงข้อคิด (Themetic Novel) ได้แก่ นวนิยายที่มีเนื้อหามุ่งแสดงความคิดอย่างใดอย่างหนึ่ง

(2.5) นวนิยายล้อเลียน (Satire Novel) ได้แก่ นวนิยายที่มีเนื้อหาหมิ่นล้อเลียนเยาะเย้ย หรือเสียดสีประชดประชันความเลวร้ายและความยุ่งยากในสังคม

(2.6) นวนิยายผจญภัย (Novel of Adventure) ได้แก่ นวนิยายที่มีเนื้อหากล่าวถึงเรื่องการต่อสู้ผจญภัยของตัวละครเอกในรูปแบบต่าง ๆ จนได้รับความสำเร็จโดยไม่คาดหมาย แล้วมีเรื่องสตรีและความรักเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

(2.7) จินตนิยาย (Novel of Fantasy) ได้แก่ นวนิยายที่มีเนื้อหากล่าวถึงเหตุการณ์น่าตื่นเต้นชวนให้ระทึกใจและสนุกสนานตามจินตนาการ

(2.8) อาชญากรรมและเรื่องลึกลับ (Detective and Mystery Novel) ได้แก่ นวนิยายที่มีเนื้อหากล่าวถึงเรื่องการสืบสวนคดีต่าง ๆ กล่าวถึงเรื่องความลึกลับที่ต้องการการพิสูจน์

(2.9) นวนิยายลึกลับเหนือธรรมชาติ (Horror and Supernatural Novel) ได้แก่ นวนิยายที่มีเนื้อหากล่าวถึงเรื่องภูติผี จิต วิญญาณและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่พิสูจน์ไม่ได้

(2.10) นวนิยายเกี่ยวกับท้องถื่น (Novel of Soil) ได้แก่ นวนิยายที่มีเนื้อหากล่าวถึงสถานที่สำคัญแห่งใดแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นบ่อเกิดเหตุการณ์และตัวละครในเรื่อง

(2.11) นวนิยายเป็นตอนต่อเนื่องกัน (Episodic Novel) ได้แก่ นวนิยายที่กล่าวถึงเรื่องเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกัน แต่มีความสัมพันธ์กันด้วยการใช้ตัวละครชุดเดียวกัน หรือมีแกนกลางของเรื่องเป็นแกนเดียวกัน

(2.12) นวนิยายผู้ร้ายผู้ดี (Picaresque Novel) ได้แก่ นวนิยายที่กล่าวถึงเรื่องราวของตัวละครเอก ซึ่งตามสายตาคอนทั่วไประยะเห็นว่าเป็นผู้มีความประพฤติไม่ดี

(2.13) นวนิยายเชิงจิตวิทยา (Psychological Novel) ได้แก่ นวนิยายที่มีเนื้อหา กล่าวบรรยายถึงความรู้สึกและจิตใจของตัวละครเอกที่มีต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต

(2.14) นวนิยายเชิงปัญหา (Problem Novel) ได้แก่ นวนิยายที่มีเนื้อหา กล่าวถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจและปัญหาชีวิตครอบครัว

(2.15) หัสนิยาย (Humour Novel) ได้แก่ นวนิยายที่มีเนื้อหาหมิ่นให้ความสนุกสนานเพิลิตเพลินแก่ผู้อ่านเป็นสำคัญ มักเป็นเรื่องเบาสมอง

(3) การแบ่งประเภทนวนิยายตามแนวการเขียน 9 ประเภท ได้แก่

(3.1) งานเขียนของกลุ่มพาฝัน ได้แก่ งานเขียนที่กล่าวถึงความรักต่างฐานะของตัวละครแล้วให้ความบังเอิญเข้ามาเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ

(3.2) งานเขียนของกลุ่มจินตนิยายทั้งอิงประวัติศาสตร์และไม่ได้อิงประวัติศาสตร์

(3.3) งานเขียนของกลุ่มชีวิตครอบครัว งานเขียนแนวนี้จะสะท้อนให้เห็นกิจกรรมภายในครัวเรือนของคนสองสามตระกูล

(3.4) งานเขียนของกลุ่มนวนิยายชีวิตต่างแดน ผู้ริเริ่มเขียนนวนิยายชีวิตต่างแดน

(3.5) งานเขียนของกลุ่มสะท้อนชีวิตชาวชนบท อาจจะเป็นแนวที่สะท้อนทุกข์สุขของชาวบ้านที่ถูกเอารัดเอาเปรียบคนเมือง หรือเป็นการสะท้อนชีวิตชาวชนบทที่ต้องต่อสู้กับนักเลงอันธพาลประจำท้องถิ่นก็ได้

(3.6) งานเขียนของกลุ่มบุ๊กล้างผลาญ ได้แก่ งานเขียนที่สะท้อนชีวิตสายลับ นักสืบ และสภาพสังคมที่คนนอกกฎหมายมีอำนาจบาตรใหญ่

(3.7) งานเขียนในแบบอุดมคติของปัญหาชนเสรีนิยม งานเขียนแนวนี้จะแสดงความรู้สึกไม่พอใจต่อสภาพความเหลื่อมล้ำ และการเอารัดเอาเปรียบที่ชนส่วนน้อยกระทำต่อชนส่วนใหญ่

(3.8) งานเขียนในกลุ่มผู้ตื่นใหม่ งานเขียนแนวนี้จะนำเอาการใช้ชีวิตแบบเสรีนิยมของชนชั้นกลางมาเผยแพร่อย่างสอดคล้องกับสภาพของสังคมปัจจุบัน

(3.9) งานเขียนในกลุ่มศิลปะเพื่อชีวิต งานเขียนแนวนี้จะต่างจากกลุ่มอุดมคติตรงที่ เป็นงานเขียนที่มุ่งเสนอแนวคิดหรือทางแก้ปัญหาให้แก่สังคม เพื่อที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเกิดความเป็นธรรมในสังคมไว้ด้วย

สรุปได้ว่า นวนิยายสามารถแบ่งได้หลากหลายประเภท เช่น ตามแนวคิดของเรื่อง เนื้อหาและแนวการเขียน การแบ่งประเภทของนวนิยายจึงทำให้นวนิยายละเอียดมากขึ้น และทำให้ผู้อ่านสนใจศึกษานวนิยาย

3) คุณค่าของนวนิยาย

นักวิชาการนอกจากอธิบายความหมายของนวนิยายแล้วยังอธิบายลักษณะของนวนิยายดังต่อไปนี้

วนิดา บำรุงไทย (2544 : 161-169) สรุปได้ว่า คุณค่าของนวนิยายมี 6 ประการ ได้แก่

(1) คุณค่าด้านความบันเทิง กล่าวในแง่คุณค่าหรือคุณประโยชน์ในด้านความเพลิดเพลินบันเทิงนี้เป็นคุณค่าที่สัมผัสได้โดยง่าย

(2) คุณค่าด้านการสร้างเสริมจินตนาการ นวนิยายเป็นเรื่องสมมุติขึ้น ซึ่งผู้เขียนเสนอหรือวาดภาพโลกและตัวละครแห่งจินตนาการขึ้น ผู้อ่านนวนิยายจึงต้องเตรียมตัวเตรียมใจที่จะร่วมเดินทางเข้าไปสู่ดินแดนแห่งความฝันของผู้เขียน ในขณะที่เดียวกันก็สร้างจินตนาการของตนหล่อหลอมรวมไปกับการโน้มน้าว และวาดภาพฝันของผู้เขียน การอ่านนวนิยายจึงเป็นการฝึกฝน กระตุ้นให้ผู้อ่านมีจินตนาการ มีความกระปรี้กระเปร่าฉับไวในการสร้างสรรค์จินตนาการ นอกจากนั้น คุณสมบัติแห่งความเป็นนักฝันนี้มีคุณค่าและความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับมนุษยชาติ และเป็นสิ่งที่ช่วยให้มนุษยชาติอันสามารถสัมผัสความทุกข์ ความสุข ความเบิกบานบรรเทาได้โดยง่ายขึ้น

(3) คุณค่าทางวัฒนธรรม โดยที่นวนิยายเป็นเรื่องของมนุษย์หรือเป็นการบอกเล่าเกี่ยวกับชีวิต ทำให้นวนิยายเป็นมุมแห่งการบันทึกวัฒนธรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ในแต่ละสมัย แต่ละสังคม ทั้งด้านสภาพของสังคม การดำรงชีวิต ความเป็นอยู่ของบุคคลในสังคม ตลอดจนอารมณ์ความรู้สึกนึกคิด และค่านิยมของผู้คน

(4) คุณค่าทางภาษา นวนิยายเป็นเอกสารสำคัญในด้านวัฒนธรรมด้านภาษาเพราะนวนิยายเป็นแหล่งใหญ่ของการจดจารึกภาษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาพูดของบุคคลในแต่ละวัย แต่ละกลุ่ม และแต่ละสมัยของสังคม

(5) คุณค่าด้านสาระความรู้ แม้ว่านวนิยายจะไม่ใช่วรรณกรรมซึ่งมุ่งให้ความรู้โดยตรงแต่นวนิยายก็มักจะมีบทบาทในการให้สาระความรู้ต่าง ๆ ในลักษณะของรายละเอียดที่จำเป็นต่อเนื่อง

(6) คุณค่าทางจิตใจ นวนิยายให้คุณค่าลึกซึ้งกว่าความบันเทิงหรือความเร้าอารมณ์คือคุณค่าในฐานะเป็นวรรณคดีรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจะช่วยกล่อมเกลาร้อยกระดับจิตใจผู้อ่าน ให้มีความละเอียดละไม ประณีต เป็นจิตใจหรือดวงใจที่รู้ทุกข์ รู้สุข รู้ในความดี ความงาม และความจริงด้วยความตระหนักรู้ ความเข้าใจ และหยั่งเห็นในโลก ในชีวิต

พิทยา ว่องกุล (2540 : 1) อธิบายคุณค่าของวรรณกรรม เมื่อนวนิยายเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งแล้ว นวนิยายจึงมีคุณค่าเช่นเดียวกัน คือ วรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ ชาติที่เจริญแล้วทุกชาติจะต้องมีวรรณกรรมเป็นของตัวเอง และวรรณกรรมจะมีมากหรือน้อย ดีหรือเลวก็แล้วแต่ความเจริญองกวมแห่งจิตใจของชนในชาตินั้น ๆ วรรณกรรมเป็นเครื่องชี้ให้รู้ว่า ชาติใดมีความเจริญทางวัฒนธรรมสูงแค่ไหนและยุคใดมีความเจริญสูงสุด ยุคใดมีความเสื่อมลง เพราะฉะนั้นวรรณกรรมแต่ละชาติจึงเป็นเครื่องชี้วัดได้ว่า ยุคใดจิตใจของประชาชนในชาติ มีความเจริญหรือเสื่อมอย่างไร ด้วยเหตุนี้ วรรณกรรมจึงเป็นเครื่องมือสื่อสารความรู้สึกนึกคิดถ่ายทอดจินตนาการและแสดงออกซึ่งศิลปะอันประณีตงดงาม การศึกษา หรืออ่านวรรณกรรมรวมถึงนวนิยายแต่ละเรื่องทำให้ผู้อ่านมองเห็นภาพสังคม วัฒนธรรม การเมือง และเศรษฐกิจ ของยุคสมัยที่ผู้ประพันธ์ได้สะท้อนผ่านมุมมองของตนออกมา รวมทั้งทำให้ผู้อ่านเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้คนที่มีต่อสภาพการณ์เหล่านั้นด้วย ดังนั้นวรรณกรรมซึ่งรวมถึงนวนิยายจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์แทบทุกด้านอาจกล่าวได้ว่า สังคมมนุษย์ที่เจริญมีอารยธรรม และเทคโนโลยีในปัจจุบันนี้ ตั้งอยู่บนพื้นฐานของวรรณกรรมทั้งสิ้น

สรุปได้ว่า ปัจจุบันนวนิยายเป็นงานเขียนที่สังคมนิยมมากขึ้น โดยที่นวนิยายถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกของผู้แต่ง เช่น วัฒนธรรม ภาษา สาระความรู้ และจิตใจ ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้ต่าง ๆ โดยผ่านนวนิยาย

4) ลักษณะและคุณค่าของนวนิยายสำหรับเยาวชน

ปราณี เชียงทอง (2526 : 6) ได้ให้ความหมายของวรรณกรรมสำหรับเยาวชน หมายถึงหนังสือที่เขียนขึ้นสำหรับให้อ่านอย่างเหมาะสมกับวัยของเด็กและเป็นที่น่าสนใจของเด็กวัยต่าง ๆ ตั้งแต่วัยก่อนเข้าโรงเรียนไปจนถึงวัยรุ่น ซึ่งเด็กสามารถเลือกอ่านได้ตามความพอใจ โดยไม่มีการบังคับ นักวิชาการนอกจากอธิบายความหมายของนวนิยายแล้ว ยังกล่าวถึงคุณค่าของนวนิยายสำหรับเยาวชนดังต่อไปนี้

(4.1) ลักษณะของนวนิยายสำหรับเด็ก

เด็กในแต่ละวัยมีพัฒนาการและการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไป ฉะนั้นวรรณกรรมสำหรับเด็กจำเป็นต้องเหมาะสมกับเด็กในแต่ละวัย นักวิชาการอธิบายนวนิยายสำหรับเด็กเยาวชน ดังต่อไปนี้

จินตนา ไบกาซูยี (2534 : 24) กล่าวว่า การแบ่งวรรณกรรมเยาวชน 2 ลักษณะ คือ ตามลักษณะของเรื่อง และตามระดับการศึกษา ดังนี้

1. การแบ่งประเภทวรรณกรรมเยาวชนตามลักษณะของเรื่อง 3 ประเภท ได้แก่

- 1.1 หนังสือเรียน
- 1.2 หนังสือทั่วไป
- 1.3 นิติสาร วารสาร และการ์ตูน

2. การแบ่งประเภทวรรณกรรมเยาวชนตามระดับการศึกษา 4 ประเภท ได้แก่

2.1	วัยก่อนเรียน (วัยเริ่มเรียน-วัยอนุบาล)	อายุ 2-5 ขวบ
2.2	วัยประถมศึกษา (วัยเรียน)	อายุ 6-11 ขวบ
2.3	วัยก่อนวัยรุ่น (มัธยมต้น)	อายุ 12-14 ขวบ
2.4	วัยรุ่น (มัธยมปลาย)	อายุ 15-17 ขวบ

ปราณี เชียงทอง (2526 : 56) กล่าวว่า การแบ่งประเภทของวรรณกรรมเยาวชนตามเนื้อหาเป็น 9 ประเภท ดังนี้

1. หนังสือภาพ
2. บทเท่กล่อม บทเด็ก และบทกลอน
3. หนังสือนิทานต่าง ๆ
4. นวนิยายสำหรับเด็ก
5. หนังสือสารคดี
6. หนังสืออ่าวอิง
7. หนังสือแบบเรียน
8. หนังสืออ่านเพิ่มเติม
9. วารสารและหนังสือพิมพ์

สรุปได้ว่า นวนิยายเยาวชนสามารถแบ่งตามเกณฑ์ได้หลายประเภท เช่น แบ่งตามลักษณะของเรื่อง ระดับการศึกษา อายุผู้อ่านและเนื้อหา ทำให้นวนิยายละเอียดขึ้น การแบ่งประเภทนวนิยายเยาวชนจึงทำให้ผู้อ่านเข้าใจนวนิยายเยาวชนได้ดีขึ้นจึงสนใจศึกษานวนิยายเยาวชน

(4.2) คุณค่าของนวนิยายสำหรับเด็ก

นักวิชาการอธิบายคุณค่าของนวนิยายสำหรับเด็ก ดังต่อไปนี้
 สนิท สัตโยภาส (2547 : 21) ได้เรียบเรียงและสรุปไว้ในงานวิจัยการบูรณาการ
 สอนการสร้างหนังสือสำหรับเด็กไว้ ดังจะนำมากล่าวถึงโดยสรุปคือ

1. หนังสือสามารถสร้างภูมิปัญญาให้แก่เด็กได้
2. หนังสือช่วยปลูกฝังคุณธรรมให้แก่เด็กได้
3. หนังสือทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน
4. หนังสือช่วยส่งเสริมให้เด็กมีนิสัยรักการอ่าน
5. หนังสือช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้แก่เด็ก

กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์ (2545 : 13) เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้กล่าวถึงประโยชน์
 ของหนังสือสำหรับเด็กว่า หนังสือที่ดีสามารถส่งเสริมการพัฒนาการของเด็กได้หลายประการ ได้แก่
 สร้างนิสัยรักการอ่าน มีจินตนาการ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพิ่มสายสัมพันธ์ในบ้าน เป็นพื้นฐานทั้ง
 ศิลปะและภาษาสมาธิมีความรู้อย่างกว้างขวาง และสามารถสร้างนิสัยที่ดีมีคุณธรรมได้

สรุปได้ นวนิยายสำหรับเด็กสามารถแบ่งได้หลากหลายประเภท เช่น
 ตามเนื้อหา ตามลักษณะของเรื่อง เป็นต้น การแบ่งประเภทของนวนิยายสำหรับเด็กจะละเอียดมากขึ้น
 นวนิยายสำหรับเด็กช่วยพัฒนาความรู้ ความสามารถของเด็ก เช่น สร้างภูมิปัญญาปลูกฝังคุณธรรม
 เป็นต้น นวนิยายสำหรับเด็กช่วยส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม เคารพผู้ใหญ่ เป็นคนดีของพ่อแม่
 และสังคม

2.2.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทละคร

ผลงานสร้างสรรค์ของ งามพรรณ เวชชาชีวะ เรื่อง เมื่อเธอกลับมาเป็นหนังสือบทละครพูด
 ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาความรู้ความเข้าใจของบทละครพูด ดังต่อไปนี้

1) ลักษณะของบทละครพูด

นักวิชาการต่าง ๆ ได้ศึกษาและให้ความเข้าใจกับลักษณะของบทละครดังต่อไปนี้
 สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543 : 203-217) สรุปได้ว่า เนื่องจากบทละครพูดประเภทต่าง ๆ
 ที่นิยมเขียนอยู่ในปัจจุบันนี้ลักษณะหลักเกณฑ์ และกลวิธีการเขียนแตกต่างกันตามลักษณะ การแสดง
 และสถานที่ที่ใช้แสดง ดังนั้นเพื่อให้ศึกษาเข้าใจถึงลักษณะบทละครพูดแบบต่าง ๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
 ผู้เขียนจึงขอกล่าวถึงลักษณะของบทละครพูดโดยจำแนกเป็น 3 ประเภท

(1) บทละครเวที (Play on Stage) คือ บทละครที่เขียนขึ้นเพื่อใช้แสดงบนเวที
 แบ่งย่อยไปได้อีก 2 แนวคือ

(1.1) บทละครพูด (นิยมเขียนในระหว่างรัชกาลที่ 5 - ปัจจุบัน)

(1.2) บทละครสมัยใหม่ (นิยมเขียนในรัชกาลที่ 9)

(2) บทละครวิทยุ (Play on Radio) คือ บทละครที่เขียนขึ้นเพื่อนำไปแสดงออกอากาศทางวิทยุกระจายเสียง บทละครวิทยุมีลักษณะแตกต่างจากบทละครเวที เพราะผู้ชมการแสดงหรือผู้ฟังจะได้ยินแต่เสียงและคำพูดต่าง ๆ ของตัวละครเท่านั้น ไม่มีโอกาสได้เห็นภาพใด ๆ อย่างละครเวที ดังนั้นความสำคัญของการแสดงละครวิทยุจึงอยู่ที่การใช้เสียงพูดของตัวละครและเสียงประกอบต่าง ๆ ให้เป็นเครื่องบอกเล่าเรื่องราว อารมณ์ ความรู้สึกของตัวละครให้แก่ผู้ฟัง

(3) บทละครโทรทัศน์ (Play on T.V.) คือ บทละครที่เขียนขึ้นเพื่อใช้แสดงออกอากาศทางโทรทัศน์ ลักษณะเฉพาะตัวของละครโทรทัศน์ คือการแสดงด้วยภาพและเสียง ภาพที่ผู้ชมมองเห็นจะมีอยู่ 3 อย่าง คือ ตัวละคร ฉาก และแสง

สรุปได้ว่า การแบ่งลักษณะบทละครพูดตามการแสดง จึงทำให้บทละครพูดมีความละเอียดมากขึ้น ผู้อ่านหรือผู้ชมสามารถแยกบทละครพูดตามเกณฑ์ได้ถูกต้อง จึงทำให้ผู้อ่านหรือผู้ชมเกิดความสนใจต่อบทละครอีกต่อไป

2) ประเภทของบทละครพูด

ปัจจุบัน บทละครได้รับความนิยมมากขึ้น นักวิชาการได้แบ่งประเภทของบทละครพูดดังต่อไปนี้

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543 : 221-225) กล่าวว่า การแบ่งประเภทบทละครพูดได้ 4 ลักษณะ คือ แบ่งตามเนื้อหาวิธีการเขียนและการแสดง แบ่งตามรูปแบบคำประพันธ์ แบ่งตามปรัชญาและแนวนิยมในการแต่งออกเป็นแนวต่าง ๆ และแบ่งตามสถานที่ที่ใช้ในการแสดง ดังนี้

(1) การแบ่งประเภทของบทละครตามเนื้อหาวิธีการเขียนและการแสดงจะแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

(1.1) บทละครพูด (สมัยเก่า) คือ บทละครที่ใช้ศิลปะการพูดเป็นหลักในการดำเนินเรื่อง ไม่มีรำ มีแต่การพูด นั่ง ยืน เดิน เป็นอิริยาบถสามัญของตัวละคร เมื่อผู้แต่งต้องการให้ตัวละครแสดงสีหน้าท่าทางอย่างไร ก็จะใช้วิธีอธิบายไว้ในวงเล็บ นอกจากนี้หากผู้แต่งต้องการให้ตัวละครบอกความคิดแก่คนดู ก็จะใช้วิธีให้ตัวละครบอกรับปากพูดต่าง ๆ กับคนดู สมมุติว่าตัวละครอื่น ๆ บนเวทีไม่ได้ยิน

(1.2) บทละครพูดสมัยใหม่ คือ บทละครพูดที่มุ่งจะ “สื่อความคิด” หรือสื่อเรื่องที่เป็นความจริงเกี่ยวกับชีวิตจิตใจของมนุษย์มาให้คนดูได้หยุดคิดมากกว่าจะต้องการให้คนดู “เกิดอารมณ์ร่วม” ไปกับตัวละครและเหตุการณ์ในท้องเรื่องตามแบบบทละครพูด (สมัยเก่า) บทละครพูดสมัยใหม่จึงมันจะสื่อแนวคิดตามหลักปรัชญาของอัตถิภาวะนิยม (Existentialism) ของตัวละคร ขณะเดียวกันบทละครสมัยใหม่ก็มีลักษณะเด่นที่อาจสังเกตเห็นได้อีกประการหนึ่งคือ ความมีอิสระในการเสนอรูปแบบ แนวคิด เนื้อหา และวิธีการจัดเสนอ

(2) การแบ่งประเภทของบทละครตามรูปแบบคำประพันธ์ ได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่

(2.1) บทละครพูดร้อยแก้ว คือ บทละครที่กำหนดตัวละครดำเนินเรื่องในรูปของบทเจรจาเป็นร้อยแก้ว

(2.2) บทละครพูดร้อยกรอง คือ บทละครพูดที่กำหนดตัวละครดำเนินเรื่องในรูปของบทเจรจาที่แต่งด้วยคำประพันธ์ประเภทต่าง ๆ

(3) การแบ่งประเภทของบทละครตามปรัชญาและแนวโน้มในการแต่งออกเป็นแนวต่าง ๆ ได้เป็น 5 ประเภท ได้แก่

(3.1) แนวสัจนิยม (Realism) ปรัชญาแนวนี้จะมีความคิดความเชื่อที่ว่า “ชีวิตมนุษย์มีทั้งทุกข์และสุข หรือมีทั้งดีหรือชั่ว” ดังนั้นผู้แต่งบทละครตามแนวนี้จึงพยายามที่จะนำชีวิตจริงของคนในสังคมมาถ่ายทอดให้ใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด โดยยึดหลัก “ความจริง”

(3.2) แนวธรรมชาตินิยม (Naturalism) สำหรับปรัชญาแนวนี้จะมีความคิดเชื่อว่ามนุษย์ต้องเป็นผู้รับเคราะห์กรรมจากสภาพแวดล้อมโดยไม่อาจต่อสู้หรือดิ้นรนให้หลุดพ้นจากสภาพแวดล้อมนั้น ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องพันธุกรรม เรื่องภัยของธรรมชาติ หรือการเอาโรคเอาเปรียบจากมนุษย์ด้วยกันเอง

(3.3) แนวอัตถิภาวะนิยม (Existentialism) ปรัชญาแนวนี้จะมีจะสื่อความคิดว่ามนุษย์มีสิทธิในการเลือกดำเนินชีวิตตามวิถีทางที่เขาเห็นว่าถูกต้องและดีงาม ดังนั้นผู้แต่งบทละครตามแนวนี้จึงนิยมสร้างให้ตัวละครมีความสงสัยในค่านิยมเก่า ๆ ว่าจะยังเหมาะสมกับชีวิตในยุคปัจจุบันหรือไม่ ไม่ว่าจะ เป็นชนบทรรมนิยมประเพณี หรือศีลธรรมที่คนในอดีตกำหนดไว้ก็ตาม ขณะเดียวกันก็พยายามแสวงหาความถูกต้อง ความดีงาม และแสวงหาเสรีภาพโดยแยกตนเองออกมาจากเครื่องร้อยรัดเก่า ๆ ให้ได้

(3.4) แนวโรแมนติกตินิยม (Romanticism) เป็นบทละครที่ด้านละครแนวสัจนิยมและธรรมชาตินิยม เพราะละครแนวสัจนิยมจะบรรยายภาพชีวิตจากสิ่งที่เป็นจริงและอยู่ใกล้ตัว

(3.5) แนวอุดมคตินิยม (Idealism) เป็นบทละครที่สร้างขึ้นมาจากเรื่องราวที่มีความจริงตามธรรมชาติเป็นพื้นฐานคล้ายกับแนวสัจนิยม แต่อาจมีการนำสิ่งที่เป็นเรื่องเหนือธรรมชาติ (supernature) เข้ามาเกี่ยวข้องในการดำเนินเรื่องหรือการกำหนดชะตาชีวิตของตัวละคร เพื่อเสริมอำนาจบุญบาปมีให้กับตัวละครด้วย กล่าวโดยสรุป บทละครประเภทนี้จะมีลักษณะเด่นสำคัญอยู่ 3 ประการ คือ

1. รวบรวมความงามเป็นเลิศจากธรรมชาติทั้งปวงมาจัดสรรให้อยู่ในระบบที่เป็นระเบียบ

2. เน้นการจาระไนรายละเอียด

3. ใช้จินตนาการผสมเข้าผสมแบบครึ่งฝันครึ่งจริง

(4) การแบ่งประเภทของบทละครตามสถานที่ที่ใช้ในการแสดงได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

(4.1) บทละครเวที

(4.2) บทละครวิทยุ

(4.3) บทละครโทรทัศน์

สรุปได้ว่า บทละครสามารถแบ่งตามเกณฑ์ได้หลายลักษณะ เช่น ตามเนื้อหาวิธีการเขียนและการแสดง ตามรูปแบบคำประพันธ์ ปรัชญาและแนวนิยมในการแต่งออกเป็นแนวต่าง ๆ กับตามสถานที่ที่ใช้ในการแสดง การแบ่งประเภทของบทละครจึงทำให้บทละครละเอียดขึ้น และทำให้ผู้อ่านเข้าใจบทละครได้ดีขึ้น

3) คุณค่าของบทละครพูด

นักวิชาการให้ความคิดเห็นคุณค่าของบทละคร ดังต่อไปนี้

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543 : 233) กล่าวว่าได้ว่า การศึกษาเรื่องทางละคร จึงเป็นการศึกษาถึงเรื่องปรัชญาของความจริงของชีวิตในละครเรื่องนั้น ๆ และพิจารณาถึงวิธีการแสดงของละครแต่ละแบบที่ผู้เขียนบทละครกำหนดไว้ด้วย เพราะละครต่างยุคก็มีทางเขียนและทางแสดงต่างกันไป แม้ในยุคเดียวกันละครของผู้เขียนบทต่างกันก็มีทางแตกต่างกันอีก นอกจากนี้ก็อาจพิจารณาว่าละครนี้แสดงทางอารมณ์ประเภทใดบ้าง ผลทางความรู้สึกของเรื่องทั้งหมดเป็นเรื่องหนักสมองหรือเบาสมอง หรือมีทั้งสองอย่างผสมกันเราจะแสดงได้ชัดอย่างไรว่าเป็นเรื่องอย่างนั้น เป็นต้น

สรุปได้ว่า ปัจจุบันสังคมนิยมบทละครพูดมากขึ้น โดยที่บทละครพูดมีความเพลิดเพลินในเนื้อหา ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ชมเกิดความสนใจเรื่อง แล้วช่วยทำให้ผู้ชมพิจารณาวิธีการแสดงของละครแต่ละแบบได้อย่างชัดเจน

2.3 ความรู้เกี่ยวกับงามพรรณ เวชชาชีวะ

2.3.1 ประวัติของ งามพรรณ เวชชาชีวะ

1) ประวัติของ งามพรรณ เวชชาชีวะ

งามพรรณ เวชชาชีวะ (เจน) นักเขียน นักแปลผู้มีชื่อเสียง และนักธุรกิจเกี่ยวกับลิขสิทธิ์วรรณกรรม เจ้าของ รางวัลซีไรต์ ประจำปี พ.ศ. 2549 ประเภทนวนิยาย จากงานเขียน “ความสุขของกะทิ” เกิดเมื่อ 27 มกราคม พ.ศ. 2506 ที่กรุงลอนดอน อังกฤษ สหราชอาณาจักร เป็นบุตรของ ศาสตราจารย์นายแพทย์ อรรถสิทธิ์ เวชชาชีวะ กับ ศาสตราจารย์แพทย์หญิงสไต เวชชาชีวะ มีชื่อเล่นว่า เจน เป็นบุตรคนกลาง มีพี่สาว คือ ศ.พญ.อลิสสา วัชรสินธุ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านจิตเวชเด็ก และมีน้องชาย คือ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์และอดีตนายกรัฐมนตรีคนที่ 27 ของไทย (“งามพรรณ เวชชาชีวะ” 2558 : ออนไลน์)

เมื่อ พ.ศ. 2524 สอบเข้าศึกษาในคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นที่หนึ่งของคณะและได้รับทุนภูมิพล จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เอกวิชาภาษาฝรั่งเศส (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง)

พ.ศ. 2528 ก่อนไปศึกษาต่อที่โรงเรียนล้ามและแปลของรัฐบาลเบลเยียม ณ กรุงบรัสเซลส์ พ.ศ. 2530 ได้รับประกาศนียบัตรการแปลชั้นสูง (ฝรั่งเศส-อังกฤษ-อิตาลี) จากโรงเรียนล้ามและการแปลของรัฐบาลเบลเยียม กรุงบรัสเซลส์

งามพรรณ เวชชาชีวะ เริ่มทำงานครั้งแรกที่บริษัท มีเดียโฟกัส ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่การแปล ก่อนจะเป็นเจ้าของและบรรณาธิการนิตยสาร “เพื่อนใหม่” นิตยสารสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น และปัจจุบันเป็นกรรมการผู้จัดการบริษัท ซิลค์โรด พับลิเชอร์ เอเยนซี จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทตัวแทนลิขสิทธิ์วรรณกรรมให้กับนักเขียนและสำนักพิมพ์ทั่วโลก รวมทั้งยังเป็นผู้บรรยายพิเศษด้านการแปลและลิขสิทธิ์ให้กับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และเป็นกรรมการตัดสิน การประกวดนิทาน และวรรณกรรมเยาวชน (“ประวัติการทำงาน” 2558 : ออนไลน์)

นอกจากนี้ งามพรรณ เวชชาชีวะ ยังเป็นผู้บรรยายพิเศษด้านการแปลและลิขสิทธิ์ให้แก่สถาบันการศึกษาและมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และเป็นกรรมการตัดสินการประกวดนิทานและเรื่องแต่งสำหรับเด็ก เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2522 ได้รับเครื่องอิสริยาภรณ์ศิลปะและอักษรศาสตร์ชั้นอัศวิน (Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettes) จากกระทรวงวัฒนธรรม ประเทศฝรั่งเศส ในฐานะผู้มีผลงานด้านวรรณกรรม และเผยแพร่วัฒนธรรมฝรั่งเศส

ได้รับรางวัล วรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี พ.ศ. 2549 ประเภทนวนิยาย จากผลงานเขียนเล่มแรก “ความสุขของกะทิ” ที่ขายลิขสิทธิ์ไปแล้ว 5 ภาษาใน 6 ประเทศ (สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส เยอรมนี ญี่ปุ่น และ สเปน) (“เกียรติประวัติ” 2558 : ออนไลน์)

2) เกียรติยศที่ได้รับของ งามพรรณ เวชชาชีวะ

(1) ได้รับอิสริยาภรณ์ศิลปะและอักษรศาสตร์ชั้นอัศวิน (Chevalier de l'Ordre des Arts et des Lettes) จากกระทรวงวัฒนธรรม ประเทศฝรั่งเศส เมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 ในฐานะผู้มีผลงานด้านวรรณกรรม และเผยแพร่วัฒนธรรมฝรั่งเศส

(2) ได้รับรางวัล วรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประจำปี พ.ศ. 2549 ประเภทนวนิยาย จากผลงานเขียนเล่มแรก “ความสุขของกะทิ” ที่ขายลิขสิทธิ์ไปแล้ว 5 ภาษาใน 6 ประเทศ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศออสเตรเลีย ประเทศฝรั่งเศส ประเทศเยอรมนี ประเทศญี่ปุ่น และประเทศสเปน (“เกียรติยศประวัติ” 2558 : ออนไลน์)

2.3.2 ผลงานของ งามพรรณ เวชชาชีวะ

งามพรรณ เวชชาชีวะมีผลงานการแปลภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และภาษาอิตาลี ตีพิมพ์กว่า 20 เรื่อง ผลงานตีพิมพ์ล่าสุด ได้แก่ แฮร์รี่ พอตเตอร์ กับถ้วยอัคนี (Harry Potter and the goblet of Fire by J K Rowling) เดเปอโร รักยิ่งใหญ่จากใจดวงเล็ก (The Tale of Despereaux by Kate Dicamillo) มาตาปารี เด็กชายจากดวงดาว (Les petits garçons naissent aussi des étoiles by Emmanuel Dongala) และตำนานรักกระโจมแดง (The Red Tent by Anita Diamant)

1) ผลงานงานแปลของ งามพรรณ เวชชาชีวะ

งามพรรณ เวชชาชีวะมีผลงานแปลจากภาษาอังกฤษ ภาษาฝรั่งเศส และภาษาอิตาลีเป็นตีพิมพ์กว่า 20 เรื่อง แบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ นวนิยาย และนวนิยายเยาวชน เรียงตามประเภทและปีที่พิมพ์มีละเอียดต่อไปนี้ ได้แก่

(1) นวนิยาย จำนวน 16 เรื่อง

(1.1) โนวาเซนโต้	(พ.ศ. 2537)
(1.2) ไหม	(พ.ศ. 2539)
(1.3) ภิกษุกับนักปรัชญา	(พ.ศ. 2542)
(1.4) คู่มือธุรกิจลึกลับ	(พ.ศ. 2543)
(1.5) ผมไม่กลัว	(พ.ศ. 2544)
(1.6) ไร่เลือด	(พ.ศ. 2545)
(1.7) แสนสุขเสมอในโปรวองซ์	(พ.ศ. 2546)
(1.8) ด้วยรักและช็อกโกแลต	(พ.ศ. 2547)
(1.9) มาตาปารี เด็กชายจากดวงดาว	(พ.ศ. 2548)
(1.10) ออสการ์กับผู้หญิงสี่ขมพู	(พ.ศ. 2549)
(1.11) ผจญภัยใต้โมงค์	(พ.ศ. 2550)
(1.12) ปริศนาบันทึกลับสีดำ	(พ.ศ. 2551)
(1.13) มหันตภัยใต้พิภพ	(พ.ศ. 2552)
(1.14) พิษิตอาทิตย์ใต้บาดาล	(พ.ศ. 2553)
(1.15) ดวงตาราชนีย์	(พ.ศ. 2554)
(1.16) หนึ่งปีแสนสุขในโปรวองซ์	(พ.ศ. 2557)

(2) นวนิยายเยาวชน จำนวน 4 เรื่อง

(2.1) แฮร์รี่ พอตเตอร์กับถ้วยอัคนี	(พ.ศ. 2543)
(2.2) ไฮดี้	(พ.ศ. 2549)
(2.3) เดเปอโร รักยิ่งใหญ่จากใจดวงเล็ก	(พ.ศ. 2549)
(2.4) เมล็ดแครอท	(พ.ศ. 2551)

2) งานเขียนของ งามพรรณ เวชชาชีวะ

เนื่องจาก งามพรรณ เวชชาชีวะ ยังเป็นนักเขียนที่ประสบการณ์ในการเขียนไม่นาน นักงานเขียนของ งามพรรณ เวชชาชีวะจึงมีจำนวนไม่มาก 11 เรื่อง 3 ประเภท คือ นวนิยาย นวนิยายเยาวชน และบทละครพูด เรียงตามประเภทและปีที่พิมพ์มีละเอียดต่อไปนี้ ได้แก่

- (1) นวนิยาย จำนวน 7 เรื่อง
(1.1) โมงยามกับความรัก	(พ.ศ. 2548)
(1.2) นิยามความรัก	(พ.ศ. 2548)
(1.3) ใส่สี่ชีวิต	(พ.ศ. 2550)
(1.4) แปดสองสี่	(พ.ศ. 2552)
(1.5) เดี่ยว	(พ.ศ. 2552)
(1.6) เพลงนก	(พ.ศ. 2554)
(1.7) ฟ้ายี่ทอง	(พ.ศ. 2556)
- (2) นวนิยายเยาวชน จำนวน 3 เรื่อง
(2.1) ความสุขของกะทิ	(พ.ศ. 2549)
(2.2) ความสุขของกะทิตอนตามหาพระจันทร์	(พ.ศ. 2550)
(2.3) ความสุขของกะทิตอนในโลกใบเล็ก	(พ.ศ. 2553)
- (3) บทละครพูด จำนวน 1 เรื่อง
(3.1) เมื่อเธอกลับมา	(พ.ศ. 2553)

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ผู้วิจัยได้ศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.4.1 งานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมไทย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมไทย ดังต่อไปนี้

Wang Dan (2558) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องภาพสะท้อนสังคมไทยในเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2556-2557 มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2556-2557 และวิเคราะห์อิทธิพลของเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2556-2557 ที่มีต่อผู้อ่าน ขอบเขตการวิจัยคือ เรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2556-2557 จำนวน 8 เล่ม ผลการวิจัย พบว่า ภาพสะท้อนสังคมไทยในเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2556-2557 ได้แสดงให้เห็นสภาพสังคมไทยใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านสภาพชีวิตความเป็นอยู่ ที่อยู่อาศัยของคนในเมือง มีที่อยู่อาศัยแออัดล้นค่อนข้างดี มีสิ่งแวดล้อมสะอาดสบาย ที่อยู่อาศัยชานเมืองมีเนื้อที่กว้าง ใช้ชีวิตได้อย่างอิสระ อยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ด้านการคมนาคมเดินทางได้สะดวก และมีการประกอบอาชีพหลากหลาย อาชีพที่ไม่เหมือนกันมักจะมีสภาพและคุณภาพการใช้ชีวิตที่แตกต่างกัน 2) ด้านความสัมพันธ์

ระหว่างคนในสังคมไทย ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัวมีแบบสมบูรณ์และไม่สมบูรณ์ เพื่อนวัยเรียน และวัยทำงานให้ความช่วยเหลือกัน ความรักระหว่างคู่รักที่สมหวังมักจะทำให้มีกำลังใจ 3) ด้านวิถีชีวิตของเยาวชนไทย มีความอดทนเข้มแข็งและมีความใฝ่ฝันกับชีวิตที่อิสระ แต่มีปัญหาการเรียน พูดคำหยาบ และอ่านหนังสือลามก 4) ด้านวัฒนธรรมของสังคมไทย มีความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และผู้หญิงไทยมีค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปคือให้ความสำคัญกับเงินมากกว่าความรัก 5) ด้านสถานการณ์ทางการเมือง ความขัดแย้งระหว่างประชาชนและรัฐบาลทำให้สังคมไทยไม่สงบ ผลการวิจัยด้านอิทธิพลของเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2556-2557 ที่มีต่อผู้อ่าน พบว่า มีอิทธิพล 5 ด้าน ได้แก่ 1) ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรม ความขยันหมั่นเพียรและความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือคนอื่น 2) กระตุ้นให้เข้มแข็งและอดทนเพื่อต่อสู้กับโชคชะตา และเมื่อชีวิตเจออุปสรรค 3) ชักชวนให้เห็นความสำคัญของครอบครัว ให้ความสำคัญขอครอบครัว ให้ความสำคัญขอครอบครัว ทำหน้าที่ของตนเอง และชี้แนะให้สมาชิกในครอบครัวรักกัน 4) ชี้แนะให้เห็นโทษของความรักที่ไม่ถูกต้อง และความคิดและการกระทำที่ถูกต้องกับความรัก 5) ชักชวนให้รักสัตว์ โดยดูแลและเคารพชีวิตสัตว์ว่า สัตว์เป็นเพื่อนของมนุษย์

Chen Chunxiao (2557) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. 2553-2555 มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. 2553-2555 เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของนวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. 2553-2555 ที่มีต่อผู้อ่าน ขอบเขตการวิจัยคือ นวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. 2553-2555 จำนวน 9 เล่ม ผลการวิจัยได้พบว่า นวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. 2553-2555 สะท้อนให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย คือ คนไทยมีความอดทนและขยันสู้กับชีวิต คนไทยต้องเผชิญภัยธรรมชาติเป็นประจำ ในด้านครอบครัวสะท้อนให้เห็นว่าผู้ชายเป็นผู้นำของครอบครัวและนิยมมีลูกหลายคน สมาชิกในครอบครัวรักกันและมีความขัดแย้งเมื่อมีความคิดต่างกัน ในด้านการศึกษาสะท้อนให้เห็นว่าครูไทยมีลักษณะที่เข้มงวด รักธรรมชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างครูไทยกับนักเรียนไทย คือ นักเรียนไทยมีความเคารพต่อครูไทย ครูไทยกับนักเรียนไทยจะรักและดูแลเอาใจใส่กัน ในด้านวัฒนธรรมสะท้อนให้เห็นถึงเทศกาลวันลอยกระทง ซึ่งมีกิจกรรมการทำกระทง การเล่นเพลงเรือและพูดถึงความเชื่อของวันลอยกระทง ผู้อ่านยังสามารถเห็นถึงมารยาทของคนไทย ด้านการไหว้และการพูดจาไพเราะและสุภาพ นอกจากนี้ ยังสะท้อนให้เห็นถึงศิลปะเพลงพื้นบ้านกับขนมไทย ซึ่งมีลักษณะหลากหลาย และพบภาพสะท้อนปัญหาของเยาวชนไทย คือ การใช้คอมพิวเตอร์มากเกินไป การนิยมวัฒนธรรมต่างประเทศ การติดยาเสพติด และการฆ่าตัวตาย

ด้านอิทธิพลของนวนิยายเยาวชนรางวัลแว่นแก้ว พ.ศ. 2553-2555 ที่มีต่อผู้อ่าน พบว่า ผู้เขียนปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมในนวนิยาย ทำให้ผู้อ่านได้รับความกตัญญูกตเวที ให้ความสำคัญกับความขยันหมั่นเพียร ความประหยัด และการสั่งสอนให้เป็นคนดี ผู้เขียนกระตุ้นผู้อ่านให้เข้มแข็งและอดทนเพื่อต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต ผู้เขียนชักชวนผู้อ่านให้รู้จักรักครอบครัวโดยช่วยเหลือกันของสมาชิก

ในครอบครัวและและการมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ผู้เขียนสั่งสอนให้รักวัฒนธรรมไทยโดยชักชวนให้รู้จักวัฒนธรรมไทยและอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย นอกจากนี้ ผู้เขียนยังชักชวนให้ผู้อ่านรักธรรมชาติทั้งต้นไม้และสัตว์

Zhao Yongmei (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมไทยในนวนิยายที่ได้รับรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2549-2555 มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยายเยาวชนรางวัลที่ได้รับรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2549-2555 ขอบเขตการวิจัยคือนวนิยายเยาวชนรางวัลที่ได้รับรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2549-2555 จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ มหาสมุทร ในรูปเงา กรงมนุษย์ และรังเลือด ผลการวิจัยพบว่า ภาพสะท้อนสังคมไทยในนวนิยายสะท้อนให้เห็นสภาพชีวิตของคนในสังคมเมืองและคนในสังคมชนบทคือ 1) คนในสังคมเมืองมีที่อยู่อาศัยคับแคบ เป็นคอนโดมีเนียม ตึกแถว และบ้านเดี่ยวที่มีพื้นที่จำกัด ประกอบอาชีพรับจ้าง รับประทานอาหารรับประทาน คนในเมืองพักผ่อนโดยหาความบันเทิงหลังจากเสร็จงาน และทำกิจกรรมเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ 2) คนในสังคมชนบทมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ดำรงชีวิตอย่างเรียบง่ายและพึ่งพาธรรมชาติ ประกอบอาชีพทำไร่ทำนา หาความบันเทิงด้วยการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้าน อิทธิพลของนวนิยายที่ได้รับรางวัลนายอินทร์อะวอร์ดที่มีต่อผู้อ่านในด้าน 1) การให้ข้อคิดเกี่ยวกับคุณธรรมของคนไทย ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อ ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญู 2) ด้านการปลูกฝังค่านิยมการดำเนินชีวิต ได้แก่ การประกอบอาชีพ การศึกษา การมีมนุษยสัมพันธ์ การมีอิสระในชีวิตตัวเอง 3) ด้านการให้ความบันเทิงใจ โดยการใช้ภาษา ได้แก่ การใช้ภาษาต่างประเทศ การใช้ภาษาถิ่น และการใช้ภาพพจน์

ชนิษฐา ทินวัฒน์ (2549) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาพสะท้อนของสังคมด้านการศึกษาและวัฒนธรรมในนวนิยายของดอกไม้มัด มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาภาพสะท้อนของสังคมด้านการศึกษาและวัฒนธรรมในนวนิยายของดอกไม้มัด ขอบเขตการวิจัยคือ นวนิยายของดอกไม้มัดจำนวน 12 เรื่อง ในช่วง พ.ศ. 2472-2492 ผลการวิจัยพบว่า ภาพสะท้อนของสังคมด้านการศึกษาแบ่งได้เป็น 4 ประเด็น คือ การจัดการศึกษา ค่านิยมทางการศึกษา และการดูงานต่างประเทศ ผลของการจัดการศึกษาและการศึกษาของสตรี ส่วนด้านวัฒนธรรมแบ่งออกเป็น 4 ประเด็นคือ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมการแต่งกาย และการไว้ผม การเข้าสมาคม วัฒนธรรมสมัยรัฐนิยม ภาพสะท้อนของสังคมด้านวัฒนธรรมพบว่า นวนิยายของดอกไม้มัดสะท้อนภาพการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในสังคมขณะนั้นอย่างต่อเนื่อง โดยเสนอทรรศนะว่าแม้อารยธรรมตะวันตกเข้ามามีบทบาทในสังคมไทย แต่ขนบธรรมเนียมประเพณีไทยยังคงอยู่ และผสมผสานกันอย่างกลมกลืนดอกไม้มัดสะท้อนภาพการศึกษาและวัฒนธรรมในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อของสังคมไทยไว้ในนวนิยายของตน พร้อมทั้งเสนอแนวคิดอันทรงคุณค่าในการปรับเปลี่ยนค่านิยมดังกล่าวให้กลมกลืนกับวิถีชีวิต

ปิ่นอนงค์ อัมปะละ (2548) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายของโบทัน ตามแนวทฤษฎีการวิเคราะห์ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏในนวนิยายของโบทัน

ผู้วิจัยศึกษาจากนวนิยาย 9 เรื่องของโบทันที่ตีพิมพ์ครั้งแรกในช่วงปี พ.ศ. 2535-2540 โดยวิเคราะห์ภายใต้กรอบแนวคิดทางวาทกรรม พิจารณาจากคำ ประโยค ผ่านตัวละคร ฉาก บทสนทนาและ โครงเรื่องใน 5 ด้าน คือ ภาพสะท้อนด้านเศรษฐกิจ ครอบครัว การศึกษา ชีวิตความเป็นอยู่ และ ปัญหาสังคม ได้พบว่า การสะท้อนภาพสังคมในนวนิยายของโบทันจะสะท้อนภาพสังคมในเมืองหลวง เนื่องจากโดยสภาพสังคม สังคมเมืองหลวงเป็นศูนย์กลางของความเจริญและการเปลี่ยนแปลงของสังคม จากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี เป็นตัวกำหนดให้คนในสังคมต้องต่อสู้ดิ้นรน แข่งขัน ปรับเปลี่ยน การใช้ชีวิตปรับเปลี่ยนตัวเองตามค่านิยมที่สังคมเป็น ตัวกำหนดเพื่อให้ทันต่อยุคสมัยและไม่รู้สึกแปลกแยก กับคนส่วนใหญ่ในสังคม โบทันนำเสนอภาพสะท้อนสังคมอย่างตรงไปตรงมาด้วยการใช้ภาษาที่สื่อชัดเจน เข้าใจง่าย เพื่อต้องการให้ผู้อ่านได้รับรู้มุมมองชีวิตคนในหลายรูปแบบที่เกิดขึ้นในสังคมจริง ผ่านการถ่ายทอดและผูกเรื่องราวได้อย่างลงตัว ทั้งนี้การนำเสนอภาพสะท้อนสังคมตามจริง โบทันเน้นให้เห็นว่า หากคนในสังคมใช้ด้านใดด้านหนึ่งเป็นจุดยืนของชีวิต จะเป็นปัจจัยสำคัญซึ่งนำไปสู่ปัญหา ทุกด้านที่เกิดขึ้นสืบเนื่องจากการกระทำดังกล่าวอย่างที่ไม่ได้ และโบทันยังได้ใช้ภาพสะท้อนและ พรรณณะส่วนตัวกล่าวถึงภาพสะท้อนด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่ผ่านทางตัวละครทั้งด้าน ความคิด ความรู้สึก พฤติกรรม ถ่ายทอดสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคมให้ผู้อ่านรับทราบเพื่อเป็นแนวทางให้ศึกษาและชี้แนะแนวทาง ในการแก้ไขปัญหาต่อไป เห็นได้ว่า นวนิยายกับสังคมมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน สภาพสังคมนั้น ๆ ทำให้โบทันประพันธ์นวนิยายขึ้น และนวนิยายที่โบทันประพันธ์ขึ้นนั้นก็ได้อธิบายภาพสังคมที่โบทันอยู่ และที่สำคัญ คือ นวนิยายดังกล่าวได้เห็นแนวคิดและทางชี้แนะในการแก้ไขปัญหาให้กับผู้อ่านอีกด้วย

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับ สังคมไทยสรุปได้ว่า วรรณกรรมเป็นงานเขียนสำคัญต่อสังคมและผู้อ่าน วรรณกรรมสะท้อนให้เห็น ภาพสังคม เช่น สภาพความเป็นอยู่ วิธีการดำรงชีวิต เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และด้านการเมืองการปกครอง เป็นต้น นอกจากนั้น วรรณกรรมยังเผยแพร่อิทธิพลที่รับมาจากสังคม เช่น การสั่งสอนให้เป็นคนดี การกระตุ้นให้มีความเข้มแข็งและอดทนเพื่อต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต เป็นต้น

2.4.2 งานวิจัยเกี่ยวกับวรรณกรรมประเภทบทละคร

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับวรรณกรรมประเภทบทละคร ดังต่อไปนี้
ชลธิชา หอมฟุ้ง (2554) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การแก้ปัญหาความขัดแย้งของตัวละครใน บทละครพุดร้อยแก้วพระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว : การวิเคราะห์ด้วยอริยสัจสี่ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความขัดแย้งของตัวละคร วิเคราะห์การแก้ปัญหาของตัวละครโดยใช้อริยสัจสี่ และวิเคราะห์แนวคิดของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวที่สะท้อนให้เห็นได้จากความขัดแย้ง และการแก้ปัญหาของตัวละคร ขอบเขตการวิจัยคือ ศึกษาข้อมูลจากบทละครพุดร้อยแก้วพระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ทรงจินตนาการสร้างสรรค์ด้วยพระองค์ จำนวน 20 เรื่อง ผลการวิจัยได้พบว่า ความขัดแย้งที่ปรากฏในบทละครพุดร้อยแก้วมี 3 ประเภท ได้แก่ ความขัดแย้ง

ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสังคม และความขัดแย้งภายในใจของตัวเอง ซึ่งพบวิธีการแก้ปัญหา 5 วิธี ได้แก่ วิธีแรกคือการสร้างเหตุการณ์ แบ่งเป็น สร้างเหตุการณ์เพื่อหลอกลวง สร้างเหตุการณ์เพื่อทำให้ตกใจ สร้างเหตุการณ์เพื่อให้เข้าใจผิด และสร้างเหตุการณ์เพื่อเอาตัวเองรอด วิธีที่ 2 คือ การเสียสละ วิธีที่ 3 คือ การรับฟังความคิดเห็นของคนหมู่มาก วิธีที่ 4 คือ การใช้อารมณ์ แบ่งเป็น การใช้อารมณ์โกรธ และการใช้อารมณ์รัก และวิธีที่ 5 คือ การใช้ปัญญา ส่วนการวิเคราะห์ การแก้ปัญหาของตัวละครโดยใช้อริยสัจสี่ พบว่า ตัวละครที่แก้ปัญหาได้สอดคล้องกับอริยสัจสี่จะสามารถแก้ปัญหาได้ตรงกับสาเหตุ อันส่งผลให้ปัญหาเหล่านั้นจะไม่กลับมาเกิดซ้ำอีก และด้านการวิเคราะห์ แนวคิดที่ปรากฏจากความขัดแย้งและการแก้ปัญหาของตัวละครพบ 4 แนวคิด ได้แก่ แนวคิดเรื่อง คุณธรรม จริยธรรม แนวคิดเรื่องบทบาทหน้าที่ แนวคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหา และแนวคิดเรื่องประชาธิปไตย

จिरักัญญา พรหมดี (2550) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง บทละครนอก เรื่อง ยูชัน มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาแนวคิด โครงเรื่อง ลักษณะของตัวละครขนบนิยมของบทละครนอกและภาพสะท้อนสังคม ตลอดจนสาระอื่นที่ปรากฏในบทละครเรื่องยูชัน ขอบเขตการวิจัยคือ บทละครนอก เรื่องยูชัน คัดลอกมาจากต้นฉบับตัวเขียนที่บันทึกไว้ในสมุดไทย ผลการวิจัยได้พบว่า บทละครนอก เรื่อง ยูชัน มีแนวคิด 3 ประเด็น คือ ความซื่อสัตย์ และการฟันฝ่าอุปสรรคและการแก้ไขปัญหาของมนุษย์ โครงเรื่องบทละครนอก เรื่อง ยูชัน ในภาคแรก เป็นเรื่องเกี่ยวกับการต่อสู้กับความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวละคร ส่วนโครงเรื่อง ในภาคที่สอง เป็นเรื่องเกี่ยวกับความขัดแย้ง ภายนอกระหว่างตัวละครกับอุปสรรคต่าง ๆ ลักษณะของ ตัวละครที่ปรากฏในบทละครนอก บทละครนอก เรื่อง ยูชัน ทั้ง 2 ภาค มีลักษณะเหมือนกัน มีความสมจริง คือ เป็นบุคคคลธรรมดาที่ประกอบด้วยอารมณ์รัก โลก โกรธ หลง ตามลักษณะนิสัยของมนุษย์ ขนบนิยมของบทละครนอก เรื่อง ยูชัน พบว่าดำเนินตามขนบของบทละคร 2 ประการ คือ บทละคร สรทงเครื่อง และบทชม แต่ไม่ปรากฏบทประณามพจน์และการจบเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมที่ปรากฏ ในบทละครนอก เรื่อง ยูชัน เป็นภาพสะท้อนของสังคมสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น เช่น สะท้อนเหตุการณ์ สงคราม สถาปนารือน เป็นต้น สาระอื่น ๆ ที่ปรากฏในบทละครนอก เรื่อง ยูชัน แบ่งเป็น 3 ประเด็น ได้แก่ สาระด้านภาษา สาระด้านประเพณี และสาระด้านการละคร ซึ่งสาระด้านภาษา แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ คำศัพท์ที่ได้รับอิทธิพลมาจากภาษาต่างประเทศ กับสำนวนไทย ส่วนสาระด้านประเพณี เป็นประเพณีเกี่ยวกับชีวิต ที่เริ่มตั้งแต่การประสูติ การตั้งพระนาม การตั้งอุปราช และการจัดพิธี พระบรมศพ ส่วนสาระด้านการละคร ได้แก่ สาระด้านดนตรี แบ่งออกเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ท่วงทำนอง เพลงร้อง และเพลงหน้าพาทย์

ระเปียบ แก้วดวงเล็ก (2545) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ทศนะทางสังคมในบทละครของ หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาลักษณะของบทละคร และศึกษาทศนะทางสังคม ในบทละครของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ขอบเขตการวิจัยคือ บทละครของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล จำนวน 61 เรื่อง ผลการวิจัยได้พบว่า ลักษณะบทละครของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล มุ่งตีแผ่แง่มุมต่าง ๆ

ของมนุษย์ที่แสดงให้เห็นแก่นแท้ของชีวิตในสังคมที่ยังวนเวียนอยู่ในรัก โลภ โกรธ หลง บทละครมีความหลากหลายและมีลักษณะเด่นที่ตี โครงเรื่องจะมีปัญหาหรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับตัวเอกของเรื่อง และมีการแก้ปัญหาที่แยบยล ตัวละครถูกสร้างขึ้นมาได้อย่างน่าสนใจ และมีพัฒนาการทางลักษณะนิสัย ความคิดหรือแก่นของเรื่องเป็นไปในทางสร้างสรรค์ ส่งเสริมยกระดับจิตใจของมนุษย์ ภาษาที่ใช้มีการเลือกสรร ระดับของคำที่เหมาะสมกับชนิดของบทละคร บทเพลงถูกนำมาใช้โดยมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบอื่น ๆ ของบทละคร ภาพที่แสดงออก มีทั้งลำดับเรื่องตามปฏิทิน ย้อนกลับ และกล่าวถึงสถานที่สองแห่งสลับกันโดยติดต่อกันโดยเฉียดเดียวจนจบ และแบ่งออกเป็นองก์ บทละครมีพัฒนาการที่สอดคล้องกับสถานการณ์ในสังคมกำลังเปลี่ยนแปลงเป็นเงื่อนไขสำคัญ ทักษะทางสังคมที่ปรากฏในบทละครมีทั้งทักษะทางสังคมจากต้นฉบับเดิมอันเป็นบทละครพระราชานิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่แสดงให้เห็นเป็นทักษะ หรือแนวความคิดสำคัญของผู้ทรงพระราชนิพนธ์ ซึ่งหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ได้แปลจากต้นฉบับภาษาอังกฤษ แล้วดัดแปลงให้เข้ากับสภาพของวัฒนธรรมไทย ส่วนทักษะทางสังคมของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล เอง ได้แสดงทักษะให้เห็นหลายด้าน ในด้านการจัดการศึกษา เห็นว่ารัฐควรมีนโยบายที่ชัดเจน ในด้านศาสนาผู้คนส่วนใหญ่ขาดความใส่ใจในพุทธศาสนา และไม่คำนึงถึงการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในด้านการเมืองการปกครอง การจำกัดสิทธิและเสรีภาพ ถือเป็นภารกิจขวางความเจริญของสังคม ในด้านระบบราชการ กระบวนการดำเนินงานที่ดีจะส่งผลต่อประโยชน์ของประชาชน และประเทศชาติที่พึงจะได้รับ ในด้านวัฒนธรรมความก้าวหน้าของสังคมเป็นสิ่งบ่งบอกถึงความเจริญของวัฒนธรรม ในด้านสตรีและเด็ก สตรีและเด็กควรได้รับการเอาใจใส่ดูแลให้มากยิ่งขึ้น และในด้านชีวิตของคนในสังคมได้ชี้ให้เห็นว่า วิถีชีวิตของคนจะสอดคล้องสัมพันธ์กับความเปลี่ยนแปลงของสังคม ทักษะทางสังคมที่ปรากฏอยู่ในบทละครล้วนให้ประโยชน์และคุณค่าต่อผู้ชมและได้รับแง่คิดความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต

สุภัททิรา รอดบุญธรรม (2542) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ดอน กีโฆเต้ เด ลา มันช่า และอิทธิพลที่มีต่อบทละครเพลงอเมริกันเรื่อง แมน ออฟ ลา มันช่า และบทละครเพลงไทยเรื่อง สู้ฝันอันยิ่งใหญ่ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบและบริบทต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ใน ดอน กีโฆเต้ เด ลา มันช่า และวิเคราะห์เปรียบเทียบ ดอน กีโฆเต้ เด ลา มันช่า กับ แมน ออฟ ลา มันช่า และเรื่อง สู้ฝันอันยิ่งใหญ่ ในฐานะที่บทละครเพลงทั้งสองเรื่องได้รับอิทธิพลมาจาก ดอน กีโฆเต้ เด ลา มันช่า ผลการวิจัยได้พบว่า วรรณกรรมเรื่อง ดอน กีโฆเต้ เด ลา มันช่า ได้รับอิทธิพลจากบริบททางสังคมและบริบททางวรรณกรรม ซึ่งสะท้อนออกมาในส่วนต่าง ๆ ของเรื่อง และจากการวิเคราะห์ตัวบทเรื่อง ดอน กีโฆเต้ เด ลา มันช่า พบว่า วรรณกรรมเรื่องนี้แต่งขึ้นมาเพื่อเสียดสีนิยายอัศวินยุคกลาง ดังนั้น ผู้แต่งจึงสร้างโครงเรื่อง ตัวละครเอก และนำเสนอแนวคิดที่เสียดสีนิยายดังกล่าว แต่ขณะเดียวกันการกระทำและอุดมการณ์ของตัวละครเอกได้สะท้อนให้เห็นภาพของมนุษย์ที่พยายามรักษาอุดมการณ์ของตนเองไว้ท่ามกลางความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ลักษณะดังกล่าวได้กลายเป็นแนวคิดสำคัญที่มีอิทธิพลต่อวรรณกรรมในสมัย

ต่อ ๆ มา สำหรับเรื่อง แมน ออฟ ลา มั่นช่า และ สุฝืนอันยิ่งใหญ่ นั้น แม้จะได้รับอิทธิพลทั้งในด้านโครงเรื่อง ตัวละคร และแนวคิด มาจาก ดอน กีโฆเต้ เด ลา มั่นช่า แต่จากบริบททางสังคม จุดมุ่งหมายของผู้แต่งและการตีความที่แตกต่างกันทำให้บทละครเพลงทั้งสองเรื่องมีความแตกต่างจาก ดอน กีโฆเต้ เด ลา มั่นช่า

ศิริศักดิ์ ดวงปรีชา (2539) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง บทบาท สัมพันธภาพ และภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมไทยของตัวละครพี่ และตัวละครน้องในบทละครนอกสมัยอยุธยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทละครนอกสมัยอยุธยาในประเด็นดังต่อไปนี้ คือ บทบาทของตัวละครพี่ และตัวละครน้อง สัมพันธภาพระหว่างตัวละครพี่กับตัวละครน้อง และสะท้อนทางวัฒนธรรมไทย จากบทบาท และสัมพันธภาพระหว่างตัวละครน้อง ขอบเขตการวิจัยคือ ศึกษาเรื่อง บทบาท สัมพันธภาพ และภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมไทย ของตัวละครพี่ และตัวละครน้องในบทละครนอกสมัยอยุธยา 14 เรื่อง ได้แก่ บทละครนอกเรื่องการะเกด บทละครนอกเรื่องดาวี บทละครนอกเรื่องไชยทัต บทละครนอกเรื่องพิกุลทอง บทละครนอกเรื่องพิมสวรรค์ บทละครนอกเรื่องพิณสุริวงค์ บทละครนอกเรื่องมนโหรีรา บทละครนอกเรื่องโหม่งป่า บทละครนอกเรื่องมณีพิชัย บทละครนอกเรื่องสังข์ทอง บทละครนอกเรื่องสังข์ศิลป์ไชย บทละครนอกเรื่องสุวรรณศิลป์ บทละครนอกเรื่องสุวรรณหงส์ และบทละครนอกเรื่องไสวตร ผลการวิจัยได้พบว่า บทบาททั่วไปของตัวละครน้อง ในบทละครสมัยอยุธยาด้านชาติกำเนิด ตัวละครส่วนใหญ่จะเป็นโอรสและธิดาของกษัตริย์ จะมีทั้งตัวละครเป็นมนุษย์และตัวละครเป็นอมมนุษย์ ด้านรูปร่างหน้าตา ตัวละครพี่น้องจะมีลักษณะรูปร่างหน้าตาดี ส่วนวัยของตัวละครพี่น้องส่วนใหญ่จะอยู่ในวัยแรกรุ่น จะมีบ้างที่ตัวละครพี่น้องอยู่ในวัยผู้ใหญ่ เพศของตัวละครพี่น้องมีอยู่ 3 ลักษณะ คือ พี่น้องเป็นชายทั้งหมด พี่น้องเป็นหญิงทั้งหมด และพี่น้องเป็นชายหญิง การแสดงออกในเรื่องของตัวละครพี่น้องมีหลายลักษณะ เช่น เป็นพี่ที่รักและปกป้องน้องเป็นภรรยาที่ซื่อสัตย์สามี เป็นคนเมตตากรุณา เป็นคนกล้าหาญ เป็นโอรสธิดาที่กตัญญูทเวทต่อบิดามารดา เป็นน้องที่รักพี่ เป็นคนเอาใจตัวเอง เป็นคนก้าวร้าวเจ้าอารมณ์ และเป็นคนช่างสังเกตมีไหวพริบ บทบาทของตัวละครพี่ ตัวละครน้องที่มีผลต่อการดำเนินเรื่อง สามารถแบ่งได้เป็น 5 ด้าน คือ บทบาทในการสร้างขัดแย้งของเรื่อง บทบาทในการสร้างเรื่องให้น่าสนใจน่าติดตาม บทบาทในการสร้างเรื่องเหนือวิสัย สัมพันธภาพระหว่างตัวละครพี่กับตัวละครน้อง มีสัมพันธภาพของตัวละครอยู่ 3 ลักษณะ คือ สัมพันธภาพในทางเกื้อกูลกัน สัมพันธภาพในทางขัดแย้งกัน และสัมพันธภาพทั้งเกื้อกูลกันและขัดแย้งกัน

ภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมไทย จากสัมพันธภาพระหว่างตัวละครพี่กับตัวละครน้องในบทละครนอกสมัยอยุธยา คือ 1) วัฒนธรรมด้านหลายคน มีการเคารพนับถือบรรพบุรุษและญาติทั้งผ่านบิดาและมารดา ผู้อ่อนอาวุโสกว่าต้องเคารพผู้อาวุโสกว่า มีการยกย่องให้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัว ทั้งภรรยาและลูกต้องเชื่อฟัง และให้ความเคารพ การมอบมรดกจะมอบให้บุตรชาย มอบให้บุตรชายที่มีความสามารถ และการได้มรดกโดยการแย่งชิงจากเจ้าของคนเดิม ผู้ที่เป็นพี่จะต้องคอยปกป้อง

ดูแลน้อง และคอยช่วยเหลือดูแลน้อง ผู้ที่เป็นภรรยาต้องซื้อสัตย์ต่อสามี มีสามีเพียงคนเดียว สำหรับผู้ที่ เป็นน้องต้องเคารพพี่เชื่อฟังพี่ และมีการอนุเคราะห์ช่วยเหลือเจือจุนญาติผู้ร่วมสกุลเดียวกัน 2) วัฒนธรรม ด้านค่านิยมของสังคม การปกครองสมัยอยุธยาเป็นแบบกษัตริย์ปไตยถือว่ากษัตริย์ทรงเป็นสมมติเทพ สืบเชื้อสายมาจากเทวดา พระมหากษัตริย์ทรงมีอำนาจที่จะทำศึกสงคราม จะลงโทษ หรืออภัยโทษแก่ ใครอย่างไรก็ได้โดยไม่มีผิด การศึกษาจะนิยมให้ผู้ชายเป็นผู้ศึกษาหาความรู้ โดยส่วนใหญ่จะใช้วัด เป็นสถานศึกษา และมีพระเป็นผู้สอน ค่านิยมเรื่องความเชื่อในสมัยอยุธยา มีความเชื่อในเรื่อง ความฝัน การทำนายฝัน ลางบอกเหตุ การทำเสน่ห์ยาแฝดการทำคุณไสยฝังรอย ผีसाงเทวดา การพิสูจน์ความบริสุทธิ์ โดยการลุยไฟ และเรื่องขวัญ การละเล่นของคนสมัยอยุธยามีหลายอย่าง เช่น โขน ละคร จีวร ระบาย หุ่นกระบอก 3) วัฒนธรรมด้านคตินิยมในการดำเนินชีวิต คนสมัยอยุธยา มีความกตัญญูทวดที่ต่อผู้มี พระคุณ ความเมตตากรุณา ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความซื่อสัตย์สุจริต การให้อภัย

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องวรรณกรรมประเภทบทละคร สรุปได้ว่า บทละครมีความผูกพันกันสังคม การศึกษาบทละครสามารถศึกษาในแง่มองต่าง ๆ ได้ เช่น ภาพสะท้อน สังคม การดัดแปลง และวรรณศิลป์ เป็นต้น จึงทำให้ผู้อ่านมีความรู้เกี่ยวกับบทละครได้หลากหลาย มากขึ้น

2.4.3 งานวิจัยเกี่ยวกับวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ

ในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรม ของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ดังต่อไปนี้

จิตติมา วัชรอมบัณฑิต (2556) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง วิเคราะห์บุคลิกภาพของ “กะทิ” จาก นวนิยายขนาดสั้น เรื่อง ความสุขของกะทิ โดยทฤษฎีตัวตน (The self theory) ของคาร์ล อาร์ โรเจอร์ส และเปรียบเทียบลักษณะของผู้หญิงมีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ (The Fully functioning Person) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเรื่อง วิเคราะห์บุคลิกภาพของ “กะทิ” จากนวนิยายขนาดสั้น เรื่อง ความสุข ของกะทิ โดยทฤษฎีตัวตน (The self theory) ของคาร์ล อาร์ โรเจอร์ส และเปรียบเทียบลักษณะของ ผู้หญิงมีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ (The Fully functioning Person) ใช้แนวทางวิเคราะห์โดยพิจารณาจาก โครงสร้างบุคลิกภาพ 3 องค์ประกอบ และเปรียบเทียบ “กะทิ” กับความเป็นผู้มีบุคลิกภาพสมบูรณ์ ขอบเขตการวิจัยคือ นวนิยายขนาดสั้น เรื่อง ความสุขของกะทิ ประพันธ์โดย งามพรรณ เวชชาชีวะ ปีที่พิมพ์ 2549 พิมพ์ครั้งที่ 33 หน้าปกและภาพประกอบโดยวัลย์กร สมรรถกร ลิขสิทธิ์ของแพรวสำนักพิมพ์ หมายเลขเรียกหนังสือ 25519789744751533 ผลการวิจัยได้พบว่า ประกอบลักษณะบุคลิกภาพ 5 ประการ 1. วิเคราะห์โครงสร้างบุคลิกภาพ อินทรีย์ในส่วนที่ร่างกายของกะทิตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อม ในบ้านอย่างสัมพันธ์กับรูปร่างของกะทิ กะทิปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ กะทิได้รับ อาหารที่มีคุณค่ามีประโยชน์ต่อร่างกายและในปริมาณที่สมดุล ปฏิกริยาที่กะทิมีความรู้สึกนึกคิดตอบสนอง ต่อสิ่งแวดล้อม กะทิเติบโตมาในสังคมที่ดำรงชีวิตตามวิถีพุทธ กะทิตอบสนองบรรยากาศเช้าและ

การใส่บาตรด้วยความรู้สึกอ้อมเอิบและเบิกบานในใจ กะทิมีความผูกพันกับตา เนื่องจากตาจะอยู่เคียงข้างกะทิเสมอ โดยจะให้กะทิเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยตัวเองอย่างอิสระ โดยตาทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของกะทิ จิตใต้สำนึกของกะทิจะปรากฏทุกครั้งที่กะทิได้ยินเสียงฟ้าร้องด้านประสบการณ์รวมของกะทิ บุคคลรอบข้างมีความเข้าใจเห็นใจในความรู้สึกร่วมกันที่สูญเสีย “แม่” ซึ่งเป็นบุคคลอันเป็นที่รักของกะทิ ยังสามารถสื่อสารความรู้สึกเข้าใจ เห็นใจ ได้กับคนรอบข้างที่มีประสบการณ์ร่วมกันรับรู้ได้ โดยที่ไม่ต้องสื่อสารออกมาเป็นวาจา กะทิมีความสนใจในการเพิ่มพูนประสบการณ์เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ตลอดเวลาที่มีโอกาส กะทิรับรู้ความรู้สึกนึกคิด และความต้องการของตัวเอง มีอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่มีสิ่งเร้าต่อการแสดงออกถึงความรู้สึกภายในโดยแสดงปฏิกิริยาสะท้อนออกมาจากจิตใต้สำนึก ผลการวิเคราะห์ตัวตนของกะทิ จากการศึกษา พบว่า Self Concept หรือ ความคิดรวบยอดที่กะทิมีต่อตัวเอง พบว่ากะทิได้รับการพัฒนาความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง โดยการได้รับในเชิงบวก และอย่างไร้เงื่อนไข เป็นการให้ความรักและใส่ใจที่ทุกคนมีให้ กะทิอย่างลึกซึ้ง ทำให้กะทิมีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเองในเชิงบวก จึงสะท้อนบุคลิกภาพที่สอดคล้องกันระหว่าง “ตัวตน” กับ “ประสบการณ์” ทำให้กะทิมีสุขภาพจิตดี ซึ่งจะนำไปสู่ความพร้อมในการเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ต่อไป 2. เปรียบเทียบโครงสร้างบุคลิกภาพของ “กะทิ” กับความเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ (The Fully functioning Person) ของคาร์ล อาร์ โรเจอร์ ซึ่งประกอบด้วยคุณลักษณะ 5 ประการ จากการวิเคราะห์พบว่า 1) กะทิ เปิดรับประสบการณ์ทุกอย่าง (open to experience) หมายถึง กะทิยอมรับรับรู้อารมณ์ทุกประเภทที่เกิดขึ้นโดยไม่มีการปฏิเสธ ใช้กลวิธานป้องกันตนในระดับพอสมควร เป็นเวลาไม่นาน กะทิรับรู้ความเศร้าของตนเอง และยอมรับในความสูญเสียที่เกิดขึ้นและไม่อยู่กับความรู้สึกเศร้านานนัก กะทิจะรู้ตัวและอยู่กับปัจจุบันเสมอ แม้ว่าสภาพจิตใจของกะทิรู้สึกต่อต้าน และต้องการปฏิเสธความจริงที่รู้ว่าแม่กำลังจะจากไป ขณะเดียวกันกะทิรู้ว่า ต้องยอมรับในสิ่งที่เกิดขึ้น ทำให้อันตรัยของกะทิเกิดความคับข้องใจ จึงแสดงกลวิธานป้องกันตัวที่เรียกว่า การหลบเลี่ยง (Avoidance) เพราะความคับข้องใจเป็นแรงผลักดันให้กะทิต้องหลบเลี่ยงจากความจริง แต่เมื่อเวลาผ่านไป กะทิสามารถปรับความรู้สึกให้กลับมาเป็นปัจจุบันได้ 2) กะทิมีชีวิตชีวา (existential living) รับประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เข้ามาในชีวิตตามที่เกิดขึ้น แม้ว่าเพิ่งเสร็จสิ้นงานศพของแม่ กะทิให้ความสนใจที่จะไปเข้าค่ายดูดาว 3) กะทิเชื่อในสัญชาตญาณหรือความคิดของตนเอง (trust their intuition) กะทิมีพฤติกรรมที่แสดงออกไปตรงกับความต้องการของจิตใจโดยไม่ลังเลหรือรอคำสั่ง 4) กะทิมีความคิดสร้างสรรค์ (creativity) มีอิสระจากความกดดันและมั่นใจในการแสดงศักยภาพสูงสุดของตนเองกะทิ มีความคิดสร้างสรรค์ และชอบความงามของธรรมชาติมีจินตนาการ และมีสุนทรียภาพ สามารถแสดงออกได้อย่างอิสระ 5) กะทิมีความเป็นอิสระ (Experiential freedom) ในการที่จะทำให้ชีวิตของตนเองมีความสุข กล้าเผชิญกับความล้มเหลว รับผิดชอบต่อการตัดสินใจในการกระทำของตนเองด้วย กะทิตัดสินใจเลือกใช้วิธีการที่

ถนอมความรู้สึกกับคนรอบข้าง โดยการเลือกส่งจดหมายไปให้พี่ทองซึ่งกำลังศึกษาอยู่ต่างประเทศ แทนการส่งจดหมายไปหาพ่อตามที่อยู่แม่ให้ไว้

พรชัย พรวิริยะกิจ (2555) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง กลวิธีการแปลวรรณกรรมเยาวชน : กรณีศึกษาความสุขของกะทิ มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการแปลในระดับคำจากรวมวรรณกรรมเยาวชนเรื่องความสุขของกะทิ ขอบเขตการวิจัย คือ ฉบับภาษาไทยของงามพรรณ เวชชาชีวะและฉบับแปลเป็นภาษาอังกฤษ The Happiness of Kati ของพรุเดนซ์ บอร์ธวิก ผลการวิจัยได้พบว่ากลวิธีการแปลที่มีการใช้มากที่สุดคือการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายกว้างกว่าภาษาต้นฉบับหรือเป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป รองลงมาคือ กลวิธีการแปลโดยการแทนที่ทางวัฒนธรรม กลวิธีการแปลโดยการถอดความโดยใช้คำที่เกี่ยวข้องกับต้นฉบับ กลวิธีการแปลโดยการถอดความโดยใช้คำที่ไม่เกี่ยวข้องกับต้นฉบับ กลวิธีการแปลโดยการละ และกลวิธีการแปลโดยใช้คำที่เฉพาะเจาะจงซึ่งเป็นกลวิธีการแปลที่พบเพิ่มเติมนอกเหนือจากกลวิธีที่ได้กำหนดไว้ ตามลำดับ ส่วนการแปลโดยใช้คำที่มีความหมายเป็นกลางหรือมีความหมายน้อยกว่าต้นฉบับและการแปลโดยการอธิบายความไม่พบในงานวิจัยนี้ ผลจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าผู้แปลได้ใช้กลวิธีการแปลที่หลากหลายเพื่อช่วยให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจวัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ ของไทยที่ปรากฏในวรรณกรรมเยาวชนได้ชัดเจนขึ้น

Jiang Nannan (2555) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง กลวิธีการแต่งและแนวคิดในนวนิยายชุดความสุขของกะทิ โดย งามพรรณ เวชชาชีวะ มีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการแต่งและแนวคิดในนวนิยายชุดความสุขของกะทิ ขอบเขตการวิจัย คือ นวนิยายชุดความสุขของกะทิจำนวน 3 เรื่อง ผลการวิจัยได้พบว่า นวนิยายชุดความสุขของกะทิได้ใช้กลวิธีการแต่ง ได้แก่ การตั้งชื่อบทย่อยของแต่ละเล่ม ตั้งชื่อตามของใช้ทั่วไป สิ่งของธรรมชาติ ชื่ออาหาร และดำเนินธรรม การวางโครงเรื่องได้ดำเนินเหตุการณ์และการดำเนินชีวิตของตัวละครที่เปลี่ยนแปลงไปตามลำดับเวลา โดยมีเนื้อเรื่องที่ต่อเนื่องกันตลอด การเปิดเรื่องด้วยการอธิบายชื่อบท บรรยายฉากและบรรยากาศ เปิดเรื่องโดยใช้บทสนทนา ใช้ภาษาการ และการเล่าเรื่อง การดำเนินเรื่องผู้แต่งได้ใช้กลวิธีการสร้างความขัดแย้งที่ทำให้เรื่องดำเนินไปอย่างสมเหตุสมผล ด้วยสร้างความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ มนุษย์กับธรรมชาติ มนุษย์กับชะตากรรม และความขัดแย้งภายในจิตใจของตัวเอง กลวิธีการลำดับเหตุการณ์ที่ทำให้เนื้อเรื่องดำเนินไปตามโครงเรื่องที่ผู้แต่งได้กำหนดไว้ โดยลำดับเหตุการณ์ตามลำดับปฏิทิน และการลำดับเหตุการณ์แบบย้อนต้น กลวิธีการปิดเรื่องใช้กลวิธีปิดเรื่องแบบสุขนานุกรม ทิ้งปัญหาผู้อ่านคิดหาคำตอบ และปิดเรื่องแบบโศกนาฏกรรม ผู้แต่งสร้างตัวละครที่มีพฤติกรรมและนิสัยใจคอสมจริงฉากและบรรยากาศ ที่ผู้แต่งสร้างขึ้นมี 4 ฉากที่สำคัญ ได้แก่ บ้าน ริมคลอง บ้านชายทะเล บ้านกลางเมือง และสถานที่ต่างประเทศ ผู้แต่งสร้างบทสนทนาที่ช่วยดำเนินเรื่อง เป็นบทสนทนาที่บอกลักษณะและนิสัยของตัวละคร ซึ่งสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคม รวมทั้งให้คติและข้อคิดแก่ผู้อ่าน ในด้านแนวคิดพบว่า ผู้แต่งได้นำเสนอแนวคิดที่เป็นแง่บวกเกี่ยวกับชีวิตและสังคม ทำให้ผู้อ่าน

ตระหนักถึงความจริงของชีวิตในด้านความรักของครอบครัว ที่เป็นความรักระหว่างสามีภรรยา เป็นความรักที่ยั่งยืนแบบตาและยาย และความรักที่ไม่มั่นคงเพราะมีบุคคลที่สาม ตามแบบพ่อและแม่ของกะทิและแบบครุราตรีกับพ้อมร แนวคิดที่เกี่ยวกับความรักผูกพันทางสายเลือด ระหว่างพ่อแม่ลูกกับตายายกับหลาน ในด้านแนวคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตได้นำเสนอภาพการดำเนินชีวิตแบบเรียบง่าย การดำเนินชีวิตอย่างมีเป้าหมาย และการดำเนินชีวิตแบบพอเพียง แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ได้เสนอวัฒนธรรมอาหารไทยที่รับประทานเป็นประจำวัน และที่นำไปทำบุญ ในด้านชีวิตความเป็นอยู่ ได้นำเสนอภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่มีความแตกต่างกันระหว่างชีวิตในสังคมแบบดั้งเดิมและแบบสมัยใหม่ ทั้งอาคารบ้านเรือน การเดินทาง และอาหารการกิน ผู้อ่านจะได้แนวใหม่เกี่ยวกับความสุขของชีวิต และสังคมไทย

จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า ยังไม่มีผู้ใดศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทย จากวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยจากวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยที่ปรากฏในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ และเพื่อศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลต่อผู้อ่านจากวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ซึ่งผู้วิจัยได้นำทฤษฎี แนวคิด และความรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่ค้นคว้าเรียบเรียงไว้ในบทที่ 2 มาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

บทที่ 3

ภาพสะท้อนคนไทยในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ

วรรณกรรมเป็นเสมือนกระจกเงาสะท้อนภาพสังคม สะท้อนให้เห็นความคิดเห็นของผู้แต่ง และแสดงให้เห็นเหตุการณ์ในสังคม เพราะวรรณกรรมเป็นผลงานการสร้างสรรค์ของผู้แต่งซึ่งเป็นหน่วยหนึ่งของสังคม สังคมย่อมมีอิทธิพลต่อผู้แต่ง และในทางกลับกันวรรณกรรมก็ย่อมมีอิทธิพลต่อสังคมเช่นกัน ผู้แต่งจึงเป็นทั้งผู้ได้รับอิทธิพลทางความคิดจากสังคมและเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ในการทำให้วรรณกรรมสะท้อนหรือแสดงภาพอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับสังคมผู้แต่งที่มีภูมิหลังและสภาพแวดล้อมแตกต่างกันก็มักแสดงภาพสังคมออกมาแตกต่างกัน (ยุรฉัตร บุญสนิท. 2544 : 138)

วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ในเนื้อเรื่องปรากฏให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อ วัฒนธรรม ค่านิยมและปัญหาสังคมไทย เป็นต้น การวิเคราะห์ภาพสะท้อนคนไทยในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 3.1 ด้านชีวิตความเป็นอยู่
 - 3.1.1 ที่อยู่อาศัย
 - 3.1.2 การประกอบอาชีพ
- 3.2 ด้านวัฒนธรรม
 - 3.2.1 อาหารไทย
 - 3.2.2 มารยาทไทย
 - 3.2.3 การรับวัฒนธรรมจีน
- 3.3 ความเชื่อ
 - 3.3.1 ความเชื่อดั้งเดิม
 - 3.3.2 ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา
- 3.4 ลักษณะครอบครัวไทย
 - 3.4.1 โครงสร้างครอบครัวไทย
 - 3.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว
 - 3.4.3 ความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัว
- 3.5 ค่านิยม
 - 3.5.1 ด้านการศึกษา
 - 3.5.2 การประหยัด
- 3.6 ปัญหาในครอบครัวและสังคม
 - 3.6.1 ปัญหาในครอบครัว
 - 3.6.2 ปัญหายาเสพติด

3.6.3 ปัญหาการเล่นพนัน

3.6.4 ปัญหาความไม่ยุติธรรม

3.6.5 ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ

มีรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ด้านชีวิตความเป็นอยู่

คนไทยมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ และดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมที่เป็นชนบทหรือในเมืองหลวง วรรณกรรม ของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ได้นำเสนอภาพสะท้อนด้านชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมไทยในด้าน ที่อยู่อาศัย และการประกอบอาชีพ ทำให้ผู้อ่านสามารถมองเห็นชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมไทยได้อย่างชัดเจน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.1.1 ที่อยู่อาศัย

ที่อยู่อาศัยของคนไทยที่สะท้อนผ่านวรรณกรรม ของ งามพรรณ เวชชาชีวะ โดยนำเสนอที่อยู่อาศัยของตัวละครในชนบทและที่อยู่อาศัยในเมืองหลวง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ที่อยู่อาศัยในชนบท

ตัวละครในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ อาศัยอยู่ในชนบท ซึ่งเป็นพื้นที่นอกเมือง ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ คือ เป็นพื้นที่มีไร่ นา สวน เป็นต้น สภาพบ้านเรือนเป็นบ้านไม้ทรงไทยแบบโบราณ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.1) สภาพบ้านเรือน

วรรณกรรม เรื่อง เดียว ได้กล่าวถึง ตัวละครชาวอาศัยอยู่กับครอบครัวในชนบท ซึ่งอยู่ริมทะเล ชาวไปตามหาแม่กับน้องที่บ้านคุณโรจน์ ซึ่งอยู่ใกล้กัน บ้านคุณโรจน์เป็นบ้านไม้ ชาวเข้าไปรอแม่ที่บ้านคุณโรจน์ ชาวสังเกตว่าเป็นบ้านที่มีห้องโถงกว้าง มีหน้าต่างมากมาย และมีต้นไม้วางไว้ติดผนังเพียงตัวเดียวสะท้อนฐานะความเป็นอยู่ไม่ดี ดังตัวอย่าง

ข้าวก้าวพันธรณีประตูมาอยู่ในห้องโถงกว้างที่โล่งโปร่ง
แทบจะไร้เครื่องเรือนและสิ่งตกแต่งใด ๆ มีเพียงต้นไม้ตั้งอยู่ซิดริม
ผนังข้างหนึ่ง ผนังฝั่งตรงข้ามเป็นบานหน้าต่างตลอดแนว ชาว
เข้าใจว่า ถ้าเปิดออกกว้าง สิ่งที่เห็นน่าจะเป็นวิวทะเล ผนังอีกข้าง
เป็นตู้ไม้ใบใหญ่ บานปิดเปิดบานเลื่อน ชาวเดาไม่ออกว่าข้างในจะ
ใช้เก็บอะไร

(เดี่ยว. 2552 : 41)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ที่อยู่อาศัยของคนไทยในชนบทเป็นบ้านไม้ธรรมดา ไม่ใหญ่โต วัสดุที่มีอยู่ในธรรมชาติ ไม่มีเครื่องเรือนตกแต่งบ้านจำนวนมากมาย มีเพียงต้นไม้

อย่างเดียวสำหรับใช้นั่งเล่นเท่านั้น สะท้อนให้เห็นว่าการดำรงชีวิตของคนไทยในชนบทเรียบง่ายไม่หรูหรา ไม่ฟุ่มเฟือย

วรรณกรรม เรื่อง เพลงนก ได้กล่าวถึง ตัวละครป้องกันพี่สาวเดินทางไป พิษณุโลกเพื่อไปถามหาข้อมูลเกี่ยวกับตัวละครชื่อปลา ได้เข้าพักที่บ้านพักเกสต์เฮาส์ ซึ่งปลูกเป็นบ้านไม้ อยู่ริมแม่น้ำ ในบริเวณบ้านได้ปลูกดอกบัวปลูกไว้อย่างสวยงาม ดังตัวอย่าง

เขาพาพี่สาวเข้าที่พักเกสต์เฮาส์กลางเมืองริมแม่น้ำยมซึ่ง
เพื่อนอาจารย์ชาวต่างชาติแนะนำให้อาจมาล่องหน้า เป็นบังกะโล
เรือนไม้เป็นสัดส่วน ล้อมรอบด้วยสระบัว

(เพลงนก. 2552 : 103)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า แม้ว่าจะเป็นบ้านพักเกสต์เฮาส์ แต่ก็ปลูกสร้างตามแบบบ้านเรือนของคนชนบทที่อยู่ใกล้ชิตธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอยู่ริมน้ำ ที่นิยมปลูกพืชประเภทบัวที่สวยงาม

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ผู้เขียนได้บรรยายถึงบ้านริมคลองของกะทิ ซึ่งเป็นบ้านทรงไทยแบบโบราณ และมีทางเดินเชื่อมต่อกันไปหลายเรือน บริเวณโดยรอบเรือนไทยเป็นสวนปลูกต้นไม้ไว้หลายชนิด ดังตัวอย่าง

บ้านหลังนี้มีประวัติยาวนาน สร้างตั้งแต่สมัยตาทวดตาเล่าว่า
แต่เดิมเป็นเรือนไทยเต็มรูปแบบ เรียกว่าเรือนหมู่ทรงไทย ใหญ่โต
โอ้อ่า งดงาม เป็นที่กล่าวขวัญถึงทั่วทั้งบ้าน ทุกส่วนสร้างอย่าง
ประณีต มีครบทั้งเรือนนอน เรือนรี เรือนขวาง ตลอดจนเรือนครัว
และหอนก ทุกเรือนเชื่อมต่อกันด้วยชานเปิดโล่ง รมครี๋ด้วยไม้
ใหญ่ อย่างเช่น ขนุน มะม่วง จำปี จำปา

(ความสุขของกะทิ. 2557 : 112)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยในชนบทที่มีฐานะดี จะปลูกบ้านเรือนไทยหลายหลังที่เชื่อมต่อกัน ที่เรียกว่าเรือนหมู่ เป็นบ้านไม้ที่ประกอบด้วยเรือนนอน เรือนรี เรือนขวาง เรือนครัว และหอนก เป็นที่อยู่อาศัยที่มีพื้นที่ใช้สอยแบ่งเป็นสัดส่วน และมีสภาพแวดล้อมที่เป็นสวนผลไม้และดอกไม้ เช่น ขนุน มะม่วง จำปี จำปา เป็นต้น

สรุปได้ว่า วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ได้สะท้อนภาพลักษณะที่อยู่อาศัยของคนไทยในชนบทสองกลุ่มคือ คนที่มีรายได้น้อยกับคนที่มีฐานะดี ลักษณะที่เหมือนกันคือ เป็นบ้านที่ปลูกสร้างด้วยไม้ ซึ่งหาได้ในธรรมชาติ บ้านเรือนตั้งอยู่ในธรรมชาติที่เป็นแม่น้ำ และทะเล และปลูกต้นไม้ ดอกไม้ไว้ใช้ในชีวิตประจำวัน สิ่งที่แตกต่างกันคือ ขนาดของเรือนที่อาศัย คนไม่มีฐานะมีแค่เรือนเดียว มีเครื่องใช้น้อย ส่วนคนที่มีฐานะดีจะเป็นเรือนหมู่ ที่เป็นขนาดใหญ่ และเครื่องใช้ตามฐานะ

1.2) การดำเนินชีวิต

วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ได้สะท้อนภาพชีวิตคนไทยในชนบทที่ดำเนินชีวิตอย่างใกล้ชิดธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ สายน้ำ พุงนา เป็นต้น ดังตัวอย่าง

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ได้กล่าวถึง การดำเนินชีวิตของกะทินั่งเรือกับตาไปศาลาที่ตั้งอยู่ในริมน้ำ กะทิสั่งเกตุว่าริมน้ำปลูกต้นไม้หลายชนิด ลุงสนกำลังทอดแหอยู่หน้าบ้าน ดังตัวอย่าง

ตาพายเรือสบาย ๆ ผ่านมาในคลองที่สองข้างทางมี
ไม้ผลให้เห็น เช่น มะม่วง ชมพู่ ต้นโสน ที่ชอบขึ้นริมน้ำบ้าง
ตาไม่หยุดแหวะพัก แต่ร้องทักทายทุกคนที่เห็น ลุงสนกำลังทอดแห
อยู่ที่ทำนบน้ำบ้านท่าทางจะได้ปลาตะเพียนหลายตัว ตาบอกว่า
หากลับจะแหวะขอป็นไปให้ยายแซ่ น้ำปลาทอดกรอบเป็นอาหารเย็น
ให้กะทิ

(ความสุขของกะทิ. 2557 : 23)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยที่อาศัยอยู่ในชนบทอยู่อย่างสุขสบาย เช่น ปลูกต้นไม้ พายเรือ จับปลา เป็นต้น เพราะว่าพื้นที่ชนบทเป็นพื้นที่อยู่ใกล้ชิดธรรมชาติและมีทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมบูรณ์ จึงทำให้คนที่อาศัยอยู่ในนั้นสามารถพึ่งพาอยู่กับธรรมชาติได้ ซึ่งเป็นวิธีการดำรงชีวิตของคนไทยในชนบท

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ กล่าวว่า ตัวละครกะทิใช้ชีวิตอยู่ในบ้านริมคลอง ซึ่งเป็นบ้านตั้งอยู่ในชนบท ทุกวันกะทิสามารถสัมผัสกับเสียงต่าง ๆ ในธรรมชาติได้ตลอดทั้งวัน ดังตัวอย่าง

เสียงดนตรีจากธรรมชาติเป็นส่วนหนึ่งของบ้านริมคลอง
ตลอดทั้งวัน เสียงไก่ขันยามเช้า เสียงลมพัดผ่านหมู่ไม้ยามสาย
เสียงนกร้องไกล ๆ ยามบ่าย เสียงพายกระทบน้ำยามเรือผ่านมา
ล้วนเต็มแต่้มหลอมรวมกันเป็นเสียงเสนาะ

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. 2557 : 20)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยที่อาศัยอยู่ในชนบทมีความสุขที่ได้อยู่ในนั้น เพราะสภาพแวดล้อมของพื้นที่ชนบทเป็นสภาพแวดล้อมธรรมชาติ จึงมีโอกาสได้สัมผัสกับธรรมชาติ เช่น เสียงไก่ขัน เสียงลม เสียงนกร้อง เป็นต้น ฉะนั้น ดำรงชีวิตของคนไทยในชนบทอยู่อย่างสุขสบาย โดยมีเสียงธรรมชาติแวดล้อมอยู่ตลอดทั้งวัน

สรุปได้ว่า วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ได้สะท้อนภาพการดำเนินชีวิตของคนไทยในชนบท โดยที่สภาพแวดล้อมของชนบทเป็นสภาพแวดล้อมธรรมชาติ ทำให้คนที่อาศัยอยู่

ในนั้นสามารถพึ่งพาอาศัยกับธรรมชาติได้ ไม่ว่าจะเป็นอาหารการกินหรือเสียงที่เป็นธรรมชาติต่าง ๆ ฉะนั้นจึงทำให้ชีวิตของคนไทยในชนบทอยู่อย่างสุขสบาย

2) ที่อยู่อาศัยในเมืองหลวง

คนไทยที่ใช้ชีวิตอยู่ในเมืองหลวง แต่ฐานะหรือเงินทองมีความแตกต่างกัน จึงทำให้ที่อยู่อาศัยของคนมีความแตกต่างกัน คนที่มีรายได้น้อยอาศัยอยู่ในบ้านเรือนเก่าแก่ แต่บ้านเรือนของคนมีฐานะดีนิยมตกแต่งโดยใช้อุปกรณ์ธรรมชาติ ดังต่อไปนี้

2.1) คนมีรายได้น้อย

วรรณกรรม เรื่อง เพลงนก กล่าวถึง ตัวละครป่าขาวเป็นคนมีรายได้น้อย ดังนั้น ที่อยู่อาศัยของป่าขาวกับป๋องเป็นบ้านไม้หลังเล็ก ๆ หลังหนึ่ง ป่าขาวปลูกต้นไม้ในรอบ ๆ บ้าน สามารถเก็บกินได้ ดังตัวอย่าง

*บ้านไม้หลังเล็ก ๆ ที่ป๋องอยู่กับป่าขาวมีต้นไม้ร่มครึ้ม
ส่วนใหญ่เป็นต้นไม้ที่ออกลูกเก็บมากินได้*

(เพลงนก. 255 : 4-5)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ที่อยู่อาศัยของคนที่มีรายได้น้อย ถึงใช้ชีวิตอยู่ในเมืองหลวง แต่มีความยากจน จึงไม่สามารถเลือกที่อยู่อาศัยที่ดีได้ ต้องอาศัยอยู่ในบ้านไม้เก่าแก่ขนาดเล็ก และอยู่อย่างแออัดนอกจากนั้น ความยากจนทำให้การดำรงชีวิตต้องพึ่งพาอาศัยอยู่กับธรรมชาติ เช่น ปลูกผลไม้ เป็นต้น โดยที่ผลไม้เหล่านี้สามารถเป็นอาหารได้ ซึ่งไม่ต้องเสียเงิน

วรรณกรรม เรื่อง แปดสองสี กล่าวถึง ตัวละครลุงสุขกับป้าแสงเป็นคนมีฐานะต่ำ บ้านเรือนที่อาศัยอยู่เป็นบ้านไม้ ถนนของซอยที่บ้านของลุงสุขกับป้าแสงที่อาศัยอยู่ชำรุด จึงทำให้การเดินทางลำบาก ดังตัวอย่าง

*ที่จริงลุงป้าคู่นี้ก็เชื่อว่าเพิ่งมาอยู่ นิเวศสถานได้แก่ บ้านไม้
ในซอยพระหงส์สุดซอยพอดี ลักษณะที่ตั้งปิดท้ายปลายซอยทำให้
สมาชิกครั้งหลังไม่จัดลุงป้าเข้าพวกด้วยเท่าไรหรอก เหตุผลหนึ่ง
ก็เพราะไม่ได้อยู่ตึกแถว แต่อยู่บ้านแต่เป็นบ้านที่ไม่ได้อยู่
ริมถนนคอนกรีต กลับมาอยู่สุดซอยฝั่งถนนลาดยางขรุขระ
เสียนี่ ลักษณะโหล่งพอเช่นนี้ก็จัดเป็นที่มาของความประหลาดได้โสด
หนึ่งแล้ว*

(แปดสองสี. 2552 : 18)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนมีฐานะต่ำนอกจากต้องอาศัยอยู่ในบ้านเรือนเก่าแก่ ซึ่งสร้างขึ้นมานานแล้ว สภาพแวดล้อมภายนอกบ้านก็ไม่ดี เช่น ถนนไม่เรียบร้อย จึงทำให้คนที่อาศัยอยู่ในนั้นไม่สะดวกในการเดินทาง

วรรณกรรม เรื่อง แปดสองสี่ กล่าวถึง บ้านที่มินากับแม่อาศัยอยู่ เป็น ตึกแถวสองชั้นในซอยอยู่สบาย ตึกแถวที่อยู่ติดฝั่งซ้ายของถนนเป็นตึกแถวที่ทรุดโทรม และ อยู่ติดกันหลายห้อง ส่วนที่ทิ้งขยะจะตั้งอยู่ในตรงกลาง คนข้างบ้านของมินาส่วนมากเป็นผู้สูงอายุ ซึ่งดังตัวอย่าง

มินาเป็นลูกเป็ดขี้เหร่ในสายตาของคนในซอย

*มินากับแม่อยู่ตึกแถวสองชั้นในส่วนครึ่งหลังของซอย
ตึกแถวสองชั้นทรุดโทรมเรียงติดกันเกือบสิบคูหาอยู่ฝั่งซ้ายของถนน
เว้นช่วงตรงกลางพอให้มีที่ว่างทิ้งขยะกองใหญ่ แต่ละคูหา
มีคนอาศัยอยู่ ส่วนมากเป็นครอบครัวจีนที่เคยใช้ชั้นล่างขายของ
แต่ตอนนี้ปิดกิจการไปแล้วเพราะส่งเสียลูก ๆ จนเรียนจบและ
ย้ายออกไปทำงานที่อื่น ผู้อยู่อาศัยจึงสูงวัยเป็นส่วนใหญ่และมี
ชีวิตอยู่ไปวัน ๆ*

(แปดสองสี่. 2552 : 30)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า บ้านเรือนของคนมีรายได้น้อยที่ตั้งอยู่ในเมืองหลวง เป็นบ้านเรือนเก่าแก่ ทรุดโทรม เพราะสร้างขึ้นมานานหลายปี ถึงแม้ว่าต้องอาศัยอยู่ในบ้านเรือนเก่าแก่เหล่านี้ แต่คนมีรายได้น้อยก็พยายามช่วยเหลือตัวเอง เช่น เปิดร้านขายของ ซึ่งเป็นวิธีสำคัญในการหารายได้มาใช้ดำรงชีวิตของตนและครอบครัว

สรุปได้ว่า วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ได้สะท้อนภาพที่อยู่อาศัยของกลุ่มคนมีฐานะต่ำ ส่วนมากบ้านเรือนของคนมีรายได้น้อยที่อาศัยอยู่ เป็นบ้านเรือนที่ไม่ดีทั้งภายในและภายนอกบ้าน เพราะความยากจนจึงทำให้คนมีรายได้น้อยไม่สามารถเลือกที่อยู่อาศัยได้ นอกจากนั้น โดยความยากจน การดำรงชีวิตของคนมีฐานะต่ำต้องพึ่งพาอาศัยอยู่กับธรรมชาติหรืออาศัยการค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ

2.2) คนมีฐานะ

วรรณกรรม เรื่อง ใสสีชีวิต กล่าวถึง บ้านเรือนของงามพรรณที่ตั้งอยู่ในเมืองหลวง ในซอยนั้นได้ปลูกต้นตาเบบูยาเมื่อช่วงเวลาที่ต้นตาเบบูยาออกดอก ทำให้ทั้งซอยมีบรรยากาศสวยงาม ดังตัวอย่าง

*ถ้าเข้ามาจากถนนสุขุมวิท ซอยสวัสดิ์จะเลี้ยวโค้งน้อย ๆ แล้ว
จะมีต้นตาเบบูยาหรือชมพูพันธุ์ทิพย์ยืนต้นแผ่เรือนยอดได้รูป
สวยทักทายเป็นระยะ ช่วงกุมภาพันธ์จะผลัดใบเหลือ แต่ดอก
สีชมพูสวยหวานที่ทิ้งตัวลงจากกิ่งตามแรงลมหนาว
ให้บรรยากาศคล้ายหน้าดอกซากุระบาน หน้าบ้านเองก็มีอยู่*

คนหนึ่ง คนสวนไม่ค่อยชอบเท่าไร เพราะทำให้ต้องกวาดใบกวาดดอก
ที่โปรยเกลื่อน แต่ตาเบบยูย่าก็ทำให้ชอยสวัสดีสวยสง่าและ
ดูงดงามตลอดมา

(ใส่สี่ชีวิต. 2550 : 99)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนมีฐานะให้ความสำคัญกับที่อยู่อาศัย
ถึงแม้ว่าเป็นสภาพแวดล้อมภายนอกบ้าน ก็จะทำให้สวยงาม เช่น ปลูกต้นไม้ เป็นต้น เพราะ
ต้นไม้เป็นสิ่งในธรรมชาติ สามารถทำให้บ้านเรือนที่อยู่ใต้นั้นสามารถได้รับบรรยากาศธรรมชาติ
จึงทำให้คนที่อาศัยอยู่มีความสุขโดยที่ได้อยู่กับบรรยากาศธรรมชาติเหล่านี้

วรรณกรรม เรื่อง ฟาสีทอง กล่าวถึง ตัวละครพ่อปลายตัดสินใจซื้อบ้านหลังใหม่
ที่ตั้งอยู่ในเขตบางกะปิ ซึ่งมีที่ดินสองไร่ และมีบ้านใหญ่หนึ่งหลัง ไม่ไกลจากถนนใหญ่ การเข้าออกเดินทาง
อย่างสะดวก ดังตัวอย่าง

“ที่สองไร่ปลูกบ้านไว้แล้วหนึ่งหลัง เราย้ายไปอยู่แล้ว
บ้านเก่าหลังนี้ให้คนเช่า แม่สอนทำอาหารไปสักพัก ถ้าคับแคบ
เมื่อไหร่ก็ค่อยคิดขยับขยายสร้างบ้านอีกหลังก็ยังได้”

“ไกลหรือเปล่า พ่อ ไปมาสะดวกไหม” แม่ถาม

“เมื่อกำลังขยายไปทางนั้น บ้านอยู่ในซอยตัน ห่างจาก
ถนนใหญ่ไม่มาก เจียบสงบ ไม่พลุกพล่าน” พ่อบรรยาย

(ฟาสีทอง. 2556 : 59)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนมีฐานะมีความสามารถที่เลือกที่อยู่อาศัยได้
จึงซื้อบ้านเรือนหลังใหญ่โต และมีเนื้อที่กว้างขวาง สามารถอยู่เป็นครอบครัวได้ นอกจากนั้น คนมีฐานะ
ยังให้ความสำคัญกับสภาพภายนอกบ้านด้วย เช่น เจียบ ไม่พลุกพล่าน เป็นต้น ซึ่งสภาพแวดล้อม
มีผลต่อคนที่อาศัยอยู่ เพราะสภาพแวดล้อมอย่างความสะดวกสบายจะทำให้คนที่อาศัยอยู่ในนั้น
มีความสุข

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ กล่าวถึง ตัวละครกะทิมาบ้านที่แม่
ซื้อไว้ในกลางเมือง กะทิสั่งเกตว่าในบ้านแยกห้องชัดเจน มีห้องนอนทั้งผู้ใหญ่และเด็ก ห้องรับแขก
ห้องพยาบาล และมีบันไดภายในเชื่อมต่อชั้นบน ดังตัวอย่าง

กะทิลือพวงกุญแจและไขเปิดประตูห้องทุกห้อง ไม่ต่างจาก
การเปิดประตูลู่อดีตที่กะทิกระหายใคร่รู้ มีห้องนอนใหญ่หนึ่งห้อง
แค่กวาดตามองก็รู้ว่า เป็นห้องของแม่ ติดกันเป็นห้องนอนเล็ก
สองห้อง ห้องหนึ่งเห็นชัดว่าเป็นห้องเด็ก ซึ่งก็คงเป็นห้องของกะทิ
นั่นเอง อีกห้องเป็นห้องรับรองสำหรับแขก เพราะดูโล่ง ๆ

กะทิเดาว่าคงต้องเคยใช้เป็นห้องของพยาบาลอย่างพื่ออัยด้วย
สุดท้ายมีบันไดเวียนทอดนำสู่ชั้นบน

(ความสุขของกะทิ. 2557 : 86)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนมีฐานะให้ความสนใจกับสภาพแวดล้อมของบ้านอย่างมาก ถึงแม้เป็นครอบครัวเล็ก แต่ก็แยกห้องตามลักษณะการใช้งานและแยกห้องตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว โดยที่คนมีฐานะเห็นความสำคัญกับการเป็นความเป็นส่วนตัวอย่างมาก จึงต้องแยกห้องให้ชัดเจน

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ กล่าวว่าน้ำกั้นต์พากะทิไปบ้านคุณลุงวสันต์ เพื่อส่งจดหมายที่แม่กะทิเขียนถึงคุณลุงวสันต์ เมื่อกะทิกับน้ำกั้นต์ขับรถมาถึงบ้านคุณลุงวสันต์ ซึ่งเป็นบ้านสองชั้น หลังใหญ่ หน้าบ้านที่ริมรั้วปลูกดอกไม้สีชมพูสวยงามดังตัวอย่าง

กะทินับเลขที่บ้านจนมาถึงหลังที่ต้องการ รั้วไม้ระแนงสูง
บังสายตาไม่เห็นบ้านข้างในชัดเท่าไร ดูเป็นบ้านตึกสองชั้นกลาง
เก่ากลางใหม่ กะทิชอบใจที่ริมรั้วมีดอกพวงชมพูน่าดูแซมให้เห็น

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. 2557 : 128-129)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ที่อาศัยอยู่ในเมืองหลวง ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมของบ้านเรือน จะตกแต่งบ้านเรือนทั้งภายในหรือภายนอก จะนิยมใช้วัสดุจากธรรมชาติ นำมาตกแต่งบ้านเรือน เช่น ต้นไม้ ดอกไม้ เป็นต้น ทำให้บ้านเรือนสวยงามและเป็นธรรมชาติ จะทำให้คนที่อาศัยมีจิตใจสงบสุขร่มเย็น

สรุปได้ว่า วรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ สะท้อนภาพที่อยู่อาศัยของกลุ่มคนมีฐานะในสังคมไทย คนมีฐานะให้ความสำคัญกับที่อยู่อาศัยมาก จึงแยกห้องตามลักษณะการใช้งานและตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว นอกจากนี้ คนมีฐานะยังนิยมตกแต่งบ้านเรือนโดยใช้วัสดุธรรมชาติ เพื่อให้บ้านเรือนได้รับบรรยากาศธรรมชาติ

3.1.2 การประกอบอาชีพ

อาชีพเป็นงานที่บุคคลทำเป็นประจำ เพื่อทำมาหากิน และดำรงชีวิตในสังคม ดังนั้นมนุษย์ทุกคนจึงต้องมีอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อมีค่าตอบแทน หรือรายได้ นำไปใช้จ่ายและเลี้ยงดูตัวเองหรือครอบครัว การประกอบอาชีพกลายเป็นสำคัญในชีวิตของมนุษย์อย่างขาดไม่ได้

วรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ มีจำนวนมากที่เขียนถึงการประกอบอาชีพในสังคมไทย จึงสามารถแยกเป็น 3 ประการ ได้แก่ การค้าขาย การรับราชการ และการประกอบอาชีพอิสระ เพราะว่าการประกอบอาชีพสามารถสะท้อนวิถีชีวิตของคนในสังคมไทย

1) การค้าขาย

การค้าขายสามารถสร้างรายได้แก่บุคคล เพื่อนำไปดำรงชีวิตของตนเองได้ ในสังคมไทยปัจจุบันผู้ที่ประกอบอาชีพการค้าขายมีหลากหลายประเภท การขายอาหาร การขายพวงมาลัย การขายเสื้อผ้า ฯลฯ

1.1) การขายอาหาร

วรรณกรรม เรื่อง โมงยามกับความรัก กล่าวถึง ตัวละครป่าสายประกอบอาชีพค้าขายอาหารข้าวแกง ทุกวันตอนเช้าป่าสายจะตั้งร้านขายข้าวแกงในหน้าปากซอย ป่าสายทำอาชีพนี้มานานหลายปี จึงสามารถพูดและตักข้าวพร้อม ๆ ได้โดยไม่ผิดพลาด ดังตัวอย่าง

ซอຍสบายใจเปลี่ยนไปมากช่วงสองสามปีที่ผ่านมา
 ผู้คนในซอยจะพูดประโยคนี้อันจนติดปาก ป่าสายขายข้าวแกง
 ที่ปากซอยใกล้ป้ายรถเมล์พูดให้ญาติที่มาจากต่างจังหวัดฟัง
 ปากพูดไปมือก็ตักข้าวราดแกงอย่างว่องไว

(โมงยามกับความรัก. 2548 : 6)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การค้าขายอาหารเป็นอาชีพที่มีบทบาทสำคัญต่อทุกคนในสังคม เพราะทุกคนต้องรับประทานอาหารทุกวันเพื่อการดำรงชีวิต จึงทำให้การขายอาหารเป็นอาชีพที่สำคัญ นอกจากนี้ การทำอาชีพค้าขาย สามารถสร้างค่าตอบแทนหรือรายได้เมื่อขายได้เป็นอย่างดี สามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้ นอกจากนั้น คนที่ประกอบอาชีพค้าขายต้องเป็นคนที่ทำงานคล่องแคล่ว และละเอียด เนื่องจากคนประกอบอาชีพค้าขายมีความชำนาญมานาน จึงสามารถทำหลายเรื่องในเวลาเดียวกันได้ และไม่มีการผิดพลาดในเรื่องที่ทำ

วรรณกรรม เรื่อง เดี่ยว กล่าวถึง ตัวละครป่าแน่นกับลุงสมสร้างเพิงขายอาหารทะเลที่แถวทะเล ช่วงวันหยุดจะมีลูกค้าตลอดทั้งวัน ถึงเป็นวันธรรมดาจะมีนักศึกษาในค่าย ซึ่งห่างกันไม่ไกลมากเป็นกลุ่ม รายได้จากการค้าขายทำให้ป่าแน่นกับลุงสมสามารถดำรงชีวิตของตนเองได้ ดังตัวอย่าง

ป่าแน่นกับลุงสมเปิดเพิงขายอาหารริมทะเลบนที่ดินติดกับ
 บ้านผีสิง เจ้าของที่ดินให้เช่าราคาถูกเหมือนให้เปล่า เพียงแต่ขอให้
 ช่วยเฝ้าที่ดินให้ด้วย

...

กิจการขายอาหารก็พออยู่ได้ มีลูกค้าสม่ำเสมอในช่วงเสาร์
 อาทิตย์วันหยุดนักขัตฤกษ์ และในช่วงหน้าร้อน วันธรรมดาออก
 จะร้านผู้คน แต่ลุงกับป่าก็ไม่เดือดร้อน ช่วงหลังโชคดีขึ้นอีกหน่อย

เพราะไม่ไกลจากตรงนี้ก็เกิดมีค้ายนักศึกษา หมุ่มสาวจากค่าย
มักจะแวะมาสั่งอาหารกล่องจากแผงลุงกับป้า บางครั้งเป็น
ร้อยกล่องทีเดียว

(เดี่ยว. 2552 : 16-17)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ที่การประกอบอาชีพค้าขายอาหาร
ต้องตั้งร้านให้อยู่ในพื้นที่หรือในสถานที่ที่มีคนเป็นจำนวนมาก เช่น ริมหาด ค่าย เป็นต้น เพราะ
สถานที่เหล่านี้ ซึ่งเป็นสถานที่ที่ความโชคดีที่มีลูกค้าอยู่ใกล้ จึงทำให้การประกอบอาชีพค้าขายอาหาร
สามารถทำให้มีรายได้เป็นอย่างดี เพราะฉะนั้น การประกอบอาชีพค้าขายในสังคมไทย สถานที่ตั้งร้าน
เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การค้าขายประสบความสำเร็จ นอกจากนั้น การมีฝีมือที่ดีในการทำเกี่ยวกับ
สิ่งที่เรากำลังขาย เช่น ขายอาหาร เป็นต้น ถ้าแม่ค้าทำอาหารอร่อย การประกอบอาชีพแม่ค้าขายอาหาร
ก็จะประสบความสำเร็จ

สรุปได้ว่า วรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ สะท้อนภาพสังคมไทย
ด้านการประกอบอาชีพการค้าขายโดยเฉพาะอาหาร การค้าขายอาหารสามารถสร้างรายได้หรือ
ค่าตอบแทนแก่ผู้ทำ เพื่อนำไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวันและเลี้ยงดูครอบครัวได้ นอกจากนี้แล้ว
การมีฝีมือที่อร่อยก็เป็นปัจจัยสำคัญของการประกอบอาชีพค้าขาย

1.2) การขายพวงมาลัย

วรรณกรรม เรื่อง เพลงนก กล่าวถึง ตัวละครป้าขาวประกอบอาชีพ
การขายพวงมาลัยมานาน ป้าขาวออกไปขายพวงมาลัยหลังจากส่งน้องป๋องไปเรียนแล้ว ป้าขาว
ร้อยพวงมาลัยสวยงามมาก ดังตัวอย่าง

ป้าขาวบอกว่าเคยอยู่คนเดียวพูดคนเดียวจนชิน ก่อนที่
ป๋องจะมาอยู่ด้วย สมัยนั้นวัน ๆ ป้าขาวไม่ค่อยได้พูดกับใคร เข้ามีด
ก็ไปซื้อมะลิที่ปากคลองตลาด สายก็มานั่งร้อยมาลัยริมถนนใหญ่
หน้าร้านขายของชำ ใกล้ป้ายรถเมล์ที่ผู้คนผ่านไปผ่านมา
มือร้อยมาลัย ตาก็มองดูโน่นดูนี่ไปเพลิน ๆ

(เพลงนก. 2552 : 5)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าการประกอบอาชีพขายพวงมาลัย
เป็นงานที่ทำได้ง่าย แต่คนที่ประกอบอาชีพขายพวงมาลัยต้องเป็นคนที่มีฝีมือร้อยดอกไม้อย่าง
สวยงาม ถึงขายได้ราคาที่ดี ซึ่งเป็นค่าตอบแทนที่สามารถนำไปเลี้ยงดูครอบครัวได้ นอกจากนั้น
คนที่ทำอาชีพค้าขายต้องเป็นคนที่ทำงานคล่องแคล่ว จึงสามารถทำหลายเรื่องพร้อมกันได้ โดย
ไม่ผิดพลาดแม้แต่ชนิดเดียว

1.3) การขายเสื้อผ้า

วรรณกรรม เรื่อง แปกสองสี กล่าวถึง ตัวละครป่าแห่งประกอบอาชีพค้าขายเสื้อผ้า โดยที่ป่าแห่งมีความสามารถตัดเสื้อผ้าอย่างสวยงาม จึงสามารถนำไปขายได้ดังตัวอย่าง

ชุดราตรีฝีมือป่าแห่งมีลูกค้าประจำ นอกจากจะรับงาน
ปักจากร้านตัดเสื้อย่านบางลำพูแล้ว ป่าแห่งยังแอบมีผลงาน
ออกแบบส่วนตัวที่ค่อย ๆ บรรจงตัดเย็บอย่างนิกสนุก เมื่อสะสมได้
เต็มราวแขวน ก็จะนำไปวางขายย่านสีลม ให้สาวสมัยเลือกซื้อ
ความสนุกอยู่ที่ต่อปากต่อคำกับสาวสำนักงานที่ยากแต่งสวย

(แปกสองสี. 2552 : 46)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การประกอบอาชีพขายเสื้อผ้าสามารถสร้างรายได้แก่ผู้ทำ โดยที่เสื้อผ้าเป็นสิ่งจำเป็นของทุกคนในสังคม ฉะนั้น คนที่ประกอบอาชีพค้าขายเสื้อผ้าจึงมีรายได้พอสมควรเพื่อให้ผู้ทำดำรงชีวิตในสังคมได้ นอกจากนั้น การขายเสื้อผ้าเป็นอาชีพที่ต้องใช้ฝีมือที่ประณีตสวยงามในการตัดเย็บ รวมถึงการใช้ความคิดในการออกแบบอย่างสร้างสรรค์ด้วย คนตัดเย็บจึงต้องใช้พลังทั้งสมองและร่างกาย แต่คนที่ประกอบอาชีพนี้ก็ทำอย่างมีความสุข

2) การรับราชการ

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (2556 : 994) ได้อธิบายความหมายของ ราชการ คือ การงานของรัฐบาลหรือของพระเจ้าแผ่นดิน การประกอบอาชีพรับราชการจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญในสังคมไทย ดังนั้น การประกอบอาชีพรับราชการจึงเป็นอาชีพสำคัญอาชีพหนึ่งในสังคมไทย

วรรณกรรม เรื่อง เดียว กล่าวถึง ตัวละครชายโรจน์รับราชการแพทย์ที่โรงพยาบาลงานที่ชายโรจน์ทำมีหลายอย่าง สอนหนังสือ ตรวจคนไข้ ซึ่งเป็นหน้าที่ของแพทย์ แต่ชายโรจน์ก็ทำตามหน้าที่ของตัวเองเป็นอย่างดี ดังตัวอย่าง

ผมจบเป็นแพทย์ประจำบ้านแล้วก็ได้ทุนไปเรียนต่อที่
อังกฤษสามปีอาจารย์แพทย์ท่านเดิมเป็นผู้แนะนำและฝากฝัง
โปรเฟสเซอร์ที่รู้จักกันให้ผมกลับมารับราชการในโรงพยาบาลที่เป็น
โรงเรียนแพทย์แห่งเดียวในชีวิตผม ผมสอนหนังสือ ผมตรวจคนไข้
ผมเขียนตำรา และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย

(เดียว. 2552 : 60)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การประกอบอาชีพรับราชการแพทย์เป็นอาชีพอย่างหนึ่งของสังคมไทย คนที่ได้ประกอบอาชีพนี้ ต้องเป็นคนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ

เพราะว่าแพทย์มีหน้าที่ ต้องตรวจ และรักษาคนไข้ จึงต้องใช้ความรู้อย่างมาก ถึงแม้ว่าการรับราชการ เป็นแพทย์เป็นอาชีพที่เหนื่อยทั้งร่างกายและจิตใจ แต่คนที่ เป็นแพทย์ก็มีความสุขในการทำงาน

วรรณกรรม เรื่อง เมื่อเธอกลับมา กล่าวถึง ยายของแวนอนญาติให้ลูกสาวคือแม่ของแวนอง แต่งงานกับพ่อ เพราะว่าพ่อของแวนองทำงานรับราชการเป็นสรรพากรจังหวัด ดังตัวอย่าง

*ครอบครัวของเราเป็นครอบครัวข้าราชการ ตอนยายยก
แม่ให้แต่งงานกับพ่อ พ่อทำงานอยู่ที่สรรพากรจังหวัด พ่อเป็น
คนเจ้าระเบียบ ระเบียบ ๆ ไม่หลอ ถ้าไม่ใช่เพราะยายอยากให้ลูกสาว
ได้ดีมีหน้ามีตา แล้วบังคับลูกสาวให้แต่งงานกับพ่อ พ่อก็คงไม่ได้
แต่งงานกับแม่*

(เมื่อเธอกลับมา. 2553 : 15-16)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมไทย คนไทยให้ความสำคัญกับการประกอบ อาชีพรับราชการอย่างมาก เพราะว่าการประกอบอาชีพรับราชการเป็นงานที่มั่นคง และมีรายได้ สามารถเลี้ยงดูครอบครัว ดังนั้น งานรับราชการจึงเป็นอาชีพที่ผู้ใหญ่ในสังคมไทยสนับสนุนให้ลูกหลาน ทำงานรับราชการ

วรรณกรรม เรื่อง ฟ้ายี่ทอง กล่าวถึง ตัวละครพ่อของปลายได้ทำงานเป็นข้าราชการ ที่กระทรวงยุติธรรม เมื่อหลังจากพ่อเรียนปริญญาตรีแล้ว ก็ได้ย้ายไปทำงานที่กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง ดังตัวอย่าง

*พ่อไม่ได้เรียนนิติศาสตร์ แต่รับราชการที่กระทรวงยุติธรรม
เกือบสิบปี ต่อมาเมื่อมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมืองใน
เวลานั้นเปิดตลาดวิชา สอนหลักสูตรธรรมศาสตร์บัณฑิต พ่อก็
สมัครเรียนและได้ปริญญาตรี หลังจากนั้นก็ย้ายมาทำงานใน
กรมสรรพากรกระทรวงการคลังเรื่อยมา*

(ฟ้ายี่ทอง. 2556 : 35-36)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การประกอบอาชีพรับราชการเป็นอาชีพที่ ต้องใช้ความรู้ เพราะว่ารับราชการมีหน้าที่สำคัญต้องช่วยเหลือประชาชน ฉะนั้น คนที่ได้ ประกอบราชการต้องพยายามเรียนความรู้ใหม่ให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านการงาน จึงสามารถ ให้ความช่วยเหลือประชาชนได้อย่างดี

สรุปได้ว่า การรับราชการเป็นอาชีพที่ได้รับความนิยมอย่างมากในสังคมไทย โดยที่รับราชการมีรายได้สามารถเลี้ยงดูครอบครัวได้ และเป็นงานที่มั่นคง นอกจากนั้น ผู้ที่ได้ประกอบ อาชีพรับราชการต้องเป็นคนที่มีความรู้ ความสามารถ

3) การประกอบอาชีพอิสระ

ในสังคมไทยมีอาชีพหลากหลายประเภท อย่างเช่น การรับจ้าง นักการเมือง นักกฎหมาย และช่างทำผม เพราะทุกคนในสังคมควรต้องมีอาชีพอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อมีรายได้หรือค่าตอบแทนใช้จ่ายและดำรงชีวิตตัวเองและครอบครัว

3.1) การรับจ้าง

วรรณกรรม เรื่อง แปดสองสี กล่าวถึง ตัวละครสันพันรับจ้างทำงานเป็นยามในห้าง สันพันต้องใส่ชุดตามแบบของยาม หน้าที่ของสันพันต้องยืนอยู่ข้างประตู ช่วยเปิดประตู และช่วยถือของให้ลูกค้า ดังตัวอย่าง

เขาได้งานเป็นยามเปิดประตูห้างสรรพสินค้า ใส่ชุดโก้
สวมหมวกขาว ถุงมือขาว วัน ๆ ก็แค่คอยบริการเปิดประตูกระจก
บานใหญ่ให้ลูกค้าเดินเข้าออกโดยสะดวก ช่วยถือของบ้าง
แต่ก็ไม่ใช่งานหนักหนา แอร์ในห้างก็เย็นฉ่ำดี เสียแค่จะต้องยืน
ลูกเดียว หมดลิทีนี้ และควรยืนตรงตลอดเวลา ถ้าไม่จำเป็น
ก็ไม่ควรถอดหมวกออกเกาหัวด้วยซ้ำ เงินเดือนที่ได้ไม่มากพอ
จะย้ายออกมาอยู่ตามลำพัง ได้แค่ช่วยค่าห้องญาติผู้พี่ส่วนหนึ่ง

(แปดสองสี. 2552 : 51)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การประกอบอาชีพยามรักษาความปลอดภัย เป็นอาชีพอย่างหนึ่งในสังคมไทย ถึงแม้ว่าจะเป็นอาชีพที่ต้องทำงานหนัก เช่น ตรวจลูกค้าการเข้าออกที่ประตู ช่วยถือของ เป็นต้น แต่คนที่ประกอบอาชีพนี้ก็ทำอย่างจริงจัง เพราะว่าการทำงานสามารถสร้างรายได้ เงินที่ได้อาจจะไม่มากมาย แต่ก็พอดำรงชีวิตของตัวเองได้

วรรณกรรม เรื่อง ฟ้าสีทอง กล่าวถึง ตัวละครพ่อปลายประกอบอาชีพรับจ้างทำภาษีให้บริษัทต่าง ๆ ลักษณะงานของพ่อต้องหนักเป็นบางครั้ง ดังตัวอย่าง

พ่อได้งานจัดระบบภาษีให้กับบริษัทต่าง ๆ จากคำบอก
ต่อที่เริ่มจากลุงณรงค์ พ่อทำงานหนักเป็นช่วง ๆ เสรีแล้วเสร็จเลย
รอเริ่มต้นงานใหม่

(ฟ้าสีทอง. 2556 : 56)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าการประกอบอาชีพเกี่ยวกับระบบภาษีเป็นงานอิสระไม่ได้เป็นงานประจำ แต่การรับจ้างต้องใช้ความรู้ ความสามารถของผู้ทำ ฉะนั้น ผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างทำภาษีต้องเป็นคนที่มีความรู้เรื่องภาษีต่าง ๆ ถึงประกอบอาชีพนี้ได้

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมของงามพรรณ เวชชาชีวะ สะท้อนภาพสังคมในด้านการประกอบอาชีพประเภทรับจ้าง ไม่ว่าจะการรับจ้างเป็นงานที่ใช้พลังหรือใช้สมอง การรับจ้างสามารถสร้างรายได้แก่ผู้ทำ เพื่อนำไปดำรงชีวิต นอกจากนี้ อาชีพรับจ้าง ก็ต้องมีความรู้ความสามารถถึงทำงานได้

3.2) นักการเมือง

ในวรรณกรรม เรื่อง ใส่วีชีวิต กล่าวถึง น้องชายของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ประกอบอาชีพเป็นนักการเมือง ซึ่งเป็นงานที่เขาชอบ ดังนั้น น้องชายจึงพยายามคิด และทำให้ดีที่สุด เพื่อทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อื่น ดังตัวอย่าง

น้องชายเลือกเส้นทางการเมือง เขาเริ่มออกเดินทางอย่าง กระปรี้กระเปร่าและสนุกสนาน เป็นสิ่งที่เขาชอบ เป็นสิ่งที่เขารัก และเลือกแล้วและแน่นอนว่าต้องเอาหลายสิ่งหลายอย่างในชีวิตไป แลกมาเขาเป็นลูกพอก็ยอมทำในสิ่งที่รักและเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น

(ใส่วีชีวิต. 2550 : 15)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การประกอบอาชีพนักการเมืองเป็นอาชีพที่ส่งผลต่อสังคม ส่วนรวม ดังนั้น ผู้ที่ประกอบอาชีพนี้ ต้องรักงานของตัวเอง ถึงจะลำบากแค่ไหนก็ไม่ท้อแท้ เพราะว่า ผู้ที่เป็นนักการเมืองต้องมีความกระตือรือร้นต่อหน้าที่การงาน ทำเรื่องที่มีประโยชน์ต่อคนอื่น

3.3) นักกฎหมาย

ผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นนักกฎหมาย ส่วนมากเป็นคนที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมาย โดยที่หน้าที่ของนักกฎหมายต้องการช่วยแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทย เพื่อปกป้องไม่ให้ประชาชนได้รับความเสียหายจากคนอื่น

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ กล่าวถึง หลังจากคุณตาของกะทิ เรียนจบกลับมาเมืองไทยแล้ว คุณตาเป็นนักกฎหมาย ซึ่งเป็นนักกฎหมายที่มีชื่อเสียง เพราะว่า คุณตาใช้ความรู้ช่วยเหลือชาวบ้านในเรื่องที่ดิน ปกป้องชาวบ้านไม่ให้เสียหายทั้งเงินทองและที่ดินอย่างมาก ดังตัวอย่าง

ตาร่ำเรียนจบเมืองนอกเมืองนา เป็นนักกฎหมายมือหนึ่ง เป็นที่ยอมรับทั่วบ้านทั่วเมือง ทำเงินเป็นถุงเป็นถังช่วยเหลือคนมา มาก หากไม่ได้ตา ชาวบ้านคงถูกเอาเปรียบที่ดินทำกินของ บรรพบุรุษคนตายกมือห้าม

(ความสุขของกะทิ. 2557 : 27)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่าการประกอบอาชีพเป็นนักกฎหมายมีความสำคัญต่อคนในสังคมอย่างมาก เพราะว่าทุกคนในสังคมอาจจะมีปัญหาต่าง ๆ ที่ต้องแก้ไข และต้องใช้วิธีที่ถูกกฎหมายไปแก้ไขปัญหา จึงทำให้นักกฎหมายกลายเป็นอาชีพสำคัญในสังคมไทย นอกจากนั้น ผู้เป็นนักกฎหมายต้องเป็นคนที่มีความรู้ หรือเชี่ยวชาญในด้านกฎหมายต่าง ๆ จึงสามารถช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้ และปกป้องไม่ให้ชาวบ้านได้รับความเสียหาย

3.4) ช่างทำผม

การประกอบอาชีพเป็นช่างทำผม คือ คนที่ทำงานเกี่ยวกับการตกแต่งผมให้เหมาะสมกับงานของคนที่มาทำผม ช่างทำผมได้รับค่าตอบแทนไปดำรงชีวิตตัวเองหรือเลี้ยงดูครอบครัว

วรรณกรรม เรื่อง โมงยามกับความรัก กล่าวถึง น้ำดาวเปิดร้านทำผมอยู่ที่ลาดพร้าว น้ำดาวเป็นคนที่ฝีมือทำผมสวยงาม จึงมีลูกค้าเป็นประจำ ในช่วงวันหยุด น้ำดาวก็ไปทำผมให้กับคนที่จะไปถ่ายภาพแต่งงาน ดังตัวอย่าง

น้ำดาวเป็นช่างทำผม ร้านอยู่แถวลาดพร้าว วันอาทิตย์
น้ำดาวรับงานพิเศษทำผมให้ลูกค้าที่สตูดิโอถ่ายภาพแต่งงานแถว
สุขุมวิท น้ำดาวเป็นคนคล่องแคล่ว มีฝีมือ สามารถเรียกให้บริการ
ได้ตลอดเวลา จึงมีงานชุก ตะวันอยู่กับน้ำดาวมาตั้งแต่จำความได้
และเห็นน้ำดาวทำงานไม่หยุดแบบนี้มาแต่ไหนแต่ไรแล้ว

(โมงยามกับความรัก. 2548 : 18)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ฝีมือการทำผมที่ดีเป็นคุณสมบัติสำคัญของคนที่ประกอบอาชีพเป็นช่างทำผม ฉะนั้นการรับจ้างทำผมด้วยฝีมือที่สวยงาม ทำให้ช่างคนนี้มีลูกค้าทำผมตลอดเวลา จึงเป็นช่างทำผมที่มีงานทำได้ นอกจากนั้นแล้ว การรับจ้างทำผมเป็นอาชีพที่ไม่อิสระ โดยที่ผู้ที่รับจ้างทำผมต้องทำตามกำหนดของลูกค้า เช่น เวลา สถานที่ เป็นต้น ซึ่งจะไม่มีเวลาส่วนตัว แต่ถึงเป็นงานที่เหนื่อย ผู้ที่ประกอบอาชีพรับจ้างทำผมก็รู้สึกมีความสุขในการทำงาน

3.2 ด้านวัฒนธรรม

วัฒนธรรมคือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่มนุษย์สร้างขึ้นมา เพื่อนำเอามาใช้ช่วยพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ในสังคม ซึ่งจะรวมถึงช่วยแก้ปัญหา และช่วยสนองความต้องการของสังคม ดังนั้น มนุษย์สร้างวัฒนธรรมขึ้นมาเพื่อประโยชน์การดำรงชีวิตและการสืบทอดเผ่าพันธุ์ วัฒนธรรมสามารถแสดงออกมาโดยผ่านอาหารการกิน มารยาทไทยและประเพณีต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจน (ณรงค์ เส็งประชา. 2532 : 5)

ในประเทศไทย วัฒนธรรมไทยเป็นองค์ประกอบสำคัญของสังคมไทย โดยที่วัฒนธรรมไทยมีความโดดเด่นของตัวเอง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่แตกต่างจากประเทศอื่นในประเทศไทย มีวัฒนธรรมหลากหลายประเภท เช่น อาหารไทย มารยาทไทย และการไหว้เจ้าแบบจีน เป็นต้น วัฒนธรรมได้สอดแทรกอยู่ในชีวิตประจำวันของคนทุกคน

3.2.1 อาหารไทย

ประเทศต่าง ๆ ในบนโลกมีวัฒนธรรมเกี่ยวกับอาหารที่ต่างกัน เนื่องจากความเป็นมาและสภาพแวดล้อมที่ต่างกัน ในประเทศไทยก็มีอาหารไทยที่มีลักษณะเฉพาะซึ่งแตกต่างกับอาหารของประเทศอื่น ๆ เช่น รสชาติ วิธีการทำ เป็นต้น ฉะนั้น อาหารไทยจึงสะท้อนภาพวิถีชีวิตของคนไทยได้อย่างชัดเจน

1) อาหารหวาน

ขนมไทยเป็นอาหารชนิดหนึ่งที่มีความนิยมน้อยมากในสังคมไทยนับตั้งแต่โบราณจนถึงปัจจุบัน เพราะว่าขนมไทยมีเอกลักษณ์ในด้านวัฒนธรรมไทยคือ มีการเลือกวัตถุดิบ รสชาติหอมหวานและความหมายของขนม

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอนตามหาพระจันทร์ กะทิไปตลาดกับลูกตอง กะทิเห็นมีคนขายขนมชั้น กะทิถามลูกตองเป็นขนมอะไร ลูกตองจึงอธิบายให้กะทิฟังถึงตำนานของขนม ในสมัยก่อน ดังตัวอย่าง

ลูกตองอธิบายว่า คนโบราณจะให้ขนมชั้น หรือขนมถ้วยฟู หรือขนมปุยฝ้ายเวลาก้าวหน้าเลื่อนตำแหน่ง ขนมชั้นมีชื่อเรียกอีกชื่อว่า ขนมชั้นฟ้า ซึ่งดูจะได้รับความนิยมมากกว่าขนมถ้วยฟู หรือปุยฝ้ายที่ต้องใช้ฝีมือทำ ถ้าไม่เก่งจริง หน้าขนมจะฟูบัพพ ทำให้คนทำเสียหน้าได้

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. 2557 : 97)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยชอบกินขนมไทย เพราะขนมไทยที่มีความหมายมงคล เช่น ขนมชั้น ขนมถ้วยฟู ขนมปุย เป็นต้น ความหมายของขนมเหล่านี้เกี่ยวกับความก้าวหน้าให้หน้าที่การงาน ฉะนั้น การทำขนมต้องทำอย่างเอาใจใส่ มีความรอบคอบไม่ทำให้ขนมเสียหาย ในขณะที่เดียวกัน ก็ต้องทำขนมให้สวยงามและรสชาติอร่อยด้วย

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ กล่าวถึง ตัวละครกะทิออกไปซื้อของที่ตลาดกับน้ำภา ในตลาดมีของขายหลายอย่าง กะทิซื้อขนมจาก ซึ่งเป็นขนมท้องถิ่นดังตัวอย่าง

กะทิลืออกขนมห่อในใบไม้ ขนมจากอุ๋น ๆ จากเตา
ทั้งหอมทั้งมัน เคี้ยวหนุบหนับ แถมมีกรุปกรับเล็กน้ยจากเยื่อ
มะพร้าวชูดที่ปนอยู่ในเนื้อแป้ง

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. 2557 : 102)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า วัตถุดิบที่นำมาทำขนมไทย เช่น ใบไม้ มะพร้าว แป้ง เป็นต้น ซึ่งเป็นวัตถุดิบธรรมชาติ ขนมไทยที่ทำมาจากวัตถุดิบเหล่านี้ต้องใช้เตาแบบโบราณ ทำให้ขนมสุกและมี เช่น มัน หนับ กรุป เป็นต้น เป็นภาพสะท้อนที่ทำให้ผู้อ่านเห็นวัฒนธรรมไทย โดยผ่านอาหารการกิน

จากวิเคราะห์สรุปได้ว่า ขนมไทยได้รับความนิยมอย่างมากในสังคมไทย เพราะขนมไทยมีความหมายของที่มงคล มีรสชาติอร่อย และวัตถุดิบใช้ทำขนมไทยเป็นวัสดุธรรมชาติ ฉะนั้นขนมไทยจึงมีรสชาติอร่อย และนิยม กินขนมไทยซึ่งจะทำให้ผู้กินมีความสุข

2) อาหารคาว

ในประเทศไทยนอกจากมีอาหารหวานแล้ว อาหารคาวยังเป็นอาหารที่ได้รับความนิยมมาก เช่น น้ำพริก น้ำพริกเป็นอาหารอยู่คู่กับครัวเรือนของคนไทยมายาวนาน จึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทย

วรรณกรรม เรื่อง เดียว กล่าวถึง ตัวละครข้าวเห็นไข่อยู่บนต้นไม้ ไข่บอกข้าวว่า เขากำลังสอยมะขามอยู่ เพราะว่าแม่จะเอามะขามไปทำน้ำพริก ดังตัวอย่าง

“ทำอะไรเธอไข่” ข้าวร้องเรียก

...

“สอยมะขามอยู่ แม่จะเอาไปตำน้ำพริก” ไข่ตอบเสียงดัง

ฟังชัด

(เดี่ยว. 2552 : 36)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า อาหารไทยที่เป็นอาหารที่คนไทยนิยมรับประทานคือ น้ำพริกทำโดยใช้วัตถุดิบธรรมชาติ เช่น มะขาม พริก เป็นต้น คนไทยรู้จักนำมาปรุงเป็นอาหารหลักของคนไทย โดยใช้วัตถุดิบเป็นวัตถุดิบที่อยู่ในธรรมชาติ ซึ่งหาได้ง่ายและ ความสมบูรณ์ของวัตถุดิบ จึงทำให้ครอบครัวคนไทยสามารถทำน้ำพริกกันเองได้ ผู้อ่านก็จะได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทย โดยผ่านน้ำพริกในสำหรับอาหารคาว

วรรณกรรม เรื่อง ฟ้าสีทอง กล่าวถึง ลูกชายคุณนายกำลังจะเป็นทูตที่ต่างประเทศ คุณนายสั่งซื้อน้ำพริกไทยกับแม่ท่าย เพื่อให้ลูกชายนำไปกินที่ต่างประเทศ ดังตัวอย่าง

“ลูกชายของคุณนายกำลังจะเป็นทูต แก่เป็นห่วงว่า จะไม่มีน้ำพริกกิน พอได้ชิมที่แม่ฝากไปให้นาย ก็เกิดความคิด อยากจะสั่งให้ทำใส่อับใส่โหลให้ลูกชายเอาติดไปด้วย”

(ฟ้าสีทอง. 2552 : 14)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า น้ำพริกไทยเป็นอาหารประจำของคนไทย เนื่องจากน้ำพริกมีรสชาติที่อร่อย ซึ่งถูกปากคนไทย และสามารถเข้ากับอาหารทุกอย่างได้ ถึงแม้ว่าคนไทยจะใช้ชีวิตอยู่ต่างประเทศ แต่ก็นิยมนำน้ำพริกไปด้วย เพราะรสชาติของต่างประเทศมีรสชาติไม่ถูกปากคนไทย และต้องนำน้ำพริกไว้รับประทานในชีวิตประจำวัน

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ กล่าวถึง ทุกวันตอนเช้า ตัวละครชายต้องเตรียมอาหารเช้าไว้หลายอย่าง แต่อาหารที่ตาชอบคือ น้ำพริกกับผัก ซึ่งเป็นอาหารหลักของตา ดังตัวอย่าง

สำหรับกับข้าวรออยู่แล้ว มือใหญ่แบบนี้ทุกเช้า ตาจะยึด ผักต้มกับน้ำพริกเป็นหลัก

(ความสุขของกะทิ. 2557 : 14)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า น้ำพริกไทยเป็นอาหารคาวและอาหารหลักสำหรับครอบครัวคนไทย เพราะน้ำพริกมีรสชาติที่อร่อยและสามารถรับประทานร่วมกับอาหารอย่างอื่นได้ เช่น รับประทานกับผัก เป็นต้น อีกทั้งคนไทยมีวิถีชีวิตเรียบง่าย โดยเฉพาะอาหารการกินไม่จำเป็นต้องกินอาหารหรูหรา มีน้ำพริกอย่างเดียวก็รับประทานเป็นอาหารมื้อหนึ่งได้ ความนิยมกินน้ำพริกทำให้เป็นวัฒนธรรมอาหารที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอนในโลกใบเล็ก กล่าวถึง ตัวละครตาไปกับกะทิ พุดถึงพี่ทองจนเกิดความคิดว่าอยากไปเที่ยวที่ญี่ปุ่น และยายพุดว่าถ้าได้ไปเที่ยวที่ญี่ปุ่น จะเตรียมน้ำพริกไปฝากพี่ทอง ดังตัวอย่าง

“จะได้เอาน้ำพริกไปฝาก ป่านนี้กินแต่แกงกะหรี่ญี่ปุ่นแปะแปะแล้ว” ยายบอก

แต่กะทิคิดว่า ป่านนี้พี่ทองน่าจะยังกินน้ำพริกที่ขนไปตาม คำบัญชาของยายไม่หมด สารพัดน้ำพริก จนตาเป็นห่วงว่าจะไม่ผ่านด่านศุลกากร

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. 2557 : 33)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า น้ำพริกเป็นอาหารที่คนไทยชอบรับประทาน ถึงแม้ว่าใช้ชีวิตอยู่ในต่างประเทศ แต่น้ำพริกก็เป็นอาหารที่ขาดไม่ได้ เพราะน้ำพริกเป็นอาหารที่ถูกปากคนไทย และเข้ากับอาหารทุกอย่างได้ง่าย เป็นอาหารคาวที่แสดงถึงวัฒนธรรมไทย ทางอาหารคาวที่เป็นอาหารหลักประจำของคนไทย

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า น้ำพริกเป็นอาหารที่ได้รับความนิยมอย่างมากในสังคมไทย โดยที่น้ำพริกไทยมีรสชาติอร่อย ครบทุกรสจึงนิยมรับประทานประกอบกับใช้วัตถุดิบการทำน้ำพริกไทย ก็เป็นวัตถุดิบในธรรมชาติ ไม่ว่าคนไทยจะเดินทางไปที่แห่งใดในโลกก็จะนำน้ำพริกติดตัวไปกิน กับอาหารของต่างประเทศด้วย วัฒนธรรมการกินน้ำพริกจึงเป็นวัฒนธรรมไทยในชีวิตประจำวันของไทย ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้สะท้อนผ่านวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ

3.2.2 มารยาทไทย

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับมารยาทอย่างมาก และมีมารยาทที่แสดงออกแตกต่างจากประเทศอื่น ๆ เช่น การไหว้ การรับแขก การใช้คำพูด เป็นต้น มารยาทเหล่านี้ เป็นมารยาทที่อบรมสั่งสอนกันมาในครอบครัว มารยาทไทยจึงเป็นวัฒนธรรมโดดเด่นอย่างหนึ่งในสังคมไทย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การไหว้

การไหว้ คือ การยกมือสองข้างประนม และค้อมหัวลงเล็กน้อย เพื่อทำความเคารพผู้อื่น การไหว้มีจุดมุ่งหมายสำคัญ อย่างเช่น การขอโทษ การรับของ การทักทาย ฯลฯ เพื่อแสดงความเคารพ ความนับถือผู้อื่น การไหว้เป็นมารยาทไทยที่แตกต่างจากมารยาทของประเทศอื่น ๆ

วรรณกรรม เรื่อง โมงยามกับความรัก กล่าวถึง คุณไพบูลย์ซื้อน้ำพริกกับแคบหมู มาฝากตะวัน คุณไพบูลย์เอาของให้ตะวัน ก่อนที่ตะวันรับของจากคุณไพบูลย์ ตะวันยกมือไหว้แล้ว ถึงรับของ ดังตัวอย่าง

*ตะวันกลับจากโรงเรียนพอดีเมื่อตอนที่รถของคุณไพบูลย์
แล่นมาจอดหน้าร้าน คุณไพบูลย์ลงมาจากรถและก้มมือเรียก
ตะวันเขาส่งถุงมาให้และพูดว่า
“ไ้้อ้ว น้ำพริกหนุ่ม แคบหมู ซื้อมาฝาก ชอบไหม”
ตะวันยกมือไหว้และรับของมาถือไว้*

(โมงยามกับความรัก. 2548 : 48)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า มารยาทของคนไทย คือ ก่อนรับของจากผู้ใหญ่ ต้องพนมมือไหว้แล้วถึงรับของจากผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นการกระทำที่ได้รับการอบรมจากผู้ปกครอง การรับของโดยพนมมือไหว้ก่อนถึงเป็นการกระทำง่าย ๆ แต่สามารถทำให้บรรยากาศเปลี่ยนได้ เพราะว่าการไหว้สามารถแทนคำขอบคุณได้ ทำให้ผู้ใหญ่รู้สึกเด็กคนนี้เป็นคนที่มีมารยาทงาม และสุภาพ ทำให้ผู้อ่านได้เรียนรู้วัฒนธรรมการไหว้ในสังคมไทย

วรรณกรรม เรื่อง เดี่ยว กล่าวถึง ตั้งละครข้าวไปตามหาแม่กับน้องที่บ้านคุณโรจน์ แต่แม่เพิ่งออกไป ข้าวต้องรอแม่ที่บ้านคุณโรจน์ ข้าวเห็นแม่มารับจึงร้องไห้ และแม่พนมมือขอโทษคุณโรจน์ โดยเกรงใจที่ลูกชายรบกวนคุณโรจน์ ดังตัวอย่าง

แม่จูงข้าวเดินมาหาคุณโรจน์
 “ต้องขอโทษด้วยนะคะที่ข้าวมารบกวนแบบนี้”
 แม่พนมมือและก้มศีรษะอย่างสุภาพ ข้าวทำตามโดย
 ไม่ต้องรอให้แม่สั่ง คุณโรจน์โบกมือเป็นเชิงว่าไม่ใช่เรื่องสำคัญอะไร
 (เดี่ยว. 2552 : 43)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การไหว้นอกจากแทนคำขอบคุณได้ ยังสามารถ
 แทนคำขอโทษได้ด้วย การขอโทษโดยพนมมือ และพูดด้วยขอโทษทำให้คนอื่นรู้สึกคน ๆ นี้ตั้งใจขอโทษ
 จึงให้อภัย การกระทำนี้ถึงเป็นการกระทำง่าย ๆ แต่สามารถทำให้ความรู้สึกและอารมณ์เปลี่ยนได้
 นอกจากนี้ การกระทำของผู้ใหญ่เป็นตัวอย่างที่ดีของเด็ก ผู้ใหญ่ที่มีมารยาทอย่างสุภาพ เด็กก็ได้เรียนตาม
 ผู้ใหญ่ จึงติดเป็นนิสัยของตน วัฒนธรรมไทยการไหว้จึงได้สืบทอดกันต่อไป

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ กล่าวถึง ตาเห็นกะทิ
 สนใจปลาตะเพียนมาก ตาเลยหาปลาตะเพียนมาให้กะทิ ก่อนที่กะทิรับของจากมือตา กะทียกมือไหว้ตา
 ก่อนรับของ ดังตัวอย่าง

ตาชุมเห็นกะทิสใจปลาตะเพียนมากเป็นพิเศษ ก็เลย
 หยิบปลาตะเพียนพวงกำลังสวยให้ กะทียกมือไหว้และรับมา
 (ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. 2557 : 153)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การไหว้เป็นมารยาทสำคัญของคนไทย พนมมือไหว้
 ก่อนที่จะรับของ ซึ่งเป็นมารยาทที่ดีงาม เด็กที่ทำได้แสดงว่าผู้ใหญ่ในครอบครัวได้สอนเรื่องมารยาท
 เป็นอย่างดี จึงทำได้อย่างอัตโนมัติ ทำให้รับรู้วัฒนธรรมการไหว้โดยผ่านการกระทำของตัวเอง

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า การไหว้เป็นวัฒนธรรมไทยที่โดดเด่น ไม่ต้องแสดง
 คำขอบคุณหรือคำขอโทษออกมาอย่างชัดเจน การพนมมือไหว้เป็นการกระทำที่ทุกคนในสังคมไทย
 ต้องปฏิบัติ ซึ่งเป็นมารยาทสำคัญของคนไทย ทำให้ผู้อ่านได้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยทางการไหว้
 จึงปฏิบัติทำตาม

2) การต้อนรับแขก

คนไทยถือว่าเมื่อมีแขกมาเยี่ยมถึงบ้าน เจ้าของบ้านควรต้อนรับอย่างดี เช่น
 เตรียมอาหารต่าง ๆ ซึ่งเป็นการแสดงมารยาทที่ดีงามของเจ้าของบ้าน

วรรณกรรม เรื่อง เดี่ยว กล่าวถึง ตัวละครแม่ของข้าวได้สอนลูกไว้ว่า ถ้ามีแขกมาที่บ้าน
 ข้าวกับขวัญต้องยินดีต้อนรับแขกอย่างมีมารยาท เช่น เตรียมน้ำ เตรียมขนมให้แขก ซึ่งเป็นวิธีแสดงออก
 ของเจ้าของบ้าน ดังตัวอย่าง

แม่สอนข้าวกับขวัญบ่อย ๆ เรื่องมารยาทเจ้าของบ้าน ข้าว
 กับขวัญจำขึ้นใจใครมาใครไปที่บ้านแม่ไม่ต้องเตือน ข้าวกับขวัญจะ

ยกน้ำเย็นมาบริการในทันที ถ้าเป็นยามบ่ายก็ยังมีขนมหรือคุกกี้
จัดใส่จานมาชวนชิมด้วย ขวัญชอบอยู่แล้วเรื่องสวมบทเหมือนแม่
(เดี่ยว. 2552 : 42)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นถึงมารยาทของคนไทย คือ การรับแขก เวลามีแขกมาเยี่ยมถึงบ้าน ทุกคนในครอบครัวต้องรับแขกอย่างมีมารยาท และนำเครื่องดื่มและอาหารให้แขก เช่น น้ำ ขนม ผลไม้ เป็นต้น เด็กในครอบครัวที่มีมารยาทการรับแขก แสดงว่าเด็กได้รับการสั่งสอนจากผู้ปกครองมาเป็นอย่างดี จึงติดเป็นนิสัยของเด็ก ทำให้แขกรู้สึกอบอุ่นและได้รับเกียรติจากเจ้าของบ้าน การรับแขกอย่างมีมารยาทด้วยท่าทางที่สุภาพและการให้อาหารเล็กน้อยของเจ้าของบ้าน แสดงให้เห็นวัฒนธรรมอันอ่อนโยนของคนไทยที่มีต่อผู้อื่น

วรรณกรรม เรื่อง ฟ้ายี่ทอง กล่าวถึง หลังเลิกเรียนแล้ว ชาตรีไปเล่นที่บ้านท้าย แม่ท้ายเห็นชาตรีมา เปรี้ยวขนมมอ้อยไว้ให้ชาตรีกิน หลังจากกินข้าวเย็นแล้ว พ่อท้ายขี้จรรย์านส่งชาตรีกลับบ้านดังตัวอย่าง

“กินให้อิ่มแล้วค่อยกลับนะจ๊ะ” แม่ชวน
ไม่ต้องบอกข้าสอง เราสามคนกินขนมกันอย่างเอร็ดอร่อย
อิม้แล้วก็เล่นทอยลูกหินบ้าง เป่าหนังสติ๊กบ้าง ไกล่คั่ว แม่จะมาตาม
ให้เราไปอาบน้ำทำการบ้าน ก่อนกินข้าวเย็น
(ฟ้ายี่ทอง. 2556 : 51)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การต้อนรับแขกซึ่งเป็นเพื่อน ๆ สะท้อนถึงมารยาทที่ดีงามของคนไทย ถึงแม้ว่าผู้ที่มาถึงบ้านเป็นเด็ก เจ้าของบ้านก็ยินดีต้อนรับเสมอ เช่น ขนม อาหาร เป็นต้น การกระทำของเจ้าของบ้านแสดงถึงน้ำใจของเจ้าของบ้านที่จะทำให้แขกรู้สึกอบอุ่น

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า การรับแขกเป็นมารยาทที่ดีงามเป็นวัฒนธรรมส่วนหนึ่งของคนไทย ไม่ว่าจะแขกเป็นผู้ใหญ่ หรือเด็กเจ้าของบ้านจะมีน้ำใจยินดีต้อนรับเสมอ และผู้ใหญ่ในครอบครัวก็ต้องสั่งสอนให้เด็กมีมารยาทในการรับแขกด้วย

3) การใช้คำสุภาพ

การใช้คำพูดอย่างสุภาพเป็นมารยาทที่คนไทยเห็นความสำคัญเสมอ ในการใช้ภาษาไทย ไม่ว่าจะเป็นคำพูดหรือการเขียน ต้องมีคำลงท้าย เช่น ค่ะ ครับ คะ จำ เป็นต้น ฉะนั้น คนไทยจึงอบรมสั่งสอนเด็ก ให้พูดจาอย่างสุภาพและมีมารยาท

วรรณกรรม เรื่อง เดี่ยว ได้กล่าวถึง คุณโรจน์ไปกรุงเทพฯ ซื้อของมาฝากข้าวกับขวัญ คุณโรจน์มาถึงบ้านของเด็ก ๆ ขวัญเห็นคุณโรจน์จึงยกมือไหว้และใช้คำพูดที่สุภาพโดยมีคำลงท้าย “ค่ะ” ในขณะที่พูดกับคุณโรจน์ ดังตัวอย่าง

ขวัญวางถาดลงบนโต๊ะกลาง ก่อนจะพนมมือไหว้

“สวัสดิ์คะ ขวัญเอาน้ำมะพร้าวกับคุกกี้มาให้คะ”

ขวัญพูดอย่างสุภาพและมองคุณโรจน์ที่รับน้ำมะพร้าว

ไปด้วย

(เดี่ยว. 2552 : 231)

จากตัวอย่างข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยให้ความสำคัญกับเกี่ยวกับมารยาท โดยเฉพาะมารยาทการพูดใช้คำพูดที่สุภาพเมื่อพูดกับผู้ใหญ่ แสดงให้เห็นว่าเด็กได้รับการอบรมสั่งสอนมาอย่างดี จึงติดเป็นนิสัยของเด็ก คำพูดที่สุภาพจะมีคำลงท้ายเสมอ เช่น คะ เป็นต้น ซึ่งเป็นคำง่าย ๆ แต่คำเหล่านี้แสดงถึงความอ่อนน้อมที่จะทำให้ผู้ใหญ่ชื่นชม

วรรณกรรม เรื่อง เพลงนก กล่าวถึง ตัวละครป่าขาวฝากป้อมไปอยู่กับจ๊กจั่นที่ร้าน เมื่อป่าขาวออกมาพบเจ้าของร้าน เจ้าของร้านยกมือไหว้ป่าขาวและถามว่าป้อมไปไหน เจ้าของร้านใช้คำอย่างสุภาพ และมีคำลงท้ายเสมอ ดังตัวอย่าง

เอี่ยมพร เจ้าของร้านเดินสวนเข้ามาพอดี เธอยกมือไหว้

ป่าขาวทั้ง ๆ ที่ถือตะกร้าใส่อุปกรณ์ทำผมมาด้วย

“สวัสดิ์คะ ป้า มาคนเดียวหรือคะ หนูป้อมไปไหนละคะ”

(เพลงนก. 2554 : 12)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การใช้คำพูดอย่างสุภาพกับผู้ใหญ่ที่คุ้นเคยเป็นมารยาทสำคัญของคนไทย เมื่อพูดกับผู้ใหญ่ต้องใช้คำลงท้ายเสมอ เช่น คะ ค่ะ เป็นต้น แสดงถึงการมีมารยาท พูดจาสุภาพ เด็กจะได้รับการอบรมสั่งสอนให้เรียนรู้วัฒนธรรมไทยในด้านการพูดสุภาพ

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า คนไทยให้ความสำคัญกับการใช้คำสุภาพอย่างมาก เวลาพูดกับคนอื่น ทั้งผู้ที่ไม่รู้จักและผู้คุ้นเคย โดยเฉพาะการพูดกับผู้ใหญ่ ต้องใช้คำสุภาพและต้องมีคำลงท้ายเสมอ เป็นมารยาทการพูดจาที่ผู้ใหญ่ในครอบครัวต้องอบรมสั่งสอนเด็กให้มีมารยาทการใช้คำพูดอย่างสุภาพ

3.2.3 การรับวัฒนธรรมจีน

ประเพณีการไหว้เจ้าเป็นประเพณีที่คนไทยรับวัฒนธรรมของชาวจีนเข้ามาในสังคมไทย จึงเป็นวัฒนธรรมอันโดดเด่นวัฒนธรรมหนึ่งของกลุ่มคนไทยเชื้อสายจีน ประเพณีที่เกี่ยวกับการไหว้เจ้าในวรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ มีสองประการ คือ การตั้งศาลเจ้า และอาหารไหว้เจ้า มีรายละเอียดต่อไปนี้

วรรณกรรม เรื่อง แปดสองสี่ ได้กล่าวถึง ศาลเจ้าที่ตั้งอยู่ในตลาด เป็นศาลเจ้าของกลุ่มคนไทยเชื้อสายจีนที่สร้างขึ้นมา การเลือกที่ตั้งเป็นอันดับแรกของศาลเจ้า ที่ตั้งของศาลเจ้าต้องหันไปทางแม่น้ำ ไม่ว่าแม่น้ำจะอยู่ใกล้หรืออยู่ไกลจากศาลเจ้าก็ตาม ดังตัวอย่าง

ตามหลักการสร้างศาลเจ้าแล้ว นิยมสร้างให้หันออกสู่น้ำ
ถึงแม้แม่น้ำเจ้าพระยาอยู่ไกลออกไปก็จริง แต่การสร้างศาลเจ้ายัง
จำเป็นที่จะต้องให้หันหน้าสู่ทิศที่ตั้งมาน้ำ แม้ว่าจะมีถนนคั่นกลาง
และยังมีสิ่งปลูกสร้างอีกมากมายกว่าจะถึงตัวแม่น้ำ

(แปดสองสี่. 2552 : 57)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า เนื่องจากศาลเจ้าเป็นสถานที่มงคลของกลุ่ม
คนไทยเชื้อสายจีน ซึ่งเป็นสถานที่ที่กลุ่มคนจีนร่วมกันทำพิธีต่าง ๆ อยู่ในนั้น ดังนั้น การตั้งศาลเจ้าจึงต้อง
เลือกสถานที่ที่มงคลและสะดวกในการเดินทางในสมัยก่อน เช่น หันหน้าหาแม่น้ำ เป็นต้น โดยที่
การดำรงชีวิตของคนเราต้องอาศัยอยู่ริมแม่น้ำ จึงเดินทางทางเรือ ฉะนั้น การตั้งศาลเจ้าจึงต้องเลือก
สถานที่หันหน้าหาแม่น้ำ ถึงแม้ว่าแม่น้ำอาจจะอยู่ไกลจากศาลเจ้า และมีถนนที่สร้างขึ้นใหม่มากมาย
ขวางอยู่ระหว่างศาลเจ้ากับแม่น้ำแสดงถึงการพัฒนาบ้านเมืองที่ทำให้การเดินทางทางเรือเปลี่ยนไป
เป็นถนน และสถานที่ต่าง ๆ ถูกเปลี่ยนแปลงไป

วรรณกรรม เรื่อง แปดสองสี่ ได้กล่าวถึง เสี่ยชายซึ่งเป็นคนไทยเชื้อสายจีน ที่เคยอาศัยอยู่ใน
ซอยสุขสบาย เมื่อร่ำรวยเป็นเศรษฐีเขาได้กลับมาทำบุญที่ศาลเจ้า การทำบุญครั้งนี้เป็นการทำบุญที่ใหญ่โต
จัดของไหว้หลายอย่าง ดังตัวอย่าง

พิธีศาลเจ้าเอ็กเกริกพอควร

เสี่ยชัยมาถึงทันเวลา ทุกอย่างตระเตรียมไว้รอท่าหมดแล้ว
เขาเพียงทำตามที่มีคนบอก ของไหว้ตั้งอยู่บนโต๊ะหน้าเทพเจ้าแล้ว
เท่าที่ตาเห็นมีหมู เป็ด ไก่ อาหารเจ และผลไม้ต่าง ๆ เขาเริ่ม
จากจุดเทียนหน้าหน้าเทพเจ้าทีละคู่ แล้วจึงจุดธูปกำใหญ่ก่อน
จะไหว้ไปตามลำดับ

(แปดสองสี่. 2552 : 109)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ประเพณีการไหว้เจ้าเป็นพิธีสำคัญของกลุ่ม
คนไทยเชื้อสายจีน ดังนั้น การจัดพิธีการไหว้เจ้า ต้องเตรียมอย่างสมบูรณ์ โดยเฉพาะอาหารที่เป็นของไหว้
ต้องเตรียมอาหารมงคลหลากหลายประเภท เช่น อาหารที่เป็นเนื้อสัตว์ อาหารที่เป็นผัก และผลไม้ เป็นต้น
เพื่อให้เทพเจ้าได้กินอาหารอย่างหลากหลายชนิด ภาพสะท้อนเช่นนี้จึงทำให้ผู้อ่านได้เรียนรู้วัฒนธรรม
การไหว้เจ้าโดยผ่านอาหารด้วยการไหว้เจ้า นอกจากนั้น การจุดธูปเทียนเพื่อเป็นช่องทางในการ
สื่อสารกับเทพเจ้า และต้องเคารพเทพเจ้าตามลำดับชั้นของเทพเจ้า อาหารที่หลากหลายในการ
ไหว้เจ้าจึงแสดงให้เห็นว่าคนไทยเชื้อสายจีนรับวัฒนธรรมจีนมาปฏิบัติโดยการนับถือเทพเจ้ามากมาย
หลายองค์

จากวิเคราะห์สรุปได้ว่า ในสังคมไทยมีวัฒนธรรมที่รับมาจากชาวจีน เช่น การเลือกที่ตั้งของศาลเจ้าต้องหันไปทางแม่น้ำ และการไหว้เจ้าที่ต้องเตรียมอาหารที่มงคลอย่างหลากหลาย วัฒนธรรมจีนเหล่านี้จึงได้แทรกอยู่ในชีวิตของคนไทยจนถึงปัจจุบัน

3.3 ความเชื่อ

ความเชื่อในสังคมไทยสืบทอดกันมานับแต่โบราณจนปัจจุบัน ความเชื่อเป็นวัฒนธรรมของสังคมมนุษย์ ดังที่ ขนิษฐา จิตชินะกุล (2545 : 33 อ้างถึงใน จันทร์ศรี นิตยฤกษ์. ม.ป.ป. : 111) กล่าวว่า ความเชื่อไม่ว่าจะเกิดขึ้นด้วยความรู้สึกหรือเหตุผลใดก็ตาม เมื่อมนุษย์เกิดขึ้นแล้วก็มักจะแสดงออกทางกายและวาจาให้ปรากฏ ฉะนั้น ความเชื่อจึงมีขอบเขตกว้างขวาง นอกจากเชื่อเรื่องวิญญาณต่าง ๆ แล้ว ยังรวมถึงธรรมชาติที่มนุษย์ยอมรับนับถือ เช่น ต้นไม้ ป่าเขา เป็นต้น ดังนั้น ความเชื่อจึงเป็นส่วนสำคัญในชีวิตของมนุษย์อย่างแยกไม่ออก

วรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ สะท้อนภาพความเชื่อของคนในสังคมไทย 2 ประเภท ได้แก่ ความเชื่อดั้งเดิม และความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา มีรายละเอียดต่อไปนี้

3.3.1 ความเชื่อดั้งเดิม

สมัยโบราณยังไม่มีความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์ มนุษย์จึงไม่สามารถอธิบายเรื่องที่เกิดขึ้นในรอบตัวได้ อย่างเช่น สัตว์ ต้นไม้ ฝน กรรม สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ฤกษ์ยาม ไสยศาสตร์ และความฝัน จึงทำให้มนุษย์เกิดความกลัวในจิตใจ ฉะนั้นคนไทยจึงมีความเชื่อต่าง ๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ความเชื่อเกี่ยวกับสัตว์

สัตว์เป็นสิ่งมีชีวิต มนุษย์นำมาใช้งาน นำมาเลี้ยงไว้ แต่ในความเชื่อของคนไทยจะมีสัตว์ที่เรารู้จักในวรรณคดี หรือความเชื่อที่มาจากพุทธศาสนา คนไทยจึงมีความนับถือและความเคารพไหว้ สืบทอดกันมาจนถึงทุกวันนี้

วรรณกรรม เรื่อง แปดสองสี่ กล่าวถึง ศาลเจ้าที่ตั้งอยู่ในซอยอยู่สบาย เป็นศาลเจ้าของชาวจีนที่สร้างขึ้นมา มีการวางมंत्रคู่อึ่งไว้บนกำแพง เพราะเชื่อกันว่ามंत्रเป็นสัตว์น้ำ สามารถป้องกันศาลเจ้าไม่ให้เกิดไฟไหม้ได้ ดังตัวอย่าง

*ถ้าใครมีเวลาว่างพอจะพินิจพิเคราะห์ก็จะเห็นเป็นมंत्र
รายรัาหนึ่งคู่มंत्रเป็นสัตว์น้ำตามตำนานจึงเชื่อกันว่าจะช่วย
ป้องกันอัคคีภัย ซึ่งเป็นสิ่งที่ชาวบ้านในตลาดกลัวที่สุด มंत्रคู่นี้ชู
มุกกันไฟที่เป็นสัญลักษณ์ของการป้องกันไฟ และบนหลังคายังมี
ปลาที่เป็นสัตว์น้ำไว้คอยช่วยดับไฟคู่กับมंत्रอีกด้วย*

(แปดสองสี่. 2552 : 59)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ความเชื่อเรื่องมังกรของคนไทย ตามคติความเชื่อเงินที่เกิดจากความต้องการมีความสุข หรือหลุดพ้นจากความทุกข์ โดยเชื่อว่ามังกรสามารถป้องกันชีวิตของมนุษย์ ไม่ให้เกิดความอันตรายในชีวิต นอกจากนั้น ศาลเจ้าเป็นสถานที่ที่ทุกคนร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นสถานที่สำคัญของคนในสังคม จึงต้องพยายามหลีกเลี่ยงอุบัติเหตุต่าง ๆ เช่น ไฟไหม้ เป็นต้น ซึ่งเป็นอุบัติเหตุที่ร้ายแรง และทำให้มนุษย์ต้องสูญเสียทั้งเงินทองและจิตใจเป็นอย่างมาก ดังนั้น มนุษย์จะหาทางป้องกันอุบัติเหตุเหล่านี้โดยใช้สัตว์ที่ไม่มีในชีวิตของตัวเองเป็นความเชื่อเรื่องสัตว์พิเศษที่เชื่อว่าเป็นสัตว์น้ำ มีอำนาจจะช่วยป้องกันอันตรายอุบัติเหตุที่เกิดจากไฟได้

วรรณกรรม เรื่อง ไล่สี่ชีวิต กล่าวถึง ในสังคมตะวันตกมีความเชื่อเกี่ยวกับสัตว์ประเภทหมู พ่อแม่ ปู่ ย่า ตา ยายจึงนิยมซื้อออมสินรูปหมูให้เด็ก ๆ เพราะเชื่อตามชาวตะวันตกว่าออมสินรูปหมูสามารถนำร่ำรวยโชคดีมาได้ ดังตัวอย่าง

ชาวตะวันตกนิยมให้หมูออมสินแก่เด็ก ๆ พ่อแม่ซื้อให้ลูก
ปู่ย่าตายายซื้อให้หลาน มีความเชื่อด้วยการให้หมูออมสินเป็น
ของขวัญจะทำให้โชคดีและร่ำรวย

(ไล่สี่ชีวิต. 2552 : 19)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยเชื่อว่าสัตว์ โดยเฉพาะสัตว์ประเภทหมูสามารถนำโชคลาภให้ได้ เพราะว่ามันเชื่อว่ายากได้ชีวิตดี ๆ ต้องมีเงินเก็บ มีเงินใช้ และลักษณะนิสัย และรูปร่างของสัตว์ประเภทหมูทำให้เปรียบเทียบกับวิธีการเก็บออมเงิน ซึ่งเชื่อว่ามีเงินเก็บมากก็คือความร่ำรวยและมีโชคดี

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก กล่าวถึง กะทิเลี้ยงปลาไว้ในหน้าบ้านริมคลอง ตอนนี้มีปลาจำนวนมาก เพราะว่าตาไม่ตกปลา ยายชอบปล่อยปลา จึงทำให้จำนวนปลามีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ พี่ทองบอกว่าเหมือน “วังปลา” ดังตัวอย่าง

ตาไม่ชอบตกปลา ยายชอบซื้อปลามาปล่อย หน้าบ้านริม
คลองจึงเกือบจะเป็น “วังมัจฉา” แล้วตามที่พี่ทองบอก

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. 2557 : 8)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมไทยมีความเชื่อเกี่ยวกับสัตว์ คนไทยเชื่อว่าการทำร้ายชีวิตของสัตว์ จะสร้างบาปในชีวิตของเรา อย่างเช่น ความทุกข์ ความลำบาก เป็นต้น ฉะนั้น คนไทยจึงไม่ทำร้ายชีวิตของสัตว์ และกลัวผลของบาปจะตามในชีวิตของตนอย่างไม่จบไม่สิ้น นอกจากนั้น คนไทยยังเชื่อว่าการช่วยเหลือสัตว์ เช่น ปล่อยนก ปล่อยปลา เป็นต้น ให้มีชีวิตอยู่ต่อไป ก็จะทำให้มีสิ่งดี ๆ เกิดขึ้นในชีวิตของเรา ทำให้ชีวิตของเรามีความสุข ความเจริญตลอดไป

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ สะท้อนภาพความเชื่อเกี่ยวกับสัตว์ของคนไทย คือ สัตว์สามารถป้องกันชีวิตของมนุษย์ไม่ให้เกิดความอันตรายได้ นอกจากนั้น สัตว์ยังสามารถนำโชคลาภกับมนุษย์ได้ ฉะนั้น มนุษย์จึงไม่ทำร้ายสัตว์ ไม่ฆ่าสัตว์

2) ความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้

ในสังคมไทยคนไทยเชื่อกันว่าต้นไม้มีความสัมพันธ์กับความสุขและความทุกข์ของครอบครัว ฉะนั้น เพื่อความสุขของครอบครัว คนไทยจึงหลีกเลี่ยงการปลูกต้นไม้ที่มีชื่ออัปมงคลไว้ที่บ้าน

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ กล่าวถึง ตากับยายพากะทิไปเยี่ยมแม่ที่บ้านริมทะเล ยายเห็นเจ้าของบ้านปลูกต้นลำทมไว้ในบ้าน ยายบอกกะทิว่าคนโบราณถือจะไม่ปลูกอยู่ในบ้าน เพราะเชื่อว่าต้นลำทมเป็นต้นไม้ที่ชื่อมีความหมายไม่ดี การปลูกต้นลำทมในบ้านจะทำให้บ้านมีแต่ความทุกข์ ดังตัวอย่าง

*มองออกไปเห็นต้นลำทมต้นใหญ่ ดอกสีขาวเหลืองส่งกลิ่น
หอม ยายไม่ชอบเลย บอกว่าคนโบราณถือ ไม่ปลูกต้นลำทมในบ้าน
ตาริมง่าว่านี่เป็นรีสอร์ท ไม่ใช่บ้านสักหน่อย ตายังอยากจะทำตอ
เอาไปปลูกที่บ้านริมคลองด้วยซ้ำ แต่กลัวยายจะอาละวาดบ้านพัง
(ความสุขของกะทิ. 2557 : 63)*

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมไทยมีความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้ คือ การเลือกต้นไม้ที่ปลูกในบ้าน โดยที่คนไทยเชื่อว่าการปลูกต้นไม้มีผลกระทบต่อครอบครัว ต้นไม้ที่ชื่อมีความหมายไม่ดี เช่น ลำทม แปลว่าความโศกเศร้า ถ้านำไปปลูกในบ้านอาจจะทำให้คนในบ้านโศกเศร้าและมีความทุกข์ตามชื่อของต้นไม้ เพราะว่าความทุกข์หรือความโศกเศร้าเหล่านี้เป็นสิ่งที่มนุษย์ไม่อยากจะพบเจอในชีวิต ดังนั้น ต้นไม้ที่ปลูกไว้ในบ้านจึงต้องหลีกเลี่ยงที่มีความหมายไม่มงคลเพื่อไม่ให้ครอบครัวพบความทุกข์ ความโศกเศร้า

3) ความเชื่อเกี่ยวกับผี

คนไทยมีความเชื่อเรื่องผีมาตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน ความเชื่อเกี่ยวกับผีเป็นความเชื่อดั้งเดิมของคนไทย ความเชื่อเกี่ยวกับผีเกิดจากความกลัวของมนุษย์ มนุษย์จึงพยายามหลีกเลี่ยงและเคารพสิ่งที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ทางวิทยาศาสตร์หรือที่เรียกว่า “ผี”

วรรณกรรม เรื่อง นิยามความรัก กล่าวถึง เบญญาไปทำงานกับแม่ที่อยู่ชานเมือง ตอนเย็นต้องพักที่โรงแรมเก่าแก่แห่งหนึ่ง แม่กลัวผีไม่กล้านอนคนเดียว จึงกอดเบญญาอย่างแน่น ก่อนแม่นอนหลับแม่สั่งให้เบญญาสวมมนต์แทนแม่ด้วย ดังตัวอย่าง

*วันนั้นแม่จะเหนื่อยกัน แต่ก็ขึ้นมือน เสียตายแต่ว่าโรงแรมที่
พักเก่าไปหน่อย แม่เป็นคนกลัวผีจับใจ แล้วใคร ๆ ก็รู้ว่าเบญญามีผี*

เยอะแหม่นนอนกอดเบญญาแน่น ก่อนจะหลับไป แม่สั่งให้เบญญา
สวดมนต์เผื่อแม่ด้วยเพราะแม่เหนื่อยแล้ว

(นิยามความรัก. 2548 : 17)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยมีความเชื่อเกี่ยวกับผี มนุษย์ทุกคนกลัวผี เพราะเชื่อว่าผีสามารถทำร้ายคนเราได้ ทำให้เจ็บป่วย ถ้ามนุษย์ไปต่างที่ต่างถิ่น เข้าพักในที่พักเก่าทรุดโทรม ก็เกิดความกลัวเกี่ยวกับผีมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ คนไทยยังเชื่อว่าการสวดมนต์เป็นวิธีที่ป้องกันผี เพราะการสวดมนต์เป็นป้องกันผีต่าง ๆ ผีไม่มาทำร้ายเรา ดังนั้น ในสังคมไทย คนไทยจึงนิยมสวดมนต์ เพื่อป้องกันตัวเองจากผีหรือวิญญาณร้าย

วรรณกรรม เรื่อง เตียว กล่าวถึง ชัยโรจน์ขอให้เพื่อนช่วยหาบ้านใหม่ เมื่อเพื่อนหาบ้าน ตามความต้องการของชัยโรจน์ได้แล้ว เพื่อนโทรไปบอกว่า บ้านหลังนี้มีผี เพราะเคยมีผู้หญิง ตั้งครรภ์มาตายในบ้าน ถ้าจะตัดสินใจซื้อบ้านหลังนี้ ต้องคิดดีให้รอบคอบ เพราะที่บ้านที่มีผีจะทำให้คนที่อาศัยเดือดร้อนและมีความทุกข์ ดังตัวอย่าง

“บ้านมีประวัตินะ เขารู้ว่ามีผู้หญิงผูกคอตายในบ้าน ตาย
ท้องกลมด้วย เลยลือกันไปต่าง ๆ นานา เคยมีคนเห็นผู้หญิงยืนอุ้มลูก
อยู่บนระเบียงทั้ง ๆ ที่บ้านปิดร้างมานาน เล่าให้นายฟังไว้แค่นี้แหละ”

(เตียว. 2552 : 59)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ความเชื่อเกี่ยวกับผีเป็นความสำคัญในสังคมไทย แทรกอยู่ในชีวิตของคนไทย ถึงแม้ว่าเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการเลือกบ้าน ผู้เขียนก็บอกเรื่องราว บ้านที่มีประวัติมีผี เช่น มีคนตายในบ้าน คนไทยเชื่อว่าบ้านเหล่านี้เป็นบ้านที่มีผี ถ้าอาศัยอยู่ในนั้น อาจจะถูกลอกหลอนมีความทุกข์ จึงมีความกลัวในจิตใจของมนุษย์ มนุษย์จึงพยายามหลีกเลี่ยง บ้านเหล่านี้ เพื่อไม่ให้เกิดความกลัวและไม่มีความสุขในชีวิตตัวเองและครอบครัว

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ กล่าวถึง ตัวละครลุงตอง เล่าเรื่องให้กะทิฟัง กะทิได้เรียนรู้ประเภทของผีต่าง ๆ จึงเกิดความกลัวเมื่อได้ยินเสียงแปลก ดังตัวอย่าง

ผลจากการฟังเลกเซอร์หลายคืนติดกัน กะทิจึงรอบรู้เรื่อง
ผีดีพอควรทีเดียว ผีตานี ผีตะเคียน ผีตายทั้งกลม ผีกระสือ ผีกระหัง
ผีปอบ ดังนั้นเมื่อเดินตามหลังครุฑราตรีมาแล้วได้ยินเสียงร้องแปลกหู
กะทิจึงแทบหลับหลับตา

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. 2557 : 37-38)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ฝึนสังคมไทยมีหลากหลายชนิด เช่น ฝึตानी ฝึตะเคียน เป็นต้น คนไทยเชื่อว่าไม่ว่าเป็นฝึประเภทใด ก็สามารถทำร้ายคนเราได้ ดังนั้น เชื่อได้ยินเสียงแปลก ๆ ก็จะทำให้มนุษย์กลัวว่าเป็นฝึ

จากวิเคราะห์สรุปได้ว่า สังคมไทยมีความเชื่อเกี่ยวกับฝึ ซึ่งเป็นความเชื่อเหนือธรรมชาติเรื่องฝึจึงเกิดจากความกลัวในจิตใจของมนุษย์ โดยที่เชื่อว่าทำให้ชีวิตของมนุษย์มีความทุกข์ ดังนั้น วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ จึงสะท้อนภาพความเชื่อเรื่องฝึว่าคนไทยยังมีความเชื่อเรื่องนี้อยู่ในสังคมไทยอย่างมากมาย และยังไม่มีการเปลี่ยนแปลง

4) ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องกรรม

คนไทยเชื่อว่ากรรมมีจริง กรรมของคนจะแตกต่างกัน คนที่ทำดีจะได้รับผลเป็นกรรมดี ไม่ว่าจะป็นกรรมดีหรือกรรมชั่วก็ตาม ย่อมมีผลตอบแทนเสมอ หากเราทำกรรมดีเราก็ได้รับความสุข ความเจริญ กรรมดีจึงเหมือนยาวิเศษและส่งเสริมให้เราประสบแต่ความสุขและความเจริญ แต่ถ้าเราทำกรรมชั่ว กรรมชั่วก็คอยล้างผลาญเราให้ประสบแต่ความทุกข์และความเสื่อม

วรรณกรรม เรื่อง เพลงนก กล่าวถึง ตัวละครป่องได้รับจดหมายจากพิไล จดหมายเล่าถึงเมื่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นกับปลา พิไลขอยืมเงินกับปลาเพื่อไปชำระหนี้ แต่ปลาไม่ยอมให้ จึงทะเลาะกันรุนแรง ทำให้ปลาตกบันไดตาย สามีพิไลช่วยจัดการศพของปลา อีกไม่นานสามีพิไลถูกแทงตายในวงเหล้า พิไลเชื่อว่าสามีตายเนื่องจากได้เคยทำให้คนอื่นตายมาก่อน ดังตัวอย่าง

*ฉันตกใจ ทำอะไรไม่ถูก วินัยเป็นคนไปตรวจดูและหันมา
ส่ายหน้า สร้างมาเป็นปลิดทิ้ง ฉันแทบล้มทั้งยืน ได้แต่มองวินัยอุ้ม
ศพใส่รถกระบะหายไปทั้งคืนก่อนจะกลับมาและทำท่าเหมือนไม่มี
อะไรเกิดขึ้น*

*เราหาเงินมาได้ในที่สุด วินัยจึงไม่ต้องติดคุก แต่เวรกรรม
คงมีจริง เพราะไม่ถึงปี เขาก็ถูกแทงตายคางเหล้า ทั้งให้ฉันใช้เวร
ใช้กรรมอยู่บนโลกนี้คนเดียว*

(เพลงนก. 2552 : 147)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยมีความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องเวรกรรม คนไทยเชื่อว่าทุกเรื่องที่เกิดขึ้นในวันนี้เป็นเพราะว่ากรรมของอดีต ในอดีตถ้าทำดี ก็จะได้รับกรรมดี ถ้าทำชั่วก็ต้องรับกรรมชั่ว กรรมจะตามมาในวันใดในหนึ่ง เราเองต้องรับกรรมที่ก่อขึ้นมา ซึ่งไม่มีใครที่จะหนีกรรมไปได้ คนไทยเชื่อว่าเรื่องกรรมเป็นสิ่งที่ของเราโดยเฉพาะ เราทำกรรมชั่วอย่างหนึ่ง เราจะต้องรับผลของกรรมช่วนั้น จะให้คนอื่นรับแทนไม่ได้ กรรมของเราไม่สามารถให้ต่อคนอื่นได้ ฉะนั้น ถ้าเราอยากได้รับผลกรรมดี เราต้องประพฤติปฏิบัติตัวให้ดี

5) ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์

สังคมไทยมีความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์นับตั้งแต่สมัยโบราณจนถึงปัจจุบัน ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ได้แก่ เจ้าที่ เทวดา และขอให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้ปกป้องดูแลรักษาสมาชิกในครอบครัวให้มีความสุข

วรรณกรรม เรื่อง เดียว กล่าวถึง สมัยที่ข้าวกับขวัญเพิ่งเกิด ขวัญไม่แข็งแรงต้องอยู่ตู่อบนานเป็นเดือน ย่าไหว้พระและอธิษฐาน เพื่อขอให้ขวัญมีร่างกายแข็งแรง และปลอดภัย ในที่สุดขวัญก็ได้กลับบ้านตามที่ย่าขอ ดังตัวอย่าง

เมื่อแรกเกิดขวัญตัวเล็กนิดเดียวจนต้องอยู่ในตู้อบเกือบ
หนึ่งเดือน ย่ามาลัยบนบานศาลกล่าวไปทั่วทิศ ขอให้หลานสาวอยู่
รอดปลอดภัย แรงอธิษฐานของย่าคงช่วยได้จริง เพราะขวัญกลับบ้าน
ได้ในที่สุด แม้จะเป็นเด็กออกแอดให้ต้องดูแลกันอย่างประคบ
ประหม่อมเรื่อยมาก็ตาม

(เดี่ยว. 2552 : 15)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมไทยความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นความเชื่อที่แทรกอยู่ในชีวิตประจำวันของคนไทย ดังที่คนไทยเชื่อว่า สิ่งศักดิ์สิทธิ์มีอำนาจที่จะช่วยเหลือผู้ป่วยได้เป็นอย่างดี ดังนั้น คนไทยจึงนิยมไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์อย่างจริงจัง เช่น ไหว้พระ เป็นต้น ซึ่งเป็นพิธีการขอพรและขอความคุ้มครองต่าง ๆ จากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพราะฉะนั้น ถ้าครอบครัวมีคนป่วย สมาชิกในครอบครัวก็จะไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อขอให้ผู้ป่วยปลอดภัยและหายเจ็บป่วย

วรรณกรรม เรื่อง แปะดสองสี่ กล่าวถึง ศาลเจ้าที่ตั้งอยู่ในซอยอยู่สบาย เป็นศาลเจ้าของคนจีนที่สร้างขึ้นมา ข้างในศาลเจ้าได้ตั้งเทพทั้งหมดสามองค์ คือ ปุนเถ่ากง เจ้าแม่กวนอิม กวนอู คนที่อาศัยอยู่ในนั้นไปขอพรกับเทพในศาลเจ้า เพื่อให้ชีวิตมีความเจริญก้าวหน้า ดังตัวอย่าง

บนแท่นบูชามีเทพสามองค์ ปุนเถ่ากงอยู่ตรงกลาง
ด้านซ้ายเป็นเจ้าแม่กวนอิม และด้านขวาเป็นกวนอู กระจ่างธูปมี
ก้านธูปปักอยู่เต็ม

(แปดสองสี่. 2552 : 58)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยสืบทอดการไหว้เจ้าจากชาวจีนมานาน จึงกลายเป็นความเชื่อส่วนหนึ่งในชีวิตของคนไทยด้วย คนไทยเชื่อว่าเทพเจ้าคุ้มครองและช่วยให้มีความเจริญก้าวหน้าในชีวิต ทำให้มนุษย์มีความหวัง ดังนั้น ในสังคมไทยจึงได้สืบทอดความเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของคนจีน และหวังว่าจะได้รับความดี และความเจริญมาสู่ชีวิต

จากวิเคราะห์สรุปได้ว่า ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ได้แทรกอยู่ในชีวิตประจำวันของคนไทย โดยที่ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์สามารถสร้างความหวังแก่นุชย์ ทำให้มนุษย์มีกำลังใจดำรงชีวิตต่อไป

6) ความเชื่อเกี่ยวกับฤกษ์ยาม

ในยุคอติตวิชาการทางด้านวิทยาศาสตร์ยังไม่เจริญก้าวหน้า คนเราไม่สามารถอธิบายสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัวได้ ทำให้มนุษย์เกิดความหวาดกลัว ดังนั้น ความเชื่อฤกษ์ยามก็เป็นความเชื่อประการหนึ่งของคนไทย ซึ่งเป็นความเชื่อที่เกี่ยวกับดำรงชีวิตของมนุษย์ด้วย

วรรณกรรม เรื่อง โมงยามกับความรัก กล่าวถึง ตะวันถามโซติว่าร้านซ่อมนาฬิกาที่โซติทำงานอยู่จะเปิดเมื่อไร โซติบอกตะวันว่า เจ้าของร้านไปดูฤกษ์มาแล้วจะเปิดวันอาทิตย์ ดังตัวอย่าง

“เมื่อไหร่ร้านจะเปิดอะ” ตะวันถามขึ้นอีก เจียบไปนาน ๆ

ก็น่าเบื่อเหมือนกัน

“คุณไพบูลย์ไปดูฤกษ์ดูยามไว้แล้ว เปิดวันอาทิตย์ที่จะถึงนี้แหละ คิดเอาไว้จะมีงานเลี้ยงพระเพลด้วย ตะวันชวนน้ำมาซิ เห็นคุณไพบูลย์ว่าจะชวนเพื่อนบ้านแถว ๆ นี้ด้วย เสร็จแล้วก็กินข้าวกลางวันด้วยกัน”

(โมงยามกับความรัก. 2548 : 23-24)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ความเชื่อเรื่องฤกษ์ยามเป็นความเชื่อเกี่ยวกับการดำรงชีวิตที่สืบทอดกันมายาวนาน คนในสังคมไทยให้ความสำคัญกับความเชื่อเกี่ยวกับฤกษ์ยามว่าวัน เดือน ปีและเวลา ที่ดีจะทำให้ประสบความสำเร็จและเป็นส่วนสำคัญในการดำรงชีวิตของคนไทย คนในสังคมไม่ว่าจะทำกิจกรรมใดมักจะดูฤกษ์ยามที่ดี เพื่อความเป็นสิริมงคล เพราะเชื่อว่าการเลือกวันหรือเวลาที่เป็นมงคลมีผลต่อกิจการของเรา จะช่วยกิจการมีความเจริญก้าวหน้าอย่างดีและประสบความสำเร็จ

วรรณกรรม เรื่อง เดี่ยว กล่าวถึง ตัวละครแม่น้องข้าวหลังจากที่พบยามาลัยแล้ว ย่าให้พ่อน้องข้าวมาขอวัน เดือน ปีเกิดของแม่ เพราะย่าจะไปดูดวงของพ่อน้องข้าว ดังตัวอย่าง

หลังพบหน้ายามาลัยวันนั้น พ่อมาขอวันเดือนปีเกิดแม่ไปอย่างละเอียดรวมทั้งเวลาตกฟากด้วย แม่ให้ไปแต่โดยดี เพราะคนที่ขอคือยามาลัย แต่พ่อแม่เล่าให้ป้านุ้ยฟัง ป้านุ้ยก็ตกใจร้องลั่นว่า

“นี่จะหาฤกษ์มาสู่ขอกันแล้วหรือ”

ทั้งคำว่า ฤกษ์ ทั้งคำว่า สู่ขอ เข้าหุแม่แล้วก็เลยผ่านไป ป้านุ้ยเลยต้องใช้เสียงในฟิล์มเจอร์จากกับแม่ แม่หัวเราะและพูดเพียงว่า ขอมาก็ให้ไปไม่ได้คิดอะไรมาก

พ่อก็ไม่คิดมาก แต่ไม่นานก็นำบ้านกลับมาบอกว่า
 “แม่ผมบอกว่าดวงเราสองคนเสริมกันดี อยู่ด้วยกันแล้วจะ
 รุ่งครับ”

(เดียว. 2552 : 24)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า นอกจากความเชื่อเกี่ยวกับฤกษ์ยามที่เกี่ยวกับ
 กิจการงานแล้วยังเป็นความเชื่อที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตของมนุษย์ โดยเฉพาะเรื่องแต่งงาน เพราะว่
 วัน เดือน ปีเกิดของคู่แต่งงานจะสามารถบอกความเหมาะสมได้ว่าสามารถแต่งงานกันได้จะทำให้
 ครอบครัวเจริญ ก้าวหน้า ฉะนั้น ในสังคมไทยคนไทยจึงนิยมดูฤกษ์ยามการเกิดของคู่รัก

จากวิเคราะห์สรุปได้ว่า ความเชื่อฤกษ์ยามเป็นความเชื่อที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิต
 ของมนุษย์ เช่น การเปิดร้าน การแต่งงาน เป็นต้น ความเชื่อฤกษ์ยามเกี่ยวกับวัน เดือน ปี ที่ดี
 เหมาะสมของมนุษย์ ซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตของมนุษย์ ทำให้ชีวิตของมนุษย์มีความหวัง และม
 ความเจริญก้าวหน้า จึงได้ประสบความสำเร็จ

7) ความเชื่อเรื่องยันต์และลายสัก

ในสังคมไทยมีความเชื่อเกี่ยวกับไสยศาสตร์ว่ามีอิทธิพลต่อชีวิตของคนไทย โดยที่คนไทย
 เชื่อว่า สามารถนำความโชคดี ความก้าวหน้าให้ของมนุษย์ ในวาระกรรมสะท้อนความเชื่อเกี่ยวกับ
 ไสยศาสตร์ ความเชื่อที่เป็นเกี่ยวกับการลายสักและยันต์

วรรณกรรม เรื่องไสยชีวิต กล่าวถึง หลานชายของแม่ใหญ่กำลังจะเตรียมสอบขึ้นชั้น
 ป.6 แม่ใหญ่เป็นห่วงหลานชายมาก จึงเอายันต์ใส่ไว้ในกระเป๋าเสื้อนักเรียนของหลานชาย เพื่อให้หลานชาย
 ทำข้อสอบได้ดี ดังตัวอย่าง

เมื่อวันก่อนหลานชายจอมแสบของแม่ใหญ่จะสอบไล่ชั้น

ป.6 ถามว่าดูหนังสือพร้อมสอบหรือยัง เจ้าตัวยังตอบว่า

“พร้อมแล้วครับ สอบได้แน่ ๆ แม่ใหญ่ให้ยันต์นี้มา”

พูดจบก็ล้วงผ้าสีแดงกำคร่ำคร่ำพับเหลือชิ้นเล็ก ๆ ติดเข็ม
 กลัดซ่อนไว้ในกระเป๋าเสื้อนักเรียนออกมาให้ดู ไม่รู้ว่าแม่ใหญ่แอบให้
 หลานชายตอนไหน ดูท่าจะเป็นของเก่าตกทอดมานาน หลานชาย
 ได้ไว้ก็มีท่าฮึกเหิมราวจะรบศึกบางระจัน

(ไสยชีวิต. 2550 : 52)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมไทยมีความเชื่อสิ่งไสยศาสตร์ คือ ยันต์
 ว่ามีอำนาจพิเศษที่ทำให้ประสบความสำเร็จตามต้องการ ก่อนที่เด็กจะเข้าห้องสอบ ผู้ใหญ่ใน
 ครอบครัวจึงนำยันต์ที่ผ่านพิธีกรรมทางไสยศาสตร์มาให้เด็ก เชื่อว่าผ้ายันต์สามารถช่วยให้เด็ก
 สามารถทำข้อสอบได้ดี

วรรณกรรม เรื่อง แปดสองสี่ กล่าวถึง ตัวละครมิเชลสนใจเรื่องลายสักมากจึงไปเรียนเรื่องลายสักกับอาจารย์ มิเชลได้เรียนรู้ความหมายของลายสักต่าง ๆ เช่น ช้าง จระเข้ เป็นต้น ดังตัวอย่าง

มิเชลก็เลยพอได้ความรู้เรื่องลายสักต่าง ๆ มาบ้างเช่น
 ช้างเอราวัณ เหมาะกับผู้มีอำนาจบังคับบัญชาและต้องเดินทาง
 บ่อย จระเข้เกรงหวาด เหมาะกับผู้ต้องการความร่วมมือจากมหาชน
 ทำให้ได้รับความสำเร็จ

(แปดสองสี่. 2552 : 41)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยมีความเชื่อเกี่ยวกับลายสักต่าง ๆ เพราะคนไทยเชื่อว่าลายสัก เช่น ช้าง จระเข้ เป็นต้น ลายสักเหล่านี้มีอำนาจสามารถดูแลทุกอย่างในชีวิตของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเดินทางหรือการทำธุรกิจ ถ้ามนุษย์มีลายสักเหล่านี้จะรู้สึกสบายใจ ไม่ว่าจะทำการเรื่องใด

จากวิเคราะห์สรุปได้ว่า ความเชื่อเรื่องไสยศาสตร์เป็นความเชื่อสำคัญในชีวิตของคนไทย ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียนรู้หรือการทำงาน เพราะคนไทยเชื่อว่าไสยศาสตร์สามารถปกป้องมนุษย์ในเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตได้ เพื่อให้มนุษย์ได้ประสบความสำเร็จ

8) ความเชื่อเกี่ยวกับความฝัน

ความฝัน หมายถึง เรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่คนเราเห็นได้ตอนนอนหลับ ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในจิตสำนึกของมนุษย์ แต่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องดีหรือเรื่องร้าย คนเราจดจำได้เสมอที่มีอย่างแพร่หลายในสังคมไทย มีความเชื่อเกี่ยวกับความฝัน ซึ่งเป็นความเชื่อที่ได้รับความนิยมอย่างมากในสังคมไทย

วรรณกรรม เรื่อง ฟ้ายี่ทอง กล่าวถึง แม่เล่าเรื่องความฝันในตอนท้องให้ลูกสาวฟัง แม่ฝันถึงลูกแก้วที่สวยงามลูกเดียว ทุกคนบอกแม่ว่า ตามความฝันแล้ว ลูกในท้องแม่มีเพียงแค่มดเดียว ดังตัวอย่าง

ตอนท้อง แม่ฝันว่าได้ลูกแก้วลูกใหญ่

“สวยมากเลย แวววาว ทอประกายสีรุ้ง”

แม่ไม่ได้เล่าให้ผมฟังหรอกครับ แต่เล่าให้ลูกสาวสามคน

เมื่อตอนพร้อมหน้ากันที่ชุมพร

“สองลูกหรือเปล่าจ๊ะ แม่ได้ลูกแฝดนี่นา” พี่สาม ซึ่งผมรู้สึก
 มาตลอดว่าเป็นลูกรักของแม่เพราะครองตำแหน่งลูกคนเล็กอยู่
 หลายปีและคงจะครองถาวรถ้าผมไม่แย่งชิงมา เป็นคนถามขึ้น

“ลูกเดียว แปลกตรงนี้แหละ แล้วดูหมอรายไหนก็รายนั้น
 ต้องทายว่าแม่มีลูกคนเดียว ขนาดแม่บอกก่อนแล้วว่าท้องลูกแฝด”

(ฟ้ายี่ทอง. 2556 : 43)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมไทยมีความเชื่อเกี่ยวกับความฝันเพราะว่า เชื่อว่าฝันอย่างไรก็มักจะเป็นเช่นนั้น เช่น คนท้องฝันก็ทำนายจำนวนเด็กในท้องได้ และมีอิทธิพลต่อคนไทยที่จะคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตโดยผ่านความฝัน

9) การแก้บน

การแก้บน คือ การกระทำของมนุษย์ที่สัญญาไว้เมื่อต้องการขอพรจากพระหรือเทพเจ้า เมื่อได้สมหวังตามที่ขอหรืออาจจะไม่ตรงกับคำที่ขอมากนัก มนุษย์จะนำสิ่งต่าง ๆ ตามที่สัญญา เช่น อาหาร สิ่งของ และอื่น ๆ มาถวายพระหรือเทพเจ้าตามที่มนุษย์ได้บอกไว้ตอนที่ตนเองขอพร

วรรณกรรม เรื่อง เดียว กล่าวถึง ตัวละครพ่อของตัวละครข้าวเอามาแจกคนในสำนักงานทุกคน พ่อเล่าให้แม่ฟังว่า ไข่ที่แจกเป็นไข่ที่ย่ำต้มเพื่อแก้บนตามที่ขอกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ โดยย่าทำทุกปี ดังตัวอย่าง

พ่อชนไข่ต้มมาเต็มท้ายรถ แจกจ่ายเพื่อน ๆ ลูกน้องใน
สำนักงานจนครบทุกคน

“เหตุการณ์ประจำปีครบ แม่ผมจะต้มไข่แก้บนไปทั่ว นี่เอามา
เฉพาะที่ไหว้ที่บ้านนะครับ” พ่ออธิบายให้แม่ซึ่งบังเอิญแวะมา
ที่สำนักงานพอดี “คุณพริมนรับไข่ไปทานบ้างไหมครับ”

(เดียว. 2552 : 23)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ความเชื่อการแก้บนมีบทบาทสำคัญอย่างมากในชีวิตของคนไทย เนื่องจากคนไทยเชื่อว่า สามารถขอพรจากพระหรือเทพเจ้าต่าง ๆ ได้ โดยสัญญาว่าจะตอบแทนด้วยสิ่งใด เมื่อหลังจากได้รับสิ่งที่ต้องการตามที่ขอพรแล้ว ก็ต้องทำพิธีแก้บน ตามคำอธิษฐานของตัวเอง เช่น การนำไข่ต้มมาถวายพระ เป็นต้น เพราะคนไทยเชื่อว่า การแก้บนเป็นการกระทำเหมือนกับการขอคุณพระหรือเทพเจ้าที่ทำให้สิ่งที่ขอเป็นจริง คนไทยเชื่อว่า หากไม่แก้บน ชีวิตจะอยู่อย่างยากลำบากและมีความทุกข์ตลอดเวลา

3.3.2 ความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา

ศาสนาเป็นสิ่งสำคัญยิ่งสำหรับคนในสังคม เพราะคำสอนของศาสดาย่อมเป็นหลักทางใจ และเป็นแนวการดำเนินชีวิต เพื่อความสุขสงบของชนในชาติ ในสังคมไทยคนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธคำสอนของศาสนาพุทธจึงเป็นแนวทางการปฏิบัติในชีวิตของคนไทย คนไทยจึงเชื่อและปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา เช่น การไหว้พระ การบวช และการทำบุญ

1) การไหว้พระ

เนื่องจากคนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คนไทยจึงปฏิบัติตามคำสอนของศาสนา โดยแสดงออกดังเช่น การไหว้พระ การไหว้พระเป็นการกระทำที่แสดงถึงความเคารพนับถือพระพุทธรูป

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ กล่าวถึง ในบ้านของตัวละครกะทิ มีห้องพระ ที่ยายจะเข้าไปไหว้พระทุกวัน กะทิมีหน้าที่ช่วยยายเก็บดอกมะลิและใส่แจกันเพื่อเอาไปบูชาไว้ที่ห้องพระ ดังตัวอย่าง

ห้องพระเป็นอีกห้องหนึ่งที่ยายใช้เวลาในแต่ละวันรองจาก
ห้องครัว กะทิเก็บดอกมะลิเสียบทางมะพร้าวและจัดใส่แจกัน
พออาบน้ำจนสะอาดดีกว่าตอนเช้าแล้ว ก็ยกแจกันเข้าให้ยาย
ในห้องพระ

(ความสุขของกะทิ. 2557 : 39)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การไหว้พระเป็นความเชื่อในศาสนาพุทธว่า เป็นการทำความดีต่อพระพุทธเจ้า เชื่อว่าการไหว้พระเป็นการกระทำที่ทำให้มีจิตใจร่มเย็น ซึ่งเป็นการกระทำดีตามคำสอนในศาสนา ฉะนั้น ในครอบครัวของคนไทยจึงตั้งโต๊ะบูชาพระไว้ในบ้านหรือแยกพื้นที่เป็นห้องพระสำหรับเป็นสถานที่โดยเฉพาะสมาชิกในครอบครัวทุกคนจะได้กราบไหว้บูชาพระ เป็นการปฏิบัติทำตามคำสอนของศาสนาในชีวิตประจำวัน

2) การบวช

คนไทยที่นับถือพระพุทธศาสนา นิยมให้ลูกหลานบวช การบวชถือเป็นการเข้าถึงศาสนาและได้รับการอบรมบ่มนิสัยให้มีศีลธรรม และเชื่อว่าจะมีประเพณีบวชพระโดยเป็นการตอบแทนบุญคุณของบิดามารดา ดังนั้น ในสมัยก่อนการบวชจึงถือว่าเป็นสิ่งที่ลูกผู้ชายทุกคนต้องปฏิบัติจนเป็นประเพณีของไทย

วรรณกรรม เรื่อง ใส่วีชีวิต กล่าวถึง เพื่อนร่วมงานของคุณงามพรรณ เตรียมตัวเข้าบวช ซึ่งเป็นการบวชครั้งที่สอง และเพื่อนร่วมงานคนนี้ตั้งใจว่าการบวชครั้งนี้จะบวชตลอดชีวิต ดังตัวอย่าง

น้องเคยบวชมาแล้ว และสึกออกมาเมื่อครบพรรษา
หลังจากนั้นก็เปรยบ่อย ๆ ว่าอาจจะบวชอีก ถ้าบวชครั้งนี้ก็ตั้งใจจะ
บวชชั่วชีวิต

(ใส่วีชีวิต. 2552 : 37)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยส่วนมากนับถือศาสนาพุทธจึงให้ความสำคัญกับการบวช เพราะศาสนาพุทธสอนให้มนุษย์ทำความดีและหลุดพ้นจากความเชื่อทั้งหลาย ฉะนั้น การบวชจึงเป็นโอกาสได้ศึกษาศาสนา และเชื่อว่าการบวชเป็นการทำจิตใจให้สงบ ซึ่งเป็นการกระทำที่ตามคำสอนของศาสนา

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก กล่าวถึงพี่ทองกลับมาจากญี่ปุ่นในช่วงปิดเทอม และมาเยี่ยมตาของกะทิที่บ้าน ตาถามถึงเรื่องการบวช พี่ทองตอบว่าจะบวชจริง ๆ ดังตัวอย่าง

“ตกลงจะมาบวชจริงหรือเปล่า ข้าวมายังก่อนตัวหลายวัน
แล้ว”

...

“จริงครับ ผมคุยกับแม่แล้ว”

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. 2557 : 103)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธให้ความสำคัญกับการบวช เพราะว่าการบวชแสดงถึงความกตัญญูต่อพ่อแม่ ซึ่งตรงกับคำสอนของศาสนาพุทธ ฉะนั้น ผู้ชายคนไทย จึงนิยมบวช ถึงแม้ว่าไปเรียนหนังสืออยู่ที่ต่างประเทศ ก็จะกลับมาเพื่อบวชตามประเพณีและความเชื่อ ในศาสนาพุทธ

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธให้ความสำคัญกับการบวช เพราะศาสนาสอนว่าต้องทำความดี การบวชจึงเป็นวิธีการกระทำอย่างหนึ่งที่ตรงกับคำสอนของศาสนา ฉะนั้น ลูกผู้ชายไทยจึงนิยมบวชพระจนเป็นประเพณีของคนไทย

3) การทำบุญ

การทำบุญ คือ การบริจาคหรือให้ทานด้วยเงินทองและสิ่งของ เพราะคนไทยเชื่อว่าการทำบุญเป็นการทำความดี เช่น ตักบาตร ถวายสังฆทาน และถวายเงินให้วัด เป็นต้น

วรรณกรรม เรื่อง เพลงนก กล่าวถึง แม่ค้าข้าวขายแกงที่ป้ายรถเมล์ ทุกวันตอนเช้ามี ลูกค้าซื้ออาหารเป็นอาหารของตัวเอง และบางคนซื้อไปใส่บาตร เพราะมีพระเดินบิณฑบาตทุกวัน ดังตัวอย่าง

แม่ค้าขายข้าวแกงใส่ถุงขายแทบไม่ทัน ลูกค้าแวะมาซื้อหัว
ติดไปทำงาน บางคนก็ซื้อใส่บาตรเพราะมีพระเดินผ่านมา
บิณฑบาตเป็นประจำ

(เพลงนก. 2552 : 19)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า เนื่องจากศาสนาพุทธสอนให้ทำสิ่งที่ดี ๆ เช่น การทำบุญ จึงเป็นการทำความดีตามคำสอนของศาสนา ฉะนั้น การทำบุญของคนไทยโดยนำอาหารใส่บาตรพระก็คือการปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาพุทธและเป็นความเชื่อทางศาสนาทางด้านการทำบุญหรือทำความดี

วรรณกรรม เรื่อง เดี่ยว กล่าวถึง พรึมกับเพื่อนจะไปทำบุญที่วัด ก่อนที่ออกเดินทาง พรึมแวะมาที่บ้านคุณนภา คุณนภารู้ว่าพรึมจะไปทำบุญด้วยคุณนภาได้ฝากเงินไปทำบุญด้วย ดังตัวอย่าง

“นำฝากทำบุญด้วยนะคะ ถวายปัจจัยนิดหน่อย หนูพรึม
ช่วยหยิบกระเป๋านโตะข้างเตียงมาให้หน่อยได้ไหมคะ”

พริมนิพพานคุณนภายกของปัจจัยขึ้นอธิษฐาน ไม่ยากหรือ
ที่จะเดาว่าคุณนภายกทำบุญและอธิษฐานอะไร

(เดี่ยว. 2552 : 221)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การทำบุญโดยบริจาคเงินถวายให้พระเป็นส่วนหนึ่งของความเชื่อศาสนา การบริจาคเงินก็เหมือนการบริจาคความโลภและเป็นการช่วยเหลือพระหรือวัด ซึ่งเป็นการกระทำที่ตามคำสอนของศาสนา คือ ทำความดี ไม่ทำความชั่ว

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ ได้กล่าวถึง แม่กะทิ เสียชีวิตครบหนึ่งปี ตากับยายจัดงานการทำบุญอุทิศส่งให้แม่กะทิ กะทิกคิดว่าน่าจะเป็นเหตุผลนี้ จึงทำให้กะทิกคิดถึงแม่มาก ดังตัวอย่าง

หนึ่งปีผ่านไปเร็วเหลือเกิน พรุ่งนี้แล้วที่ทางบ้านจะไป
ทำบุญที่วัดเนื่องในวันครบรอบวันจากไปของแม่ กะทิกคิดเอาเองว่า
เพราะเหตุนี้ละมังที่ทำให้กะทิกคิดถึงแม่บ่อยครั้งและรุนแรงกว่าเคย

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. 2557 : 54)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมไทย การทำบุญให้คนตายเมื่อครบวันที่เสียชีวิต เป็นงานสำคัญทางศาสนาของคนไทย คนไทยนิยมทำบุญที่วัด มีพระสงฆ์ทำหน้าที่ประกอบพิธีทางศาสนา เพราะคนไทยเชื่อว่าเป็นการส่งบุญให้คนเสียชีวิตแล้ว การทำบุญต่าง ๆ ของคนที่ยังมีชีวิตอยู่จะทำให้คนตายก็ได้รับสิ่งที่ดีงาม

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก ได้กล่าวถึง ยายเตรียมตัวไปทำบุญที่วัด และสั่งให้กะทิไปด้วย ยายได้ข่าวว่าจะมีพระธุดงค์มาใกล้โรงเรียนของกะทิ ดังตัวอย่าง

วันรุ่งขึ้น ยายเตรียมตัวไปทำบุญ สั่งให้กะทิไปด้วย

ยายเกิดได้ข่าวว่ามีพระธุดงค์มาปักกลดใกล้โรงเรียนของกะทิ

กะทิไปโรงเรียนทุกวันยังไม่รู้ข่าว ยายอยู่บ้านแท้ ๆ แต่รู้ละเอียด

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. 2557 : 19)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธเชื่อว่าการทำบุญเป็นสิ่งที่ดีงาม คนไทยเชื่อว่า คนทำบุญจะประกอบกรรมดีแก่ตัวเองในปัจจุบันและอนาคตทำให้มีความสุข มีความเจริญก้าวหน้า คนไทยเชื่อว่าทำบุญในวันนี้ บุญจะช่วยหนุนให้ร่ำรวยยึดมั่น การทำบุญจึงเป็นสิ่งที่ดีงาม

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ในสังคมไทย การทำบุญได้รับความนิยมนอย่างมาก เพราะว่าการทำบุญเป็นคำสอนของศาสนาพุทธซึ่งสอนให้ทำความดี ไม่ทำความชั่ว ฉะนั้น คนไทยที่นับถือศาสนาพุทธจึงปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาได้เป็นอย่างดี

3.4 ลักษณะครอบครัวไทย

ครอบครัวมีความสำคัญที่มีส่วนช่วยสร้างสรรค์สังคม ครอบครัวที่ดีจะสร้างสายใยความผูกพันเชื่อมโยงระหว่างสมาชิก พ่อ แม่ ลูก ถ้าครอบครัวไม่เข้มแข็ง สังคมก็จะไม่เข้มแข็งเช่นกัน ดังนั้น การศึกษาเกี่ยวกับครอบครัวจะทำให้เข้าใจที่ถูกต้องและเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตต่อไป วรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ ได้สะท้อนภาพครอบครัวไทย ดังมีรายละเอียดดังนี้

3.4.1 โครงสร้างครอบครัวไทย

โครงสร้างครอบครัวไทยสะท้อนในวรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ มี 2 รูปแบบ ได้แก่ ผู้ชายเป็นผู้นำของครอบครัว และการมีลูกมากกว่าหนึ่งคน

1) ผู้ชายเป็นผู้นำของครอบครัว

ผู้ชายมีบทบาทหน้าที่สำคัญต่อครอบครัว เพราะนอกจากมีหน้าที่เลี้ยงดูสมาชิกในครอบครัวทุกคนแล้ว ผู้ชายยังให้คำปรึกษาแก่สมาชิกในครอบครัว เพื่อให้ครอบครัวได้เจริญก้าวหน้า

วรรณกรรม เรื่อง ฟ่ำสีทอง กล่าวถึง พ่อทำเอาบุญชียาน้ำพริกของแม่ไปดูอย่างละเอียด หลังจากพ่อดูบุญชียเรียบร้อยแล้ว พ่อเสนอว่า การขายน้ำพริกของแม่ สามารถทำเป็นกิจการหลักของครอบครัวได้ ฉะนั้น พ่อจะไปกู้เงินกับธนาคาร และซื้อโรงงานเล็ก ๆ โรงหนึ่ง ทำกิจการขายน้ำพริกของแม่ให้กลายเป็นธุรกิจใหญ่โต ดังตัวอย่าง

วันนั้น ปลายวางสมุดบัญชีทิ้งไว้ พ่อเดินมาพลิกดู แล้วถือติดมือไปผมเห็นพ่อขีด ๆ เขียน ๆ ตั้งแต่บ่ายจนค่ำ ก่อนจะวางมือแล้วลุกมากินข้าวเย็น “แม่ ‘กิจการหลังบ้าน’ ของคุณน่าสนใจนะ” น้ำเสียงของพ่อจริงจัง มีแววนิยมยกย่องอย่างจริงจัง ที่ผ่านมา พ่อยั่วแหย่แม่เรื่องน้ำพริกคุณนายผอบอยู่บ่อย ๆ

...

พ่อกู้ธนาคารโดยมีพรรคพวกช่วยค้ำประกันและเป็นพี่เลี้ยงตลอดเส้นทาง

(ฟ่ำสีทอง. 2556 : 56-57)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ในครอบครัวผู้ชายมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและชี้แนะครอบครัวในเรื่องที่เกี่ยวกับการเจริญของครอบครัว เช่น ธุรกิจของครอบครัว เพราะคำปรึกษาที่ถูกต้องของผู้ชายจะชี้ทางแก่ครอบครัว ทำให้ธุรกิจในครอบครัวได้พัฒนามากขึ้น

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน โนโลกใบเล็ก กล่าวถึง ครั้งแรกที่พ่อกะทิมาเยี่ยมตากบยายที่บ้านริมคลอง “ตา” ซึ่งเป็นผู้ชายในครอบครัวได้แนะนำยายเกี่ยวกับการพูดคุยพ่อของกะทิ ซึ่งยายก็เชื่อฟังและปฏิบัติตามคำพูดของตาซึ่งเป็นผู้นำของครอบครัว ดังตัวอย่าง

กะทิได้ยืนตาบอกลายเมื่อพ่อเข้าพักในห้องแล้วว่า

“จำเลยยังมีโอกาสให้การในศาลนะ เราไม่เคยได้ฟังความ
อะไรจากเขาเลย เพิ่งจะได้ฟังวันนี้เอง”

“ฟังแล้วเป็นยังไงคะ” ยายถาม

“ก็เข้าใจนะ ทำได้แค่นั้น มันเป็นเรื่องของจังหวะชีวิตแต่ก็
เป็นอดีตไปแล้ว เรามามองไปข้างหน้ากันดีกว่า”

กะทิไม่ได้ยืนว่ายายตอบกลับไปว่าอะไร แต่ตลอดเวลาที่
พ่อพักอยู่ที่บ้านริมคลอง บรรยากาศในบ้านก็ปกติสุขดี

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. 2557 : 135)

จากตัวอย่างข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัว มีหน้าที่ให้คำแนะนำ
แก่สมาชิกในครอบครัว เมื่อมีเรื่องสำคัญเกิดขึ้นในครอบครัว ผู้ชายจะเป็นผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ
และเป็นผู้แนะนำให้สมาชิกทุกคนในครอบครัวเชื่อฟังและปฏิบัติตาม เพราะคำแนะนำเหล่านี้เป็นคำพูด
ที่ถูกต้อง ดังนั้น เมื่อผู้หญิงหรือครอบครัวได้ปฏิบัติทำตามคำพูด คำแนะนำของผู้ชายแล้ว จะทำให้
จบปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในครอบครัว และทำให้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในครอบครัวได้

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ในครอบครัวผู้ชายมีความสำคัญต่อครอบครัว โดยที่ผู้ชาย
เป็นผู้นำของครอบครัว ดังนั้น ผู้ชายจึงมีบทบาทหน้าที่ให้คำปรึกษาและคำแนะนำแก่ครอบครัว เป็นผู้นำ
ที่ดีของครอบครัวที่จะพาครอบครัวไปสู่สิ่งที่ดีได้

2) การมีลูกมากกว่าหนึ่งคน

ครอบครัวคนไทยสมัยก่อนนิยมมีลูกมากกว่าหนึ่งคน เพราะเชื่อว่าครอบครัวที่มี
ลูกหลานมาก ๆ เป็นครอบครัวใหญ่ที่มีบุญ มีความสุข และถ้าครอบครัวใดมีลูกหลานหลายคนก็จะเป็น
ครอบครัวที่มีความเจริญ

วรรณกรรม เรื่อง ฟ้ายี่ทอง กล่าวถึงพ่อแม่ของปลายมีลูกหลายคน หลังจาก
พี่สาวทั้งสามคนโตจนแต่งงานไปมีครอบครัวของตัวเองแล้ว แม่ตั้งครรถ์อีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเป็นลูกฝาแฝด
ดังนั้น ในครอบครัวของปลายจึงมีลูกทั้งหมดห้าคน ดังตัวอย่าง

เรื่องของเรื่องคือแม่ท้องลูกแฝดอีกต่างหาก พ่อกับแม่มี
ลูกสาวอยู่แล้วสามคน มาได้ลูกแฝดชายก็เท่ากับมีลูกห้าคน พี่สาว
ทั้งสามคนแต่งงานกันไปหมดแล้ว มีลูกแล้วด้วยซ้ำ พ่อกับแม่ก็เลย
เหมือนต้องย้อนอดีตมาช่วยกันไถ่เปลลูกอ่อนอีกครั้ง

(ฟ้ายี่ทอง. 2556 : 9)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่าในสังคมไทย บางครอบครัวมีลูกมากกว่าหนึ่งคน
บางครอบครัวมีลูกมากกว่าหนึ่งคน ฉะนั้น ผู้ปกครองจึงมีหน้าที่เลี้ยงดูลูกให้เป็นอย่าดี นอกจากนั้น

ถึงแม้ว่าจะมีลูกที่อายุของลูกในครอบครัวแต่ละคนจะห่างกันหลายปี พ่อแม่ก็เลี้ยงลูกอย่างดีเป็นความภาคภูมิใจในเมื่อจำนวนลูกในครอบครัวได้มากขึ้นเป็นครอบครัวไทยที่มีโครงสร้างขนาดใหญ่ มีสมาชิกจำนวนมาก

3.4.2 ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกครอบครัว

สมาชิกครอบครัวมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น ทุกคนในครอบครัวรักกัน ห่วงใยซึ่งกันและกัน ความสัมพันธ์ที่ดีของสมาชิกในครอบครัวทำให้ครอบครัวอบอุ่นและมีความสุข

1) ความรักระหว่างสมาชิกครอบครัว

ความรักระหว่างสมาชิกครอบครัวสะท้อนในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ แยกเป็น 4 ประการ ได้แก่ ความรักระหว่างพ่อแม่ ความรักระหว่างพี่น้อง ความรักของพ่อแม่มีต่อลูก ความรักของลูกมีต่อพ่อแม่ มีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1) ความรักระหว่างพ่อแม่

พ่อแม่เป็นสมาชิกสำคัญในครอบครัว ความรักที่พ่อแม่มีต่อกันส่งผลต่อความสุขของทุกคนในครอบครัว จึงทำให้ครอบครัวมีความสุข

วรรณกรรม เรื่อง ฟ้ายี่สิบอง กล่าวถึง หลังจากเรื่องของพ่อทำให้ครอบครัวของท้ายต้องแยกกันอยู่ประมาณหนึ่งปีแล้ว เมื่อแม่ได้รับจดหมายจากพ่อ รู้ว่าพ่อจะกลับบ้าน แม่สั่งให้รีบเก็บของ กลับบ้านไปรับพ่อ ดังตัวอย่าง

แม่มือสั่นเมื่อฉีกจดหมายออกอ่าน จดหมายคงมีข้อความ
ไม่ยาวเพราะแม่อ่านรวดเดียวจบ แล้วเงยหน้าขึ้นมาส่งยิ้มให้ผมกับ
ปลายพร้อมน้ำตาและสั่งว่า

“ไปเก็บกระเป๋ากลับบ้านกันจ๊ะ”

(ฟ้ายี่สิบอง. 2556 : 37)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ความรักที่แม่มีต่อพ่อเป็นความรักที่ประทับใจถึงแม้ว่ามีอุปสรรคต่าง ๆ ทำให้สมาชิกในครอบครัวต้องแยกกันอยู่คนละที่ แต่ความรักไม่ได้ลดลงแม่เป็นภรรยาที่มีความรักอย่างจริงจัง ถึงไม่ได้อยู่ด้วยกัน แต่แม่ก็รักพ่อเสมอ แม่จึงรีบกลับบ้านเพื่อเตรียมต้อนรับพ่อที่จะกลับบ้านเป็นความรักของพ่อแม่ทำให้ครอบครัวมีความสุขมากขึ้น

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก ได้กล่าวถึง พ่อเห็นกะทิกินไข่ นึกถึงเรื่องในอดีต พ่อทำอาหารจากไข่ให้แม่กะทิกิน พ่อบอกว่าแม่ชอบกินไข่ พ่อจึงทำให้แม่กินทุกวันในสมัยพ่อแม่ยังอยู่ด้วยกัน ดังตัวอย่าง

พ่อทำอาหารด้วยท่าที่ทะมัดทะแมง เมนูไข่ถูกใจกะทิอยู่
แล้ว ยิ่งเป็นฝีมือของพ่อด้วย ยิ่งอร่อยเหลือเกิน

“ภัทรชอบ พ่อทำให้กินเป็นประจำ” พ่อพูดลอย ๆ ขณะ
มองกะทิตกไข่ใส่ปาก

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. 2557 : 129-130)

จากตัวอย่างข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ความรักในครอบครัวเป็นสิ่งที่น่าชื่นชมถึงแม้ว่าเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น อาหารการกิน เป็นต้น แสดงถึงความรัก ความห่วงใย ดังเช่นพ่อของกะทิเป็นผู้ชายซึ่งไม่มีหน้าที่ทำเรื่องอาหาร แต่มาทำกับข้าวให้ลูกก็แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันของทุกคนในครอบครัว การดูแลเอาใจใส่ในเรื่องเล็กน้อย เช่น เรื่องการทำอาหารง่าย ๆ ที่สมาชิกในครอบครัวชอบกิน ทำให้ทุกคนในครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

จากตัวอย่างนี้สรุปได้ว่า พ่อแม่ในครอบครัวมีความรักต่อกัน แม้ว่าอาจจะมิอุปสรรคทำให้พ่อแม่ไม่ได้อยู่ด้วยกัน แต่ความรักที่มีต่อกันไม่ได้จากหายไป นอกจากนั้น ถึงเป็นผู้ชายในครอบครัว แต่ความรักแม่ก็ทำให้พ่อยอมดูแลเรื่องราวต่าง ๆ แทนแม่ เช่น การทำอาหารการกิน ความรักของพ่อแม่จึงทำให้ครอบครัวมีความสุข

1.2) ความรักระหว่างพี่น้อง

นอกจากความรักของพ่อแม่แล้ว ความรักระหว่างพี่น้องก็เป็นความรักที่น่าชื่นชมไม่ว่าเป็นพี่น้องพ่อแม่เดียวกันหรือคนละพ่อแม่

วรรณกรรม เรื่อง ฟ้ายี่สิบอง กล่าวถึง เมื่อทำยรู้ข่าวว่าทหารยิงนักศึกษาทำยเป็นห่วงปลายมาก เพราะปลายออกไปชุมนุมอยู่ในกลุ่มนักศึกษา ทำยกลัวว่าปลายจะถูกยิงทำยวิ่งออกไปตามหาปลาย ปลายเองก็ห่วงทำยและตามหาทำยจนพบกัน ดังตัวอย่าง

ปลาย

ผมนึกขึ้นได้ว่าเลยกำหนดเส้นตายที่นักศึกษายื่นให้รัฐบาล
มาแล้ว บ่ายจัดกว่าที่ผมจะตื่น ผมรอรถเมลล์อยู่นานจนเมื่อรถข้าม
สะพานพุทธฯ มาตะวันตกก็คล้อยต่ำมาก

...

ผมเงยหน้าขึ้นมองผ่านม่านน้ำตา แสงอาทิตย์ที่ส่องอยู่
ด้านหลังทำให้มองเห็นใบหน้าของคนที่กำลังก้มลงมองมาไม่ชัด
แต่ผมรู้ทันทีว่าเป็นใคร ปลายนั่นเอง

เขาเป็นฝ่ายตามหาผมจนพบครับ

(ฟ้ายี่สิบอง. 2556 : 73-75)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็น พี่น้องในครอบครัวมีความรักต่อกันในครอบครัวเดียวกันพี่น้องมีความผูกพันกัน ห่วงใยกัน แม้จะมีเรื่องราวต่าง ๆ เกิดขึ้น แต่พี่น้องไม่ได้

ทอดทิ้งกัน ขณะเดียวกันความห่วงใยจึงทำให้พี่น้องพยายามช่วยเหลือกัน โดยที่ความรักระหว่างพี่น้อง เป็นความรักมาจากใจ ซึ่งเป็นความรักอย่างจริงใจ

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก กล่าวถึง กะทิที่ได้รับจดหมายจากพ่อ พ่อบอกว่าน้องของกะทิ เป็นน้องสาวคนละแม่ ตอนนี้อยู่ในโรงพยาบาล ต้องปลูกถ่ายไขกระดูก กะทินึกถึงทุกครั้งที้องต้องเจ็บในตอนฉีดยา กะทิเป็นห่วงน้อง ดังตัวอย่าง

กะทิไม่มีความรู้ว่า เวลาให้ไขกระดูกคนอื่นต้องทำอะไร
แต่ก็น่าจะต้องมีเข็มมาจิ้ม ๆ แน่ ๆ กะทิเป็นเด็กแข็งแรง ไม่ค่อย
เจอเข็ม อย่างมากก็ตอนฉีดยาฉีดวัคซีนกับทำฟัน หมอชอบบอกว่า

“เจ็บนิดเดียวเหมือนมดกัด”

...

น้องมะลิคงโดนเข็มจิ้มมานานับไม่ถ้วนแล้ว ถ้ากะทิจะต้อง
เจ็บตัวเพื่อช่วยน้องบ้าง ก็ไม่น่าเป็นเรื่องใหญ่

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. 2557 : 12-13)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า พี่น้องมีความรักต่อกัน ถึงแม้ว่าไม่ได้เป็นพี่น้องแท้ ๆ แต่ความรัก ความเป็นห่วงที่พี่มีต่อน้องไม่ได้น้อยลง เมื่อพี่เห็นน้องกำลังป่วย จะทำให้พี่รู้สึกห่วงใยน้อง และอยากทำทุกอย่างเพื่อบรรเทาอาการปวด เป็นภาพความห่วงใยจากพี่มอบให้น้อง ซึ่งเป็นภาพความรักอย่างจริงใจ

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า พี่น้องมีความผูกพันกัน ไม่ว่าจะ พี่น้องพ่อแม่เดียวกันหรือคนละพ่อแม่กัน ความรักความห่วงใยของพี่น้องไม่ได้ห่างหายไป เมื่อรู้ว่าพี่น้องฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องการความช่วยเหลือ อีกฝ่ายหนึ่งก็จะช่วยอย่างเต็มที่

1.3) ความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูก

ความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูกเป็นความรักที่แสดงออกมาในเรื่องราวต่าง ๆ ชีวิตประจำวัน อาจจะไม่ใช่เรื่องใหญ่หรือเรื่องสำคัญในชีวิต แต่ความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูกจะทำให้ลูกรู้สึกอบอุ่น ว่ามีคนดูแลเสมอ

วรรณกรรม เรื่อง นิยามความรัก กล่าวถึง แม่ส่งเบญญาไปอยู่กับป้าลอร่า ที่ประเทศอังกฤษเพื่อไปเรียนหนังสือที่นั่น เวลาแม่โทรศัพท์หาเบญญา แม่ร้องไห้ ดังตัวอย่าง

ยังไม่ทันที่เบญญาจะหายเห่อซุตรักเรียน เพื่อนใหม่ ครูใหม่
แม่อก็โทรศัพท์มาหา ร้องไห้โฮ ๆ ฟังไม่ได้ศัพท์

“หนาวไหมลูก คิดถึงแม่คิดถึงพ่อมากไหม อยู่ไหนไหม
อยากกลับบ้านหรือเปล่า อยากกลับก็บอกมาเลยนะลูก แม่จะไป

รับหนูเองนะลูกนะ” แม่โหยหวนมาตามสายจนป่าลอร่าต้องเข้ามา
จัดการ

(นิยามความรัก. 2548 : 23)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ความรักที่ระหว่างแม่มีต่อลูกเป็นความรักที่อยู่ใกล้ชิดลูก ที่สุด ถึงแม้ว่าลูกไม่ได้อยู่ใกล้ชิดกับพ่อแม่ แต่ที่ความรักของแม่เป็นความรักอย่างบริสุทธิ์ถึงลูกจะอยู่ไกล แต่ความรักของแม่จะทำให้ลูกรู้สึกอบอุ่น

วรรณกรรม เรื่อง เมื่อเธอกลับมา กล่าวถึง พ่อยิงลุงโมทย์ตาย เพราะพ่อจะป้องกันไม่ให้แวตากลุงโมทย์ข่มขืน พ่อสังวตาท้อออกจากบ้าน และพ่อเองจะบอกตำรวจว่ามีเรื่องทะเลาะกันกับลุงโมทย์จึงเกิดการยิงขึ้น ดังตัวอย่าง

“พ่อจะมอบตัว บอกตำรวจว่า มีเรื่องทะเลาะกับ
ปราโมทย์ พ่อจะไม่บอกอะไรเรื่องลูกเลย อย่าบอกใคร ลืมมันไป
เสีย ลืมทุกอย่างวันนี้เข้าใจไหม นี่กุญแจเซฟ เอาของในเซฟติดตัว
ไปให้หมด ไปให้ถึงสถานีรถไฟ เตี่ยนี่เลย”

ฉันได้แต่ร้องไห้ กอดพ่อไว้ พ่อกัดฟันแน่นตาแดง

“ไม่ต้องห่วงพ่อ ไอลัศวรกรนี่สมควรตาย แล้วลูกก็ควรจะ
เริ่มต้นชีวิตใหม่ได้อย่างใสสะอาด ชีวิตพ่อจะไม่มี ความหมายอะไร
ถ้าปกป้องลูกคนเดียวไม่ได้ รีบไปเสีย ถ้าลูกรอดปลอดภัยดี พ่อก็จะ
อยู่ได้ ต่อให้อยู่ในคุกตะราง”

ฉันร้องไห้โฮเมื่อได้ยินคำนี้

(เมื่อเธอกลับมา. 2548 : 90-91)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า พ่อรักลูก พยายามป้องกันลูกไม่ให้ถูกคนอื่นทำร้าย และถ้าคนมาทำร้ายชีวิตลูก พ่อยอมทำทุกอย่างเพื่อลูก ถึงเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย พ่อก็ยอมทำ เช่นยิงคนตาย เป็นต้น เพราะพ่อรักลูก ยอมทำทุกอย่างเพื่อลูก เมื่อลูกเกิดอันตราย พ่อจึงหาวิธีทุกวิธีที่พ่อทำได้ เพื่อให้ลูกปลอดภัย ความรักที่พ่อมีต่อลูกนอกจากปกป้องชีวิตของลูกแล้ว ยังต้องรักษาชื่อเสียงของลูกด้วย เรื่องบางอย่างพ่อจึงไม่บอกคนอื่น เช่น เหตุการณ์ที่ลูกจะถูกข่มขืน เป็นต้น ซึ่งเป็นเรื่องที่ทำให้ลูกเสียชื่อเสียง และทำลายชีวิตลูก พ่อจึงยอมรับผิดและไม่พูดถึงสาเหตุที่ทำให้พ่อต้องยิงคนตาย ความรักของพ่อที่มีต่อลูกจึงยิ่งใหญ่และสำคัญกว่าอิสรภาพของพ่อ

วรรณกรรม เรื่อง เดี่ยว กล่าวถึง ตัวละครแม่ของข่าวโทรทัศน์บอกพ่อว่า
ข่าวชนต้นไม้เข้าโรงพยาบาลพ่อเป็นห่วงลูกชายมาก และบอกว่าจะรีบทำงานให้เสร็จเพื่อรีบมาหาลูกชาย
ที่โรงพยาบาล ดังตัวอย่าง

“ฤทธิ์คะ ข้าวซีจักรยานตอนฝนตก ลื่นตกถนน ขนขอนไม้
ขาหักคะ ตอนนี้อยู่โรงพยาบาล แต่ก็ปลอดภัยแล้วคะ”

...

“ผมจะไปพรุ่งนี้เช้า จะรีบทำงานให้เสร็จคืนนี้ พรึมรอได้
ไหมครับ ต้องการอะไรทางนี้หรือเปล่า”

(เดี่ยว. 2552 : 98)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ความรักที่พ่อแม่มีต่อลูกเป็นความรักที่ประทับใจ ถ้าลูกได้รับบาดเจ็บ ไม่ว่าจะงานของพ่อจะสำคัญแค่ไหน พ่อจะรีบไปหาลูก ดูแลลูกอย่างใกล้ชิด เพราะว่า พ่อรักลูกอยากดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อเป็นกำลังใจของลูก ทำให้ลูกรู้สึกอบอุ่น

วรรณกรรม เรื่อง แปตสองสี กล่าวถึง ตัวละครพ่อของแสงดาวเขียนจดหมาย ให้แสงดาว พ่อบอกแสงดาวว่า พ่อรักแสงดาวมาก อยากให้ลูกมีชีวิตของตัวเองอย่างปลอดภัย จนส่ง แสงดาวไปต่างประเทศ ดังตัวอย่าง

แสงดาว พ่อรู้ว่าลูกอดทนเพื่อพ่อมาตลอด วันนี้พ่อไม่ขอ
อะไรลูกอีกแล้วนอกจากขอให้ลูกจงใช้ชีวิตอิสระอย่างที่คุณต้องการ
ผู้พันธรณินท์จะพาคุณไปส่งสนามบิน และดูแลจนลูกปลอดภัยใน
ประเทศที่คุณอยากไป สักวันเราคงจะได้พบหน้าหรืออยู่ด้วยกันอีก
หากลูกรักพ่อก็ขอให้ทำตามที่คุณบอก พ่อทนทุกอย่างได้ แต่จะให้
พ่อทนกับความคิดว่าได้ทำลายอนาคตของลูกที่พ่อรักมากที่สุด
พ่อทนไม่ได้แน่ ๆ

(แปดสองสี. 2552 : 188-189)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ความรักที่มีพ่อลูกเป็นความรักที่น่าชื่นชม ถึงแม้ว่าพ่ออาจไม่ได้ดูแลลูกอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา แต่ความรักของพ่อที่มีต่อลูกไม่ได้หายไป เมื่อรู้ความผิดของตัวเอง อาจจะทำให้ลูกอันตราย พ่อก็จะพยายามหาวิธีเพื่อปกป้องให้ลูกปลอดภัย เช่น ส่งลูกไปอยู่ต่างประเทศ สะท้อนถึงความรักที่พ่อแม่มีต่อลูกที่ต้องการให้ลูกปลอดภัย

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก กล่าวถึง ตัวละคร พ่อของกะทิบอกกะทิว่าพ่ออยู่ข้าง ๆ กะทิตลอด ถ้ากะทิต้องการพ่อเมื่อไรเรียกได้ทุกครั้งที่ ดังตัวอย่าง

“พ่อดีใจที่ทุกคนดูแลลูกอย่างดี พ่ออยากมีที่ทางในชีวิต
ของลูกบ้าง ถ้าลูกต้องการและคนอื่นไม่ขัดข้อง”

พ่อยิ้มบ่อย ๆ คงนึกถึง ‘พิษสง’ ของลุงตองที่กะทิเข้าใจว่า
ซักพอกพ่ออยู่ครึ่งคืน

“ขอแค่ให้ลูกรู้ว่าพ่ออยู่ตรงนี้ และเรียกหาได้ทุกครั้งที่ต้องการ”

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. 2557 : 131)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ความรักระหว่างพ่อมีต่อลูกเป็นความรักที่สวຍงาม ถึงแม้ว่าพ่อกับลูกไม่ได้อยู่ด้วยกัน แต่ความรักของพ่อไม่ได้ลดน้อยลง คำพูดของพ่อสร้างความเชื่อมั่นให้ลูกว่า แม้พ่อก็ไม่ได้อยู่กับลูก แต่พ่อก็เป็นพ่อของลูกเสมอ และพร้อมจะช่วยเหลือลูกตลอดเวลา ทำให้ลูกได้รู้สึกว่ามีคนรัก มีคนห่วงใย และทำให้ลูกรู้สึกได้รับความอบอุ่นจากพ่อ

จากวิเคราะห์สรุปได้ว่า ความรักระหว่างพ่อแม่มีต่อลูกเป็นความรักที่สวຍงาม ไม่ว่าพ่อแม่กับลูกที่อยู่ด้วยกันหรือแยกกันอยู่ ความรักที่พ่อแม่มีต่อลูกไม่ได้หายไป พ่อแม่ยอมทำทุกอย่างเพื่อปกป้องลูกจากอันตรายเพื่อให้ลูกมีความปลอดภัยและมีความสุขมากที่สุด

1.4) ความรักของลูกมีต่อพ่อแม่

พ่อแม่มีความรักต่อลูก ในขณะที่เดียวกัน ลูกก็มีความรักต่อพ่อแม่ ถึงแม้ว่าความรักของลูกที่มีต่อพ่อแม่อาจจะเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ในชีวิตประจำวัน แต่ก็เป็ความรักที่น่าประทับใจสำหรับพ่อแม่

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ กล่าวถึง ตากับยายพากะทิไปหาแม่ที่บ้านชายทะเล เมื่อแม่เห็นกะทิมา แม่ดีใจมาก แม่กอดกะทิแน่น ขณะเดียวกัน กะทีก็กอดแม่แน่นเช่นเดียวกัน ดังตัวอย่าง

แม่พรมจูบกะทิซ้ำแล้วซ้ำอีก ผมนุ่มยาวของแม่หอมชื่นใจ
เสียงของแม่ที่กะทิจำได้ดังอยู่ริมหู

“กะทิลูกแม่ กอดแม่แน่น ๆ ซิจ๊ะ ลูกรัก”

ไม่ต่างกันตรงไหนที่แม่กอดกะทิหรือกะทีกอดแม่ น้ำตาจากความดีใจไหลรินรวมกัน กะทิกางแขนกอดแม่อย่างฝั้นไว้ กอดแม่แทนคำว่ารักจากใจ แทนคำว่าเข้าใจที่ต้องแยกห่างจากกัน แทนคำว่าคิดถึง นานเท่าไรไม่รู้กว่ากะทิจะปล่อยแขนจากแม่

(ความสุขของกะทิ. 2557 : 47)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ความรักที่ลูกมีต่อแม่เป็นความรักอย่างบริสุทธิ์ ถึงแม้ว่าลูกกับแม่อยู่คนละที่ แต่ระยะทางไม่ได้ทำให้ความรักของลูกมีต่อแม่ลดลง ลูกรักแม่เสมอ เมื่อได้พบแม่ ลูกก็จะแสดงความรักออกมาตามสัญชาตญาณ เช่น กอดแม่แน่น การกระทำของลูกเป็นการกระทำออกจากใจของลูก ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพความรักที่ลูกมีต่อแม่อย่างชัดเจน

2) การช่วยเหลือระหว่างสมาชิกครอบครัว

สมาชิกในครอบครัวทุกคนมีความผูกพันกันอย่างแยกไม่ออก ไม่ว่าจะคนใดในครอบครัวต้องการความช่วยเหลือ ทุกคนในครอบครัวก็พยายามช่วยอย่างเต็มที่ การช่วยเหลือของสมาชิกครอบครัวทำให้สมาชิกในครอบครัวทุกคนรู้จักความเสียสละ จึงทำให้ครอบครัวอบอุ่น

วรรณกรรม เรื่อง ฟ่ำลีทอง กล่าวถึง ตัวละครปลายเกิดอุบัติเหตุอย่างรุนแรง วิธีเดียวที่ช่วยปลาย คือ เปลี่ยนหัวใจ ท้ายซึ่งเป็นคู่แฝดของปลายตัดสินใจเปลี่ยนหัวใจของตัวเองให้ปลาย เพื่อให้ปลายมีชีวิตอยู่ต่อ ดังตัวอย่าง

ผมมองร่างตัวเองและกำลังจะจากไปยังภพภูมิอื่น ผมไม่มี
อะไรต้องเสียใจ รวบรวมว่าชีวิตของผมตั้งแต่ต้นอุบัติขึ้นเพื่อการนี้
หัวใจของผมจะยังคงอยู่ เต้นอยู่ในอกของปลาย ต่อเวลาให้เขาได้ทำใน
สิ่งที่เขาตั้งใจมาทั้งชีวิต ผมนึกถึงคำของแม่ที่เล่าว่ามีแขกทำนายไว้

“สองจะรวมเป็นหนึ่ง”

นั่นเป็นความจริงแล้ว ส่วนเรื่องจะ ‘ดับทุกข์เข็ญ’
ได้หรือไม่ ผมไม่อาจหยั่งรู้อนาคตได้

(ฟ่ำลีทอง. 2556 : 214)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า สมาชิกครอบครัวมีความช่วยเหลือกันอย่างไม่ต้องการค่าตอบแทน ถึงแม้ว่าการช่วยเหลือต้องการบริจาคอวัยวะ ซึ่งต้องทำให้ผู้บริจาคเสียชีวิต แต่คนในครอบครัวก็ยอมเสียสละ เพื่อปกป้องอีกฝ่ายหนึ่งให้ปลอดภัย เพราะการเป็นพี่น้องกันอยู่ในครอบครัวเดียวกันมีความผูกพันกันอย่างสนิทสนมเป็นเลือดเนื้อเชื้อไขเดียวกัน

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก กล่าวถึง เมื่อกะทิรู้ว่าน้องต้องการปลูกถ่ายไขกระดูกอย่างด่วน กะทิตัดสินใจจะบริจาคไขกระดูกให้น้อง เพื่อให้มีน้องมีร่างกายแข็งแรงดังตัวอย่าง

“ยายขา กะทิจะไปหาน้องคะ”

กะทิพูดแค่นี้ แล้วก็นึกไม่ออกว่าจะพูดอะไรต่อดี กะทิ
อยากให้ยายเป็นกำลังใจ ภูมิใจ ไม่เสียใจ สุดท้ายกะทิก็ตุกออกไป
ว่า

“ยายเคยบอกว่า คนเราต้องอยู่อย่างมีความหวัง
กะทิอยากเป็นความหวังให้น้อง กะทิอยากต่อเวลาให้น้องคะ”

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. 2557 : 39-40)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ถึงแม้ว่าไม่ใช่พี่น้องแท้ ๆ แต่เมื่อรู้ว่าน้องต้องการความช่วยเหลือ พี่ก็ยอมทำทุกอย่างเพื่อน้อง เช่น บริจาคไขกระดูก ซึ่งต้องทำให้ผู้บริจาคต้องเจ็บ

และเสี่ยงต่อการเสียชีวิต สิ่งที่ทำ ไม่ได้ต้องการการตอบแทนจากน้อง เพราะว่าพี่รักน้องอยากให้ น้องมีชีวิตยืนยาว จึงยอมเสียสละตัวเองเพื่อเป็นความหวังของน้อง ความช่วยเหลือของพี่น้องทำให้เห็น น้ำใจที่มีต่อกันในครอบครัว

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า สมาชิกในครอบครัวทุกคนมีความช่วยเหลือกัน ไม่ว่าจะเป็น พี่น้องแท้หรือไม่แท้ ความช่วยเหลือไม่ได้ลดลง แม้ว่าการช่วยเหลืออาจทำร้ายชีวิตของผู้ช่วย แต่สมาชิกใน ครอบครัวก็ยอมช่วยเหลือกัน แสดงให้เห็นว่าสมาชิกในครอบครัวทุกคนมีน้ำใจต่อกันมีความสัมพันธ์ ที่ไม่ทอดทิ้งกัน

3.4.3 ความขัดแย้งระหว่างสมาชิกในครอบครัว

แม้สมาชิกในครอบครัวจะมีความรักต่อกัน แต่จากการที่ต้องอยู่ด้วยกันทุกวัน อาจจะมี บางเรื่องที่มีความคิดแตกต่างกัน จึงเกิดความขัดแย้งขึ้นในครอบครัวได้ ความขัดแย้งจึงเป็นส่วนหนึ่ง ของสมาชิกในครอบครัว ซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้

วรรณกรรม เรื่อง เดียว กล่าวถึง พรึมเล่าเรื่องเดียว ซึ่งเป็นลูกชายของคุณโรจน์ให้เสศฤทธิ์ ฟัง เสศฤทธิ์อยากขอตัวอย่างลายมือของเดียวเพื่อไปตรวจสอบกับลายมือที่เขียนในจดหมายของเอกชัยที่ได้ จากบ้านสมนวล แต่พรึมไม่ยอมให้ เนื่องจากไม่ต้องการให้ฤทธิ์ไปสร้างความหวังกับคุณโรจน์อีก ดังตัวอย่าง

“ฤทธิ์อยากทำให้คุณโรจน์กับคุณน้านภามีความหวังขึ้นมา อีกจริง ๆ หรือคะ จะไปเปิดแผลให้เจ็บขึ้นมาใหม่อีกจริง ๆ หรือคะ ฤทธิ์จะให้พรึมเอาจดหมายฉบับนี้ไปดู ไปขอตัวอย่างลายมือเดียว มา...พรึมไม่ทำหรอกคะ เวลาผ่านไปนานขนาดนี้แล้ว โอกาสที่ฤทธิ์ จะตามหาเดียวจนพบมีน้อยมากจริงไหมคะ ไม่ใช่ว่าพรึมคิดว่าฤทธิ์ ทำไม่ได้ แต่พรึมไม่ยอมเห็นคุณโรจน์ผิดหวังเสียใจ ยิ่งคุณน้านภา ด้วย พรึมไม่ยอมเห็นจริง ๆ ”

“ถ้าอย่างนั้นพรึมมาเล่าเรื่องให้ผมฟังทำไม พรึมก็บอกเอง ว่าที่คุณโรจน์ทุกซึกใจมากก็เพราะไม่รู้ความจริง ผมอาจจะสืบไป จนถึงทางตันหรือได้ข่าวร้าย แต่อย่างน้อยก็ทำให้ความจริงปรากฏ ขึ้นมาบ้าง เรายังไม่ทันรู้เลยว่าความจริงจะเป็นยังไง แต่ก็คิดกลัวไป ก่อน คุณโรจน์คุณน้านภาโตแล้วไม่ใช่เด็ก ๆ ผมว่าเขาเลือกเองได้ว่า อยากให้ผมสืบต่อหรือเปล่า ไม่ใช่หน้าที่ของพรึมหรือของผมจะมา คิดแทนหรอกนะ”

(เดียว. 2552 : 110)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ความคิดเห็นแตกต่างกันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ครอบครัวเกิดความขัดแย้งกัน ถึงแม้ว่าเป็นเรื่องราวเดียวกัน เช่น ตรวจสอบลายมือของเด็กที่หายไป พ่อเห็นว่าการตรวจสอบการสร้างโอกาสในการหาเด็ก แต่แม่ไม่เห็นด้วย เพราะแม่ไม่ยอมให้พ่อแม่ที่เด็กหายผิดหวัง ความคิดเห็นที่ต่างกันทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นมาในครอบครัว ทำให้ผู้อ่านเห็นว่าความคิดเห็นที่ต่างกันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สมาชิกในครอบครัวเกิดความขัดแย้ง แต่ความขัดแย้งนี้เป็นความขัดแย้งที่ไม่รุนแรง ไม่ได้ส่งผลใด ๆ ต่อความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัว

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก ได้กล่าวถึง คุณลุงวสันต์มาบอกข่าวของน้องสาวของกะทิ อาการของน้องน่าเป็นห่วง ต้องการปลูกถ่ายไขกระดูกอย่างด่วน โดยที่ยายส่งสารกะทิ ไม่ยอมให้กะทิเจ็บ แต่ตาไม่ได้คิดเหมือนยาย ตาคิดว่าถ้าไขกระดูกของกะทิสามารถช่วยน้องได้ก็ควรไปบริจาค จึงเกิดข้อขัดแย้งกัน ดังตัวอย่าง

เป็นเรื่องความเป็นความตายของเด็กคนหนึ่ง

“จำเป็นยังไง ใครก็ไม่อยากเจ็บตัว” ยายพูดต่ออีก

ตาหันไปดูยาย

“ไม่อ่าน่า อย่าพูดด้วยอารมณ์เลย ขอทีเถอะ”

“ก็ต้องมีอารมณ์กันบ้าง ฉันทึ่งของฉันทมา มดไม่ให้ไต
ไรไม่ให้ตอม นี้อะไร ต้องให้เสียสละเลือดเนื้อทั้ง ๆ ที่ไม่แน่ใจว่าจะ
ได้ประโยชน์หรือเปล่า หน้าตาก็ไม่เคยเห็นกัน...”

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. 2557 : 39)

จากตัวอย่างข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ความคิดเห็นที่ต่างกันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ครอบครัวเกิดความขัดแย้ง แม้ว่าเป็นเรื่องเดียวกันในครอบครัว เช่น การบริจาคไขกระดูก ตาเห็นความสำคัญของเรื่องการบริจาคไขกระดูก แต่ยายไม่เห็นด้วย ยายไม่ยอมให้หลานลำบาก แต่ความคิดเห็นที่ต่างกันของคนในครอบครัวก็แสดงออกด้วยการพูดคุยและให้เหตุผลที่มีต่อความคิดเห็นของตน ดังนั้น เมื่อสมาชิกในครอบครัวที่มีความคิดเห็นที่ต่างกัน ได้รู้เหตุผลของอีกฝ่ายหนึ่ง ที่แม้จะมีความคิดเห็นที่ต่างกัน แต่จากเหตุผลที่อีกฝ่ายแสดงออกมา ก็ทำให้สมาชิกในครอบครัวเกิดความเข้าใจต่อกันและทำให้ความขัดแย้งลดลงได้

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า สมาชิกในครอบครัวมีความขัดแย้งกัน เพราะสมาชิกแต่ละคนมีความคิดเห็นแตกต่างกัน เช่น การตรวจสอบลายมือ การบริจาคไขกระดูก เป็นต้น ความคิดเห็นที่ต่างกันเป็นปัจจัยสำคัญที่สำคัญให้สมาชิกในครอบครัวเกิดความขัดแย้งกัน

3.5 ค่านิยม

ค่านิยม คือ ทัศนคติของคนหรือสังคมที่มีต่อสิ่งของ ความคิด และเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความปรารถนา คุณค่าและความถูกต้องของสิ่งคนั้น

ในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ สะท้อนภาพค่านิยมด้านการศึกษา และการประหยัคดีมีรายละเอียดดังนี้

3.5.1 ด้านการศึกษา

การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญของเด็กและสังคม การศึกษาพัฒนาสติปัญญา จิตใจ ร่างกายของคนเพื่อให้มนุษย์มีคุณภาพ มีความคิด ความรู้ ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรม การศึกษามีบทบาทสำคัญต่อเยาวชน ทำให้เยาวชนเป็นคนดี คนที่มีประโยชน์ต่อผู้อื่น ใช้ความรู้ ความสามารถเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติ

ในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะสะท้อนภาพการศึกษาของเยาวชนไทย โดยมีผู้ใหญ่สนับสนุนในด้านการศึกษา เพื่อให้มีอนาคตที่ดี

วรรณกรรม เรื่อง โมงยามกับความรัก กล่าวถึง เมื่อพ่อแม่ของโชติเกิดอุบัติเหตุเสียชีวิต เบ็ตซีรับเด็กโชติมาเป็นลูกบุญธรรม เบ็ตซีเสนอให้โชติเรียนหนังสือทางไปรษณีย์ โชติสอบเข้าเรียนปริญญาตรี ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ดังตัวอย่าง

เบ็ตซีสนับสนุนให้โชติเรียนหนังสือทางไปรษณีย์ เขาสอบ
เทียบได้วุฒิมัธยมศึกษา และเรียนจบปริญญาตรีสาขารัฐศาสตร์
จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

(โมงยามกับความรัก. 2548 : 16)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ใหญ่ในครอบครัวส่วนมากนิยมให้ลูกเรียนหนังสือ ถึงแม้ว่าไม่ใช่พ่อแม่แท้ แต่ผู้ใหญ่ก็สนับสนุนเรื่องการเรียนแก่เด็ก นอกจากนี้ ในสังคมไทยผู้ใหญ่เห็นความสำคัญกับการเรียนจบปริญญาตรีอย่างมาก โดยที่ผู้ใหญ่เห็นว่า คนที่เรียนปริญญาตรีนอกจากมีความรู้ในวิชาการแล้วยังมีความรู้ในชีวิตอีกหลากหลาย ซึ่งมีความสำคัญในชีวิต

วรรณกรรม เรื่อง ฟ้ายี่ทอง ได้กล่าวถึง ชาตรีมากินข้าวที่บ้านท้าย ชาตรีเล่าเหตุการณ์ของบ้านตัวเองให้พ่อท้ายฟัง พ่อชาตรีตีแม่ ชาตรีไม่ชอบบ้านของตัวเอง พ่อท้ายสนับสนุนให้ชาตรีเรียนหนังสือให้เก่ง และสอบทุนไปเรียนเมืองนอก ชาตรีทำตามพ่อท้ายบอกจึงสอบชิงทุนได้ ดังตัวอย่าง

“ถ้าไม่ชอบอยู่บ้านก็ต้องหาทางไปอยู่ที่อื่น ไปให้ก้าวหน้า
นะ ไม่ใช่ถอยหลัง เรียนให้เก่งและสอบชิงทุนซิ แน่จริงก็ต้องสอบ
ชิงทุนไปเมืองนอกโน่นเลย เรียนให้จบดอกเตอร์แล้วค่อยกลับมา
บ้านนั้นก็หาบ้านอยู่เองได้แล้ว” ประโยคหลังพ่อพูดปนหัวเราะ

(ฟ้ายี่ทอง. 2556 : 52)

จากตัวอย่างข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า ในสังคมไทยผู้ใหญ่ให้ความสำคัญกับการศึกษาอย่างมาก เพราะว่าการเรียนหนังสือให้เด็กมีความรู้ มีความสามารถ ฉะนั้น ผู้ใหญ่จึงสนับสนุนเรื่องการเรียน นอกจากนั้น ยังให้ความสำคัญกับการศึกษาในต่างประเทศ โดยที่ผู้ใหญ่เห็นว่าการศึกษาที่ต่างประเทศ นอกจากได้เรียนความรู้ในด้านวิชาการแล้ว ยังสามารถเรียนรู้ประสบการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตได้ ประสบการณ์เหล่านี้มีความสำคัญในชีวิตของเด็ก

วรรณกรรม เรื่อง เดียว กล่าวถึง โจรจน์ได้ทุนเรียนแพทย์ที่มหาวิทยาลัย หลังจากโจรจน์เรียนจบปริญญาตรีและทำงานเป็นแพทย์ที่โรงพยาบาลต่างจังหวัดแล้ว โจรจน์ได้พบอาจารย์ท่านหนึ่งที่โรงพยาบาล อาจารย์แนะนำให้โจรจน์ไปเรียนแพทย์ต่อที่เมืองนอก เพื่อเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านการทำงาน ก็จะเป็นแพทย์ที่ดี ดังตัวอย่าง

ผมเลือกไปอยู่โรงพยาบาลต่างจังหวัดทางภาคเหนือเมื่อ
ต้องทำงานเป็นแพทย์ใช้ทุน ทำให้มีข้ออ้างที่จะไม่ต้องกลับบ้าน ผม
คงจมอยู่ต่างจังหวัดและอาจลงเอยตั้งครอบครัวกับสาวท้องถิ่น แต่
บังเอิญให้วันหนึ่งอาจารย์แพทย์ท่านหนึ่งมาเยี่ยมและเสนอให้ผม
กลับไปเรียนต่อเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางที่กรุงเทพฯ

(เดี่ยว. 2552 : 60)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ใหญ่ให้ความสำคัญกับการเรียนหนังสือของเด็ก เพราะการเรียนหนังสือจะทำให้เด็กมีความรู้ และมีความสามารถในการประกอบอาชีพ เช่น เป็นแพทย์ เป็นต้น เมื่อเด็กโตเป็นผู้ใหญ่ความรู้เหล่านี้สามารถรับใช้สังคมได้ จะทำให้สังคมได้รับประโยชน์จากการศึกษาในวัยเด็ก นอกจากนั้น ผู้ใหญ่ในสังคมไทย ยังให้ความสำคัญกับการเรียนหนังสือต่างประเทศซึ่งจะทำให้เด็กได้รับความรู้เพิ่มขึ้น เป็นความรู้ที่ประเทศตัวเองยังไม่ได้นำมาใช้ และยังทำให้เด็กได้ความรู้ที่มีประโยชน์ในชีวิต

วรรณกรรม เรื่อง เพลงนก กล่าวถึง ป๋องเรียนจบคณะดนตรีที่ประเทศไทยแล้ว ป๋องได้ทุนไปเรียนต่อดนตรีที่เวียดนาม ในช่วงเวลาที่ป๋องเรียนอยู่เวียดนาม ป๋องรู้สึกมีความสุข เพราะได้ความรู้มากมาย ป๋องจึงตั้งใจจะเอาความรู้ใช้เป็นประโยชน์ ดังตัวอย่าง

เขาเลือกงานสอนเป็นงานหลัก เมื่อเรียนจบจากคณะแล้ว
เขาได้ทุนไปเรียนต่อด้านดนตรีเวียดนาม เป็นช่วงเวลาที่เขามี
ความสุขที่สุดในชีวิตก็ว่าได้ ทุกหนแห่งในเมืองอาบอิมด้วย
เสียงดนตรี เขาได้อยู่ในโลกที่มีที่ทางให้เขา ที่รับเขาเข้าเป็นส่วนหนึ่ง
ของสิ่งที่เป็นสุนทรีย์อย่าแท้จริง เขาตั้งใจจะใช้วิชาความรู้ที่ได้มา
เป็นประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติเท่าที่ทำได้

(เพลงนก. 2554 : 100)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ใหญ่สนับสนุนการเรียนรู้หนังสือของเด็ก โดยที่ผู้ใหญ่เห็นว่าการเรียนหนังสือจะทำให้เด็กเป็นคนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในด้านใดด้านหนึ่ง อนาคตอาจเป็นคนที่ได้รับใช้ในสังคมได้ ดังนั้น ผู้ใหญ่จึงแนะนำให้เด็กเรียนหนังสือ โดยเฉพาะการได้รับทุนเรียนต่อที่ต่างประเทศ เพราะว่าการเรียนหนังสือโดยได้รับทุน จะได้รับความรู้กลับมาพัฒนาประเทศไทยด้วย ซึ่งเป็นวิธีตอบแทนทุนการศึกษาที่ดีที่สุด

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ผู้ใหญ่ในสังคมไทยนิยมสนับสนุนการเรียนการศึกษาแก่เด็ก เพราะนอกจากการเรียนหนังสือทำให้เด็กได้ความรู้ในวิชาการแล้ว ยังทำให้เด็กได้เรียนรู้ประสบการณ์ในชีวิตซึ่งเป็นความรู้ที่สำคัญในชีวิตของเด็ก ความรู้เหล่านี้จึงทำให้เด็กสามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้

3.5.2 การประหยัด

การประหยัด หมายถึง การใช้จ่ายเฉพาะในสิ่งที่จำเป็น การรู้จักใช้ รู้จักเก็บ ไม่ฟุ่มเฟือยเกินไป ไม่ว่าจะเป็นเงินทองหรือสิ่งของใดก็ตาม ต้องใช้สิ่งของให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า คนที่รู้จักประหยัดเป็นคนที่ดำเนินชีวิตเรียบง่าย รู้จักฐานะการเงินของตัวเองและครอบครัว การประหยัดเป็นนิสัยที่ดีงามของมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าจะครอบครัวมีฐานะอย่างไรก็ตาม ทุกคนควรต้องรู้จักประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย

1) การประหยัดของใช้

การประหยัดของใช้ เป็นค่านิยมที่ดีในสังคมไทย ผู้ปกครองในสังคมไทยได้อบรมสั่งสอนให้เด็กรู้จักใช้ของต่าง ๆ อย่างประหยัด และใช้อย่างมีประโยชน์

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก ได้กล่าวถึง หลังกินข้าวแล้ว ยายนั่งเย็บผ้า และซ่อมแซมเสื้อผ้า ตอนกะทียังเป็นเด็กยายทำกระโปรงให้กะทิเอง เพื่อใช้ประโยชน์จากเสื้อผ้าที่มีอยู่ ดังตัวอย่าง

*ยามค่ำ หลังอาหาร ยายยังใส่แว่นตา นั่งใกล้ตะเกียงเจ้าพายุ
ของตา และเย็บผ้าได้ ส่วนใหญ่จะซ่อมแซมเสื้อผ้ามากกว่า เช่น ดิด
กระดุมเสื้อ ตะขอกางเกง ตอนกะทิเล็ก ๆ ยายชอบปักสม็อกทำเป็น
ชุดกระโปรงสวย ๆ ให้ใส่ เดี่ยวนี้กะทิโตแล้ว ยายก็หันไปปัก
ลายผ้าเช็ดหน้าบ้าง ผ้าเช็ดมือบ้าง*

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. 2557 : 11)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า การซ่อมแซมหรือการตัดเสื้อผ้าเป็นเรื่องการประหยัด ถึงแม้ว่าเสื้อผ้าขาด แต่คุณภาพของเสื้อผ้ายังดี เมื่อได้รับการซ่อมแซมแล้ว ก็ยังใส่ได้เหมือนเดิม ไม่จำเป็นต้องซื้อใหม่ นอกจากนี้แล้ว การรู้จักใช้ของอย่างมีประโยชน์ แม้ว่าเป็นสิ่งเล็กน้อยก็มีคุณค่า จึงต้องพยายามนำสิ่งของที่ดูเหมือนไม่มีประโยชน์ ใช้อย่างมีประโยชน์ในชีวิตประจำวัน เช่น เสื้อผ้าเก่าสามารถตัดเป็นผ้าอื่น ๆ ที่ใช้งานในบ้านได้ นอกจากนี้แล้ว การกระทำของผู้ใหญ่เป็นตัวอย่างที่ดีของเด็ก ฉะนั้น ผู้ใหญ่ในครอบครัวควรปลูกฝังเรื่องการประหยัดแก่เด็ก ด้วยการที่ผู้ใหญ่มีนิสัยประหยัดแล้ว

แสดงนิสัยการใช้ของใช้ในชีวิตประจำวันอย่างประหยัดทำให้เด็กเห็นตัวอย่างแล้วนำไปปฏิบัติจนเด็กติดเป็นนิสัย

2) การประหยัดเงินทอง

เงินทองเป็นสิ่งสำคัญในชีวิตของคนเรา การใช้จ่ายเงินให้พอดี ไม่น้อยไป ไม่มากเกินไป ต้องใช้อย่างประหยัด ซึ่งเป็นค่านิยมที่เด็กได้รับการสั่งสอนจากพ่อแม่

วรรณกรรม เรื่อง ใส่สี่ชีวิต กล่าวถึง หลังจากงามพรรณ กับน้องชายได้ออมสินหมูแล้ว สองพี่น้องจึงแข่งกันเก็บเงินค่าขนมที่เหลือใส่ในกระปุกออมสิน เมื่อกระปุกออมสินเต็มแล้วก็เอากุญแจไขนำเงินไปฝากธนาคาร ดังตัวอย่าง

เราสองคนพี่น้องจะเอาเศษเหรียญที่เหลือจากค่าขนมมา
หยอดลงหม้อออมสิน ไม่แข่งก็เหมือนแข่งว่าของใครจะเต็มก่อน
หม้อออมสินทั้งสองตัวมีกุญแจไขเปิดได้ เมื่อเต็มแล้วก็จะขอกุญแจ
จากพ่อแม่มาไขและนำเงินไปเข้าบัญชีธนาคาร

(ใส่สี่ชีวิต. 2550 : 20)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ความประหยัดเป็นค่านิยมที่คนไทยนิยมและทำตามอย่างจริงจัง ผู้ใหญ่ในครอบครัวจึงหาวิธีที่ดีส่งเสริมให้เด็กรู้จักประหยัด เช่น หยอดเงินค่าขนมลงในกระปุก เป็นต้น ถึงแม้ว่าเป็นการกระทำเล็กน้อย แต่ก็สามารถทำให้เด็กรู้จักใช้ รู้จักเก็บ ในขณะที่เดียวกัน ผู้ปกครองสร้างเงื่อนไขเพื่อให้เด็กซื่อสัตย์และการฝึกนิสัยการประหยัด ผู้ปกครองมีหน้าที่ต้องสั่งสอนให้เด็กรู้จักประหยัดการใช้เงิน นอกจากนี้ การแข่งขันหยอดเงินใส่กระปุก ส่งเสริมให้เด็กรู้จักประหยัดนำสนุกและน่าตื่นเต้นมากขึ้น

จากวิเคราะห์สรุปได้ว่า ความประหยัดเป็นค่านิยมที่งดงามในสังคมไทย ไม่ว่าจะของใช้หรือเงินทอง เราต้องรู้จักใช้อย่างประหยัด ใช้อย่างมีประโยชน์ นอกจากนี้ ผู้ปกครองต้องอบรมสั่งสอนให้เด็กรู้จักประหยัดทั้งสิ่งของและเงินทอง

3.6 ปัญหาสังคม

ปัญหาสังคม หมายถึง ภาวะใด ๆ ในสังคมที่คนจำนวนมากถือว่าเป็นสิ่งที่ผิดปกติ ไม่พึงปรารถนา และรู้สึกไม่สบายใจและต้องการให้มีการแก้ไขให้กลับคือสู่ภาวะปกติ เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาทุจริตในวงราชการ ปัญหายาเสพติด ฯลฯ

ทุกวันนี้ ทุกสิ่งทุกอย่างได้รับการพัฒนาจึงเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จึงมีผลต่อมนุษย์ที่อาศัยอยู่ในสังคม เช่น ปัญหาด้านครอบครัวและปัญหาด้านสังคม ปัญหาทุกอย่างที่เกิดขึ้นต้องมีเหตุผล ถ้าจะแก้ปัญหาคือแก้ที่ต้นเหตุ จะได้ช่วยพัฒนาสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ

3.6.1 ปัญหาครอบครัว

ครอบครัว ถึงแม้จะเป็นหน่วยเล็กหน่วยหนึ่งในสังคม แต่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เมื่อมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นในครอบครัว เช่น เด็กถูกทอดทิ้ง ความรุนแรงในครอบครัว จึงทำให้สังคมได้รับอิทธิพลจากปัญหาเหล่านี้จากครอบครัว

1) ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง

เมื่อครอบครัวแตกแยก พ่อแม่แยกทางกัน เด็กมักถูกทอดทิ้ง เด็กอาจจะอาศัยอยู่กับพ่อหรือแม่ จากผู้ที่ดูแลมากเท่าที่ควรฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง หรืออาศัยอยู่กับปู่ ย่า ตา ยาย หรือน้า ซึ่งเด็กมักไม่ได้รับความดูแล เอาใจใส่อย่างเต็มที่ ทำให้เด็กที่อยู่ในครอบครัวแตกแยกแบบนี้จะทำให้เด็กที่ขาดความอบอุ่น ขาดความมั่นคงทางจิตใจ

วรรณกรรม เรื่อง โมงยามกับความรัก ได้กล่าวถึง แม่ของตะวันทำงานเป็นพี่เลี้ยงที่ต่างประเทศ ทิ้งตะวันให้อยู่กับน้าที่ประเทศไทย แม่เขียนจดหมายมาปีละสองครั้ง คือในวันเกิดของตะวันกับวันขึ้นปีใหม่ และบอกว่าหลังจากเรียนจบประถมหกแล้ว จะให้ตะวันไปเรียนที่ต่างประเทศ ตะวันไม่ค่อยขบคิดถึงเรื่องเหล่านี้ เพราะตะวันกลัวน้าดาวไม่มีเพื่อนอยู่ด้วย ดังตัวอย่าง

แม่เดือนของตะวันเป็นคู่แฝดของน้าดาว แม่เลิกทำงานเป็นพี่เลี้ยงเด็ก แล้วเลยไปเลี้ยงเด็กให้ครอบครัวหนึ่งที่รู้จักกันที่อเมริกา ‘แม่เก็บเงินได้พอก็จะมารับตะวันไปอยู่ด้วย’ แม่เขียนในจดหมายแบบนี้ทุก ๆ ปี ปีละสองครั้ง คือในวันเกิดของตะวันกับวันขึ้นปีใหม่ น้าดาวบอกว่าแม่ได้เงินเยอะ ส่งเงินมาให้น้าดาวสำหรับใช้จ่ายเลี้ยงดูตะวันได้สบาย ๆ น้าดาวบอกให้ตะวันตั้งใจเรียนพอจบประถมหกแล้วค่อยให้แม่มารับไปอยู่ด้วย ปีนี้ตะวันอยู่ประถมหกแล้ว อีกไม่นานก็จะได้ไปอยู่กับแม่

ตะวันไม่ค่อยคิดถึงเรื่องนี้สักเท่าไร ไม่ขบคิดเรื่องไปอยู่เมืองนอก ไม่ขบคิดว่าแล้วน้าดาวจะอยู่กับใคร

(โมงยามกับความรัก. 2548 : 19)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การทำงานที่ต่างประเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เด็กถูกทอดทิ้ง ในสังคมปัจจุบัน เพื่อการดำรงชีวิต ผู้ปกครองยอมไปทำงานต่างที่ต่างถิ่น เช่น ต่างประเทศ เป็นต้น ต้องทิ้งเด็กอยู่กับสมาชิกครอบครัวคนอื่นในบ้าน ไม่ได้เลี้ยงดูเด็ก ทำให้เด็กขาดการดูแล และความอบอุ่นจากผู้ปกครอง การกระทำของผู้ปกครองส่งผลต่อเด็ก ทำให้ความผูกพันของเด็กที่มีต่อพ่อแม่ลดน้อยลง เปลี่ยนไปผูกพันกับคนที่เลี้ยงดูมากกว่าแม่แท้ ๆ ของตนเอง

วรรณกรรม เรื่อง เดียว กล่าวถึง คุณโรจน์โตในครอบครัวที่พ่อแม่แยกกัน คุณโรจน์อยู่กับพ่อ ไม่ค่อยได้พบแม่ คุณโรจน์ขาดการดูแลจากแม่ จึงทำให้คุณโรจน์มีปัญหาด้านความสัมพันธ์แบบหนุ่มสาวกับเพศตรงข้าม ดังตัวอย่าง

*ความรักเป็นเรื่องแปลก ดูจะขึ้นกับจังหวะเวลาในชีวิต
อย่างช่วยไม่ได้ ผมไม่ค่อยสนใจเรื่องความสัมพันธ์แบบหนุ่มสาวมา
ตั้งแต่ไหนแต่ไร อาจเพราะโตมาในครอบครัวที่พ่อแม่แยกทางกัน
ผมอยู่กับพ่อ น้องสาวอยู่กับแม่ โอกาสจะได้พร้อมหน้าพร้อมตาหา
ยากและน่าจะมีเกิดขึ้นนับครั้งได้ถ้วน ด้วยมือสองข้าง ผมมานานะ
ขยันเรียนมาตั้งแต่เด็ก เพราะเป็นโลกส่วนตัวที่ผมเลือกแล้ว*

(เดี่ยว. 2552 : 59-60)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า ครอบครัวเป็นภูมิหลังสำคัญของเด็ก เด็กที่เติบโตในครอบครัวที่แตกแยก ขาดความดูแลและเอาใจใส่จากผู้ปกครอง จะทำให้เด็กขาดความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว เด็กจะรู้สึกที่ไม่มีใครสนใจ ไม่มีความสุขในครอบครัว ฉะนั้น ครอบครัวที่แตกแยกทำให้เด็กรู้สึกไม่มีใครในครอบครัวรักเขา สนใจเขา จึงเกิดปัญหาในจิตใจเด็ก ทำให้เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่แล้วเด็กจะมีปัญหาด้านความสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามอัน เนื่องจากการขาดความอบอุ่นในครอบครัวที่มีเพศสองเพศครบถ้วนตั้งแต่วัยเด็ก

วรรณกรรม เรื่อง แปดสองสี กล่าวถึง พ่อของมินาทอดทิ้งภรรยาไปกับผู้หญิงคนอื่น ในช่วงแรกที่พ่อหนีไป มินาไม่รู้สึกแต่อย่างไร คิดว่าพ่อไปเล่นสนุกเกอร์ แม้ว่าพ่อหายไปเป็นระยะเวลานาน แต่มินาก็ไม่ได้คิดถึงพ่อมากมาย เพราะว่ามีนาเคยชินแล้วในบ้านที่ไม่มีพ่อ ดังตัวอย่าง

*เอาเป็นว่าพ่ออยู่บ้านหรือไม่อยู่บ้านก็ไม่ค่อยแตกต่างกัน
ความรู้สึกของมินา ช่วงแรก ๆ ที่พ่อหายไป มินายังนึกแค่ว่า
พ่อออกไปตีสุนัข พอพ่อหายไปนานเข้าจริง ๆ ก็กลายเป็น
ความเคยชินที่บ้านไม่มีพ่อ*

(แปดสองสี. 2552 : 70)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ปกครองที่ไม่เอาใจใส่เป็นสาเหตุที่ทำให้เด็กถูกทอดทิ้ง ผู้ปกครองมีหน้าที่ดูแลเด็ก เมื่อผู้ปกครองไปหาความสนุกของตัวเองไม่สนใจเด็ก ก็จะทำให้ลูกรู้สึกเสียใจ และทำให้ความผูกพันระหว่างพ่อแม่กับเด็กลดน้อยลง ถึงแม้ว่าพ่อแม่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่ได้อยู่บ้าน เด็กก็ไม่รู้สึกคิดถึงและอยากจะไปตามหากลายเป็นความเคยชินในจิตใจของเด็กและโตขึ้นอย่างโดดเดี่ยว และว่าเหว่ทางจิตใจ

วรรณกรรม เรื่อง เพลงนก กล่าวถึง แม่ของบุษบาเสียชีวิตเมื่อบุษบาอายุเจ็ดขวบ หลังจากแม่จากไป บุษบาก็เคยชินความเหงา บุษบามีหนังสือเป็นเพื่อน และมีเพื่อนในจินตนาการ ดังตัวอย่าง

เมื่ออายุเจ็ดขวบ แม่ก็จากไป แม่กินยานอนหลับประท้วง
พ่อ กินยาเกินขนาดและไม่ตื่นขึ้นมาพบกับความซ้ำกรรมในชีวิตที่
เกินกว่าจะรับได้ไหวอีกต่อไป

...

บุษบาเข้าใจอย่างนั้นเรื่อยมา และความเหงาความว้าเหว่ก็
เป็นความรู้สึกที่คุ้นเคยดี เธอมีโลกส่วนตัวที่มีหนังสือเป็นเพื่อน
มีเพื่อนในจินตนาการที่เธอพูดคุยด้วยและร้องเพลงให้ฟัง

(เพลงนก. 2554 : 36-37)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ปกครองฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้เด็กถูกทอดทิ้ง ทำให้เด็กขาดความอบอุ่น และขาดความมั่นคง เด็กรู้สึกที่ไม่มีคนสนใจ และไม่มีเพื่อน ฉะนั้น เด็กที่โตในครอบครัวแบบนี้ จะไม่ค่อยสัมพันธ์กับคนอื่น ส่วนมากจะอยู่ในโลกของตัวเอง และชอบแยกออกมาอยู่คนเดียว และจะมีปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่น

จากวิเคราะห์สรุปได้ว่า ครอบครัวที่แตกแยกหรือผู้ปกครองเสียชีวิต เป็นต้นเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กถูกทอดทิ้ง เด็กที่โตในครอบครัวไม่สมบูรณ์ ขาดการเลี้ยงดูจากผู้ปกครอง ทำให้เด็กไม่ได้รับความอบอุ่นในครอบครัว และไม่มีความมั่นคงในชีวิตของตัวเอง

2) การรุนแรงในครอบครัว

ความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง เหตุการณ์ทะเลาะกันหรือการทำร้ายของสมาชิกในครอบครัว เช่น สามีตีภรรยาอย่างรุนแรง ทำให้ผู้หญิงได้รับบาดเจ็บทั้งร่างกายและจิตใจ จึงทำให้ครอบครัวแตกแยก เป็นต้น

วรรณกรรม เรื่อง เมื่อเธอกลับมา กล่าวถึง นิสาล่าให้แวฟฟังว่า พี่ชายของนิสาไม่รักพ่อเกลียดพ่อ เพราะว่าพ่อชอบกินเหล้า เมื่อเมาเหล้า พ่อตบตีแม่เป็นประจำ จึงทำให้ครอบครัวนิสาแตกแยกกัน ดังตัวอย่าง

“พี่ประจำเกลียดพ่อ พ่อเมาเหล้าตลอด ตบตีแม่ด้วย ตอน
พ่อกับแม่เลิกกันเรายังเล็ก ๆ ก็เลยจำอะไรไม่ค่อยได้ แต่พี่ประจำ
จำได้ เรารักแม่นะ แต่ก็ไม่ค่อยสนิทกัน แม่แต่งงานใหม่ แต่พ่อยัง”

(เมื่อเธอกลับมา. 2553 : 23)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การรุนแรงของการทำร้ายกันในครอบครัวเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ครอบครัวแตกแยก ในครอบครัว ที่สามีเมาเหล้าจนหมดสติ ตบตีภรรยา ทำให้ภรรยา

ได้รับบาดเจ็บ และเสียใจ จึงทำให้ครอบครัวต้องแตกแยก การกระทำของผู้ปกครอง ทำให้เด็กมีปัญหาในจิตใจ เช่น สร้างความทรงจำที่ไม่ดีแก่เด็ก จึงทำให้เด็กเกลียดชัง และไม่รักพ่อ นอกจากนั้น การกระทำของผู้ปกครองจึงทำให้จิตใจของเด็กมีปัญหา เมื่อเด็กโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว อาจจะนำการกระทำที่จดจำในวัยเด็ก มาแสดงออกกับครอบครัวของตัวเอง

วรรณกรรม เรื่อง ฟ่ำสีทอง กล่าวถึง ชาตรีเล่าให้พ่อท้ายฝั่งเรื่องของบ้านตัวเอง ชาตรีบอกว่าชาตรีไม่รักพ่อ ไม่ชอบกลับบ้าน เพราะเมื่อพ่อเมาเหล้าพ่อชอบตบตีแม่ ซึ่งเกิดขึ้นเป็นประจำในครอบครัวของชาตรี ดังตัวอย่าง

ชาตรีเป็นเด็กขริบ ดูออกว่าเป็น “เด็กมีปัญหา”
เมื่อสนิทกัน เขาบอกผมเต็มปากเต็มคำว่า
“เกลียดพ่อ ไม่อยากกลับบ้าน พ่อเมาแล้วตบตีแม่เกือบทุกวัน”
(ฟ่ำสีทอง. 2556 : 51)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ความรุนแรงครอบครัวเป็นอุปสรรคสำคัญของการอยู่ร่วมกันของสมาชิกในครอบครัว เมื่อสามีเมาเหล้าตบตีภรรยา ความรุนแรงของสามีทำให้ภรรยาได้รับบาดเจ็บทั้งร่างกายและจิตใจ การกระทำรุนแรงของพ่อได้สร้างปัญหาทางจิตใจให้กับเด็กเช่นกัน ดังเช่น ลูกเกลียดพ่อ ไม่ชอบอยู่ในบ้าน เป็นต้น เด็กอยู่ในครอบครัวอย่างไม่มีความสุข ทำให้เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่เขาอาจทำรุนแรงกับสมาชิกในครอบครัวของตัวเอง เพราะได้ตัวอย่างการกระทำของผู้ปกครองในวัยเด็ก

จากวิเคราะห์สรุปได้ว่า ความรุนแรงของสมาชิกในครอบครัวเป็นปัญหาสำคัญของครอบครัว ซึ่งทำให้ครอบครัวแตกแยก โดยผู้ที่ทำรุนแรงต่อคนอื่นในครอบครัว คือ พ่อ ซึ่งเป็นเพศชายที่ควรจะเป็นผู้ที่ปกป้องครอบครัว แต่กลับเป็นผู้ทำร้ายแม่ซึ่งเป็นเพศหญิงอ่อนแอกว่า เด็กที่เติบโตในครอบครัวที่กระทำรุนแรงทำให้เด็กเกิดปัญหาในจิตใจ และมักมีพฤติกรรมรุนแรงตามแบบตัวอย่างคนในครอบครัว

3.6.2 ปัญหายาเสพติด

ยาเสพติด หมายถึง ยาหรือสารเคมีซึ่งเมื่อเสพหรือฉีดเข้าสู่ร่างกายติดต่อกันชั่วระยะเวลาหนึ่งก็จะติดก่อให้เกิดพิษเรื้อรังทำให้ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม ปัจจุบันในสังคม ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาสังคมยิ่งใหญ่ ที่มีผลต่อครอบครัวหรือสังคม

วรรณกรรม เรื่อง โมงยายกับความรัก กล่าวถึง ฝ่ายเล่าถึงแฟนเก่าที่ชื่องอาจ ฝ่ายเห็นน้องอาจมีพฤติกรรมแปลก ๆ จึงถามน้องอาจว่าเป็นอะไร น้องอาจบอกว่าเขาติดยา และน้องอาจได้สัญญากับฝ่ายจะเลิกยาให้ได้ และตั้งใจเรียนหนังสือ ขอให้ฝ่ายเชื่อเขา ดังตัวอย่าง

เธอเล่าว่าอาจเริ่มมีพฤติกรรมมั่วสุม และในที่สุดเขาก็
 สาราภาพกับฝ่ายว่าเขาติดยา เขารับปากทุกครั้งที่ยกจากกันว่าจะ
 เลิกยาให้ได้ จะตั้งใจเรียน ขอให้ฝ่ายเชื่อใจ

(โม่งยายกับความรัก. 2548 : 42)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ยาเสพติดทำให้คนเราเปลี่ยนจากเดิม โดยที่ยาเสพติด
 ได้ทำร้ายร่างกายและจิตใจของคนเรา ทำให้คนเรามีพฤติกรรมที่ผิดปกติ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นพฤติกรรม
 ไม่ดี เช่น ไม่สนใจเรียน เกเร เป็นต้น ซึ่งทำให้คนใกล้ชิดวิตกกังวล นอกจากนี้ ยาเสพติดยังสร้าง
 ปัญหาสังคม เนื่องจากคนติดยาเสพติดจะมีพฤติกรรมไม่ดี จึงมีโอกาสทำผิดกฎหมายและก่อปัญหาต่าง ๆ
 ขึ้นในสังคมได้ จะทำให้สังคมต้องรับความเดือดร้อนจากคนที่ติดยาเสพติด

วรรณกรรม เรื่อง เดียว กล่าวถึง เฮียกั้งได้เล่าถึงเรื่องราวของตัวเองในสมัยหนุ่มให้เลิศฤทธิ์
 กับเอกชัยฟัง สมัยหนุ่มเฮียกั้งไม่มีงานทำเป็นประจำ จึงติดยาจนเกือบเลิกไม่ได้ แต่เฮียกั้งโชคดีที่แม่ชู้เขา
 ว่าจะฆ่าตัวตายจริง เขากลับแม่จะตายจริง ๆ จึงพยายามเลิกยาจนได้ ดังตัวอย่าง

“สมัยนั้นผมยังหนุ่ม ไม่มีงานทำเป็นเรื่องเป็นราว รับจ้าง
 ไปเรื่อย เกือบจะติดยาเลิกไม่ได้ชะหลายหนแล้ว โชคดีที่แม่เอาจริง
 ชูว่าถ้าผมไม่เลิกยาจะผูกคอตายให้ดู เชื่อไหมว่าแม่ทำจริงแน่ ๆ ผมรู้
 แคฟังแม่ชู้ ผมก็มีอ้อนตื้นอ้อนยอมลงแดงตายแทนแม่แหละ
 คนเราจะชั่วยังไง เรื่องแบบนี้ก็ต้องมีสำนึกกันบ้าง จริงไหมคุณ”

(เดี่ยว. 2552 : 127)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า ยาเสพติดทำให้สูญเสียงานของตัวเอง และยังต้องสร้าง
 ความกังวลแก่ผู้ปกครอง ผู้ปกครองต้องพยายามหาวิธีการต่าง ๆ เช่น ชู ซึ่งเป็นคำพูดที่รุนแรง หวังว่าลูก
 จะเลิกยาได้ ฯลฯ ครอบครัวที่มีเด็กติดยาเสพติด จึงทำให้ผู้ปกครองเดือดร้อน เสียใจ และทุกข์ใจ
 นอกจากนี้ ปัจจัยสำคัญที่ผู้ปกครองช่วยเด็กเลิกยาเสพติด คือ การกระทำที่จริงจังของผู้ปกครอง
 ในการช่วยเหลือเด็ก ประกอบกับความรักที่เด็กมีกับผู้ปกครอง จึงทำให้เด็กสามารถเลิกยาเสพติดได้

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า ยาเสพติดทำให้คนเราต้องเสียการเรียน เสียการงาน
 โดยที่ยาเสพติดทำให้คนเรามีพฤติกรรมผิดปกติ จึงทำให้ผู้ปกครองหรือคนที่อยู่ใกล้ชิดมีความกังวล
 เป็นห่วงใยเพราะคนที่ติดยาเสพติดคือคนที่ปัญหาต่อสังคม คนที่ใกล้ชิดกับคนที่ติดยาเสพติดจึง
 อยากให้คนเสพยาเลิกเสพยาเสพติด เพื่อเริ่มต้นชีวิตใหม่ด้วยการตั้งใจเรียนหนังสือ หรือตั้งใจทำงานต่อไป

3.6.3 ปัญหาการเล่นพนัน

การพนัน หมายถึง การเข้าร่วมกิจกรรมการเล่นหรือการแข่งขันเพื่อแสวงหาประโยชน์
 โดยอาศัยการเสี่ยงโชคด้วยไหวพริบและฝีมือ โดยนำเงินหรือทรัพย์สินเป็นหลักประกันการแข่งขัน

วรรณกรรม เรื่อง เดียว กล่าวถึง แม่ของไข่เล่นหอย ซื่อหอยทุกงวด ในวันที่หอยออกแม่ไข่จะไม่เปิดร้านขายของ ถ้าแม่ไม่ถูกหอย แม่จะใช้ไม้ตีมือไข่ ทั้งหน้ามือและหลังมือ แต่ถ้าแม่ถูกหอยก็จะพูดกับไข่อย่างดี ดังตัวอย่าง

“แม่ชอบเล่นหอย วันหอยออกก็จะไม่เปิดแผงขายข้าวแกง
ถ้างวดไหนไม่ถูกหอย ผมนี่แหละถูกหอย”

แม่ขมวดคิ้ว ไข่เลยขยายความพร้อมท่าประกอบ

“ผมก็จะเจอแบบนี้ครับ เพียะ เพียะ พลัก ปัก โครม”

ไข่ยกมือทำท่าพาดกลางอากาศ หน้ามือ หลังมือ มีท่าใช้อาวุธที่รุนแรง และลงเอยด้วยท่าแม่ไม้มวยไทย ท่าทางของไข่น่าขัน ตัดกับสีหน้าจริงจังเรียกเสียงฮารอบวง แม่หัวเราะ

“ไม่จริงหรอก ไข่ไม้แล้ว แม่ที่ไหนจะลงไม้ลงมือกับลูกแบบนี้”

“แม่ผมนี่แหละครับ ทำเป็นประจำ ไม่เชื่อคุณนำไปถามข้างบ้านผมได้เลย หม้อ กระทะ ตะหลิวปลิวว่อนละครับวันหอยออก”

“แล้วถ้าถูกหอยล่ะจ๊ะ จะเป็นยังไง”

“ไข่เอ๊ย ไข่ลูกแม่ อยากกินอะไร เอาไข่พะโล้ใหม่ แกงไก่ใหม่” ไข่จิบปากจิบคอทำเสียงอ่อนเสียงหวานเรียกเสียงหัวเราะต่อเนื่อง

(เดี่ยว. 2552 : 50)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า การพนันทำให้หน้าที่การงานของเราต้องรับความเสียหาย โดยที่คนการพนัน ไม่สนใจเรื่องการเข้ามาหากิน จึงไม่เอาใจใส่ในการค้าขาย เช่น ปิดร้านขายของในวันที่หอยออก เป็นต้น จึงทำให้ขาดรายได้ การพนันยังมีผลต่อเด็ก โดยที่ผู้ปกครองที่ติดการพนัน ไม่สนใจเรื่องของเด็ก อาจจะลงโทษเด็กอย่างรุนแรง ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้ปกครองไม่ควรทำ ทำให้เด็กมีปัญหาและไม่ได้ได้รับความอบอุ่นจากผู้ปกครอง

วรรณกรรม เรื่อง แปดสองสี่ กล่าวถึง น้องชายของวิชาเล่นพนันจนก่อนนี้ขึ้นมากอย่างมา เมื่อเจ้าหน้ามาทวงหนี้ ทุกคนในครอบครัวต้องเดือดร้อนไปด้วย ดังตัวอย่าง

น้องชายคนเดียวของวิชา ลูกรักของแม่ เป็นหนี้พนันบอลท่วมหัว เจ้าหนี้ยื่นคำขาดว่าถ้าหาเงินมาใช้คืนไม่ได้ก็จะต้องเดือดร้อนกันถึงตายทีเดียว แม้เป็นลมล้มพับไปหลายรอบแล้วสมบัติชิ้นเดียวที่มีอยู่คือหลังคาคุ้มหัว

...
 แม่ร้องไห้ น้ำตาแทบสายเลือด เมื่อรู้ว่าจะต้องเสียสมบัติที่
 ไม่มีวันหาใหม่ได้อีก วิชาพยายามเจรจากับเจ้าหนี้เพื่อขอผ่อนผัน
 (แปดสองสี่. 2552 : 86)

จากตัวอย่างสะท้อนให้เห็นว่า การเล่นเกมพนันสุญญากาศทำให้เสียเงินทองมาก และยังคงจะไป
 ยืมเงินกับคนอื่น ก่อนนี้ขึ้นมา การเล่นเกมพนันยังสร้างความเดือดร้อนแก่สมาชิกในครอบครัวทุกคน ทุกคนใน
 ครอบครัวต้องพยายามหาเงินมาใช้หนี้ ต้องเสียสมบัติซึ่งไม่สามารถได้คืน ทำให้ครอบครัวเดือดร้อน
 วุ่นวาย และสมาชิกในครอบครัวทุกคนทุกข์ใจ

จากวิเคราะห์สรุปได้ว่า การพนันเป็นปัญหาในสังคม การพนันจะทำให้เด็กไม่ได้รับการดูแล
 ที่ดีจากผู้ปกครอง ทำให้สูญเสียเงินทอง สูญเสียบ้าน ซึ่งเป็นทรัพย์สินสมบัติที่หาซื้ออีกไม่ได้ ทำให้ทุกคน
 ในครอบครัวเดือดร้อนทั้งกายและใจ

3.6.4 ปัญหาความไม่ยุติธรรม

ความไม่ยุติธรรมเกิดจากการใช้เส้นสาย หมายถึง คนที่มีความสามารถน้อย ได้ขอ
 ความช่วยเหลือจากผู้ที่มีอำนาจ เพื่อให้ได้สิ่งที่ตัวเองต้องการ ซึ่งกระทบต่อคนอื่น ๆ ดังนั้น การใช้เส้น
 สายเป็นการใช้ฉวยโอกาสที่เอาเปรียบคนอื่น จึงสร้างความไม่ยุติธรรมขึ้นมาสังคมไทย

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก กล่าวถึง เชิงรบเป็นเพื่อนของกะทิ
 เชิงรบกำลังเตรียมตัวสอบเข้าโรงเรียนในกรุงเทพฯ เชิงรบบอกกะทิว่าถ้าสอบเข้าไม่ได้พ่อจะใช้เส้นฝาก
 เชิงรบเข้าเรียน ดังตัวอย่าง

“จะสอบได้หรือเปล่านั้นไม่รู้” เชิงรบเคยบ่นเมื่อขึ้นจักรยาน

ตามกะทิมาบ้านริมคลอง

“ไม่มีใครรู้หรอก ตาบอกว่าทำเต็มที่แล้วรอดูผล ก็แค่นั้น”

กะทิบอก

“พ่อเราบอกว่า สอบไม่ได้ก็จะใช้เส้นฝากแหละ”

“อ้าว แล้วจะกังวลทำไม” กะทิสงสัย

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. 2557 : 50)

จากตัวอย่างข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่า การใช้เส้นสายทำให้คนอื่น ๆ ไม่ได้ได้รับความยุติธรรม
 เป็นปัญหาที่แทรกอยู่ในชีวิตของคนในสังคมไทย แม้แต่กับเรื่องการเรียน ซึ่งเป็นเรื่องราวที่ไม่ควรใช้
 เส้นสายในการทำได้เข้าเรียนได้ง่าย ๆ แต่ผู้ปกครองได้ใช้เส้นสายฝากลูกของตนที่มีผลการเรียนไม่ดี
 เข้าเรียน ทำให้เด็กที่มีผลการเรียนดีไม่มีโอกาสได้เรียน เพราะที่นั่งในการเรียนถูกเด็กที่เรียนไม่ดีแต่มี
 เส้นสายแย่งไป จึงทำให้เกิดความไม่ยุติธรรมขึ้นมาในสังคม เนื่องจากการกระทำเหล่านี้ เป็นการใช้สิทธิ์

หรือโอกาสของคนอื่น อาจจะทำให้คนอื่น ซึ่งเป็นคนที่มีความสามารถไม่มีโอกาสที่จะแสดงความสามารถของตัวเอง จึงเป็นปัญหาที่กับบุคคลอื่นและทำให้สังคมได้รับความเสียหาย

3.6.5 ปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ

ตำรวจเป็นข้าราชการที่มีหน้าที่ต้องช่วยเหลือประชาชนทุกคน ถ้าไม่ทำตามหน้าที่ของตัวเอง ไม่ช่วยประชาชนแก้ไขปัญหาที่ประชาชนกำลังเดือดร้อน สังคมก็จะได้รับความเสียหายจากการละเลยต่อหน้าที่ของตำรวจ

วรรณกรรม เรื่อง เดียว ได้กล่าวถึง หลังจากลูกชายของคุณโรจน์ถูกคนร้ายจับไป คุณโรจน์รีบไปแจ้งความที่โรงพัก แต่ตำรวจไม่สนใจเรื่องที่คุณโรจน์แจ้งความ ตำรวจได้แต่เขียนบันทึกประจำวันแล้วก็ให้คุณโรจน์นั่งรอ ดังตัวอย่าง

นายร้อยเวรลงบันทึกประจำวันด้วยสีหน้าเรียบเฉย ขณะที่ผมรู้สึกเหมือนว่าทุกนาทีมีค่า หากไม่สกัดจับรถ เดียวคงถูกเอาตัวไปในที่ที่เราไม่มีทางตามพบแน่ ๆ

“ข้อมูลที่ให้มาไม่พอตั้งด่านจับ ผมจะแจ้งผู้กำกับนั่งรอตรงนั้นก่อน” นายร้อยเวรพูดเรียบ ๆ

(เดี่ยว. 2552 : 90)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจละเลยหน้าที่ของตัวเอง ไม่ให้ความสำคัญต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เช่น เด็กหาย ซึ่งเป็นปัญหายิ่งใหญ่สำหรับครอบครัว ตำรวจไม่เอาใจใส่ จึงทำให้โอกาสที่จะหาเด็กได้น้อยลง ขณะเดียวกัน คนร้ายไม่ได้ถูกจับ อาจจะไปก่อนเหตุร้ายจับเด็กคนอื่นได้ จึงทำให้สังคมไม่ปลอดภัย

วรรณกรรม เรื่อง แปดสองสี่ ได้กล่าวถึง ป้าแหงไปแจ้งความที่โรงพักเรื่องยาเสพติดที่หลานชายบอกไว้ หวังว่าตำรวจจะได้จับคนร้ายได้ทันที เมื่อป้าแหงไปถึงโรงพักแล้ว ตำรวจไม่สนใจเรื่องที่ป้าแหงมาบอก ป้าแหงนั่งรอตั้งแต่เช้าจนถึงเย็น ก็ยังไม่มีตำรวจคนใดคนหนึ่งมาถามเรื่องราวของป้าแหงเลย ดังตัวอย่าง

ป้าแหงไม่เข้าสี่และกระวีกระวาดไปนั่งรอ แล้วป้าแหงก็ต้องรออยู่อย่างนั้นตั้งแต่ใกล้เที่ยงเมื่อตอนก้าวขาขึ้นโรงพักจนถึงบ่ายแก่ ๆ ท้องร้องจ๊อก ๆ ก็ยังไม่กล้าลุกไปไหนเพราะนายร้อยเวรสั่งให้รอตรงนี้ ป้าแหงพยายามสบตานายร้อยเวรเพื่อเตือนความจำว่ามีป้าแหงตรงนี้อีกคนที่รออยู่ แต่ทุกครั้งนายร้อยเวรก็มองเมินไปทางอื่นจนป้าแหงชักท้อใจ

(แปดสองสี่. 2552 : 147)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง ไม่เอาใจใส่ ปัญหาเสพติดที่มีคนมาแจ้งความ จึงเสียโอกาสที่ดีที่จะจับคนร้ายได้ ถ้าเสพติดแพร่ระบาดในสังคม อาจทำให้ประชาชนก็มีโอกาสสูงขึ้นที่ติดยาเสพติดในชีวิตประจำวัน ทำให้ประชาชนเดือดร้อน ขณะเดียวกัน ก็จะส่งผลต่อสังคม ความปลอดภัยของสังคมลดลง

วรรณกรรม เรื่อง เพลงนก ได้กล่าวถึง แม่ป้องถูกรถชนเสียชีวิต ตำรวจไม่สามารถติดต่อญาติพี่น้องของแม่ป้องได้ ป้องจึงกลายเป็นเด็กกำพร้า ป้าขาวขอป้อมมาเลี้ยงระหว่างรอให้ตำรวจเจอญาติของแม่ป้อง และตำรวจไม่ได้แจ้งข่าวมาอีกเลย ดังตัวอย่าง

*ตำรวจไม่เคยมาแจ้งข่าว ป้าขาวต้องตะกายไปตามเรื่องถึง
โรงพัก แต่กลับไม่ได้ความอะไร ผู้หญิงคนนั้นกลายเป็นศพไม่มีญาติ
และเด็กชายป้อมก็อยู่กับป้าขาวนับจากวันนั้นเรื่อยมา*

(เพลงนก. 2554 : 8)

จากตัวอย่างนี้สะท้อนให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่ทำตามหน้าที่ของตนเอง แม้ว่าเรื่องค้นหาข้อมูลเพื่อหาญาติแก่ผู้เสียชีวิตเป็นเรื่องที่สำคัญ แต่เจ้าหน้าที่ก็ไม่ทำตามหน้าที่ของตนเอง จึงทำให้เด็กไม่มีโอกาสพบญาติ จึงเป็นเด็กกำพร้า ถ้าเด็กเหล่านี้ได้อยู่กับคนร้าย ได้เรียนรู้แต่สิ่งที่ไม่ดี ในอนาคตอาจสร้างปัญหาแก่สังคมก็ได้

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า การละเลยหน้าที่ของเจ้าหน้าที่จะทำให้ประชาชน และสังคมเดือดร้อน ดังเช่น ปัญหาต่าง ๆ ที่สะท้อนในวรรณกรรมเช่น ยาเสพติด เด็กหาย เป็นต้น จะทำให้ประชาชนได้รับความเสียหาย และส่งผลต่อสังคม ทำให้สังคมไม่ปลอดภัย และเต็มไปด้วยอันตราย

บทที่ 4

อิทธิพลในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ที่มีต่อผู้อ่าน

วรรณกรรมเป็นงานเขียนของมนุษย์สร้างขึ้นมา วรรณกรรมกับสังคมอยู่คู่กันอย่างแยกไม่ออก ฉะนั้น ในวรรณกรรมสอดแทรกเรื่องราวต่าง ๆ ในสังคม และวรรณกรรมจึงสามารถชี้นำสังคมได้อย่างชัดเจน ดังเช่น วรรณกรรมประเภทคำสอน ศาสนา หรือสุภาษิต จะมีอิทธิพลต่อค่านิยม และการปฏิบัติของคนในสังคม โดยอิทธิพลของวรรณกรรมจะค่อยแทรกซึมเข้าไปอยู่ในวิถีชีวิต ความนึกคิด คตินิยม โดยไม่รู้ตัว ตลอดจนเป็นแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนของคนในสังคม (สุจิตรา จรจิตร. 2547 : 37)

วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ได้นำเสนอภาพสะท้อนชีวิตของคนไทยในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งมีอิทธิพลทำให้ผู้อ่านเกิดความคิด ความรู้สึกเรื่องราวที่งามพรรณ เวชชาชีวะ มีรายละเอียด ดังหัวข้อต่อไปนี้

4.1 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

4.1.1 ความกตัญญูกตเวที

4.1.2 ความซื่อสัตย์สุจริต

4.1.3 ความขยันหมั่นเพียร

4.1.4 ความเมตตา

4.1.5 ความรับผิดชอบ

4.1.6 ความเสียสละ

4.1.7 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

4.2 การกระตุ้นให้มีความเข้มแข็งและอดทนเพื่อต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต

4.2.1 ความอดทนในชีวิต

4.2.2 ความเข้มแข็งต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต

4.3 การตระหนักคุณค่าของธรรมชาติ

4.4 การดักเตือนให้ห่างไกลจากยาเสพติดและสิ่งที่มีผิดกฎหมาย

มีรายละเอียดต่อไปนี้

4.1 การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม

คนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และปฏิบัติตามคำสอนของศาสนาพุทธ ศาสนาพุทธได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้ผู้นับถือศาสนาพุทธเป็นอย่างมาก ดังนั้น นักเขียน จึงได้รับอิทธิพลจากศาสนาและนำมาแทรกในงานเขียนต่าง ๆ ผู้อ่านจึงได้รับอิทธิพลด้านคุณธรรมจริยธรรมจากวรรณกรรม

วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะเป็นวรรณกรรมที่ได้ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมต่าง ๆ อย่างมาก ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.1.1 ความกตัญญูทเวท

ได้ปลุกฝังให้มีความกตัญญูทเวท รู้จักตอบแทนบุญคุณที่คนอื่น ในเวลาที่เราลำบาก หรือมีความเดือดร้อนโดยช่วยเหลือเรา

วรรณกรรม เรื่อง เตียว กล่าวถึง พ่อขวัญไปค้นหาข้อมูลลูกชายให้คุณโรจน์ จึงได้รับบาดเจ็บ ต้องรักษาตัวที่โรงพยาบาล หลังจากแม่บอกขวัญเรื่องข่าวของพ่อแล้ว ขวัญเป็นห่วงอาการของพ่อมาก ขวัญนึกถึงตอนที่ขวัญไม่สบายพ่อได้ดูแลขวัญอย่างใกล้ชิด ขวัญพูดกับแม่ว่า ขวัญจะดูแลพ่ออย่างดีที่สุด เพื่อให้พ่อหายเจ็บป่วยโดยเร็ว ดังตัวอย่าง

คุณโรจน์เกิดมองมาทางขวัญพอดี ตาสบกัน คุณโรจน์
นิ่งไปเมื่อขวัญถามออกไปอย่างที่ยากรู้ว่า

“พ่อโดนยิงหรือคะ”

แม่หันมากอดขวัญและตอบว่า

“เราได้ข่าวมาว่าพ่อบาดเจ็บคะ แต่ยังไม่รู้ว่ามากน้อยแค่ไหน
เราจะไปเยี่ยมพ่อที่โรงพยาบาล ช่วยกันภาวนาอย่าให้พ่อเจ็บมาก
นะคะ”

แม่ทำตาแดง ๆ ขวัญจึงซุกเข้าหาแม่ เท้าที่จำได้ขวัญไม่เคย
เห็นพ่อเจ็บป่วยเลย มีแต่ขวัญไม่สบายและพ่อต้องดูแล

“ขวัญจะดูแลพ่อคะ พ่อจะได้หายเร็ว ๆ นะคะ”

(เตียว. 2552 : 250-251)

จากตัวอย่างนี้ ผู้เขียนได้ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทให้กับผู้อ่าน โดยผ่านบทสนทนาของตัวละครขวัญกับแม่ ทำให้ผู้อ่านเห็นว่าลูกต้องรู้จักกตัญญูทเวทที่ต่อพ่อแม่ เพราะพ่อแม่เป็นคนที่มีบุญคุณ ดูแลลูกอย่างเอาใจใส่ เพราะฉะนั้น เมื่อพ่อแม่เจ็บป่วยต้องการการดูแลจากลูก ลูกต้องพยายามทำดีที่สุดโดยไม่มีข้ออ้าง ซึ่งเป็นการกระทำที่แสดงถึงความกตัญญูทเวทที่ต่อพ่อแม่

วรรณกรรม เรื่อง เมื่อเธอกลับมา กล่าวถึง หลังจากพ่อช่วยแวกแก้ไขปัญหาที่รพ.แล้ว แวกกับพ่อได้ใช้ชีวิตเหมือนเดิม แวกรักพ่อมาก จึงเกิดความคิดว่า แวกอยากเรียนพยาบาล เพราะเมื่อพ่อแก่แล้ว แวกสามารถดูแลพ่อได้ ดังตัวอย่าง

ฉันมีความสุขดี มีชีวิตเรียบง่ายไปเรียนหนังสือ ดูแลพ่อ
ฉันรับรู้ว่า เรามีกันสองคนพ่อลูก ฉันตั้งใจจะปรนนิบัติพ่ออย่างดี
และมองไกลไปในอนาคตว่า ลักวันเมื่อพ่อแก่ตัวลงและเจ็บป่วย

ฉันก็อยากทำหน้าที่เป็นลูกที่ดี ฉันก็เลยตั้งใจว่าจะสอบเรียนเป็น

นางพยาบาล

(เมื่อเธอกลับมา. 2553 : 65-66)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวทิตี โดยผ่านแนวความคิดของตัวละครแวว ทำให้ผู้อ่านเรียนรู้ว่าลูกต้องมีความกตัญญูทเวทิตีต่อพ่อแม่ เมื่อพ่อแม่อายุมากขึ้นอาจจะมีโรคประจำตัว ต้องดูแลอย่างเอาใจใส่จากลูก ถ้าลูกเป็นพยาบาล ก็จะมีความรู้เพียงพอในการดูแลพ่อแม่ เป็นการวางแผนเกี่ยวกับอาชีพที่สามารถดูแลพ่อแม่ได้ จะทำให้พ่อแม่สุขสบายในชีวิตตอนที่มียุมากขึ้น ขณะเดียวกัน ก็เป็นการแสดงความกตัญญูทเวทิตี ของลูกต่อพ่อแม่

วรรณกรรม เรื่อง เพลงนก กล่าวถึง พ่อเลี้ยงของภาสกรเป็นโรคไต ต้องฟอกเลือด ทุกสัปดาห์ ภาสกรเห็นพ่อทรมาณมาก ภาสกรกับพี่สาวจึงตัดสินใจบริจาคไตตัวเองให้พ่อ ดังตัวอย่าง

“พ่อครับ พ่อมีบุญคุณกับผมมาก เมตตามผมมาตลอดทั้ง ๆ
ที่ผมไม่ใช่...” ภาสกรพูดไม่ออก โอภาสยกมือขึ้นเป็นเชิงห้าม

“เราสองคนอยากทดแทนบุญคุณพ่อค่ะ” เพลินตาแทรก
ขึ้นมาก่อนจะพากันน้ำตาไหลทั้งสามคน

เธอบอกโอภาสด้วยน้ำเสียงจริงจังว่า ได้ปรึกษากับหมอ
ไพฑูรย์แล้วเรื่องปลูกถ่ายไตคุณหมอเห็นด้วยว่าน่าจะทำ เพราะ
อวัยวะอื่นของโอภาสยังอยู่ ทั้งเพลินตาทั้งภาสกรจะให้คุณหมอ
เจาะเลือดเพื่อทำแมตซิงตรวจดูว่าของใครจะเหมาะสมที่สุด

(เพลงนก. 2554 : 136-137)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมความกตัญญูทเวทิตีให้ เกิดกับผู้อ่าน โดยผ่านบทสนทนาของตัวละครภาสกร เพลินตาและคุณพ่อ บทสนทนาของตัวละครทั้ง 3 คน แสดงให้ผู้อ่านรับรู้ความสำคัญของความกตัญญูทเวทิตีที่มีต่อพ่อ ถึงแม้ว่าจะเป็นพ่อบุญธรรมก็ตาม แต่ก็เลี้ยงดูลูกอย่างเอาใจใส่ เพราะฉะนั้น เมื่อพ่อเจ็บป่วย ลูกก็ต้องพยายามหาวิธีช่วยเหลือพ่อ แม้ว่าต้องบริจาคอวัยวะในร่างกายตัวเอง ก็ไม่ปฏิเสธที่จะทำ เพื่อให้พ่อมีร่างกายแข็งแรงและมีชีวิต อยู่กับลูกนาน ๆ ซึ่งเป็นการกระทำที่แสดงถึงความกตัญญูทเวทิตีต่อพ่ออย่างแท้จริง

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ กล่าวถึง หลังจากงานศพของแม่กะทิแล้ว กะทิพบคุณตุ๊กที่บ้านแม่ คุณตุ๊กบอกกะทิว่า ถ้ามีเรื่องอะไรที่กะทิต้องการให้ช่วยเหลือ คุณตุ๊กยินดี เสมอ น้ำก้นดับบอกกะทิว่าเพราะแม่กะทิเคยช่วยเหลือคุณตุ๊ก คุณตุ๊กจึงอยากตอบแทนเท่าที่ สามารถทำช่วยได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คุณตุ๊กทำตาแดง ๆ “คุณภัทรพูดถึงคุณหนูบ่อยมากจนเหมือนตุ๊กรู้จัก คุณหนูเป็นเด็กดีนะคะ คุณแม่จะได้ดีใจหมดหวัง มีอะไรให้ตุ๊กรับใช้ คุณก้นต์ไม่ต้องเกรงใจนะคะ ตุ๊กยินดีเสมอ คุณภัทรมีบุญคุณกับตุ๊กค่ะ ตุ๊กไม่เคยลืมเลย” ประโยคท้าย ๆ คุณตุ๊กพูดกับน้าก้นต์

(ความสุขของกะทิ. 2557 : 105)

จากตัวอย่างนี้ ผู้เขียนได้ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้วยความกตัญญูทเวที โดยผ่านบทสนทนาของตัวละครคุณตุ๊ก ให้เห็นไม่ว่าเป็นใคร แม้จะไม่ใช่นิยายก็ต้องรู้จักตอบแทนบุญคุณ เมื่อเห็นความลำบากของเราและมาช่วยเรา เพื่อให้ผ่านความยากลำบากไปได้ ผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือ ต้องรู้จักตอบแทนผู้มีพระคุณถ้าหากเสียชีวิตไปแล้วก็ยินดีกระทำความดีตอบแทนให้ลูกหลานของผู้มีพระคุณอีกด้วย ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นว่าความกตัญญูไม่มีวันสิ้นสุด แม้คนที่มิพระคุณตายไปแล้ว ก็ต้องแสดงความกตัญญูต่อลูกหลานต่อไป

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ได้ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความกตัญญูทเวที โดยผ่านบทสนทนา และแนวความคิดของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านได้ความคิดว่าความกตัญญูทเวทีเป็นสิ่งที่ดีที่ควรกระทำ โดยกตัญญูได้ทั้งกับพ่อแม่จริง พ่อแม่บุญธรรม และผู้ที่เคยช่วยเหลือ และกตัญญูได้ทั้งกับผู้มีพระคุณ จนไปถึงลูกหลานของผู้มีพระคุณด้วย

4.1.2 ความซื่อสัตย์สุจริต

ความซื่อสัตย์สุจริต หมายถึง ความประพฤติที่ดีไม่คดโกง ไม่หลอกลวงมีความจริงใจ ต่อหน้าที่การงาน เมื่อคนเราอาศัยอยู่ในสังคม ไม่ว่าจะพบกับเรื่องราวใดเราต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตัวเองและผู้อื่น

วรรณกรรม เรื่อง เดี่ยว ได้กล่าวถึง แม่เห็นขวัญมีของเล่นเป็นตุ๊กตาใหม่สามตัว ซึ่งไม่ใช่ตุ๊กตาที่แม่ซื้อให้ แม่ถามขวัญว่าตุ๊กตาสามตัวนี้ได้มาจากไหน ขวัญตอบแม่ว่าเป็นตุ๊กตาของร้านป่าเล็ก ขวัญหยิบเอามาเล่นโดยไม่จ่ายเงิน ขวัญรู้ว่าตัวเองทำผิดและสัญญากับแม่ว่าจะไม่ทำอีกแล้ว แม่บอกขวัญว่าวันพรุ่งนี้แม่จะพาขวัญไปที่ร้านป่าเล็ก เพื่อขอโทษป่าเล็ก และจ่ายเงินค่าตุ๊กตาสามตัว ดังตัวอย่าง

แม่ซอ้นคางขวัญให้เงยหน้าขึ้น ตาสบตากัน

“หนูรู้ใช่ไหมว่าทำผิด”

ขวัญพยักหน้า

เสียงแม่เข้มเมื่อพูดว่า

“ตอบแม่มาซิ”

“รู้ค่ะ ขวัญทำผิด ขวัญขอโทษ ขวัญเสียใจค่ะ”

“หนูเคยทำแบบนี้มาก่อนหรือเปล่า”

“ไม่เคยค่ะ ครั้งนี้ครั้งแรก ขวัญสัญญาว่าจะไม่ทำอีกแล้ว
ขวัญสัญญาค่ะ”

แม่จ้องตาขวัญอยู่ครู่หนึ่งก่อนจะถอนใจ

“แม่เสียใจที่ขวัญทำแบบนี้ ถ้าขวัญสัญญาว่าความผิด
ครั้งนี้เป็นบทเรียนและจะไม่ทำอีก แม่ก็จะให้อภัย พรุ่งนี้เรา
สองคนจะไปที่ร้านป่าเล็กด้วยกัน ขวัญจะต้องไปสารภาพความผิดและ
จ่ายเงินค่าของ ขวัญทำได้ไหม”

(เดี่ยว. 2552 : 244-245)

จากตัวอย่างนี้ผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริตให้เกิดกับผู้อ่าน
โดยผ่านบทสนทนาของตัวละครแม่กับขวัญ คนเราต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ถึงแม้ว่าสิ่งที่ทำผิด
เป็นเรื่องเล็ก ๆ แต่ต้องรู้จักยอมรับความผิดของตัวเอง ไม่โก่งใคร แล้วต้องพยายามแก้ไขความผิด
สำหรับผู้ปกครองต้องทำหน้าที่อบรมสั่งสอนความซื่อสัตย์สุจริตแก่ลูกตั้งแต่วัยเด็ก ถึงแม้ว่าความผิดของลูก
ไม่ใช่เรื่องใหญ่ แต่ก็จำเป็นต้องสอนให้ลูกรู้จักซื่อสัตย์สุจริต เด็กก็จะจดจำคำสอนและประพฤติตน
จนติดเป็นนิสัยที่ติงามในชีวิตต่อไป

วรรณกรรม เรื่อง ฟ้ายี่ทอง กล่าวถึง พ่อทำยทำงานเป็นข้าราชการ พ่อทำงาน
มีความซื่อสัตย์สุจริต พ่อทำยไม่ยอมทำตามข้อเสนอของหัวหน้า ไม่ยอมรับเงินที่จะทำแล้ว
ให้สิ่งที่ผิดกฎหมายเข้ามาในประเทศไทย หากพ่อกระทำไปแล้วจะทำให้พ่อไม่ซื่อสัตย์ พ่อจึงไม่ยอมทำ
ดังตัวอย่าง

“ผมปฏิเสธไปแล้วนะ เท่ากับเหลือทางเลือกเดียว”

“หนีไป”

“ก็ไม่เชิง เจ้านายยังเมตตา แค่อขอให้ผมหลบไปซ่อนตัวสักพัก
จะช่วยทำเรื่องให้ว่าผมลาป่วย”

“นานแค่ไหน”

“ก็ไม่รู้ แต่เราไปด้วยกันหมดไม่ได้ จำได้ใช่ไหม ตามแผนที่
เคยคุยกันเราต้องแยกกันนะ”

ผมเห็นแม่พยักหน้า แม่เดินเข้ามาใกล้พ่อ คุณเข้าลง
ตรงหน้า จับสองมือของพ่อมากุมไว้

“คุณทำสิ่งที่ถูกต้อง พระยอมคุ้มครอง”

“แต่ผมทำให้ลูกเมียเดือดร้อน...”

พ่อพูดไม่จบเพราะแม่ยกนิ้วแตะปากพ่อเป็นเชิงห้ามพูดต่อ

“นี่เข้าใจและสนับสนุนคุณเรื่องนี้ โตขึ้น ปลายกับท้ายก็จะ
ภูมิใจในสิ่งที่คุณทำวันนี้”

(ฟ้าสีทอง. 2556 : 20)

จากตัวอย่างเราเห็นได้ว่า ผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยผ่านการกระทำของตัวละคร พ่อที่ไม่ยอมทำตามคำเสนอของหัวหน้า ถึงแม้ว่าความซื่อสัตย์สุจริต อาจจะทำให้ครอบครัวต้องลำบาก เช่น ครอบครัวต้องแยกกันอยู่คนละที่ แต่พ่อก็ไม่ยอมทำสิ่งที่ผิด ไม่ยอมโกงตัวเอง การกระทำของพ่อเป็นการกระทำที่ดีที่จะทำให้เห็นว่า ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรม ที่มนุษย์ควรมีและยึดถือไว้ในชีวิตของตน พ่อแม่ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต ลูกที่อยู่ในครอบครัวนี้ ก็ได้เลียนแบบพ่อแม่ จึงติดเป็นนิสัยในวัยเด็ก เมื่อเด็กโตเป็นผู้ใหญ่ ก็จะมีความซื่อสัตย์สุจริตต่อตัวเอง หรือผู้อื่น

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ มีอิทธิพล ต่อผู้อ่านในด้านการปลูกฝังความซื่อสัตย์สุจริต โดยผ่านบทสนทนาและการกระทำของตัวละคร ไม่ว่าจะเป็น เรื่องเล็กในชีวิตประจำวัน หรือเรื่องเกี่ยวกับการทำงาน ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ต้องติดตัวเอง เสมอ ผู้ใหญ่ในครอบครัวต้องอบรมสั่งสอนให้เด็กมีความซื่อสัตย์สุจริตตั้งแต่วัยเด็ก

4.1.3 ความขยันหมั่นเพียร

ในชีวิตของคนเราต้องมีความขยันหมั่นเพียรในการทำเรื่องราวต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็น หน้าที่การงานหรือการศึกษา เพราะว่าความขยันหมั่นเพียรจะช่วยให้ต่อเราสู้ต่อกับปัญหาหรือ อุปสรรคต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียร ดังตัวอย่างต่อไปนี้

วรรณกรรม เรื่อง ไส้สีชีวิต ได้กล่าวถึง น้องคนหนึ่งที่ร่วมงานกับงามพรรณ เป็นคนที่มี ความขยันหมั่นเพียรในการเรียนหนังสือ เมื่อเรียนจบช่างแล้วเขาก็ไปสมัครเรียนในระดับปริญญาตรี ที่มหาวิทยาลัยต่อ ถ้าไปทำงานที่ต่างประเทศ เขาไปถึงที่ใดก็ไปเรียนภาษาที่นั่น นอกจากได้ความรู้ใน ด้านภาษาแล้ว ยังได้ความรู้ในด้านศิลปะและวัฒนธรรม ซึ่งสามารถใช้ในการทำงานได้อย่างดี ดังตัวอย่าง

น้องจบเพาะช่างแล้วมาเรียนภาคค่ำที่ราชภัฏสวนสุนันทา
จนได้ปริญญาตรี การงานก็ก้าวหน้า มีรายได้ดี เลี้ยงตัวได้ไม่อาย
ใคร มีแต่ทำให้คนอื่นอาย นาน ๆ ที่จะไปต่างประเทศ แต่ไม่ใช่ไป
เที่ยวเล่น ถ้าไปปารีสก็ไปอยู่นานเพื่อลองเรียนภาษาฝรั่งเศสที่ซอร์บอน
ไปอิตาลีก็อยู่ที่เมืองซิเอนาเพื่อเรียนภาษาสามเดือน ไปปรากก็ไป
เรียนภาษาเชก ที่จริงไม่ใช่ภาษาเท่านั้นที่น้องได้มา แต่เป็น

บรรยากาศศิลปะเสียมากกว่าที่มาต่อยอดความคิดสร้างสรรค์ให้กับ
งานที่ทำ

(โลลีชีวิต. 2550 : 36)

จากตัวอย่างผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียรโดยผ่าน
การกระทำของตัวละครน้องที่ร่วมงานกับงามพรรณ น้องเป็นคนที่มีความขยันหมั่นเพียรในการศึกษา
ไม่ว่าอยู่ที่ไหน เขาจะพยายามเรียนความรู้ต่าง ๆ เช่น ภาษา ศิลปะ เป็นต้น เพราะว่าคนมี
ความขยันหมั่นเพียรเห็นคุณค่าของการศึกษา ถ้ามีโอกาสที่ได้รับความรู้ใหม่ คนเหล่านี้ก็จะพยายาม
เรียนอย่างเต็มที่ การกระทำของตัวละครเป็นตัวอย่างที่ดีในด้านการมีความขยันหมั่นเพียร ทำให้ผู้อ่าน
ได้เลียนแบบตัวละครที่มีความขยันหมั่นเพียร

วรรณกรรม เรื่อง แปดสองสี่ กล่าวถึงเสมอ มีความหวังว่าถ้ามีความพยายามในการทำงาน
จะได้เก็บเงินซื้อบ้านของตัวเองได้ รับภรรยากับลูกมาอยู่ด้วยได้ ดังนั้น เสมอจึงพยายามทำงานโดยไม่มี
เวลาพักผ่อน ตอนกลางวันทำงานก่อสร้าง ตอนกลางคืนก็เก็บกระดาดไปขาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

รถซาเล้งคันนี้ไม่ใช่ของเสมอเอง แต่เถ้าแก่ก็สัญญาว่าจะ
ขายให้ถูก ๆ ถ้าเสมออยากได้ แต่มีข้อแม้ว่า เสมอจะเดินสาย
ทับซ้อนเส้นทางของเถ้าแก่ไม่ได้ นั่นหมายความว่าเสมอจะต้อง
แยกตัวไปหาทำเลใหม่ที่ยังมีเจ้าถิ่น ในเมื่อเสมอทำงานก่อสร้าง
วันยันค่ำ แล้วตกกลางคือถีบซาเล้งเก็บกระดาดจนย่ำรุ่ง ก็ยอมไม่มี
เวลาไปตระเวนหาว่า มีตรงไหนในกรุงเทพฯ บ้านที่เสมอกับซาเล้ง
อิสระจะทำงานได้ แต่เสมอก็บ่ลอบใจตัวเองว่าไม่น่าจะยากอะไร
เอาไว้ค่อยคิดทีหลังตอนนี้หาเงินซื้อซาเล้งให้ได้ก่อนเถอะ

(แปดสองสี่. 2552 : 27-28)

จากตัวอย่างผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียร ทำให้ผู้อ่าน
เห็นว่า ตัวละครเสมอถึงแม้ว่าชีวิตจะยากลำบาก แต่ไม่ท้อแท้ ขยันทำงานอย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเหนื่อยก็ตาม
เขาก็จะสู้ เพราะเขาอยากทำให้ความหวังเป็นจริงได้ ความขยันหมั่นเพียรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้คนเรา
ต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ ได้ ดังการกระทำของตัวละครทำให้เห็นว่าตัวละครยังมีความขยันหมั่นเพียรใน
การทำงาน คนเราก็ควรขยันเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนหรือการทำงาน

วรรณกรรม เรื่อง เพลงนก กล่าวถึง ป้าขาวทำงานด้วยความขยัน ทุกวันป้าขาวตื่นแต่เช้า
ไปตลาดซื้อดอกไม้ เพื่อเตรียมขายพวงมาลัย หลังจากซื้อของกลับมา ป้าขาวต้องไปส่งป๋องไปโรงเรียน
ได้พักผ่อนในวันอาทิตย์วันเดียว ดังตัวอย่าง

เช้า ๆ ป้าขาวชอบชวนป๋องฟังเสียงนกคุ้ยกัน
 เกือบทุกวัน ป้าขาวต้องไปปากคลองตลาดแต่เช้ามือ
 กลับมาก็ต้องเตรียมออกไปตั้งแผง หลังจากแวะส่งป๋องที่โรงเรียน
 ครูตีมี มีแต่วันอาทิตย์เท่านั้นที่ป้าขาวจะตื่นสายกว่าเคยและ
 ไม่ออกไปร้อยพวงมาลัยขาย

(เพลงนก. 2554 : 9)

จากตัวอย่างผู้เขียนได้ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียรให้เกิดกับผู้อ่าน โดยผ่านการกระทำของตัวละครป้าขาว ถึงแม้ว่าป้าเป็นคนที่มีอายุ แต่ก็ขยันทำงานเกือบทุกวัน ทำให้ ผู้อ่านได้คิดว่าคนแก่อย่างป้าเขายังพยายามทำงานอย่างเต็มที่ คนเรามีอายุน้อย ยิ่งไม่มีเหตุผลจะขี้เกียจ ไม่พยายามทำงาน

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก กล่าวถึง หลังจากกะทิตัดสินใจ จะไปบริจาคไขกระดูกให้น้องแล้ว กะทิจึงไปทำวีซ่า ในระหว่างที่รอวีซ่า กะทิได้สมัครเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อจะได้พูดกับพ่อและน้องได้ กะทิเรียนอย่างตั้งใจ ด้วยความขยันหมั่นเพียรก่อนนอนกะทิต้องฟังแผ่นซีดี ที่นำภาซื่อมาจนหลับไป ถึงมีเวลาไม่มาก แต่กะทิก็อพูดภาษาอังกฤษได้บ้าง ดังตัวอย่าง

ระหว่างรอวีซ่า กะทิใช้เวลาว่างไปสมัครเรียนสนทนา
 ภาษาอังกฤษกับครูฝรั่ง ครูไมเคิลใจดี ช่วยให้กะทิล้ำพูดกล้าออก
 เสียง นำภาซื่อซีดีฝึกพูดชุดใหญ่มาให้ด้วย กะทิฟังทุกคืนจนหลับไป
 มีเวลาไม่มาก แต่กะทิก็ออยากฟังออกและพูดได้บ้าง แม้จะยังไม่ได้
 เตรียมไว้ว่าเจอหน้าพ่อแล้วจะพูดอะไร

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. 2557 : 51)

จากตัวอย่างเราเห็นได้ว่า ผู้เขียนได้ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความขยันหมั่นเพียร โดยผ่านตัวละครกะทิ คนที่มีความขยันหมั่นเพียรเห็นคุณค่าของเวลา แม้ว่ามีเวลาสั้น ๆ ในระหว่างรอวีซ่า ก็จะใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ เช่น เรียนภาษาอังกฤษ เป็นต้น ตัวละครเป็นตัวอย่างที่เอาคนที่มีความขยันหมั่นเพียรในด้านการศึกษา ผู้อ่านได้แง่คิดและเลียนแบบตัวละครที่มีความขยันหมั่นเพียร ในการเรียน

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ มีอิทธิพล ต่อผู้อ่านในด้านการปลุกฝังคุณธรรมความขยันหมั่นเพียรโดยผ่านการกระทำของตัวละคร ไม่ว่าจะเป็นการเรียนหรือการทำงาน ต้องมีความขยันหมั่นเพียร เพราะว่าความขยันหมั่นเพียรก็จะทำให้มนุษย์ ทุกคนได้ประสบความสำเร็จอย่างที่หวัง

4.1.4 ความเมตตา

ความเมตตา คือ ความหวังดี ความปรารถนาดีที่มีต่อผู้อื่น เราคิดถึงแต่จะให้ประโยชน์แก่ผู้อื่น ไม่คิดว่าจะเบียดเบียนทำร้ายคนอื่น วรรณกรรมของงามพรรณ เวชชาชีวะ มีอิทธิพลต่อผู้อ่านในด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมความเมตตา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วรรณกรรม เรื่อง เพลงนก กล่าวถึง หลังจากเกิดอุบัติเหตุรถชนในซอยที่ป่าขาวยาวพวงมาลัยแล้ว ป่าขาวยเห็นเด็กผู้ชายคนหนึ่งนั่งร้องไห้ในจุดที่เกิดเหตุ ป่าขาวยเดินไปหาเด็ก เห็นว่าเด็กผู้ชายมีแผลที่หัวเข่า ป่าขาวยก็เมตตาที่จะช่วยเหลือเด็กจึงบอกว่าจะใส่ยาให้ แล้วป่าขาวยก็จูงเด็กเดินออกจากบริเวณที่เกิดเหตุ ดังตัวอย่าง

“เจ็บตรงไหนหรือเปล่า” ป่าขาวยก็ลงถาม

เด็กชายที่ป่าขาวยเอาว่าไม่น่าเกินสามขวบ เบะปากและยกข้อศอกให้ดู น้ำตาน้ำลายผสมกันจนน่าสงสาร ยิ่งก็มองมองเห็นแผลที่หัวเข่าตัวเองสองข้างเลือดออกจนแดง น้ำตาก็ดูจะเม็ดโตขึ้นอีก

“โอ้ ๆ ไม่ต้องร้อง มานั่งตรงนี้ก่อน เตี่ยป่าใส่ยาให้ก็หายนะ”

ป่าจูงเด็กน้อยให้พ้นมาจากถนนและบริเวณเกิดเหตุ เสียงวิพากษ์วิจารณ์ที่ดังมาเข้าหูฟังน่ากลัว

(เพลงนก. 2554 : 7)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาโดยผ่านตัวละครป่าขาวย ที่เมตตาช่วยเหลือเด็กที่ไม่รู้จัก แต่เขาอ่อนกว่า ก็จะทำให้เกิดความรู้สึกสงสารในจิตใจ จึงเข้ามาช่วยผู้อ่อนแออย่างเต็มที่ ความเมตตาที่มีต่อคนอื่น ไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่รู้จัก

วรรณกรรม เรื่อง ฟ้ายี่สิบอง กล่าวถึง ครั้งแรกที่ชาตรีกับท้ายพบกัน เป็นช่วงเวลาที่ย้ายขาหักต้องใส่ขาเหล็ก ชาตรีถามท้ายว่าใส่ขาเหล็กเจ็บไหมครับ ท้ายบอกว่าไม่เจ็บแต่หนัก ชาตรีก็ได้มาช่วยท้ายถือกระเป๋า ดังตัวอย่าง

ชาตรีไม่เคยล้อผม ครั้งแรกที่พบกัน เขาเดินมาใกล้ ๆ

ตั้งใจมองท่าเดินของผม แล้วถามด้วยหน้าจริงจังว่า

“เจ็บไหม ใส่ขาเหล็ก”

ผมส่ายหน้า

“แต่ก็ต้องหนักนะ ไซ้ไหม”

ผมพยักหน้า

“เราช่วยถือกระเป๋าให้ไหม” ชาตรียื่นมือมา

ผมไม่ปฏิเสธ ส่งกระเป๋านักเรียนไปอ่านไปให้ ผมนึกในใจ
ตอนนั้นว่าไม่เห็นเคยมีใครช่วยผมมาก่อน ผมไม่ได้ขบใจเขา แล้ว
คงลืมเรื่องนี้ไปถ้าวันรุ่งขึ้น เขาไม่มายืนรอถือกระเป๋าให้ผมอีก

(ฟ้าสีทอง. 2556 : 49)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตา ให้เกิดกับผู้อ่านโดยผ่านตัวละครชาตรี ที่จริงแล้ว เขาจะไม่ช่วยเพื่อนก็ได้ แต่ความเมตตาทำให้เขาอยากช่วยเพื่อน ถึงแม้ว่าเป็นสิ่งที่ทำเป็นเรื่องเล็ก ๆ โดยการพูดหวังโยกก็จะทำให้เพื่อนมีความอบอุ่นในใจ การกระทำของตัวละครแสดงถึงความเมตตาอย่างชัดเจน ทำให้ผู้อ่านได้แง่คิดจากตัวละคร และทำตามเรื่องราวที่เหมือนกับตัวละคร

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ กล่าวถึง หลังจากกะทิ บอกคุณตาวามีเด็กคนหนึ่งถูกทิ้งอยู่ใต้ต้นไม้ คุณตาตัดสินใจรีบพาเด็กไปส่งที่โรงพยาบาล เพื่อตรวจสุขภาพ กะทิไปโรงพยาบาลพร้อมกันกับตา กะทิเห็นเด็กต้องใส่เครื่องช่วยหายใจ กะทิรู้สึกสงสารเด็ก ยังเป็นเด็กตัวเล็ก ๆ ต้องถูกพ่อแม่ทิ้งไว้ใต้ต้นไม้ และยังต้องเจ็บป่วยอย่างทรมาณ ดังตัวอย่าง

ห้องโถงในโรงพยาบาลเงียบสงบ บรรยากาศไม่ชวนวังเวง
เหมือนในวัดก็จริง แต่ก็มีอะไรคล้ายกัน กะทิเป็นเด็กสุขภาพดี จึง
ไม่คุ้นเคยกับโรงพยาบาล นำส่งสารน้องที่แค่เพิ่งลืมตาดูโลกก็ต้อง
มาเจ็บป่วยแบบนี้แล้ว มันยังไม่นับว่าไปยังไงมายังไงถึงมานอนอยู่
ใต้ต้นไม้ในวัดได้

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. 2557 : 43)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นได้ว่า ผู้เขียนได้ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตา โดยผ่านความรู้สึกนึกคิดของตัวละครกะทิ ทำให้ผู้อ่านรับรู้ว่าการให้ความเมตตาไม่จำเป็นต้องให้กับญาติพี่น้องกัน ถึงไม่ได้เป็นสายเลือดผูกพันกัน เมื่อเห็นคนที่อ่อนแอกว่า ก็เกิดความสงสารในจิตใจ การสงสารคนที่เจ็บป่วย เป็นการมีเมตตาอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้เขียนต้องการปลุกฝังให้ผู้อ่านเห็นความสวยงามของความเมตตา คนเราต้องมีความเมตตาต่อทุกคนในสังคม ไม่ว่าจะเป็นพี่น้องกันหรือเป็นคนที่ไม่รู้จักกัน เพราะความเมตตาจะช่วยมนุษย์มีความผูกพันกันมากขึ้น โดยที่ความเมตตาจะทำให้คนเราช่วยเหลือกัน จึงทำให้สังคมมีความสุขมากขึ้น

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก กล่าวถึง กะทิไปเยี่ยมน้องมะลิ ที่โรงพยาบาล น้องอยากฟังนิทาน กะทิก็เล่านิทานให้น้องฟังจนน้องมะลินอนหลับ โดยที่ต้องใส่สายน้ำเกลือตลอดเวลา น้องคงเจ็บมาก กะทิรู้สึกสงสารน้อง ดังตัวอย่าง

กะทิวางหนังสือลง พลังกวาดสายตาไปรอบห้อง และมา
หยุดลงที่มือของน้องมะลิ ซึ่งมีสายต่อกับถุงน้ำเกลือและเครื่อง

หน้าตาประหลาดที่กะทิไม่รู้ว่าเป็นอะไร กะทิเอื้อมมือไปค่อย ๆ ยกมือ
เล็กจ้อยวางลงบนฝ่ามือของตัวเอง และใช้ปลายนิ้วไล่ไปบนหลังมือ
และปลายเล็บอย่างแผ่วเบา

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. 2557 : 68)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาโดยผ่าน
การกระทำของตัวละครกะทิ ถึงน้องจะไม่ได้มีแม่คนเดียวเหมือนกับกะทิ แต่ความเมตตาของกะทิที่มีต่อน้อง
ก็ไม่ได้ลดลงเลย ผู้เขียนปลูกฝังให้ผู้อ่านเห็นความเมตตาของตัวละคร ซึ่งเป็นคุณธรรมที่มีคุณค่าต่อทุกคน
ในสังคม คนเราต้องมีความสงสาร เช่น ความเมตตาต่อคนอื่น เมื่อเห็นคนที่เจ็บป่วย ก็จะมีรู้สึกสงสาร
และเห็นใจเขา ความรู้สึกที่เมตตาผู้อื่นเป็นความดีงามจะส่งผ่านจากตัวละครไปสู่ผู้อ่านจนสามารถปลูกฝัง
ความเมตตาให้เกิดกับผู้อ่านได้

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ มีอิทธิพลต่อผู้อ่าน
ในด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความเมตตาโดยผ่านการกระทำของตัวละคร ที่มีต่อเพื่อน
และคนที่ไม่รู้จัก ซึ่งก็ควรมีความเมตตา โดยการเข้าใจ การเห็นใน และการช่วยเหลือ

4.1.5 ความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบเป็นการรู้จักหน้าที่ของตัวเองและปฏิบัติหน้าที่ตัวเองอย่างดีที่สุด
การดำรงชีวิตในสังคม ต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ว่าหน้าที่จะเป็นอย่างไร ก็ต้องทำหน้าที่ให้ดีที่สุด
วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ดังรายละเอียด
ต่อไปนี้

วรรณกรรม เรื่อง ใส่วีชีวิต กล่าวถึง แม่ซื้อไก่มาเลี้ยงที่บ้าน หน้าที่ของน้องชาย คือ
ทำความสะอาดกรงไก่ น้องชายทำตามหน้าที่อย่างดี ทุกวันหลังเลิกเรียนแล้ว น้องชายจะรีบไป
ทำความสะอาดกรงไก่ และจัดระเบียบให้อย่างดี ดังตัวอย่าง

น้องชายเป็นฝ่ายดูแลกรงไก่และบรรดาผู้อยู่อาศัยเขาจะ
อยู่ในกรงไก่เพื่อทำความสะอาดและจัดระเบียบสังคมในนั้นทุกเย็น
หลังเลิกเรียน

(ใส่วีชีวิต. 2550 : 79)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ
โดยผ่านการกระทำของตัวละครน้องชายของงามพรรณ ถึงแม้ว่างานที่ทำอาจจะไม่ได้เป็นงานสำคัญมาก
เช่น การทำความสะอาดกรงเลี้ยงไก่ แต่ก็ปฏิบัติหน้าที่อย่างดี โดยไม่ต้องการบังคับจากผู้อื่น การกระทำ
ของตัวละครเป็นตัวอย่างที่ผู้เขียนนำมาปลูกฝังความรับผิดชอบต่อผู้อ่าน

วรรณกรรม เรื่อง เดียว กล่าวถึง แม่ของน้องข้าวทำอาหารให้คุณภาพทุกวัน แต่
ในช่วงเวลานี้ แม่ติดงานจึงไม่สะดวกไปส่งของให้คุณภาพ จึงสั่งให้น้องข้าวเอาของที่แม่เตรียมใส่ตะกร้า

ไปฝากให้คุณน้า น้องข้าวทำตามหน้าที่ที่แม่สั่งอย่างดี ส่งตะกร้าให้คุณน้าตรงเวลาทุกวัน
ดังตัวอย่าง

แม่ไม่มีเวลาไปเยี่ยมคุณน้าเหมือนที่นึกไว้ไม่มีผิด แต่ก็จัด
ของใส่ตะกร้าเสมอและขอให้ข้าวปั้นจักรยานไปส่ง

หน้าที่นี้ข้าวอดอด รับทำอย่างเลียงไม่ได้ แม่จะวาง
ตะกร้าไว้บนโต๊ะในครัว ข้าวนึกอยากไปตอนไหนก็ตามแต่ใจ
กุญแจเข้าบ้านจะวางอยู่ข้างตะกร้าด้วย สัญชาตญาณทำให้ข้าวไป
เวลาเดียวกันทุกวัน

(เดียว. 2552 : 51)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ
โดยผ่านการกระทำของตัวละครข้าว ถึงแม้ว่างานที่ต้องทำไม่ได้เป็นงานสำคัญในชีวิต แต่ตัวละครก็
ยังทำตามหน้าที่ของตัวเอง โดยไม่ต้องให้คนอื่นสั่ง ผู้เขียนต้องการปลูกฝังให้ผู้อ่านคิดว่าเด็กเล็ก ๆ
อย่างตัวละคร ยังมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตัวเอง ดังนั้นผู้ใหญ่ยังต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่
ของตนเพิ่มมากขึ้น

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ กล่าวถึง แม่ของกิทะรักษาร่างกายที่บ้านริมทะเล
น้ำภูามีหน้าที่อยู่เป็นเพื่อนของแม่ ถ้าวันไหนน้ำภูามีธุระจำเป็นต้องออกไปข้างนอก น้ำกันต์ก็มาอยู่เป็น
เพื่อนแม่แทน แม้ว่าบางทีน้ำกันต์มาถึงบ้านริมทะเลเป็นเวลากลางดึก แต่น้ำกันต์ก็รับผิดชอบทำหน้าที่
อย่างดี ดังตัวอย่าง

น้ำภูายู่กับแม่เกือบตลอดเวลา ตาบอกว่าน้ำภูามีมือ
ขวา มือซ้าย เท้าขวา เท้าซ้าย ของแม่ แถมยังเป็นคนมีหัวคิด ตา
ทำหน้าที่ซิงซังและย้ำว่า ฌมไปคนมีหัว แต่ไม่รู้จักเอาไว้คิด ถ้าน้ำภูา
ต้องเข้ากรุงเทพฯ ไปทำธุระ น้ำกันต์จะมาอยู่แทนในทันที บางครั้ง
จะมาถึงกลางดึก เพราะกะทิตื่นเช้ามาก็เห็นน้ำกันต์นั่งหลับอยู่บน
โซฟาปลายเตียงของแม่แล้ว

(ความสุขของกะทิ. 2557 : 55)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมความรับผิดชอบโดยผ่าน
การกระทำของตัวละครน้ำภูาและน้ำกันต์ เรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิตไม่ได้เป็นเรื่องดีเสมอ อาจจะต้องพบกับ
ปัญหาต่าง ๆ แต่ถึงจะมีปัญหา เราก็ต้องทำหน้าที่ของตัวเอง โดยไม่ยอมแพ้ปัญหาต่าง ๆ ผู้เขียน
ได้นำการกระทำของตัวละคร เพื่อทำให้ผู้อ่านเห็นว่าการต่อสู้ปัญหา หรืออุปสรรคต่าง ๆ ก็เป็นส่วนหนึ่ง
ของความรับผิดชอบในชีวิตคนเรา

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ กล่าวถึง โรงเรียนที่พี่ทองเรียนอยู่ในปัจจุบัน เป็นโรงเรียนที่อยู่ไกลจากบ้าน แต่ทุกวันตอนเช้าพี่ทองก็ยิ่งพายเรือพายหลวง ออกบิณฑบาตเหมือนเดิม ดังตัวอย่าง

เดี๋ยวนี้พี่ทองอยู่โรงเรียนประจำจังหวัดแล้ว ท่าทางจะเรียนหนัก แล้วต้องเดินทางไกลกว่าเคยเพื่อไปโรงเรียน แต่พี่ทองก็ยิ่งพายเรือพายหลวงออกบิณฑบาตทุกเช้า กะทิจึงไม่รู้ลึกลงว่าพี่ทองหายหน้าไปไหน

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. 2557 : 27-28)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ โดยผ่านการกระทำของตัวละครพี่ทอง คนที่ทำหน้าที่ของตัวเองได้ดี แสดงให้เห็นว่าเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบ ถึงแม้เวลาปฏิบัติหน้าที่จะมีอุปสรรคต่าง ๆ แต่ก็สู้อุปสรรคได้ และพยายามทำตามหน้าที่ของตัวเองให้ดีที่สุด ผู้เขียนได้ปลูกฝังให้ผู้อ่านมีความรับผิดชอบ โดยที่ผู้เขียนได้นำเรื่องพี่ทอง ซึ่งเป็นเรื่อง que ผู้อ่านสามารถพบในชีวิตได้ เพื่อให้ผู้อ่านเรียนรู้ความรับผิดชอบ และนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน ของตัวเอง

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก กล่าวถึง ทุกวันศุกร์ลุงตองมีหน้าที่รับส่งกะทิจากโรงเรียนกลับบ้านริมคลอง ถ้าวันไหนลุงตองมีธุระไม่สะดวกไปรับกะทิ ก็จะเปลี่ยนเป็นน้ำภาไปรับแทน ลุงตองก็จะตามไปที่บ้านริมคลอง ไปส่งกะทิไปโรงเรียนในวันจันทร์ตอนเช้า ลุงตองทำหน้าที่ตัวเองโดยไม่มีใครบังคับ ดังตัวอย่าง

ทุกสุดสัปดาห์ กะทิกลับบ้านริมคลองพร้อมกับลุงตองเสียดายเป็นส่วนใหญ่

ลุงตองรับหน้าที่ดูแลเรื่องนี้ก็หลาย ๆ คล้าย ๆ เป็นที่รู้จักกัน ยกเว้นลุงตองไม่ว่างจริง ๆ ก็จะเป็นน้ำกันต์หรือน้ำภาพากะทิมาส่ง แต่หากกลับก็จะมาเป็นลุงตองที่ตามมาทีหลังและพากลับกรุงเทพฯ เข้าวันจันทร์

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. 2557 : 112-113)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ โดยผ่านการกระทำของตัวละครลุงตอง ซึ่งเป็นผู้ใหญ่ที่มีความรับผิดชอบ แม้ว่างานจะยุ่งแค่ไหน ลุงยังพยายามทำตามหน้าที่ของตัวเองให้ดี ผู้เขียนปลูกฝังให้ผู้อ่านมีความรับผิดชอบในเรื่องราวของชีวิตประจำวัน เพราะว่า ถ้าเรามีรับผิดชอบเรื่องของตัวเองได้ จึงมีความรับผิดชอบเรื่องของคนอื่น หรือสังคมได้

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่า วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ มีอิทธิพลต่อผู้อ่านในด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมความรับผิดชอบ ผู้เขียนเน้นย้ำโดยสร้างตัวละครที่มีความรับผิดชอบ ผู้อ่านก็จะได้ย่อมจะได้รับรู้ความรับผิดชอบเป็นคุณธรรมที่สวงามและเป็นสิ่งที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้การดำเนินชีวิตมีความหมายมากมาย ดังนั้น ถึงจะมีอุปสรรคต่าง ๆ จะลำบากเราต้องมีความรับผิดชอบ

4.1.6 ความเสียสละ

ความเสียสละ หมายถึง บุคคลยอมเสียสิ่งที่ตัวเองมีอยู่ เช่น สิ่งของร่างกายจิตใจ ฯลฯ เพื่อสร้างความรู้สึกที่ดีแก่ผู้อื่น เพราะฉะนั้น ความเสียสละจึงเป็นจิตนิสัยที่พึงงามที่มนุษย์มีต่อผู้อื่น และสังคม

วรรณกรรม เรื่อง เมื่อเธอกลับมา กล่าวถึง หลังจากแหวได้รับมงกุฎในการประกวดแล้ว แหวมีโอกาสถ่ายภาพยนตร์ มีฉากหนึ่งเป็นฉากไม่สุภาพ แหวไม่อยากถ่ายจึงร้องไห้ นิสาก็บอกแหวว่าจะถ่ายฉากนี้แทนแหว เพราะสองคนรูปร่างใกล้เคียงกัน แหวปฏิเสธความช่วยเหลือจากนิศา ไม่อยากให้นิสาดังลำบาก แต่นิสาดัดสใจจะช่วยแหวถ่ายฉากอาบน้ำ ดังตัวอย่าง

ในนาที่ที่หมดสิ้นหนทาง นิสาก็บอกกับฉันว่า “แหวอย่าร้องไห้เลย เรานี้ออกแล้วว่าจะทำยังไง ตัวอยู่ในนี้ะ เราจะไปบอกผู้กำกับว่า เราจะแสดงแทน เราสองคนรูปร่างใกล้เคียงกันถ่ายไกล ๆ ไม่ให้เห็นหน้า คนดูไม่รู้หรอก”

“ไม่ได้หรอก นิ เรายอมให้ตัวทำแบบนั้นไม่ได้หรอก”

“ไม่เป็นไรหรอกนะ เราอยากเล่นหนังกับเขาบ้างไม่ได้หรือยังงี้”

ฉันรู้ว่าไม่จริงเลย นิสาก็ไม่ได้อยากเล่นหนังนิศาแค่จะช่วยฉัน ฉันจะอ่อนวอนยังไง นิสาก็ยืนยันว่าเป็นทางเดียว ผู้กำกับรู้เข้าก็พยักหน้าทำนองว่ายังไงก็ได้ ขอให้ฉันสาวน้อยอาบน้ำก็พอใจแล้ว

(เมื่อเธอกลับมา. 2553 : 59-61)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมความเสียสละโดยผ่านคำพูดของตัวละครนิศา ถึงแม้ว่าการช่วยเหลืออาจจะทำให้ผู้ช่วย ต้องรับความเสียหาย แต่เขาก็ยอมทำแสดงว่าคน ๆ นี้ มีความเสียสละเพื่อเพื่อน ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านเห็นภาพความเสียสละของตัวละคร เพื่อให้อิทธิพลแก่ผู้อ่านที่ได้รับจากวรรณกรรม นำไปปฏิบัติในชีวิตของตัวเอง

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ กล่าวถึง หลังจากแม่กะทิเสียชีวิต แม่บริจาคร่างกายของตัวเองให้โรงพยาบาล ในงานศพของแม่มีแขกมาร่วมงานจำนวนมาก บางคนเดินทางมาไกล แต่ทุกคนยินดีมาร่วมงานส่งแม่กะทิครั้งสุดท้าย ดังตัวอย่าง

*แม่บริจาคร่างกายให้โรงพยาบาล พิธีสวดจึงมีเพียงสามวัน
ตาเลื่อกวัดบนเขาที่มีศาลาโอโถงกว้างขวาง ลุงตองเป็นเจ้าของพิธีและ
ฝ่ายสถานที่ มีแขกทยอยมาทุกคืน ทั้งเพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมรุ่น
รวมไปถึงลูกค้า ตาเกรงใจแขกที่มามาก เพราะต้องเดินทางมาไกล
แต่ทุกคนก็ยินดีมาร่วมงานแม่เป็นครั้งสุดท้าย*

(ความสุขของกะทิ. 2557 : 76)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมความเสียสละโดยผ่านตัวละครที่เป็นแขกที่มาร่วมงานศพ แม้ว่าการมาร่วมงานต้องเดินทางไกล ต้องเสียเวลาอย่างมาก แต่แขกทุกคนก็จะมาร่วมงาน ก็ยอมทำเท่าที่ทำได้ ถ้าคนเราเป็นคนที่ไม่รู้จักความเสียสละ เพื่อนของเราอาจจะน้อยลง ในที่สุดโลกของเราก็จะมีแค่เราคนเดียว ผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรมให้ผู้อ่านเห็นว่าควรเป็นคนที่รู้จักเสียสละให้ผู้อื่นในสังคมบ้าง

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ กล่าวถึง พี่ธงไทยไปทำงานที่ไต้หวัน อาคารที่พักของพี่ธงไทยถล่ม หลังจากพี่ธงไทยวิ่งออกจากที่พักแล้ว พี่ธงไทยเห็นยังมีเพื่อนอยู่ในอาคาร ไม่สามารถหนีออกไปได้ พี่ธงไทยจึงวิ่งกลับไปที่พัก เพื่อช่วยเหลือเพื่อน แต่ธงไทยไม่ได้ออกมาอีก เพราะว่าพี่ธงไทยเสียชีวิตในอาคาร ดังตัวอย่าง

*อาคารที่พักคนงานในไต้หวันถล่ม คร่าชีวิตแรงงานไทย
และชาติอื่นไปในพริบตา ธงไทยเป็นหนึ่งในผู้เคราะห์ร้ายเขาควรจะ
รอดปลอดภัยถ้าไม่อาสาเข้าไปช่วยเพื่อนคนงานที่ติดอยู่ข้างใน
และไม่กลับออกมาอีกเลย*

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. 2557 : 177)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมความเสียสละโดยผ่านการกระทำของตัวละครธงไทย เมื่อเพื่อนต้องการความช่วยเหลือ ถึงไม่ได้เป็นญาติพี่น้องก็ตาม และอาจจะทำให้ตัวเองต้องเสียชีวิต แต่ก็มี ความเสียสละจะพยายามไปช่วยเขา ผู้เขียนได้แสดงให้เห็นถึงตัวละครที่เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว และมีจิตสำนึกเสียสละช่วยเหลือคนที่ทุกข์ยากลำบาก ทำให้ผู้ที่ได้รับความช่วยเหลือรู้สึกอบอุ่น และได้มีชีวิตรอดปลอดภัยจากความเสียสละของคนอื่น

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้เขียนได้สร้างตัวละครที่มีการกระทำเสียสละเพื่อผู้อื่น ถึงแม้ว่าการเสียสละอาจจะทำให้เสียชีวิต แต่คน ๆ นั้นก็ยอม เพราะว่าเป็นคนที่ไม่เห็นแก่ตัวเอง ยอมทำทุกอย่างปกป้องคนอื่น

4.1.7 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ หมายถึง การกระทำที่แสดงถึงความมีน้ำใจต่อผู้อื่น พร้อมทั้งจะ
ให้ช่วยเหลือผู้อื่น ฉะนั้น ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่จึงเป็นคุณธรรมที่ต้งามของสังคม ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
ที่มีต่อคนอื่นจะทำให้จิตใจของเราอ่อนโยน การรู้จักแบ่งรู้จักให้คนอื่นเป็นการกระทำอันสูงส่ง เมื่อ
เราปฏิบัติได้ เราจะรู้สึกมีความสุข

วรรณกรรม เรื่อง แปดสองสี่ กล่าวถึง ถ้าแก่มาตามหาซาเล้ง จึงรู้ว่าเสมอเสียชีวิตแล้ว
ถ้าแก่ช่วยแจ้งข่าวให้ทางบ้านของเสมอรู้ เมื่อถ้าแก่รู้ว่าทางบ้านของเสมออยากจน ไม่มีเงินมารับศพ
กลับไปทำพิธีตามประเพณีได้ ถ้าแก่จึงช่วยจัดงานเผาศพเสมอให้ และส่งกระดูกของเสมอกลับไป
ถึงบ้านเกิด ดังตัวอย่าง

เจ้าหน้าที่ร่วมกตัญญูจึงเห็นว่ามีซาเล้งปีแบนคาล้อหน้าอยู่
เสมอเป็นศพไม่มีญาติอยู่หลายวัน เพราะไม่มีเอกสารประจำตัว
บอกให้รู้ว่าเป็นใคร ต่อเมื่อถ้าแก่ตามหาซาเล้งที่หายไปจนเจอใน
สภาพเศษเหล็กจึงช่วยแจ้งข่าวทางบ้านของเสมอให้มารับศพไป
จัดการตามประเพณี แต่ในเมื่อญาติพี่น้องไม่มีเงินเลย ถ้าแก่จึง
ช่วยเป็นธุระนำศพไปเผาที่วัดซานเมือง และส่งอัฐิถ้าแก่กระดูกไปให้
ทำบุญที่บ้านเกิดกันเอง

(แปดสองสี่. 2552 : 28-29)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
โดยผ่านการกระทำของตัวละครถ้าแก่ ถึงไม่ใช่ญาติพี่น้อง แต่เมื่อคนอื่นลำบาก ก็จะพยายามช่วยเหลือ
เท่าที่ทำได้ คนเหล่านี้มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งไม่ต้องมีคนสั่ง ความช่วยเหลือสำหรับหลายคนอาจจะ
เป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ แต่ก็จะทำให้คนลำบากพ้นจากความเดือดร้อน รู้ว่ามีบุคคลในสังคมเป็นห่วงใย
อยู่เสมอ ผู้เขียนได้นำการกระทำของตัวละครเป็นตัวอย่าง สอนให้ผู้อ่านรู้จักความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

วรรณกรรม เรื่อง เพลงนก กล่าวถึง หลังจากเกิดอุบัติเหตุรถชนแล้ว ตำรวจไม่มีข้อมูล
ของผู้เสียชีวิต ไม่สามารถแจ้งญาติพี่น้องของผู้เสียชีวิตได้ และเด็ก ๆ ของผู้เสียชีวิตก็จะเป็นเด็กกำพร้า
ป่าขาวเลยไปขอตำรวจว่าให้เด็กอยู่กับป่าขาวก่อน แล้วให้ตำรวจตามหาญาติพี่น้องของเด็กต่อไป ป่าขาว
จึงพาเด็กกลับบ้าน ดังตัวอย่าง

“เอาใจดี ป้าคนตายไม่พบบัตรอะไรเลย”

ป่าขาวไม่รู้จักตำรวจคนนี้ แต่ก็รีบยกมือปิดหูเด็กน้อย

ก่อนจะเจรจาดอกกลับไป

“บัตรเอทีเอ็มก็ไม่มีเธอ เมื่อกี้เห็นอยู่ตรงหน้าตุนั่น”

ป่าขาวพยักพยับไปทางตู้เอทีเอ็มหน้าร้านข้าวแกง

“ไม่มีจริง ๆ ป้า คงต้องไปตามหาญาติก่อน แล้วเด็กนี้จะ
ทำยังไง” ตำรวจเกาศีระชะ

“ฝากไว้กับฉันก่อนก็ได้ บ้านอยู่ซอยแรกขวามือ สุดซอย
เลยใคร ๆ ก็รู้จัก” ป้าขาวเสนอตามที่คิดได้ในนาที่นั้น

“ดี ๆ” ตำรวจบอก “แล้วจะติดต่อมานะ”

ป้าขาวจึงเก็บแฉงและพาเด็กน้อยกลับบ้านไม้หลังเล็ก

(เพลงนก. 2554 : 8)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
โดยผ่านบทสนทนาป้าขาวกับตำรวจ คนเราอยู่ในสังคมเดียวกัน เมื่อเห็นคนอื่นต้องการความช่วยเหลือ
ถึงเป็นคนที่เราไม่รู้จักก็ตาม เราต้องพยายามช่วยเขาอย่างเต็มที่ โดยไม่ต้องการสิ่งตอบแทนเพราะ
ความช่วยเหลือทำให้ชีวิตของคนอื่นมีความหวัง ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านเห็นภาพความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
จึงชักชวนให้ผู้อ่านมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น

วรรณกรรม เรื่อง เดี่ยว กล่าวถึง น้าชาญเล่าเรื่องที่ช่วยเด็กในบ้านเด็กให้เลิศฤทธิ์ฟัง
น้าชาญเห็นบ้านเด็กปิดไฟมืด รู้ว่าเด็กกำลังจะถูกจับขึ้นรถไปที่อื่น น้าชาญเดินไปที่ท้ายรถ เปิดผ้าเห็น
เด็กนอนอยู่ข้างใน น้าชาญก้มมือเรียกเด็กสามคนให้ลุกขึ้น และพาเด็กพวกนี้หนีออกจากรถ ไปอยู่ในบ้าน
ของน้าชาญ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คราวนี้เลิศฤทธิ์นั่งไม่ติดแล้ว

“ช่วยยังไงครับ”

“อย่างที่บอก บ้านแบบนี้เปิด ๆ ปิด ๆ ที่นี้อยู่มาวันหนึ่งมี
สายมาบอก โกลาหลกันทั้งบ้าน ผมสะดุ้งตื่นกลางดึก เสียงโวยวาย
ปังปัง ผมลุกออกมาดูก็เห็นบ้านปิดไฟมืด แต่มีรถกระบะมาจอดรถ
ไอ้คนคุมเด็กลากเด็กมาขึ้นรถทีละคนสองคน ท่าทางมันรีบร้อน ไฟ
ก็ไม่เปิด ผมไม่ได้เมฆานะ แต่นึกเฮี้ยนขึ้นมายังไงไม่รู้ ย่องไปเปิด
ผ้าใบท้ายรถ ผมเห็นเด็กนอนเรียงกันเหมือนตับปลาอย่าง หน้าตาผม
คงดูน่ากลัวอยู่หรอก แต่ไม่ยกมือใครร้อง คงจ้วเจียกันเพราะถูกปลุก
ขึ้นมา ผมกวาดตามองก็จำเด็กสองสามคนที่เคยสบตากันบ่อย ๆ
ได้ ผมรีบกวักมืออุ้ดให้ลุกขึ้นตามผมมา ผมบ้ำไหมคุณ ลากเด็กมา
อย่างนั้นเอง สามคน”

น้าชาญซุสามนิ้ว

“ผมยกมือทำท่าว่าอย่าส่งเสียง แล้วพาไปแอบในบ้าน
บ้านผมนี้แหละใต้หนวดเสือเลย พอรถออกพ้นซอยไปผมก็คว้า
รถเครื่อง เอาเด็กซ้อนสามแล้วเอาไปส่งที่บ้านโน้น”

(เดียว. 2552 : 127-128)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้เกิดกับผู้อ่านผ่านการกระทำของตัวละครที่ไม่ได้รู้จักกันมาก่อน แต่ก็ช่วยเหลือกันในเวลาเดือดร้อน ซึ่งเป็นคุณธรรมที่ดั่งาม คนที่มาช่วยเหลือไม่ต้องการค่าตอบแทน แสดงให้เห็นว่าคนนั้นมีน้ำใจอย่างแท้จริง คนเราในสังคมนี้มีปัญหาที่ต้องการความช่วยเหลือ เช่น ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ที่ให้คนอื่น จะทำให้เรามีจิตใจอ่อนโยน ผู้เขียนได้ปลุกฝังให้มีคุณธรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คนอื่นในเหตุการณ์ที่มีความยุ่งยากเดือดร้อนอย่างสม่ำเสมอ

วรรณกรรม เรื่อง ฟ้าสีทอง กล่าวถึง หลังจากเกิดเหตุการณ์ทหารยิงนักศึกษาแล้ว พ่อท้ายเป็นห่วงปลายที่ร่วมชุมนุม จึงออกไปหาปลายที่ข้างนอก ปลายกลับบ้านแต่พ่อยังไม่ได้กลับ สมาชิกครอบครัวทุกคนเป็นห่วงพ่อมาก จึงออกไปหาพ่อ ท้ายไปหาที่โรงพยาบาล เมื่อท้ายเห็นผู้บาดเจ็บจำนวนมาก และเลือดในโรงพยาบาลไม่พอ ท้ายตัดสินใจบริจาคเลือดตัวเอง เพื่อช่วยเหลือผู้บาดเจ็บดังตัวอย่าง

ผมตัดสินใจบริจาคเลือดเมื่อคิดว่าฤทธิ์กัญชาในร่างกาย
คงหมดไปแล้ว ผมกำมือและกางออกเป็นจิ้งหะเพื่อเร่งให้เลือด
ไหลลงขวด ในเมื่อผมพลาดโอกาสสละเลือดทาแผ่นดินเพื่อ
อุดมการณ์ ก็ขอให้ผมได้มีโอกาสสละเลือดเพื่อต่อชีวิตผู้พิทักษ์
เสรีภาพด้วยเถิด

(ฟ้าสีทอง. 2556 : 83)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ โดยผ่านการกระทำของตัวละครท้าย ถึงแม้ว่าการบริจาคเลือดเป็นเรื่องธรรมดาสำหรับคนเรา แต่เลือดของเราสามารถทำให้ผู้รับการบริจาคพ้นจากความเดือดร้อน และทำให้ชีวิตต่อไปได้ ผู้เขียนต้องการปลุกฝังความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้เกิดกับผู้อ่าน ได้เห็นว่าการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คนอื่นเป็นคุณธรรมที่ดี ความช่วยเหลือไม่จำเป็นต้องเป็นเงินทอง แต่สามารถให้ผู้อื่นพ้นจากความเดือดร้อนได้ ทำให้ผู้อ่านได้เห็นความดีงามของความเอื้อเฟื้อและพยายามปฏิบัติตาม

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ กล่าวถึง หลังจากกะทิพบกับคุณตุ๊กที่หน้าบ้านแม่แล้ว น้ากันต์เล่าให้กะทิฟังว่า คุณตุ๊กเลี้ยงลูกชายคนเดียว แม่กะทิสงสาร จึงช่วยจ่ายค่าเล่าเรียนให้ลูกคุณตุ๊กดังตัวอย่าง

น้ำก้นต์บอกที่หลังว่าสามีของคุณตุ๊กติดการพนันมีเท่าไร
ก็หมด คุณตุ๊กจึงแยกทาง และต้องเลี้ยงลูกชายตามลำพัง แม่เคยให้
ความช่วยเหลือไปหลายครั้ง โดยเฉพาะเรื่องค่าเล่าเรียนของลูก
แม่ดูจะทำให้คนรอบตัวมีความสุขได้อย่างน่าชื่นชม กะทิภูมิใจที่
เป็นลูกของแม่

(ความสุขของกะทิ. 2557 : 106)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ปลุกฝังคุณธรรมจริยธรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่
โดยผ่านการกระทำของตัวละครแม่กะทิ ผู้เขียนสร้างเรื่องราวที่ตัวละครได้เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คนอื่น ผู้อ่าน
ได้เห็นว่า ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คนอื่นไม่จำเป็นต้องเป็นญาติพี่น้อง ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โดยไม่ต้องการ
ค่าตอบแทนใด ๆ แสดงว่าคนนั้นเป็นคนที่มีความใจกว้างแท้จริง ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านได้แง่คิดว่า คนเรา
อาศัยอยู่ในสังคมต้องพบอุปสรรคต่าง ๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ที่ต้องการคนอื่นช่วยเหลือเกือบทุกคน
ความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือคนอื่น จะทำให้เรามีจิตใจอ่อนโยน เรื่องนี้ได้ปลุกฝังให้ผู้อ่านรู้ว่าการมีคุณธรรม
ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่คนอื่นเสมอจะทำให้สังคมน่าอยู่มากขึ้น

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่าวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ได้ปลุกฝัง
คุณธรรมจริยธรรมความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้เกิดกับผู้อ่านได้เป็นอย่างดี ความช่วยเหลือไม่จำเป็นต้องเป็นญาติ
เป็นพี่น้อง ความช่วยเหลือของคนอื่นจะทำให้เรามีกำลังใจ ถ้าคนเรารู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ด้วยน้ำใจ
ความรักและความเมตตาโลกนี้ก็จะมิผลให้ผู้อ่านได้แง่คิดว่าในสังคมปัจจุบันคนที่เอื้อเฟื้อช่วยเหลือคนอื่น
โดยไม่ต้องการค่าตอบแทน เป็นคนที่มีคุณธรรมสมควรที่จะยกย่องต่อไป

4.2 การกระตุ้นให้มีความเข้มแข็งและอดทนเพื่อต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต

คนเราต้องมีทั้งเรื่องทั้งดีและร้าย ต้องเผชิญความยากลำบากหรืออุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิต
เมื่อพบกับสิ่งที่ดีเราจะรู้สึกมีความสุข เมื่อพบกับสิ่งที่ไม่ดี เราจะรู้สึกเป็นทุกข์ แต่ก็ไม่ควรท้อเพราะ
บางทีความทุกข์ในชีวิตสอนให้คนเรามีความเข้มแข็งในจิตใจ ทำให้มีความอดทนและมีกำลังใจต่อสู้กับ
โชคชะตาชีวิต เพื่อที่จะผ่านพ้นและพบสิ่งที่ดีได้ ถ้าชีวิตของคนเราไม่มีความทุกข์ เราก็ไม่รู้จักความสุข

วรรณกรรมมีอิทธิพลในด้านกระตุ้นให้มีความเข้มแข็งเพื่อต่อสู้กับโชคชะตาชีวิตก็คือ ความอดทน
และการต่อสู้ของตัวละครในเรื่องราวต่าง ๆ จึงกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความคิด ความรู้สึกที่จะต่อสู้กับ
โชคชะตาชีวิต วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ได้กระตุ้นผู้อ่านให้มีความเชื่อมั่นว่า ถ้าชีวิตพบ
ความลำบากยากจนจงอย่ายอมแพ้ ต้องต่อสู้กับโชคชะตาชีวิตให้ได้ และกระตุ้นให้ผู้อ่านให้มีความเข้มแข็ง
และอดทนเพื่อต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.1 ความอดทนในชีวิต

การดำรงชีวิตเมื่อพบกับปัญหาต่าง ๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้าไม่มีความเข้มแข็งในจิตใจ เราอาจจะยอมแพ้กับปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต ฉะนั้น จึงต้องเป็นคนเข้มแข็ง จึงไม่กลัวปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในชีวิต เพราะคนที่มีความเข้มแข็งถือว่าเป็นเครื่องมือที่ทำให้เอาชนะปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

วรรณกรรม เรื่อง ไล่สีชีวิต กล่าวถึง ลูกของงามพรรณเป็นคนที่มีความอดทน ช่วงหนึ่งในชีวิตของคุณลุง มีความลำบากมาก ไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้ แต่คุณลุงไม่ได้บอกให้ใครรู้ คุณลุงขายไอศกรีมเพื่อมีรายได้ ดังตัวอย่าง

ลุงให้กำลังใจทุกคน ชีวิตลุงคือบทรละครของการต่อสู้
มีหลายเรื่องที่เราไม่รู้กันเลย ตลอดเวลาที่คบหากันฉันลุลงหลานว่า
ลุงลำบากแค่ไหน เพราะเมื่อเจอกันมีแต่เรื่องเฮฮา เราไม่เคยรู้ว่า
ลุงต้องตักไอศกรีมขายในวันที่ไม่มีรายได้ เรายกมือปิดหน้าด้วย
ความละอายใจเมื่อรู้เรื่องนี้ทีหลัง

(ไล่สีชีวิต. 2550 : 32)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้กระตุ้นให้ผู้อ่านมีความอดทนในชีวิต เพื่อต่อสู้กับความลำบากในชีวิต โดยผ่านการกระทำของตัวละครลุง ชีวิตของคนเราไม่ได้มีแต่ความสุขตลอดเวลา เมื่อความทุกข์ ความลำบากเกิดขึ้นในชีวิต ต้องมีความอดทนอย่างคุณลุง ไม่ว่าจะเหนื่อยแค่ไหน ก็ไม่เคยท้อแท้ เพราะเขามั่นใจในตัวเองว่าเขาทำได้ เขาต้องเอาชนะความยากลำบากให้ได้ ขณะเดียวกัน ผู้เขียนทำให้ทำให้ผู้อ่านเห็นว่า คนแก่อย่างคุณลุงยังมีความอดทนต่อความลำบากในชีวิต คนเราคงไม่มีข้ออ้างยอมแพ้ปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต

วรรณกรรม เรื่อง แปดสองสี่ กล่าวถึง แม่สันทนต์เสียชีวิตเมื่อสันทนต์อายุสิบห้าปี สันทนต์กลายเป็นเด็กกำพร้า จึงไม่ได้มีชีวิตสุขสบายอย่างเด็กวัยรุ่นทั่วไปสันทนต์มีความอดทน เขาบวชเรียนหนังสือ สันทนต์เรียนเก่ง เมื่ออายุสิบแปดปี สันทนต์สอบเปรียญสามประโยคได้ ดังตัวอย่าง

สันทนต์บวชเรียนมาตั้งแต่แม่ตายตอนเขาอายุได้สิบห้าปี
ทำให้เขาไม่เคยใช้ชีวิตวัยรุ่นแบบเด็กหนุ่มคนอื่น ๆ เขาหัวดีและ
สอบได้เปรียญสามประโยคตอนอายุสิบแปดปี

(แปดสองสี่. 2552 : 50-51)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนกระตุ้นผู้อ่านให้มีความอดทนกับความลำบากที่ไม่มีแม่ส่งเสริมด้านการเรียนหนังสือโดยผ่านตัวละครสันทนต์ ทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกว่า คนที่โชคดี ในด้านการศึกษา เพราะพ่อแม่ยังมีชีวิตอยู่และดูแลเรื่องการศึกษาของลูกได้อย่างดี ตัวละครได้บวชเรียน เพื่อให้มีโอกาสเรียนเหมือนเด็กคนอื่น ๆ ฉะนั้นคนที่โชคดีอย่างเราต้องรู้จักรักษาโอกาสของตัวเอง

และมีความอดทนในการเรียน เพราะว่าถ้าเปรียบเทียบกับคนที่ไม่มีครอบครัวสนับสนุนการเรียน ก็ต้องหาโอกาสขอเรียน และมีความอดทนและตั้งใจเรียนหนังสืออย่างดีที่สุด

วรรณกรรม เรื่อง เพลงนก กล่าวถึง นรินทร์เป็นคนสุขุขทัย เมื่อนรินทร์เรียนจบมัธยมศึกษา ตอนปลายแล้ว ก็มาหางานทำที่กรุงเทพฯ เพื่อหาเงินและส่งตัวเองได้เรียนหนังสือต่อ งานแรกของนรินทร์ เป็นงานที่ทำในครัวโรงเจ นรินทร์คิดว่าจะไม่อดตาย ดังตัวอย่าง

เมื่อแรกที่นรินทร์ทำงานที่นี่ ร้านทรุดโทรมและแทบไม่มี
สินค้าขาย ตัวเขาเองเป็นเด็กต่างจังหวัด เกิดและโตที่สุขุขทัย
จบมัธยมปลายแล้วก็ตามเพื่อนมากรุงเทพฯ ตั้งใจจะมาหางาน
ทำไปเรียนไป เพื่อน ๆ กระจัดกระจายแยกย้ายกันไปตาม
โชคชะตาตัวเขาบังเอิญพบเจ้าแก้มชัยที่โรงเจในเยาวราช
เขาไปช่วยงานในครัวที่นั่นเพราะรู้แน่ ๆ ว่าจะไม่อดตาย

(เพลงนก. 2554 : 27-28)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนกระตุ้นผู้อ่านให้มีความอดทนในการทำงานเพื่อ ดำรงชีวิตให้อยู่รอดโดยผ่านตัวละครนรินทร์ ทำให้ผู้อ่านได้แง่คิดว่า ตัวละครมีชีวิตลำบากมาก ต้องทำงานหาเงินมาเลี้ยงตัวเองตั้งแต่เรียนจบแล้ว โดยต้องทำงานใช้แรงงานได้เงินน้อย และเขายังอดทนที่จะเก็บเงินเพื่อเรียนต่อระดับสูง ๆ ชีวิตจะได้ไม่ลำบากอีกต่อไป

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน โนโลกใบเล็ก กล่าวถึง พี่ทองกลับจากญี่ปุ่น เพื่อบวชตามประเพณี กะทิเจอพี่ทองและถามพี่ทองว่า เมื่อไรพี่ทองจะกลับมาอีกครั้ง พี่ทองบอกว่า พี่ทอง มีโอกาสได้ไปศึกษาที่ญี่ปุ่นก็เพราะว่าได้สอบชิงทุน แต่ตามระเบียบของทุน ไม่ให้กลับบ้านบ่อย ๆ แม้จะคิดถึงบ้านก็ต้องอดทน ดังตัวอย่าง

ครั้งสุดท้ายที่พบหน้ากันเป็นวันก่อนพี่ทองเดินทางไม่กี่วัน

“พี่ทองกลับญี่ปุ่นคราวนี้ อีกนานไหมกว่าจะมาอีก” กะทิ

ถาม

“ไม่รู้เหมือนกันนะ มาคราวนี้ได้ก็พิเศษแล้ว” พี่ทองพูด

ด้วยรอยยิ้มที่ดูแปลกตา อาจจะเพราะทรงผม ‘สีกใหม่’

“เจอกันอีกที กะทิอาจจะเข้ามหาวิทยาลัยแล้วก็ได้”

“อีกตั้งสามปีนะพี่ทอง จะไปจนจบปริญญาตรีเลยหรือ”

“ทุนไม่ให้กลับบ้านบ่อย ๆ หรอก ยกเว้นจะมีเงินกลับเอง”

ซึ่งไม่มี กะทิต่อท้ายประโยคให้พี่ทองอยู่ในใจ

“อยู่ทางโน้นลำบากมากไหม” กะทิയാกรู้

“ลำบากก็ต้องอดทน เพื่ออนาคต”

มีด้านบวกก็ต้องมีด้านลบ ได้ทุนเรียน แต่ก็ต้องไกลบ้าน
 แลกกัน พี่ทองมีเป้าหมายในชีวิตมาตั้งแต่ไหนแต่ไรขณะที่กะทิไม่มี
 หรือยังไม่มีตอนนี้

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. 2557 : 112)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนกระตุ้นผู้อ่านให้มีความอดทนด้านการไปใช้ชีวิต
 และการเรียนหนังสือในต่างประเทศ โดยผ่านบทสนทนาของตัวละครกะทิกับพี่ทอง ผู้เขียนกระตุ้นให้ผู้อ่าน
 รับรู้ชีวิตในต่างประเทศต้องพบกับอุปสรรคต่าง ๆ มากมาย แต่เมื่อต้องคิดถึงอนาคตในวันข้างหน้า
 ก็ต้องรู้จักอดทน ฝ่าฟันอุปสรรคเหล่านั้นไปให้ได้ หรือถือคติที่ว่าลำบากวันนี้ สบายข้างหน้า ก็จะทำให้
 มีกำลังใจ จึงฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ได้ จนสำเร็จตามที่มีความหวัง

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่า วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ มีอิทธิพลในด้าน
 การกระตุ้นผู้อ่านให้มีความอดทนในชีวิต ผู้เขียนสร้างตัวละครเป็นตัวเอกที่มีความเข้มแข็งอดทน
 จึงกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความคิด ความรู้สึกว่าควรมีความอดทนเพื่อต่อสู้กับปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต ผู้เขียนทำให้
 ผู้อ่านมีความอดทนและนำไปปฏิบัติในชีวิต ไม่ยอมแพ้และมีกำลังใจการต่อสู้กับโชคชะตาชีวิตได้อย่างดี

4.2.2 ความเข้มแข็งต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต

มนุษย์เราอยู่ในสังคม ต้องพบกับเรื่องต่าง ๆ ทั้งดีและร้าย เมื่อเราเจอสิ่งที่ไม่ดี หรือสิ่งร้าย
 ในชีวิต สิ่งที่เราทำได้ก็คือสร้างความเข้มแข็งทั้งจิตใจและร่างกาย เพราะว่าถ้าจิตใจมีความเข้มแข็ง
 เราก็จะมีกำลังใจต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต จึงทำให้ความทุกข์ผ่าน คนที่มีจิตใจเข้มแข็ง ต่อสู้กับโชคชะตา
 ในชีวิตเป็นประสบการณ์ที่ดีในชีวิต

วรรณกรรม เรื่อง ใส้สีชีวิต กล่าวถึง แม่ฝากงามพรรณให้ฝึกงานที่เวิร์ด เพื่อฝึกฝนร่างกาย
 ใ้งามพรรณแข็งแรง ถึงกิจกรรมการฝึกฝนเป็นงานง่าย ๆ แต่สำหรับงามพรรณเป็นงานที่ยาก แต่งามพรรณ
 มีความพยายามในการทำกิจกรรม ฝึกวันละเล็กน้อยอย่างต่อเนื่อง ในที่สุดงามพรรณก็ทำได้สำเร็จ
 ดังตัวอย่าง

ที่ไปอยู่เวิร์ดนี้ก็เพราะแม่เอาไปฝากไว้ให้หัดช่วยตัวเอง
 ก่อนหน้านี้ฝึกมาแล้วหลายสำนัก รวมทั้งโรงพยาบาลจุฬาฯ และ
 ศิริราช ฝึกกันตั้งแต่หัดติดกระดุมเสื้อจนถึงเดินขึ้นบันได และอื่น ๆ
 ที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหว เพราะโรคที่เป็นตั้งแต่เกิดทำให้สมอง
 ส่วนที่บังคับการทำงานของร่างกายในเรื่องนี้เสียไป การฝึกหัดต้อง
 ทำสม่ำเสมอและเป็นยาของชีวิตวัยเด็กที่เสียงไม่ได้สิ่งหนึ่งที่ได้
 จากการฝึกก็คือความรู้สึกภูมิใจที่ทำอะไรสักอย่างได้สำเร็จ จำได้ว่า
 ต้องหัดขึ้นลงบันไดทุกวัน วันละขึ้นสองชั้น และเพิ่มจำนวนจน
 สูงขึ้นเรื่อย ๆ วันที่เดินขึ้นไปถึงชั้นสองและมองลงมาว่าตัวเอง

ขึ้นมาได้สูงแค่นั้น ช่างเป็นความประทับใจที่น่าจะไม่ต่างจาก
ผู้พิชิตยอดเขา เพราะจำความรู้สึกนั้นได้ดีจนทุกวันนี้

(ไล่สี่ชีวิต. 2550 : 90-91)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนกระตุ้นผู้อ่านให้มีความเข้มแข็งเพื่อต่อสู้กับความลำบากในชีวิต เพราะว่า ชีวิตของคนเราต้องมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เป็นโชคชะตาชีวิตที่ทำให้พบปัญหาในชีวิต จึงต้องมีจิตใจเข้มแข็ง เพื่อเป็นกำลังใจต่อสู้กับปัญหาในชีวิต ผู้เขียนนำปัญหาของตัวละคร เพื่อให้ผู้อ่านได้ขบคิดว่าชีวิตของคนเรามีความลำบาก แต่ตัวละครก็ไม่ยอมแพ้ และตัวเองให้เข้มแข็ง จึงชนะปัญหาได้ ดังนั้น คนเราก็ก็น่าจะพยายามฝึกตัวเองให้มีจิตใจเข้มแข็ง และเชื่อมั่นของตัวเองเป็นโชคชะตาที่ทำได้ สามารถต่อสู้กับปัญหาในชีวิตได้

วรรณกรรม เรื่อง แปดสองสี่ ได้กล่าวถึง เสมอเป็นคนยากจน แต่เสมอพยายามต่อสู้กับโชคชะตาของตัวเอง เสมอจึงออกจากบ้านเกิดและนั่งรถไฟมากรุงเทพฯ เพื่อหางานทำ รายได้ของเสมอทำต้องส่งไปที่บ้าน ดังนั้น เสมอจึงทำงานเป็นยาม เพราะมีความหวังว่าจะมีเงินมากพอที่จะรับภรรยาที่ลูกมาอยู่ด้วย ดังตัวอย่าง

เสมอ นายของมอมแมม เป็นหนุ่มอีสานคนซื้อสู้งานหนัก
เสมอเข้ามาแล้วทุกอย่างตั้งแต่วันขึ้นรถไฟจากบ้านเกิดที่ยโสธร
มาถึงกรุงเทพฯ แรงงานเป็นสิ่งที่เสมอใช้แลกเพื่อหาเงินมาเลี้ยง
ปากท้องและหวังว่าจะพอมีส่งกลับไปให้พ่อแม่ลูกเมียได้ใช้ ทำมา
ก็ต้องได้มาก เสมอหวังว่าจะหารายได้มากพอที่จะรับลูกเมียมาอยู่
ด้วยให้พร้อมหน้าขึ้นตาชื่นใจ

(แปดสองสี่. 2552 : 27)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนกระตุ้นผู้อ่านให้มีความเข้มแข็งต่อสู้กับโชคชะตาชีวิตที่ยากลำบาก โดยผ่านตัวละครเสมอ ที่เป็นคนยากจน แต่ก็มีจิตใจเข้มแข็ง ไม่ยอมแพ้โชคชะตาในชีวิต เพราะว่า ความเข้มแข็งเป็นสิ่งสำคัญในชีวิต ทำให้คนเรามีกำลังใจต่อสู้อุปสรรคต่าง ๆ ในชีวิต ผู้เขียนได้นำความเข้มแข็งต่อสู้โชคชะตาของตัวละคร เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีของผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านมีกำลังใจต่อสู้ในชีวิตของตัวเอง

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ กล่าวถึง หลังจากพีสตั๊บรู้เรื่องพี่ธงไทยเสียชีวิตที่ไต้หวันแล้ว เป็นโชคชะตาที่พีสตั๊บต้องเลี้ยงตัวเองโดยหาอาชีพและรายได้เลี้ยงชีวิต ความลำบาก วันเสาร์ อาทิตย์พีสตั๊บไปเรียนเสริมสวย หวังว่าจะได้เปิดร้านของตัวเองในตลาดได้ ดังตัวอย่าง

พีสดับยังมาทำงานให้ยาย แต่เรียนเสริมสวยเพิ่มเติม
วันเสาร์อาทิตย์ พ่อแม่ของไทยแบ่งเงินชดเชยที่ได้มาให้พีสดับเป็นทุน
เลี้ยงลูกส่วนหนึ่ง เห็นว่าพีสดับอาจจะเปิดร้านทำผมเล็ก ๆ ในตลาด
(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. 2557 : 194)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้กระตุ้นให้ผู้อ่านมีจิตใจที่เข้มแข็งต่อสู้กับ
โชคชะตาชีวิตโดยผ่านตัวละครพีสดับ ซึ่งเป็นผู้หญิงที่มีความเข้มแข็งในชีวิต ถึงจะประสบกับการสูญเสีย
สามีและต้องเลี้ยงลูกตามลำพัง แต่ก็ไม่ยอมแพ้ความทุกข์ ความเศร้าโศก ตัวละครมีความเข้มแข็งที่จะเผชิญ
กับความทุกข์และปัญหาในชีวิตได้ ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านรับรู้ว่าคุณเข้มแข็งเป็นเครื่องมือที่ทำให้
เราสามารถผ่านโชคชะตาที่ลำบากได้อย่างดี ชักชวนให้ผู้อ่านมองเห็นความหวังในชีวิต และพยายาม
สร้างความหวังให้เป็นความจริงในชีวิต

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่าวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ มีอิทธิพล
ต่อผู้อ่านในด้านการกระตุ้นให้ผู้อ่านความเข้มแข็งต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต ที่ไม่สามารถกำหนดตัวเอง
ผู้เขียนทำให้ผู้อ่านเห็นภาพความลำบากและความพยายามของตัวละครทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดว่าชีวิต
ของคนเราต้องมีความลำบากหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เมื่อพบปัญหา จึงต้องเข้มแข็ง และมี
กำลังใจต่อสู้กับโชคชะตาที่ยากลำบากในชีวิต

4.3 การตระหนักคุณค่าของธรรมชาติ

มนุษย์กับธรรมชาติมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น ธรรมชาติมีคุณค่าอย่างยิ่งที่ทำให้ชีวิต
ของมนุษย์สมบูรณ์มากขึ้น ก็เพราะว่ามนุษย์ต้องพึ่งพาอาศัยอยู่กับธรรมชาติต่าง ๆ เช่น อาหารการกิน
ที่อยู่อาศัย เป็นต้น ฉะนั้น มนุษย์ต้องรู้จักตั้งกฎต่อธรรมชาติ หากว่ามนุษย์พัฒนากิจการ ทำให้สิ่งแวดล้อม
ได้รับความเสียหาย เกิดภัยธรรมชาติมา ซึ่งมีผลกระทบต่อชีวิตของมนุษย์ ทำให้มนุษย์ได้รับความลำบาก
จากภัยธรรมชาติ ดังนั้น นอกจากการพัฒนาทางเศรษฐกิจของมนุษย์ และยังคงควรให้ความสนใจในการรักษา
สิ่งแวดล้อม

วรรณกรรมของงามพรรณ เวชชาชีวะ ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ เช่น
ต้นไม้ สัตว์ และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น สอนให้รักธรรมชาติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ กล่าวถึง ยายของกะทิชอบปลูกต้นไม้
ฉะนั้นบริเวณบ้านที่อยู่ในริมคลอง จึงมีต้นไม้ที่อยู่อาศัย ยายปลูกต้นไม้ไว้มากมาย โดยเฉพาะผลไม้ เช่น
มะม่วง มะขาม ดังตัวอย่าง

ต้นไม้ที่บ้านริมคลองส่วนใหญ่เป็นไม้ผล เพราะยายเชื่อว่า
ปลูกพืชก็ต้องหวังผล ต้นมะม่วงดูจะมีจำนวนมากที่สุด ถ้าไม่นับ

มะขามที่ยายเพียรพยายามหว่านเมล็ดไว้ริมรั้ว และปลูกขึ้นบ้าง
ไม่ขึ้นบ้างเพราะเหวตาลี้ง

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. 2557 : 135)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนสอนให้ผู้อ่านรักและชอบการปลูกต้นไม้ ผ่านการกระทำของตัวละครยาย โดยที่ต้นไม้กับมนุษย์มีความสัมพันธ์กัน คุณยายเป็นผู้สูงอายุ ซึ่งรักและชอบการปลูกต้นไม้ ต้นไม้ที่ปลูกเป็นผลไม้ที่ใช้สอยในชีวิตประจำวันได้ ทำให้ชีวิตคุณยายมีความสุข เป็นตัวอย่างของที่รู้จักอนุรักษ์และเคารพธรรมชาติ การปลูกต้นไม้มีความสำคัญกับชีวิตของเรา นอกจากทำให้โลกสวยงามแล้ว ยังทำให้ชีวิตของมนุษย์ได้ใช้ประโยชน์จากผลไม้ได้อย่างสมบูรณ์มากขึ้น

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก กล่าวถึง หลังบ้านริมคลองที่กะทิอาศัยอยู่ ยายปลูกต้นมะลิไว้ ยายจะเอาน้ำชาขาวรดต้นมะลิ เวลาต้นมะลิออกดอก ยายจะเก็บดอกมา เพื่อบูชาพระในห้อง ดังตัวอย่าง

หลังบ้านมีต้นมะลิ ยายชอบเอาน้ำชาขาวไปรด ออกดอก
ให้เก็บมาพอบูชาพระได้

(ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก. 2557 : 13)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้สั่งสอนผู้อ่านเกี่ยวกับการรักต้นไม้ โดยผ่านการกระทำของตัวละครยาย ซึ่งเป็นผู้สูงอายุที่รักต้นไม้มาก และจะเลือกปลูกต้นไม้ที่นำมาใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ ในชีวิต เพราะฉะนั้น คนเราควรต้องรักต้นไม้ปลูกไว้ใช้ประโยชน์จากต้นไม้เหล่านั้นได้

วรรณกรรม เรื่อง นิยามความรัก กล่าวถึง แม่ของเบญญาทำงานที่มูลนิธิช่วยเหลือชีวิตของชะนี แม่รักชะนีมาก ในงานปาร์ตี้กล้วยของชะนีที่บ้านพักฉุกเฉิน แม่บ่อนกล้วยให้ชะนี และใช้คำพูดกับชะนี อย่างอ่อนหวาน กระตุ้นให้ผู้อ่านรักสัตว์ดังตัวอย่าง

วันนั้นชะนีในบ้านพักฉุกเฉินร่วมปาร์ตี้กล้วยน้ำว้าด้วยกัน
อย่างครื้นเครง แม่สนุกสนานกับการบ่อนกล้วยพร้อมคำหวานทีละ
กรง ๆ

“โหมใจไล่เจ้า บานาน่าสักหนอยนะจ๊ะ อิมแล้วจะพา
ไปสมัครที่โมเดลลิงนะจ๊ะ”

“เทิดชัยรูปหล่อ มาเร็ว วันนี้มีกล้วยรสเค็ดนะจ๊ะ กินให้อิม
เลย บุปเฟต์มาเองเลยจ๊ะ”

(นิยามความรัก. 2548 : 10-11)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนรักสัตว์และมีความคิดที่จะให้อุรักษ์สัตว์โดยผ่านตัวละครแม่เบญญา ทำให้ผู้อ่านรู้ว่าคนเราควรรักและเลี้ยงดูสัตว์ให้ดี สัตว์เป็นเพื่อนของคนเรา ทำให้ชีวิตจิตใจของมนุษย์สมบูรณ์ขึ้น ดังที่ในเรื่องนี้กล่าวถึงชะนี ซึ่งเป็นสัตว์อ่อนแอที่มนุษย์จับมาเลี้ยง

เป็นการทำร้ายธรรมชาติ จึงทำให้สัตว์ป่าเหล่านี้ไม่มีที่อยู่อาศัย และต้องถูกเลี้ยงในกรง สัญชาตญาณของสัตว์จึงต้องเปลี่ยนไป เพราะฉะนั้น คนเราต้องรักและดูแลสัตว์ให้สัตว์มีชีวิตอยู่ในธรรมชาติ

วรรณกรรม เรื่อง ไล่สี่ชีวิต กล่าวถึง ช่วงตอนปิดเทอมหน้าร้อน ครอบครัวของงามพรรณพักผ่อนอยู่แถวทะเล บางวันน้องชายของงามพรรณไม่ไปเที่ยวไหน เขาจะอยู่ริมหาด เพื่อช่วยปลาที่ติดอยู่ในแอ่ง น้องชายใช้ถังตักปลาแล้วนำไปปล่อยที่ทะเล ดังตัวอย่าง

บางวันเขาจะอยู่ริมหาดตลอด ทำหน้าที่ช่วยชีวิตปลาที่มาติด
ในแอ่งน้ำ พอน้ำทะเลลงไปที่ไกลและน้ำในแอ่งจะแห้ง เขาก็จะเอาถัง
มาตักปลาแล้วพาไปส่งที่ทะเล ทำแบบนี้ได้ทุกวัน

(ไล่สี่ชีวิต. 2550 : 55)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็น ผู้เขียนชักชวนผู้อ่านให้รักสัตว์ โดยผ่านการกระทำของตัวละครน้องชายงามพรรณ ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านเห็นถึงความสุขของคนที่ชอบช่วยเหลือและรักสัตว์ ซึ่งทำให้น้องชายมีความสุข จึงทำได้ทุกวัน

วรรณกรรม เรื่อง แปะดสองสี กล่าวถึง ก่อนที่ลุงต๋อจะไปธนาคารเลือด ลุงต๋อเห็นหมามอมแมมวิ่งไม่ได้ มอมแมมมีแผลที่ขา ลุงต๋อสงสารมอมแมม เลยคิดว่าหากกลับจากธนาคารเลือดจะแวะไปที่ร้านขายยา ซื้อยาใส่แผลให้มอมแมม ดังตัวอย่าง

ลุงต๋อเดินออกมาหน้าบ้าน ผ่านทาว์นเฮาส์สี่ชั้นมาตาม
ริมถนนคอนกรีต และเมื่อใกล้จะผ่านศาลเจ้าก็หยุดยืนวางกะละมัง
ข้าวลงตรงหน้ามอมแมมที่นอนหมอบหายใจระทวยอยู่
ลุงต๋อไม่ได้รอดูมอมแมมกินข้าวในกะละมัง แต่เดินเลยต่อไป
ช้า ๆ ในใจนึกว่าหากกลับจะเจียดเงินแวะร้านขายยาซื้อยามาใส่แผล
ให้หมาตัวนี้สักหน่อย

(แปดสองสี. 2554 : 81)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนการตระหนักคุณค่าของธรรมชาติโดยเฉพาะสัตว์ โดยผ่านตัวละครลุงต๋อ ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านเห็นศีลธรรมของคนที่รักสัตว์ ถึงเป็นคนไม่มีเงิน แต่เมื่อเห็นสัตว์มีแผล ก็ช่วยรักษา ยอมจ่ายเงินเพื่อซื้อยารักษาสัตว์ ก็เพราะว่าเขารักสัตว์และมองเห็นเป็นเพื่อนทำให้ชีวิตของคนเราไม่เหงา และมีความสุข

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ กล่าวถึง กะทิเห็นหมาฟาร์โธกำลังถูกรัง กะทิอยากจะช่วยฟาร์โธแต่ไม่รู้ว่าจะช่วยอย่างไร ถ้าจะให้ปล่อยฟาร์โธตาย ก็รู้สึกสงสารฟาร์โธที่ตาย ดังตัวอย่าง

กะทิสะบัดตัวหลุดจากตา ตั้งใจจะถลาเข้าไปช่วยฟาร์โธ
ทั้ง ๆ ที่นึกไม่ออกว่าจะช่วยด้วยวิธีไหน แต่จะปล่อยให้มันตายต่อ

หน้าต่อตาก็สงสารมันเหลือเกิน แต่กะทิจ้ากว่ายาย ยายขว้างของ
ที่ถือติดมือมาใส่ วัตถุชิ้นนั้นเข้าไปถูกงูเต็มแรงกะทิกลั่นใจเมื่อ
งูค่อย ๆ คลายออกและเลื้อยหายเข้าไปในพงหญ้า กะทิจุ้มฟาโรห์
ขึ้นมา ตัวมันอ่อนปวกเปียก ไม่ต้องให้มีใครบอก กะทิจารู้ว่ามันตายแล้ว
กะทิจ้องให้โฮและยังคงร้องสะอึกสะอื้นต่อเนืองอยู่อย่าง
นั้นจนตัวเย็นเฉียบ ตายายพลอยตกใจเมื่อปลอบเท่าไรกะทิกก็ไม่มี
ท่าทีจะหยุดร้องให้ กะทิจเสียใจที่ฟาโรห์ต้องมาจบชีวิตแบบนี้

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. 2557 : 68-69)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนชักชวนให้ผู้อ่านรักสัตว์ โดยผ่านตัวละครกะทิ ซึ่งเป็น
เด็กที่รักสัตว์ เมื่อต้องสูญเสียสัตว์ที่เลี้ยงมา ความโศกเศร้าจึงทำให้เด็กหญิงคนนี้โทษตัวเองไม่ได้ดูแล
หมาอย่างเอาใจใส่ ผู้เขียนได้ชักชวนให้ผู้อ่านรักษาชีวิตของสัตว์ เพราะว่าสัตว์พวกนี้เป็นเพื่อนของ
มนุษย์ การเลี้ยงสัตว์พวกนี้นอกจากทำให้ชีวิตของคนเราหายเหงาแล้ว ยังสามารถป้องกัน
ความปลอดภัยของคนเราได้ ด้วย

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ กล่าวถึง กะทิไปหาแม่ที่บ้านชายทะเล กะทิเห็นมี
รอยเท้าม้าเป็นจำนวนมาก ตาบอกว่าในปัจจุบันคนเลี้ยงม้าจะมีถุงเก็บของเสียของม้า แล้วไปทิ้งที่ขยะ
ดังตัวอย่าง

มีรอยเท้าม้าเป็นทางยาว ๆ ส่วนใหญ่จะริมชายน้ำ คนจูง
ม้าก็ทิ้งรอยเท้าไว้เหมือนกัน ตาบอกว่าดีเท่าไรแล้วที่ม้าไม่ทิ้งของ
เสียไว้ให้ดูต่างหน้าด้วย สมัยนี้พัฒนาแล้ว คนเลี้ยงม้ามีอาวุธประจำ
กายเป็นถุงพลาสติกสำหรับเก็บขี้ม้ากลิ่นแรงไปทิ้งลงในถุงขยะที่
เทศบาลเอามาวางเป็นระยะ

(ความสุขของกะทิ. 2557 : 49)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนชักชวนให้ผู้อ่านรักสิ่งแวดล้อม โดยผ่านการเล่าเรื่อง
เกี่ยวกับม้าของตัวละครคุณตา ทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดว่า สิ่งแวดล้อมเป็นส่วนสำคัญในการดำรงชีวิต
ของคนเรา เวลาคนเราพยายามพัฒนาเศรษฐกิจ ในขณะเดียวกัน ก็ต้องรักษาสิ่งแวดล้อมที่เราอาศัยอยู่
ถึงแม้ว่าการเก็บขี้ม้า ซึ่งเป็นการกระทำง่าย ๆ ของคนเรา แต่ก็สามารถทำให้สภาพแวดล้อม
เปลี่ยนแปลงได้ ถ้าเราเป็นคนที่ไม่ใส่ใจเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อม ต้องมีวันหนึ่ง คนเราต้องได้รับผล
การเสียหายจากสิ่งแวดล้อมผู้เขียนชักชวนให้ผู้อ่านมีจิตสำนึกรักษาสิ่งแวดล้อม ถึงเป็นเรื่องเล็ก ๆ
แต่ถ้าเราทำอย่างต่อเนื่อง ก็จะทำให้สิ่งแวดล้อมของเราดีขึ้นเรื่อย ๆ

วรรณกรรม เรื่อง ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์ กล่าวถึง เชิงรบมาหากะทิตามเวลาที่นัดกัน เพื่อไปบ้านตาชুম กะทิเป็นคนบอกเชิงรบว่าต้องขี้จกรยานไป เพราะไม่ได้ทำลายสิ่งแวดล้อม และยังได้ออกกำลังกาย ดังตัวอย่าง

เชิงรบมาหาตามทีนัดกันไว้กะทิมองตามหลังรถคันใหญ่
แล่นจากไปตาละห้อย ไม่น่าเลย กะทิเป็นคนบอกเชิงรบเองว่า
ขี้จกรยานไปบ้านตาชুমจะดีกว่า ไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม และได้
ออกกำลังกายด้วย

(ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์. 2557 : 150)

จากตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนชักชวนให้ผู้อ่านมีส่วนร่วมในการทำมีหน้าที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม โดยผ่านตัวละครกะทิ ซึ่งเป็นเด็กที่รักสิ่งแวดล้อม ถึงจะเหนื่อยในการขี้จกรยาน แต่ก็มีความสุขที่ได้คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกัน เราเป็นผู้ใหญ่ยิ่งควรรู้ความสำคัญของสิ่งแวดล้อม การคุ้มครองสิ่งแวดล้อมต้องเริ่มต้นในเรื่องง่าย ๆ ในชีวิตประจำวัน ในที่สุดสิ่งแวดล้อมของเราก็จะได้ดีขึ้น

จากการวิเคราะห์ข้างต้นสรุปได้ว่าวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ มีอิทธิพลต่อผู้อ่านในด้านการตระหนักคุณค่าของธรรมชาติ ผู้เขียนการตระหนักคุณค่าของธรรมชาติแก่ผู้อ่านโดยผ่านการกระทำของตัวละคร ทำให้ผู้อ่านเกิดความคิดและได้เลียนแบบตามตัวละครรักและดูแลธรรมชาติเป็นอย่างดีในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นต้นไม้ สัตว์หรือสิ่งแวดล้อม

4.4 การตกเตือนให้ห่างไกลจากยาเสพติดและสิ่งที่มีพิษภัย

ยาเสพติดกับการพนันเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย สามารถทำลายตัวเอง ทำลายครอบครัว และทำลายสังคมได้ ดังนั้น ในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ สร้างเหตุการณ์ที่ตัวละครที่ติดยาเสพติดและการพนัน ซึ่งเป็นเรื่องราวที่สมจริงเพื่อตกเตือนให้ผู้อ่านห่างไกลจากยาเสพติดและสิ่งที่มีพิษภัย

วรรณกรรม เรื่อง นิยามความรัก กล่าวถึง พายอมเล่าเรื่องเกี่ยวกับยาเสพติดที่ตัวเองรู้ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจ แต่ต้องให้สามีกับลูกปลอดภัยก่อน เพราะว่าฟ้ากลัวสามีกับลูกจะเกิดอันตราย ดังตัวอย่าง

ไม่มีใครรู้ว่าแก๊งนี้ใหญ่โตแค่ไหน แต่อาการหวาดกลัวของ
คุณฟ้าก็ทำให้เจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติดพยายามดำเนินการ
อย่างรัดกุม ถ้าฝ่ายคนร้ายรู้ว่าคุณฟ้ามีจุดอ่อนคือลูกเล็ก ๆ อาจจะ
พยายามชิงตัวไปเพื่อให้เป็นข้อต่อรองให้คุณฟ้าปิดปากเงียบ

(นิยามความรัก. 2548 : 78-79)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนได้ตกเตือนผู้อ่านเห็นโทษและให้อยู่ห่างไกลจากยาเสพติด โดยผ่านตัวละครฟ้า แสดงให้เห็นว่ายาเสพติดส่งผลทำให้ครอบครัวต้องเดือดร้อน ทำให้สมาชิกใน

ครอบครัวต้องอันตราย โดยเฉพาะเด็ก เนื่องจากคนร้ายอาจจะจับหรือทำร้ายชีวิตของสมาชิกในครอบครัวได้ ผู้เขียนกระตุ้นผู้อ่านให้เห็นภาพอันตรายของยาเสพติดที่มีต่อครอบครัว เพื่อกระตุ้นให้ตระหนักถึงโทษของยาเสพติดและป้องกันตัวเองและครอบครัวไม่ให้ติดยาเสพติด

วรรณกรรม เรื่อง แปดสองสี่ กล่าวถึง หลังจากป่าแวงแจ้งความเรื่องยาเสพติดที่คนร้ายเอามาให้วิชา ตำรวจพาวิชาไปสอบสวนที่โรงพักและกันไว้เป็นพยาน ฉะนั้น เพื่อความปลอดภัยของแม่ลูก ตำรวจจึงสั่งให้วิชากับแม่หลบไปจากบ้าน และอยู่ในบ้านพักที่ตำรวจจัดให้ ซึ่งเป็นบ้านพักที่ห่างไกลจากบ้านเป็นเวลาประมาณหนึ่งถึงสองเดือน จนกว่าเรื่องจะผ่านไป ดังตัวอย่าง

วิชาก้าวลงมาจากรถพร้อมกับตำรวจนายหนึ่งเมื่อตอนค่ำ
เขาถูกตำรวจสองนายพาตัวไปถึงโรงพัก เขาพบแม่รออยู่ที่นั่นก่อนแล้ว

“แม่” วิชาร้องได้เท่านั้นและโผล่เข้าไปหา

แม่กอดวิชาพลางเช็ดน้ำตา

“เรื่องไปยังไงมายังไงกัน วิชา ทำไมเราถึงต้องมาโรงพัก”

แม่ตั้งคำถามที่วิชาก็ตอบไม่ได้

ผู้กำกับเข้ามาอธิบายด้วยตนเอง ทั้งสองแม่ลูกจะได้รับความคุ้มครองในฐานะพยาน การจับคนร้ายวันนี้ ได้ผลตรงตามเป้าหมาย ตำรวจได้ทั้งคนร้ายที่มารับของตามนัดและของกลาง คนร้ายสารภาพทุกอย่างและท่าทางจะซัดทอดให้ถึงลูกพี่ด้วย

“คุณสองคนต้องหลบไปอยู่ในที่ที่เราจัดให้ก่อนเพื่อความปลอดภัย คงสักเดือนสองเดือนนะ อย่างน้อยหนึ่งพันบอลของลูกชายคนเล็กก็คงจบกันไป” ผู้กำกับบอกวิชากับแม่

(แปดสองสี่. 2554 : 192-193)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนนำเสนอเรื่องราวของปัญหายาเสพติด เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักถึงโทษร้ายและให้ห่างไกลจากยาเสพติด โดยผ่านตัวละครวิชากับแม่ ยาเสพติดได้ทำร้ายครอบครัว สมาชิกในครอบครัวเดือดร้อน ต้องหลบ ๆ ซ่อน ๆ คนค้ายาเสพติดที่จะมาทำอันตรายอยู่ตลอดเวลา และไม่มีความสุข ผู้เขียนได้สะท้อนภาพความเดือดร้อนของสมาชิกในครอบครัว เพื่อให้ผู้อ่านตระหนักถึงอันตรายของยาเสพติด และหลีกเลี่ยงยาเสพติด

วรรณกรรม เรื่อง แปดสองสี่ กล่าวถึง น้องชายของวิชาเล่นการพนันจึงก่อหนี้ขึ้นมา ทำให้สมาชิกในครอบครัวเดือดร้อน เพราะเพื่อชดใช้หนี้สิน จึงต้องขายบ้านที่อาศัยอยู่มานาน ดังตัวอย่าง

น้องชายคนเดียวของวิชา ลูกรักของแม่ เป็นหนี้พันบอล

ท่วมหัว เจ้าหนี้ยื่นคำขาดว่าถ้าหาเงินมาใช้คืนไม่ได้ก็จะต้อง

เดือดร้อนกันถึงตายทีเดียว แม่เป็นลมล้มพับไปหลายรอบแล้ว
สมบัติชิ้นเดียวที่มีอยู่คือหลังคาคุ้มหัว พ่อผ่อนกับสหกรณ์
มาครึ่งค่อนชีวิตและครอบครัวก็อยู่ที่บ้านนี้มาตลอด แม่พ่อจะ
จากไปด้วยอุบัติเหตุรถคว่ำเมื่อหลายปีก่อน

แม่ร้องให้น้ำตาแทบสายเลือดเมื่อรู้ว่าจะต้องเสียสมบัติ
ที่ไม่มีวันหาใหม่ได้อีก วิชาพยายามเจรจากับเจ้าหนี้เพื่อขอผ่อนผัน
ข้อเสนอที่เขาได้มาคือถูกระดาศที่เขาถือติดมาและเปิดอกให้
ป่าแขวงดู

(แปดสองสี่. 2552 : 86)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนนำเสนอปัญหาสังคม โดยเฉพาะการพนัน เพื่อตักเตือนให้
ผู้อ่านเห็นผลของการพนันและให้ห่างไกลจากการพนัน โดยผ่านตัวละครแม่กับวิชา คนเล่นพนัน
จึงก่อหนี้ขึ้นมา ทำให้สมาชิกในครอบครัวต้องเดือดร้อน โดยที่ต้องชดใช้หนี้ที่ก่อขึ้นจากการพนัน
ผู้เขียนได้สะท้อนภาพความเดือดร้อนในครอบครัว เพื่อให้ผู้อ่านเห็นผลร้ายของการพนัน และห่างไกล
จากการพนัน

ในวรรณกรรม เรื่อง เพลงนก กล่าวถึง ตัวละครสามีของพิไล ตัดการพนัน ไม่ทำงานเป็นประจำ
ต้องให้พิไล ซึ่งเป็นภรรยาทำงานและเลี้ยงครอบครัวคนเดียว ดังตัวอย่าง

วินัย สามีของพิไล ไม่ใช่ผู้ชายที่เหมาะสมจะเป็นคู่ชีวิต เพราะ
นอกจากไม่มีงานประจำแล้ว ยังขี้เหล้าเมายา ที่ร้ายคือติดพนัน

...

พิไลมีลูกชายสองคนและต้องทำงานตัวเป็นเกลียวหาเลี้ยง
ลูกและสามี

(เพลงนก. 2554 : 38)

จากตัวอย่างแสดงให้เห็นว่า ผู้เขียนนำเสนอปัญหาสังคมในด้านการพนัน โดยผ่านการกระทำ
ของตัวละครวินัยกับพิไล เพื่อตักเตือนให้ผู้อ่านห่างไกลจากการพนัน คนที่ติดการพนันไม่ทำตามหน้าที่
ของตัวเอง จึงทำให้สมาชิกในครอบครัวลำบาก จึงต้องทำงานหนักเพื่อเลี้ยงครอบครัว ผู้เขียนทำให้
ผู้อ่านเห็นภาพความลำบากของสมาชิกในครอบครัว เพื่อให้ผู้อ่านเห็นผลร้ายแรงของการพนัน
และห่างไกลจากการพนัน

จากการวิเคราะห์ข้างต้น สรุปได้ว่าวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ มีอิทธิพลต่อผู้อ่าน
ในด้านการตักเตือนให้ห่างไกลจากยาเสพติดกับพนัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย โดยผ่านการกระทำ
ของตัวละคร ผู้เขียนแสดงภาพของยาเสพติดกับพนัน เพื่อให้ผู้อ่านเห็นโทษหรืออันตรายของยาเสพติด
กับพนัน และห่างไกลจากยาเสพติดกับพนัน

จากการวิเคราะห์ศึกษาอิทธิพลในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ สรุปได้ว่า วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ มีอิทธิพลต่อผู้อ่าน ได้แก่ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้าน ความกตัญญูกตเวทีกี ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความเมตตา ความรับผิดชอบ ความเสียสละ และความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ กระตุ้นให้มีความเข้มแข็งและอดทนเพื่อต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต การตระหนักคุณค่าของธรรมชาติ และการตักเตือนให้ห่างไกลจากยาเสพติดและสิ่งที่มีผิดกฎหมาย ทั้งนี้คุณธรรม จริยธรรมที่ผู้เขียนสื่อในวรรณกรรม เป็นการกระทำที่ดั่งงามที่ผู้อ่านจะได้เลียนแบบและปฏิบัติ ในชีวิตประจำวันต่อไป

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมคนไทยในวรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ และเพื่อวิเคราะห์อิทธิพลในวรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ ที่มีต่อผู้อ่าน โดยศึกษาวรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ จำนวน 11 เล่ม ใช้วิธีการศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมในวรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ วิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เขียนที่มีต่อสังคมและสรุปผลการวิจัย แบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) มีผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ สรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังต่อไปนี้

5.1.1 ภาพสะท้อนของสังคมไทยในวรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ

วรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ สะท้อนให้เห็นสังคมไทย 6 ด้าน ได้แก่ ชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อ วัฒนธรรม ครอบครัวไทย ค่านิยม และปัญหาสังคม มีรายละเอียดต่อไปนี้

1) ด้านชีวิตความเป็นอยู่ วรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ สะท้อนให้เห็นที่อยู่อาศัยของคนไทย ที่ตั้งอยู่ในชนบทและเมืองหลวง คนไทยนิยมสร้างบ้านเรือนในแวดล้อมของธรรมชาติ และได้สะท้อนให้เห็นการประกอบอาชีพของคนไทยที่มีหลากหลายอาชีพ

2) ด้านวัฒนธรรม วรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ สะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมอาหารการกิน ขนมไทยกับน้ำพริก เป็นอาหารที่ได้รับความนิยมอย่างมากในสังคมไทย อาหารเหล่านี้มีรสชาติอร่อยและทำมาจากวัสดุธรรมชาติ นอกจากนี้ได้สะท้อนให้เห็นมารยาทไทย ดังเช่น การไหว้และการพูดสุภาพ นอกจากนี้ วรรณกรรมได้สะท้อนประเพณีการไหว้เจ้า ซึ่งเป็นวัฒนธรรมที่ได้รับอิทธิพลจากชาวจีน สถานที่ตั้งศาลเจ้าอยู่ใกล้กับที่อยู่อาศัยซึ่งไม่ห่างไกลจากริมน้ำ

3) ด้านความเชื่อ วรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ สะท้อนให้เห็นความเชื่อดั้งเดิมเป็นความเชื่อที่เกิดจากความไม่รู้และความกลัวมีความเชื่อดั้งเดิมสอดแทรกอยู่ในชีวิตของคนไทย ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับสัตว์ ความเชื่อเกี่ยวกับต้นไม้ ความเชื่อเกี่ยวกับผี ความเชื่อเกี่ยวกับเรื่องกรรม ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อเกี่ยวกับฤกษ์ยาม ความเชื่อเรื่องยันต์และลายสัก ความเชื่อเกี่ยวกับความฝัน การแก้บน และนอกจากนี้ได้สะท้อนให้เห็นความเชื่อเกี่ยวกับศาสนา เนื่องจากคนไทยส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คำสอนของศาสนาจึงเป็นความเชื่อสำคัญของคนไทย ได้แก่ การไหว้พระ การบวช การทำบุญ

4) ด้านครอบครัวไทย วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ สะท้อนให้เห็นครอบครัวของคนไทย ที่ผู้ชายเป็นผู้นำของครอบครัว และนิยมมีลูกมากกว่าหนึ่งคน สมาชิกในครอบครัวทุกคนมีความรักต่อกันและซึ่งกันและกัน นอกจากนี้ ยังได้สะท้อนความขัดแย้งในครอบครัว ที่มีต้นเหตุมาจากความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

5) ด้านค่านิยม วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ สะท้อนให้เห็นการศึกษาของเยาวชนไทย ซึ่งผู้ใหญ่สนับสนุนให้ลูกหลานรักการเรียน และได้สะท้อนค่านิยมการประหยัด ซึ่งผู้ใหญ่จะปลูกฝังการประหยัดตั้งแต่เล็ก

6) ด้านปัญหาสังคม วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ สะท้อนให้เห็นปัญหาครอบครัว พ่อแม่แยกทางกัน จึงทำให้เด็กถูกทอดทิ้ง สังคมมีปัญหา ยาเสพติด ที่ทำร้ายร่างกายและจิตใจของคนเรา ทำให้สมาชิกในครอบครัวเดือดร้อน และได้สะท้อนโทษของการพนันที่สร้างความเดือดร้อนแก่ครอบครัว ผู้เขียนได้สะท้อนความไม่เท่าเทียมกัน เนื่องจากการใช้เส้นสายในสังคมไทย จึงเกิดความไม่ยุติธรรมขึ้นมาในสังคมไทย นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้สะท้อนปัญหาการละเลยหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ จึงทำให้คนในสังคมต้องเดือดร้อน

5.1.2 อิทธิพลในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ที่มีต่อผู้อ่าน

วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ มีอิทธิพลต่อผู้อ่าน ได้แก่ การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม กระตุ้นให้มีความเข้มแข็งและอดทนเพื่อต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต สั่งสอนให้รักธรรมชาติอย่างดี และดักเตือนให้ห่างไกลจากยาเสพติดหรือสิ่งที่มีผิดกฎหมาย

1) การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ได้ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทิต์ ต้องรู้จักตอบแทนบุญคุณของคนอื่น ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ผู้ใหญ่ต้องอบรมความซื่อสัตย์สุจริตแก่เด็ก ด้านความขยันหมั่นเพียร ความขยันหมั่นเพียรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ด้านความเมตตา ถึงเป็นคนที่ไม่รู้จัก แต่ก็มีความเมตตาให้กัน ด้านความรับผิดชอบ ถึงจะมีอุปสรรคต่าง ๆ แต่ก็ต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน ด้านความเสียสละ คนที่มีความเสียสละ เต็มใจทำทุกอย่างเพื่อคนอื่น ด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ถึงไม่ใช่ญาติพี่น้องก็สามารถช่วยเหลือได้

2) การกระตุ้นให้มีความเข้มแข็งและอดทนเพื่อต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต ด้านความอดทนในชีวิต ถึงพบปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต แต่ก็ต้องมีกำลังใจเพื่อต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต ด้านความเข้มแข็งต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต ความเข้มแข็งเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยออกจากอุปสรรคในโชคชะตาชีวิต

3) การตระหนักคุณค่าของธรรมชาติ ผู้เขียนชักชวนให้ผู้อ่านรักและดูแลธรรมชาติเป็นอย่างไรดี ไม่ว่าจะเป็นต้นไม้ สัตว์ หรือสิ่งแวดล้อม

4) การดักเตือนให้ห่างไกลจากยาเสพติดหรือสิ่งที่มีผิดกฎหมาย ผู้เขียนดักเตือนให้ผู้อ่านห่างไกลจากยาเสพติดกับการพนัน ซึ่งเป็นสิ่งที่มีผิดกฎหมาย ทำให้ครอบครัวเดือดร้อน

5.2 อภิปรายผล

1. งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ข้อ 1 คือ เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทย ในวรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ ผลการวิจัยวรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ ได้พบว่าภาพสะท้อนด้านชีวิตความเป็นอยู่ที่เป็นวิถีชีวิตของคนไทยในวรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ ทำให้ผู้อ่านเห็นภาพสังคมไทยชัดเจน สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1 คือ วรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ สะท้อนภาพสังคมไทยในด้านสภาพความเป็นอยู่ ในด้านที่อยู่อาศัย วัฒนธรรมการบริโภคอาหาร การดำรงชีวิต และความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา สอดคล้องกับแนวคิดของ รัญจวน อินทรกำแหง (2539 : 28-33) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม สะท้อนถึงชีวิตมนุษย์ในสังคม วรรณกรรมจึงใกล้ชิดกับชีวิต เป็นการสะท้อนสิ่งที่เป็นสังคมไทยตามความเป็นจริง ผู้แต่งได้แสดงออกซึ่งความเป็นจริงและบันทึกความเป็นจริงในวรรณกรรม นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Chen Chunxiao (2557) เรื่อง ภาพสะท้อนสังคมไทย จากนวนิยายเยาวชนรางวัลแวนแก้ว พ.ศ. 2553-2555 พบว่า นวนิยายสะท้อนวัฒนธรรมไทย ดังเช่น มารยาทไทยเรื่องการไหว้ การพูดจาไพเราะ และสุภาพ นอกจากนี้ ยังแสดงถึงวัฒนธรรมด้านอาหารไทยที่เป็นลักษณะของชนมไทยหลายประเภท

2. งานวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ข้อ 2 คือ เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลในวรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ ที่มีต่อผู้อ่าน ผลการวิจัยพบว่า วรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ มีอิทธิพลต่อผู้อ่าน ในด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมความกตัญญูกตเวทิต์ ความซื่อสัตย์สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความเมตตา ความรับผิดชอบ ความเสียสละและความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือคนอื่น กระตุ้นให้มีความเข้มแข็งและอดทนเพื่อต่อสู้กับโชคชะตาชีวิต การดักเตือนให้ห่างไกลจากยาเสพติดและสิ่งที่มีพิษภัย เช่น ผลการวิจัยนี้สอดคล้องสมมุติฐานข้อ 2 คือ วรรณกรรมของ กามพรรณ เวชชาชีวะ มีอิทธิพลต่อผู้อ่านในด้านการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การกระตุ้นให้มีความเข้มแข็งและอดทน ในการดำเนินชีวิต ความรักธรรมชาติ และการดักเตือนให้ห่างไกลจากยาเสพติดและสิ่งที่มีพิษภัย และสอดคล้องกับแนวคิดของ ยุรฉัตร บุญสนิท (2530 : 144) กล่าวว่า วรรณกรรมหรือนักเขียนมีอิทธิพลทางความคิด ค่านิยม รวมถึงความรู้สึกตามอุดมคติของนักเขียน วรรณกรรมของนักเขียนผู้นั้นก็จะมิบเทาบทในสังคมมากขึ้น ผ่านการแสดงความคิดของนักเขียนเช่นกัน เป็นอิทธิพลของวรรณกรรมที่มีต่อสังคม นอกจากนี้ ผลของการวิจัยยังสอดคล้องกับ Wang Dan (2558) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาพสะท้อนสังคมไทยในเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2556-2557 ผลการวิจัยได้พบว่า วรรณกรรมเรื่องสั้นมีอิทธิพลต่อผู้อ่านในด้านปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้มีความขยันหมั่นเพียร โดยผู้เขียนชี้ให้เห็นมนุษย์มีความขยันหมั่นเพียรในการดำเนินชีวิต และมีความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือคนอื่น คนในสังคมไทยมีความเอื้อเฟื้อช่วยกันและกัน โดยไม่คิดจะได้รับความตอบแทน และคุณธรรมจริยธรรมความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือกันและกันทำให้คนในสังคมไทยมีความสามัคคีกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไปดังนี้

1. ศึกษารูปภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมของนักเขียนไทยที่มีชื่อเสียงคนอื่น ๆ
2. ศึกษาวិเคราะห์วรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ ในด้านอื่น ๆ เช่น ลักษณะตัวละคร องค์ประกอบของเรื่อง ฯลฯ

บรรณานุกรม

- กุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์. (2545) **หนังสือทำมือ ทำได้ ง่ายจัง**. กรุงเทพมหานคร : คิดคม.
- “เกียรติยศประวัติ”. (ม.ป.ป.) **รู้จักงามพรรณ เวชชาชีวะ นักเขียนซีไรต์ ความสุขของกะทิ**.
 [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://highlight.kapook.com/view/32639> (15 เมษายน 2558)
- ชนิษฐา จิตชินะกุล. (2545) **คติชนวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- ชนิษฐา ทินวัฒน์. (2549) **ภาพสะท้อนของสังคมด้านการศึกษาและวัฒนธรรมในนวนิยายของดอกไม้สด**. สารนิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณาจารย์คณะอักษรศาสตร์. (2544) **วรรณคดีกับประวัติศาสตร์**. โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- งามพรรณ เวชชาชีวะ. (2548) **โมงยามกับความรัก**. กรุงเทพมหานคร : เพนฟ็อกเก็ตสำนักพิมพ์.
- _____. (2548) **นิยามความรัก**. กรุงเทพมหานคร : เพนฟ็อกเก็ตสำนักพิมพ์.
- _____. (2550) **ใส่สี่ชีวิต**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : แพรวสำนักพิมพ์.
- _____. (2552) **แปดสองสี่**. พิมพ์ครั้งที่ 4. ปทุมธานี : บริษัท เวิร์คพอยท์ พับลิชชิ่ง จำกัด.
- _____. (2552) **เดียว**. กรุงเทพมหานคร : แพรวสำนักพิมพ์.
- _____. (2553) **เมื่อเธอกลับมา**. กรุงเทพมหานคร : โพสต์บุ๊กส์.
- _____. (2554) **เพลงนก**. กรุงเทพมหานคร : แพรวสำนักพิมพ์.
- _____. (2556) **ฟ้าสีทอง**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท โพสต์ พับลิชชิ่ง จำกัด.
- _____. (2557) **ความสุขของกะทิ**. พิมพ์ครั้งที่ 91. กรุงเทพมหานคร : แพรวสำนักพิมพ์.
- _____. (2557) **ความสุขของกะทิ ตอน ตามหาพระจันทร์**. พิมพ์ครั้งที่ 38. กรุงเทพมหานคร : แพรวสำนักพิมพ์.
- _____. (2557) **ความสุขของกะทิ ตอน ในโลกใบเล็ก**. พิมพ์ครั้งที่ 15. กรุงเทพมหานคร : แพรวสำนักพิมพ์.
- “งามพรรณ เวชชาชีวะ”. (ม.ป.ป.) **งามพรรณ เวชชาชีวะ**. [ออนไลน์] แหล่งที่มา : <http://th.wikipedia.org/wiki/>. (15 เมษายน 2558)
- จิตรลดา สุวัติกุล. (2526) **วรรณกรรมไทยร่วมสมัย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จินตนา ไบกาชุย. (2534) **การจัดทำหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- จิตติมา วโรตมบัณฑิต. (2556) วิเคราะห์บุคลิกภาพของ“กะทิ” จากนวนิยายขนาดสั้น เรื่อง **ความสุขของกะทิ** โดยทฤษฎีตัวตน (The self theory) ของคาร์ล อาร์ โรเจอร์ส และเปรียบเทียบลักษณะของผู้หญิงมีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์ (The Fully functioning Person). สารนิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการศึกษาศึกษา) พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จิรัฎฐญา พรหมดี. (2550) **บทละครนอก เรื่อง ยุชณิ**. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เจตนา นาควัชระ. (2521) **ทฤษฎีเบื้องต้นแห่งวรรณคดี**. กรุงเทพมหานคร : ดวงกมล.
- ชลธิชา หอมพุ่ม. (2554) **การแก้ปัญหาความขัดแย้งของตัวละครในบทละครพูดร้อยแก้วพระราชนิพนธ์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว : การวิเคราะห์ด้วยอริยสัจสี่**. วิทยานิพนธ์ อศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณรงค์ เส็งประชา. (2532) **พื้นฐานวัฒนธรรมไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- ดวงมน จิตรจำนง. (2523) **การวิจารณ์บนเส้นทางวรรณคดีศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : อินทนิล.
- ตรีศิลป์ บุญจจร. (2542) **นวนิยายกับสังคมไทย พ.ศ. 2475-2500**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บรรจง บรรเจิดศิลป์. (2527) **วางทวนแทงปากกา**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- ปราณี เชียงทอง. (2526) **วรรณกรรมสำหรับเด็ก**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ปิ่นอนงค์ อ่ำปะละ. (2548) **ภาพสะท้อนสังคมในนวนิยายโบทันตามแนววาทกรรมวิเคราะห์**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการสอนภาษาไทย) เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- “ประวัติการทำงาน”. (ม.ป.ป.) **รู้จักงามพรรณ เวชชาชีวะ นักเขียนซีไรต์ ความสุขของกะทิ**. [ออนไลน์] แห่งที่มา : <http://highlight.kapook.com/view/32639> (15 เมษายน 2558)
- พิชัย ศรีภูไฟ. (2542) **วรรณคดีสังคมและการเมือง**. อุบลราชธานี : คณะมนุษยศาสตร์และสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- พิทยา ว่องกุล. (2540) **พลานุภาพแห่งวรรณกรรม**. กรุงเทพมหานคร : ดอกหญ้า.
- พรชัย พรวิริยะกิจ. (2555) **กลวิธีการแปลวรรณกรรมเยาวชน : กรณีศึกษา ความสุขของกะทิ**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร) ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ยุรฉัตร บุณสนิท. (2530) **วรรณวิพากษ์ รวมบทความ-บทวิจารณ์วรรณกรรม**. นครปฐม : ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- _____. (2544) **วรรณวิจารณ์**. สงขลา : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556) **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ศรีวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์ จำกัด.
- รัฐจวน อินทรกำแหง. (2539) **วรรณกรรมสำหรับเด็กและวัยรุ่น**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ระเบียบ แก้วดวงเล็ก. (2545) **ทัศนะทางสังคมในบทละครของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล**. ปริญญาโท ศศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วนิดา บำรุงไทย. (2544) **ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย**. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- วิภา กงกะนันทน์. (2533) **วรรณคดีศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.
- วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2514) **วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : ธรรมชาติ.
- ศิริศักดิ์ ดวงปรีชา. (2539) **บทบาท สัมพันธภาพ และภาพสะท้อนทางวัฒนธรรมไทยของตัวละครพี่ และตัวละครน้องในบทละครนอกสมัยอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาภาษาไทย) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมพร มั่นตะสูตร. (2523) **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. กรุงเทพมหานคร : วังบูรพา.
- _____. (2524) **วรรณกรรมสังคมและการเมือง**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- สนิท สัตโยภาส. (2547) **การสร้างหนังสือสำหรับเด็ก**. กรุงเทพมหานคร : ชารอักษร.
- สายทิพย์ นุกุลกิจ. (2543) **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : เอส อาร์ พริ้นติ้งแมสโปรดักส์.
- สิทธา พิณีจกวาดล และคณะ. (2515) **ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สิทธา พิณีจกวาดล และนิตยา กาญจนะวรรณ. (2520) **ความรู้ทั่วไปทางวรรณกรรมไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : ดวงกมล.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สุภัททิรา รอดบุญธรรม. (2542) **ดอน กีโฆเต้ เต ลา มันซ่า และอิทธิพลที่มีต่อบทละครเพลงอเมริกันเรื่อง แมน ออฟ ลา มันซ่า และบทละครเพลงไทยเรื่อง สู้ฝันอันยิ่งใหญ่**. วิทยานิพนธ์ อศ.ม. (สาขาวิชาวรรณคดีเปรียบเทียบ) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิงอร สุพันธุ์วณิช. (2547) **วรรณกรรมวิจารณ์**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Chen Chunxiao. (2557) **ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยายเยาวชนรางวัลแวนแกว พ.ศ. 2553-2555**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- Jiang Nannan. (2555) **กลวิธีการแต่งและแนวคิดในนวนิยายชุดความสุขของกะทิ โดยงามพรรณ เวชชาชีวะ**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- Wang Dan. (2558) **ภาพสะท้อนสังคมไทยในเรื่องสั้นที่ได้รับรางวัลงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ พ.ศ. 2556-2557**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.
- Zhao Yongmei. (2557) **ภาพสะท้อนสังคมไทยในนวนิยายที่ได้รับรางวัลนายอินทร์อะวอร์ด พ.ศ. 2549-2555**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง) สมุทรปราการ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ภาคผนวก

เอกสารรับรองคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

เอกสารรับรอง

(Certificate of Exemption)

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย

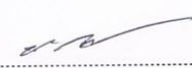
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่ 16 กันยายน 2558

ชื่อเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมไทยในวรรณกรรมของ งามพรรณ เวชชาชีวะ
 ชื่อนักวิจัย/หัวหน้าโครงการ Miss Shi Wei Hong
 คณะวิชา/หลักสูตร หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
 การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง
 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ขอรับรองว่า งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบโดยสอดคล้องกับประกาศ
 เสนอชิงก จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ลงนาม

 (รองศาสตราจารย์ ดร.จริยาวัตร คมพยัคฆ์)
 ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัย
 มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

วันที่รับรอง

วันที่ 16 กันยายน 2558

เลขที่รับรอง

อ.340/2558

วันที่ให้การรับรอง: 16 กันยายน 2558

วันหมดอายุใบรับรอง: 15 กันยายน 2560

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	MISS SHI WEIHONG
วัน เดือน ปีเกิด	26 ธันวาคม 2529
ที่อยู่ปัจจุบัน	2520 ซอยลาดกระบัง 54 ถนนลาดกระบัง แขวงลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร 10520
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2550	คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ครุศาสตรบัณฑิต (ภาษาไทย)
พ.ศ. 2555	คณะศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยปทุมธานี ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2556 – ปัจจุบัน	ครูสอนภาษาจีนที่โรงเรียนมาเรียลัย กรุงเทพมหานคร

